

Grey Scale #13

Part Code ST1316

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

82

Zal. 2
Nr 2
04801
- 3. CZER. 1981

**AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO**
IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

Do utytułowanego
sztabowego
TAUNE
Egz. Nr. 2
12/074/82

BIBLIOTEKA NAUKOWA AME WP
Nr 1093
Instal. Zbiór. Specjalnych

Pik dypl. Karol KRASOWSKI

ĆWICZENIE
INFORMACYJNO-POKAZOWE
OPERACJA ZACZEPNA FRONTU
W SKŁADZIE KOALICYJNYM

Rozprawa doktorska

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Akademii Obrony Narodowej

11728

WARSZAWA 1981

82

Załącznik 2
Nr 2
04801
- 3. CZER 1981

**AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO**
IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

~~TAJNE~~
12/074/82

~~Do użytku
służbowego~~
~~TAJNE~~
Egz. Nr..... 2

BIBLIOTEKA NAUKWA ARM. POL.
X 1093
Zbiórka Zbiorów Specjalnych

Płk dypl. Karol KRASOWSKI

**ĆWICZENIE
INFORMACYJNO-POKAZOWE
OPERACJA ZACZEPNA FRONTU
W SKŁADZIE KOALICYJNYM**

Rozprawa doktorska

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARMO
Akademii Obrony Narodowej

11728

~~Dokumentacja~~
~~ślubowego~~

~~XXXXXXXXXX~~
Egz. nr ... 2

*Przełtas. Pol. 320/21.03.95
KW*

Płk dypl. Karol KRASOWSKI

ĆWICZENIE INFORMACYJNO-POKAZOWE
OPERACJA ZACZEPNA FRONTU W SKŁADZIE KOALICYJNYM

Rozprawa doktorska

Opracowano pod naukowym
kierownictwem

płk. prof. dr. Kazimierza NOŻKO

UKŁAD ROZPRAWY

Str.

WSTĘP	4
Rozdział I. OGÓLNE ZAŁOŻENIA METODYCZNE OPRACOWANIA, PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZENIA	10
1. Istota i cele ćwiczenia informacyjno-pokazowego	10
2. Analiza tematu i treść zajęć programowych	13
3. Właściwości pracy głównego autora i zespołu autor- skiego podczas opracowywania ćwiczenia	15
4. Metodyka opracowania poszczególnych elementów skła- dowych /metodycznych/ ćwiczenia	19
5. Zakres i metody przygotowania się nauczycieli akade- mickich do zajęć	51
6. Zakres i metody przygotowania się słuchaczy do za- jęć	57
7. Podstawowe metody prowadzenia ćwiczenia i zajęć	61
8. Praca głównego autora i zespołu autorskiego podczas prowadzenia ćwiczenia	65
Rozdział II. OPERACYJNO-STRATEGICZNY ZAMIAR STRON ĆWICZE- NIA	66
1. Myśl przewodnia ćwiczenia	66
2. Stosunek sił stron /ilościowy/	92
3. Stosunek sił stron /jakościowy/ - tabele wydruki - załączniki /w oddzielnej teczce/	
4. Zamiar stron - mapa 1:1000000 - załącznik /w od- dzielnej teczce/	
5. Plan operacji zaczepnej frontu na mapie /okresu pokojuowego/ z miejscem dyslokacji i rejonami alar- nowymi sił zbrojnych PRL - mapa 1:500 000 - załącz- nik /w oddzielnej teczce/	
Rozdział III. ZAŁOŻENIA ĆWICZENIA	96
1. Założenie główne z załącznikami	96
2. Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyja- cielu o 14.00 12.6 - mapa 1:500 000 - załącznik /w oddzielnej teczce/	
Rozdział IV. OPRACOWANIA ZAJĘCIA NR 1 NA TEMAT: ZAPOZNANIE Z DECYZJĄ DOWÓDCY FRONTU	191
1. Opracowanie metodyczne zajęcia	191

2. Meldunek decyzji dowódcy Frontu Północnego o operacji zaczepnej - wariant rozwiązania	200
3. Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego na ma- pie /okresu wojennego/ - mapa 1:500 000 - załącz- nik /w oddzielnej teczce/	
Rozdział V. OPRACOWANIA ZAJĘCIA NR 2 NA TEMAT: ROZMACH OPERACJI ZACZEPNEJ FRONTU, MIEJSCE, ROLA I ZADANIA ZWIĄZKÓW OPERACYJNYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ	227
1. Opracowanie metodyczne	227
2. Rozmach operacji zaczepnej frontu, miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w operacji za- czepnej - wariant rozwiązania	234
ZAKOŃCZENIE /WNIOSKI KOŃCOWE/	253

W S T Ę P

Trudne i wyjątkowo odpowiedzialne zadania stawiane przed dowódcami i oficerami sztabu wymagają nieustannego pogłębiania wiedzy taktyczno-operacyjnej. Kształcenie dowódcy i oficera sztabu podporządkowuje się zasadzie wszechstronnego przygotowania indywidualnego oraz sprawnie i operatywnie działających zespołów ludzkich - dowództw, sztabów i wojsk, do wykonywania zadań w czasie wojny. Tylko rozległa i gruntowna wiedza dowódcy i oficerów sztabu zapewnia precyzję myślenia i pobudza twórczą wyobraźnię, rozwija zdolność przewidywania, stanowi trwały fundament w racjonalnym dowódczo-sztabowym działaniu. Wynika stąd potrzeba stałego, konsekwentnego poszukiwania nowych metod i form kształcenia słuchaczy o profilu dowódczo-sztabowym oraz doskonalenia metod już istniejących zapewniających nieustanne pogłębianie i rozwijanie ich horyzontów myślowych i wiedzy taktyczno-operacyjnej oraz kształtowanie umiejętności i wyrabianie nawyków niezbędnych w pracy dowódcy i oficerów sztabów, a także dających im możliwości samodzielnego podnoszenia swoich kwalifikacji. W celu dalszego doskonalenia dowódczo-sztabowego kształcenia oficerów w styczniu 1977 r. na posiedzeniu zespołu MON, minister obrony narodowej podsumowując dyskusję o rozwoju Akademii Sztabu Generalnego WP, postawił następujące zadanie - "... Przeprowadzić na początku pierwszego roku studiów odpowiednio ujęte i aplikowane ćwiczenie armijne /głównie z elementami informacyjno-pokazowymi/ w celu rozszerzenia horyzontu słuchaczy, przybliżenia operacyjnego tła do dalszych studiów, wzbudzenia zainteresowań w tej dziedzinie...¹

Zadanie to wymagało opracowania zarówno metodyki przygotowania, jak i prowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego. Tak więc od 1977 r. metodyka edukacji dowódców i oficerów sztabu w Akademii Sztabu Generalnego WP została poszerzona o nową formę ćwiczeń - tak zwanych informacyjno-pokazowych.

Wprowadzenie nowego ćwiczenia do procesu dydaktycznego ASG WP spowodowało potrzebę teoretycznego opracowania metodyki oraz ćwiczenia, które zapewniłoby zrealizowanie postawionego przez ministra obrony narodowej zadania.

W związku z powyższym autor podjął się:

- po pierwsze, opracowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego na temat: "Operacja zaczepna armii";

1/ Protokół z posiedzenia zespołu MON nr 1/Z z dnia 19-20.01. 1977 r. punkt 3, podpunkt g, strona 4, Archiwum ASG WP,teczka dokumentów normatywnych Oddziału Szkolenia ASG WP 1976-1977

- po drugie, przeprowadzenia badań w zakresie teoretycznego opracowania metody przygotowania i prowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego.

Podkreślić należy, że w dotychczasowym procesie kształcenia w Akademii Sztabu Generalnego WP było to zadanie otwierające nowy rozdział rozpoczęcia studiów, gdyż na pierwszym kursie wojsk lądowych wprowadzono ćwiczenie armijne informacyjno-pokazowe. Dotychczas również nie było takiej metody ani w naszych, ani w innych uczelniach wojskowych.

Stąd też zasadniczym motywem podjęcia się opracowania tego nowego i trudnego tematu, była chęć doskonalenia i rozwinięcia metodyki opracowania, przygotowania i prowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego oraz dobór jego treści, bowiem powinno ono spełniać bardzo istotną rolę w procesie edukacji dowódców i oficerów sztabu w Akademii Sztabu Generalnego WP. W przekonaniu autora ćwiczenie to pozwoliło wzbogacić metodykę prowadzenia ćwiczeń ze słuchaczami nową, dotychczas nie znaną metodą informacyjno-pokazową.

Podstawę opracowania ćwiczenia stanowił główny jego cel, który określał również metodę przygotowania i prowadzenia. Uzyskane pozytywne rezultaty w czasie prowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego na pierwszym kursie wojsk lądowych spowodowały, że w 1979 r. opracowano podobne ćwiczenie na trzecim kursie na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym".

W tym względzie miało już pierwsze doświadczenia, a przede wszystkim w zakresie opracowania, przygotowania i prowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego z pierwszym kursem wojsk lądowych na temat: "Operacja zaczepna armii".

Autor - mając już pewne doświadczenia i rozpoczęte badania - ponownie podjął się opracowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego dla trzeciego kursu wojsk lądowych. Dzięki temu uzyskano nowe doświadczenia zarówno na pierwszym, jak i na trzecim kursie wojsk lądowych w zakresie metodyki opracowania, przygotowania i prowadzenia ćwiczenia. Zaletą tych prac było to, że założenia teoretyczne były weryfikowane w praktyce. Świadczy o tym fakt, że już w 1980 r. w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym dla pierwszego kursu wojsk lądowych zmieniono treść i metodę jego prowadzenia, dzięki czemu uzyskano dalsze doświadczenia, a zwłaszcza dzięki przeprowadzonym zajęciom metodycznym i eksperymentowi z nauczycielami akademickimi w ramach przygotowania ćwiczenia.

Ćwiczenie informacyjno-pokazowe na trzecim kursie wojsk lądowych i podyplomowym studium operacyjno-strategicznym, jako nowa forma ćwiczeń, stanowi swoisty pomost łączący teorię z praktyką i stwarza większe możliwości przygotowania słuchaczy do ćwiczeń głównych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych. Wymaga ono jednocześnie wyjątkowo starannego przygotowania słuchaczy oraz wysokiej wiedzy i umiejętności pedagogicznych od nauczycieli akademickich w zakresie przygotowania, a także prowadzenia poszczególnych zajęć.

Uwzględniając uzyskane doświadczenia autor postanowił dokonać uogólnienia teoretycznego w zakresie opracowania, przygotowania i prowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego w postaci rozprawy doktorskiej. Zasadniczym motywem podjęcia tematu rozprawy doktorskiej była potrzeba zarówno teoretycznego opracowania metodyki, jak i niekonwencjonalnej formy przygotowania i prowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego na trzecim kursie wojsk lądowych i podyplomowym studium operacyjno-strategicznym. Opracowanie to powinno spełniać istotną rolę w procesie kształcenia dowódców i oficerów sztabu w Akademii Sztabu Generalnego WP, a - być może - i doskonaleniu dowództw, sztabów, instytucji centralnych MON i okręgów wojskowych.

Celem rozprawy doktorskiej jest:

1. Przedstawienie metodyki opracowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego, zakresu i sposobu przygotowania nauczycieli akademickich i słuchaczy do zajęć, a także prowadzenia ćwiczenia.

2. Wykazanie - na podstawie treści ćwiczenia informacyjno-pokazowego specyfiki - przygotowania i opracowania operacji zaczepnej frontu w składzie koalicyjnym oraz realizacji w toku ćwiczenia zadań dyrektywnych, wniosków z ćwiczeń na szczeblu centralnym, okręgowym i ASG WP oraz z wojen lokalnych w sytuacjach operacyjno-strategicznych.

Realizację tak sformułowanych celów rozprawy autor przedstawił na przykładzie opracowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego ze słuchaczami trzeciego kursu wojsk lądowych i podyplomowego studium operacyjno-strategicznego na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym". Obok specyfiki składu koalicyjnego wojsk frontu uwzględniono główne problemy operacyjno-strategicznego działania wojsk w operacji zaczepnej frontu na współczesnym polu bitwy. W rozprawie przedstawiono możliwość realizacji niektórych zadań dyrektywnych MON podczas prowadzenia ćwiczenia ze słuchaczami. W celu pogłębienia i ugruntowania wiedzy przekazywanej

słuchaczom sięgnięto do wniosków z ćwiczeń oraz wybranych konfliktów lokalnych po drugiej wojnie światowej.

W rozdziale pierwszym rozprawy omówiono sposób w jaki należy opracowywać i przygotowywać ćwiczenie informacyjno-pokazowe. Główną uwagę w tym rozdziale skupiono na wykazaniu właściwości metodyki, istoty i celu ćwiczenia. Podkreślono również specyfikę pracy głównego autora i zespołu autorskiego w zakresie opracowania poszczególnych elementów składowych ćwiczenia. Przedstawiono właściwości w zakresie przygotowania nauczycieli akademickich oraz słuchaczy do ćwiczenia i poszczególnych zajęć, a także sposoby prowadzenia ćwiczenia i zajęć, aby osiągnąć założone cele szkoleniowe.

Rozdział drugi zawiera zamiar operacyjno-strategiczny stron na zachodnim teatrze działań wojennych. W rozdziale tym przedstawiono sposób w jaki należy budować zamiar operacyjno-strategiczny stron ćwiczenia informacyjno-pokazowego, oraz jego treść. Szczególnie mocno podkreślono w nim sposób narastania zagrożenia wojennego, charakter wojny, przewidywany sposób rozpoczęcia wojny oraz działania stron po jej wybuchu. Założony zamiar stron uwzględnia skład koalicyjny wojsk frontu oraz wojsk nieprzyjaciela i zapewnia realizację zamierzonych celów i zagadnień szkoleniowych w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym.

W rozdziale trzecim została omówiona treść założenia do ćwiczenia informacyjno-pokazowego. W założeniu tym przedstawiono skomplikowaną sytuację operacyjno-strategiczną, w której dowódca ćwiczącego frontu musi korygować decyzję o operacji zaczepnej stosownie do zaistniałej sytuacji operacyjno-strategicznej, podczas jednoczesnego kierowania bitwą graniczną, przegrupowaniu sił głównych frontu oraz przejmowania i podporządkowania wojsk sojusznicznych. Treść założenia zapewnia odpowiednie warunki wprowadzenia nauczycieli akademickich i słuchaczy w sytuację operacyjno-strategiczną, a także stwarza im podstawy do przygotowania się do zajęć oraz prowadzenia poszczególnych zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego.

Rozdział czwarty i piąty zawierają treść i metodę prowadzenia poszczególnych zajęć związanych z decyzją dowódcy frontu o operacji zaczepnej. W opracowanym meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej przedstawiono przede wszystkim sposób ujęcia: oceny nieprzyjaciela, zamiaru dowódcy co do operacji zaczepnej, zadania wojsk, głównych problemów współdziałania, głównych problemów dowodzenia, głównych problemów planowania i zabezpieczenia

działań, a także rozmachu operacji zaczepnej frontu, w szerokim tego słowa znaczeniu, oraz miejsca, roli i zadań poszczególnych związków operacyjnych w operacji zaczepnej. Treść merytoryczna i metodyczna prowadzenia zajęć zapewnia osiągnięcie założonych celów szkoleniowych i wysoki poziom ćwiczenia informacyjno-pokazowego.

Badania prowadzono za pomocą takich następujących podstawowych metod, jak: analiza literatury dotyczącej metodologii przygotowania i prowadzenia ćwiczenia; studiowanie i analiza wniosków oraz uzyskanych doświadczeń z dotychczas przeprowadzonych ćwiczeń informacyjno-pokazowych i zajęć metodycznych nauczycieli akademickich; eksperyment, obserwacja, dyskusja i badania ankietowe.

Przeprowadzone badania umożliwiły autorowi skonfrontowanie założeń teoretycznych z praktyką szkoleniową zarówno na zajęciach ze słuchaczami, jak i na zajęciach metodycznych z nauczycielami akademickimi w ramach przygotowania do ćwiczenia informacyjno-pokazowego.

Bardzo cenne również były uwagi w tym względzie poszczególnych nauczycieli akademickich, przełożonych i słuchaczy, zwłaszcza uwagi krytyczne, dotyczące zarówno metody prowadzenia, jak i treści poszczególnych zajęć.

Istotne znaczenie miała również inspiracja przełożonych do udoskonalenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego w roku 1980 na pierwszym kursie wojsk lądowych, zwłaszcza przez gen. bryg. T. BELCZEWSKIEGO, gen. bryg. prof. dr. hab. Cz. DEGI, gen. bryg. M. WASILEWSKIEGO. Pozwoliło to autorowi wzbogacić i uaktualnić metodę przygotowania i prowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego na trzecim kursie na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym".

Literatura przedmiotu nie tylko nie ujmuje w swej treści ćwiczeń informacyjno-pokazowych jako takich, ale nie zawiera nawet terminu "ćwiczenie informacyjno-pokazowe" lub "metoda informacyjno-pokazowa". Terminów tych nie ma również w słownikach pedagogiki, encyklopediach, słownikach terminów wojskowych, leksykonach cywilnych i wojskowych.

Autor w swej pracy opierał się głównie na następującej literaturze: "Instrukcja o organizowaniu i prowadzeniu ćwiczeń taktycznych"; "Kierunki zwiększenia efektywności i jakości przygotowania kadr oficerskich w akademiach dowódczo-sztabowych", wydanie ASG WP,

1980 r.; "Metodyka ćwiczeń taktycznych", podręcznik, wydanie ASG WP, 1976 r.; "Zagadnienia metodyki nauczania w ASG", podręcznik, wydanie ASG, 1970 r.; a ponadto praca W. OKONIA pt.: "Elementy dydaktyki szkoły wyższej", PWN, Warszawa, 1973 r.; praca Cz. KUPISIEWICZA pt.: "Podstawy dydaktyki ogólnej", PWN, Warszawa, 1977 r.

Cenne tworzywo w opracowaniu niniejszego ćwiczenia stanowiły omówienia ćwiczeń: TARCZA-76, LATO-78, WIOSNA-80; wystąpienia ministra obrony narodowej, szefa Sztabu Generalnego WP i głównego inspektora szkolenia MON w czasie dorocznych odpraw z kierowniczą kadrami WP, ustalenia dyrektywne MON oraz treść rozkazów do szkolenia sił zbrojnych PRL w latach 1979, 1980 i 1981.

Znaczną pomoc w pracy badawczej okazali autorowi oficerowie Katedry Sztuki Operacyjnej oraz innych katedr, a zwłaszcza współautorzy poszczególnych zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego, z którymi autor niniejszej rozprawy mógł bezpośrednio wymienić poglądy, dzielić się uwagami - zwłaszcza krytycznymi, dotyczącymi zarówno metody, jak i treści ćwiczenia. Szczególną pomoc okazali mjr dypl. Franciszek GÓRCZYK oraz mjr dypl. Paweł MADEJCZYK, którzy brali udział w opracowaniu graficznych map załączonych do rozprawy, a także por. mgr Józef URBANOWICZ, który na podstawie materiałów ilościowych i programu OG-54 wykonał tabele jakościowego stosunku sił za pomocą EMC "ODRA-305".

Rozdział I. OGÓLNE ZAŁOŻENIA METODYCZNE OPRACOWANIA, PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZENIA

1. ISTOTA I CELE ĆWICZENIA INFORMACYJNO-POKAZOWEGO

Ćwiczenie informacyjno-pokazowe jest rodzajem ćwiczenia operacyjno-strategicznego /taktyczno-operacyjnego/ stosowanego w nauczaniu słuchaczy Akademii Sztabu Generalnego WP. W ćwiczeniu tym jego uczestnicy nie analizują indywidualnie zadania, nie oceniają położenia /sytuacji/, nie podejmują decyzji, nie formułują oraz nie stawiają zadań podwładnym itp. Słowem szkoleni sami nie rozwiązują problemów taktyczno-operacyjnych, występujących w ćwiczeniu, gdyż razem z materiałami wyjściowymi^{2/} do ćwiczenia otrzymują rozwiązania przerabianych zagadnień w gotowej postaci, jako jeden z możliwych wariantów rozwiązania, zarówno w formie graficznej, jak i tekstowej. Uczestnicy ćwiczenia na podstawie przestudiowanych materiałów muszą zrozumieć podstawowe zasady operacyjno-strategicznego lub taktyczno-operacyjnego działania dowódców, oficerów sztabu i wojsk.

Ćwiczenie informacyjno-pokazowe stanowi dla słuchaczy pierwszy krok do zapoznania się z praktycznym rozwiązywaniem aktualnych teoretycznych problemów /założeń/ współczesnej operacji, bitwy i działań bojowych na tle złożonej, konkretnej sytuacji operacyjno-strategicznej /taktyczno-operacyjnej/. W ćwiczeniu tego typu słuchacze, po przerobieniu problematyki taktycznej na szczeblu pułku i dywizji w okresie pierwszych dwóch lat studiów oraz wysłuchaniu wykładów teoretycznych i seminariów na tematy: operacji zaczepnej armii i operacji zaczepnej frontu, w ramach cyklu wprowadzającego, są zapoznawani z problematyką operacyjną w aspekcie teoretycznym. Dalsza edukacja słuchaczy w ASG WP wymaga rzetelnego przygotowania do zajęć grupowych, a następnie do ewolucji dowódczo-sztabowych poprzez rozszerzenie horyzontów umysłowych słuchaczy i ułatwienia im zrozumienia tła operacyjno-strategicznego dalszych studiów oraz wzbudzenie zainteresowań problematyką sztuki operacyjnej. Dlatego też istotę ćwiczenia informacyjno-pokazowego III KWL na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym" stanowi cel główny i cele każdego zajęcia oraz metoda ich przeprowadzenia, informacyjno-pokazowa. Wszyscy słuchacze jednej grupy

2/ Założenie z załącznikami.

szkoleniowej pod kierownictwem nauczyciela akademickiego występującego, w zależności od potrzeb, w określonej roli^{3/} przedstawiają przed audytorium grupy przy wywieszanej mapie fragmenty lub zagadnienia przerobionej problematyki operacyjno-strategicznej, na podstawie przestudiowanych w czasie nauki własnej otrzymanych materiałów szkoleniowych. Wykazują oni tym samym zrozumienie przerobionych zagadnień. Wykładowca przedstawia słuchaczom zasady oraz sposoby działania operacyjno-strategicznego, tło operacyjno-strategiczne, co daje się im możliwość głębokiego zrozumienia miejsca, roli i zadań oraz sposobów działania poszczególnych związków operacyjnych frontu w operacji zaczepnej i obronnej. Na każdym zajęciu zagadnienia szkoleniowe muszą być tak rozpatrywane aby wzbudzały zainteresowanie nimi słuchaczy zarówno problematyką sztuki operacyjnej, jako dziedziną wiedzy, jak i literaturą przedmiotu.

Aby osiągnąć cel ówczesnego informacyjno-pokazowego, słuchacze, jak i nauczyciele akademicy muszą sprostać wyjątkowo wysokim wymaganiom. Wbrew bowiem pozorom^{4/}, w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym rola kierownika /nauczyciela akademickiego/ jest znacznie trudniejsza niż w ćwiczeniu grupowym, ponieważ musi on w taki sposób prowadzić zajęcia, ażeby, z jednej strony stale utrzymywać kontakt ze słuchaczami /szkolonymi/, z drugiej zaś - pilnie śledzić tok zajęcia, zwracać uwagę słuchaczy na sedno problemu, informować ich o sposobach działania oraz uzasadnić przyjęty wariant rozwiązania; jednocześnie musi osobiście, w zależności od potrzeb; omawiać albo niektóre, albo całe zagadnienie przerobionej problematyki, przedstawiając wariant rozwiązania wzorowego, posługując się jedynie mapą oraz dodatkowymi w tym celu przygotowanymi materiałami^{5/}.

Można by nawet zaryzykować takie twierdzenie, że w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym nauczyciel akademicki musi przejawiać wysoki kunszt aktorski /"przekształca" się bowiem w dowódcę, szefa sztabu, szefa oddziału operacyjnego, szefa wojsk raketowych i artylerii itp./, poparty jednak głęboką wiedzą operacyjną. Równocześnie nie powinien jednak zapominać o roli wykładowcy, który musi wyzwalać aktywność słuchaczy, pobudzać ich wyobraźnię ope-

3/ Np. dowódcy naczelnego zjednoczonych sił zbrojnych na ZTDW, dowódcy frontu, szefa sztabu bądź innych oficerów sztabu.

4/ Jako, że słuchacze posiadają te same materiały szkoleniowe, pod względem treści, co i ich nauczyciele.

5/ Np. tabelami, przeźroczeniami, przykładami historycznymi itp.

racyjną. zachęcać do twórczych przemyśleń i osobistych refleksji.

Dlatego też w procesie organizowania każdego przedsięwzięcia szkoleniowego w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym pierwszą czynnością jest określenie /sformułowanie/ jego celu i jego głębokie zrozumienie, bez względu na szczebel ćwiczenia.

Cel ćwiczenia informacyjno-pokazowego jest określony zazwyczaj przez komendanta Akademii Sztabu Generalnego WP^{6/} w koncepcji ćwiczenia. Cel ten determinuje tematykę, cele szczegółowe oraz zagadnienia szkoleniowe poszczególnych zajęć.

Cel główny ćwiczenia informacyjno-pokazowego powinien wskazywać autorowi konieczność osiągnięcia przez wszystkich uczestników /słuchaczy/ ćwiczenia kompleksowy i określonego stanu /poziomu/ wiedzy. Z celu głównego ćwiczenia wynikają więc cele szczegółowe /częstkowe/, które należy zrealizować w czasie poszczególnych zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego. Wyboru celów szczegółowych /częstkowych/ dokonuje się na podstawie analizy celu głównego i oceny wiedzy taktycznej posiadanej przez słuchaczy /szkolonych/.

W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym, w zależności od jego szczebla, wyznaczonego czasu oraz poziomu wiedzy jego uczestników można zakładać różnej treści cele szkoleniowe. Należy jednak pamiętać, że w ćwiczeniu tym nie można następująco formułować celu "nauczyć" lub "uczyć", "doskonalić" i "sprawdzić" w zakresie rozwiązywania określonych zagadnień, problemów taktyczno-operacyjnych.

Cel ćwiczenia informacyjno-pokazowego powinien natomiast brzmieć: "zapoznać" /"pokazać", "przedstawić", "dać pogląd itp./ słuchaczy /oficerów/ z określoną problematyką operacyjno-strategiczną lub taktyczno-operacyjną, w zależności od poziomu wiedzy w tym zakresie uczestników ćwiczenia. Przedstawić im się powinno wzerowo także rozwiązanie przerobionych zagadnień.

W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym trzeciego kursu wojsk lądowych, stanowiącym treść niniejszej rozprawy doktorskiej, cel główny ćwiczenia został sformułowany w taki sposób, aby stanowił on podstawę do sformułowania celów szczegółowych każdego zajęcia, a także ogólnego celu dodatkowego, dotyczącego wszystkich zajęć, to jest całego ćwiczenia. Jego celem głównym zatem jest - zapoznać słuchaczy z zasadami oraz sposobami działania wojsk frontu w składzie koalicyjnym w operacji zaczepnej; rozmachem operacji; miej-

6/ Dowódca zlecający opracowanie ćwiczenia.

scem, rolą i zadaniami związków operacyjnych, a także metodą i treścią pracy sztabu frontu w zakresie planowania operacji zaczepnej w warunkach zmian w sytuacji operacyjno-strategicznej po wybuchu wojny.

Na podstawie celu głównego sformułowano następujące cele szczegółowe poszczególnych zajęć, których realizacja warunkuje osiągnięcie celu głównego, a mianowicie:

Po pierwsze - zapoznać słuchaczy z decyzją dowódcy frontu dotyczącą wprowadzenia korekt do planu operacji zaczepnej stosownie do zmian w sytuacji operacyjno-strategicznej zaistniałych po wybuchu wojny, przy jednoczesnym kierowaniu bitwą graniczną, przegrupowaniem sił głównych frontu oraz przejmowaniem w podporządkowanie jednostek wojsk sojusznicznych.

Po drugie - zapoznać słuchaczy z rozmachem operacji zaczepnej frontu, a na tle tego rozmachu przedstawić miejsce, rolę i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej.

Po trzecie^{7/} - zapoznać słuchaczy z metodą i treścią pracy sztabu frontu w zakresie planowania operacji zaczepnej frontu w warunkach zmian w sytuacji operacyjno-strategicznej zaistniałych po wybuchu wojny, przy jednoczesnym kierowaniu bitwą graniczną, przegrupowaniem sił głównych frontu oraz przejmowanie dowodzenia jednostkami wojsk sojusznicznych.

Niezależnie od wymienionych celów szczegółowych poszczególnych zajęć, został sformułowany cel ogólny, dotyczący wszystkich zajęć ćwiczenia /1-3/, a mianowicie - zapoznać słuchaczy z najnowszymi poglądami w zakresie praktycznego rozwiązania zagadnień organizacji i planowania operacji zaczepnej frontu.

Cele szczegółowe poszczególnych zajęć wynikają zatem z celu głównego ćwiczenia, realizacja zaś celów szczegółowych, niejako drogą sprzężenia zwrotnego, zapewnia w pełni osiągnięcie celu głównego ćwiczenia informacyjno-pokazowego.

2. ANALIZA TEMATU I TREŚĆ ZAJĘĆ PROGRAMOWYCH

Temat ćwiczenia informacyjno-pokazowego, tak samo jak temat każdego innego ćwiczenia, zależy w głównej mierze od celu /celów/ tego ćwiczenia^{8/}. Nie sposób przecież ustalić treść i zakres

7/ Problem ten nie jest przedmiotem rozprawy doktorskiej, ponieważ jest on opracowany w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym III KWL przez oficerów katedry dowodzenia.

8/ Metodyka ćwiczeń taktycznych - podręcznik, wydanie ASG WP, 1976 r., nr bibl. PF-376.

jednego działania bez uzmysłowienia sobie, jakiemu celowi ma on służyć i co przez to działanie należy osiągnąć.

Bardzo istotne znaczenie w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym ma właściwy dobór tematyki ćwiczenia i treści. Tematyka ćwiczenia informacyjno-pokazowego jest w zasadzie determinowana celami ćwiczenia. Na jej wybór i treść /zagadnienia/ znaczny wpływ posiadają również inne czynniki, a przede wszystkim czas przeznaczony na ćwiczenie oraz wiedza słuchaczy w zakresie taktyczno-operacyjnym.

Temat ćwiczenia informacyjno-pokazowego i tematy poszczególnych zajęć stanowią treść zasadniczą ćwiczenia, wyrażającą w syntetycznej formie określony zakres wiedzy i umiejętności, z którymi słuchacze /szkoleni/ powinni być zapoznani.

Zagadnienia szkoleniowe poszczególnych zajęć są elementami treści ćwiczenia, to jest wąskimi tematami o określonej odrębności i układzie opartym na logicznym powiązaniu z tematem zajęcia.

Punktem wyjściowym ustalenia tematyki ćwiczenia informacyjno-pokazowego jest, tak jak w każdym innym ćwiczeniu, analiza tematu i celu /celów/. Analiza celu powinna umożliwiać ustalenie problematyki, którą trzeba przerobić, aby słuchacze osiągnęli założony cel /cele/ ćwiczenia. Następnie, na tej podstawie należy wyodrębnić konkretne zagadnienia szkoleniowe poszczególnych zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego i z kolei przeprowadzić ich selekcję na podstawie znajomości poziomu wiedzy taktyczno-operacyjnej słuchaczy /szkolonych/ oraz oceny ważności zagadnień szkoleniowych. Właściwa selekcja powinna zapobiec przeladowaniu poszczególnych zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego mniej istotnymi problemami dla tego typu ćwiczenia.

W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym trzeciego kursu wojsk lądowych na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym", w rezultacie analizy celu ustalono, że ćwiczenie należy podzielić na trzy zajęcia^{9/} o następującej tematyce i treści:

Po pierwsze-najbardziej odpowiednim tematem zajęcia nr 1 ze sztuki operacyjnej będzie - "Zapoznanie z decyzją dowódcy frontu", to jest z treścią decyzji o operacji zaczepnej, bez dociekania, w jaki sposób została ona wypracowana. Ponadto ustalono, że w toku tego zajęcia należy przerobić tylko niektóre zagadnienia zawar-

9/ Układ ćwiczenia informacyjno-pokazowego III KWL na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym" przedstawia załącznik nr 4.

te w meldunku decyzji, a mianowicie^{10/}: ocenę nieprzyjaciela; zadanie frontu; zamiar /decyzję/ dowódcy frontu; zadania wojsk /dla określonych związków operacyjnych i elementów ugrupowania operacyjnego frontu/; główne problemy współdziałania.

Po drugie - najważniejszym tematem zajęcia nr 2 ze sztuki operacyjnej będzie - "Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadanie związków operacyjnych w operacji zaczepnej". W zajęciu tym najbardziej celowo jest przerobić następujące zagadnienia: rozmach operacji zaczepnej frontu; miejsce, rola i zadania armii pierwszego rzutu operacyjnego frontu; miejsce, rola i zadania armii drugiego rzutu operacyjnego frontu; rola i zadanie operacyjnej grupy desantowej "Z"; rola i zadania armii lotniczej /lotnictwa frontowego/.

Po trzecie - najodpowiedniejszym tematem zajęcia nr 3 ze służby sztabów^{11/} będzie - "Metoda i treść pracy sztabu frontu w zakresie planowania operacji zaczepnej frontu, głównie szefa sztabu i zarządu operacyjnego". W zajęciu tym celowo jest przerobić następujące zagadnienia: zasadnicze przedsięwzięcia realizowane przez szefa sztabu i szefa zarządu operacyjnego podczas planowania operacji zaczepnej; organizacja pracy sztabu frontu oraz kalendaryzowy plan przygotowania operacji; plan operacji zaczepnej frontu z legendą; plan pierwszego uderzenia jądrowego; treść, forma i sposób wykonania podstawowych dokumentów wchodzących w skład operacji zaczepnej frontu; przejęcie dowodzenia podporządkowanymi związkami wojsk sojuszniczych.

Taki dobór tematyki poszczególnych zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym" oraz ich treści w pełni gwarantują osiągnięcie zarówno celów szczegółowych, to jest celów poszczególnych zajęć, jak również celu głównego uderzenia.

3. WŁAŚCIWOŚCI PRACY GŁÓWNEGO AUTORA I ZESPOŁU AUTORSKIEGO PODCZAS OPRACOWYWANIA ĆWICZENIA

W Akademii Sztabu Generalnego WP do opracowania ćwiczenia powołuje się zespół autorski, którym bezpośrednio kieruje główny autor ćwiczenia. Skład zespołu autorskiego zależy od rodzaju ćwiczenia,

10/Dokładny układ zagadnień szkoleniowych zajęcia nr 1 przedstawiony jest w rozdziale IV punkcie 2 niniejszej rozprawy.

11/Temat ten nie jest przedmiotem rozprawy doktorskiej.

przerobionych zagadnień, ilości zajęć, ich objętości itp. Może w niego wchodzić kilkunastu nauczycieli akademickich różnych specjalności. Na głównego autora ćwiczenia wyznacza się z zasady nauczyciela akademickiego tej katedry, która w głównej mierze jest zainteresowana opracowaniem danego ćwiczenia, to jest Katedry Sztuki Operacyjnej lub Katedry Taktyki Ogólnej. Ta sama zasada powinna również obowiązywać w powoływaniu zespołu autorskiego do opracowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego, chodzi jednak o to, że w jego skład powinni wchodzić oficerowie doświadczeni w rozwiązywaniu problemów, które są treścią przedmiotowego ćwiczenia.

Podstawę dla zespołu autorskiego opracowującego ćwiczenie informacyjno-pokazowe powinny stanowić: temat i cel ćwiczenia; dyrektywa MON do działalności sił zbrojnych PRL; rozkaz MON do szkolenia sił zbrojnych PRL na dany rok kalendarzowy, wytyczne komendanta ASG WP do szkolenia na określony rok akademicki; plan tematyczny danego kursu /kursów/; wytyczne przełożonego w zakresie przedmiotowego ćwiczenia; plan wydawniczy; zatwierdzona koncepcja ćwiczenia.

Metoda pracy zespołu autorskiego w zakresie opracowania i przygotowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego jest zgodna z ogólnymi zasadami, obowiązującymi podczas opracowywania ćwiczeń taktyczno-operacyjnych. Znacznym natomiast zmianom ulega zakres treści i przedsięwzięć organizacyjno-koordynacyjnych, wynikający ze specyfiki tego ćwiczenia, polegający na tym, że wszystkie przerobione problemy muszą być rozwiązane wzorowo przez autorów.

Pracę głównego autora można podzielić^{12/} na: czynności przygotowawcze; przedsięwzięcia organizacyjno-koordynacyjne; opracowanie ćwiczenia /poszczególnych elementów/; przygotowanie do ćwiczenia i omówienie ćwiczenia^{13/}.

Główny autor /zespół autorski/ zanim przystąpi do opracowania poszczególnych dokumentów ćwiczenia informacyjno-pokazowego, tak

12/ Kolejność i układ pracy przedstawia - schemat blokowy pracy głównego autora w zakresie opracowania i przygotowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego - załącznik nr 7.

13/ Omówienie opracowuje się i dokonuje się go jeśli jest ono ujęte w planie tematycznym, np. w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym I KWL na temat: "Operacja zaczepna armii". Natomiast w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym III KWL na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym" omówienie ćwiczenia nie jest przewidziane.

zresztą jak w każdym ćwiczeniu taktyczno-operacyjnym, powinien dokonać szeregu czynności przygotowawczych.

Pierwszą podstawową czynnością przygotowawczą ćwiczenia informacyjno-pokazowego będzie analiza tematu i celu ćwiczenia oraz wytycznych właściwego w tym względzie przełożonego.

W rezultacie analizy tematu i celu ćwiczenia główny autor^{14/} /zespół autorski/ powinien dogłębnie zrozumieć treść tematu oraz cel /cele/ ćwiczenia, który należy osiągnąć w efekcie jego przeprowadzenia, a także wiedzieć z kim ono będzie przeprowadzone i jak je opracować, szczególnie wysokim poziomem muszą się odznaczać te materiały, które będą wydawane słuchaczom /szkolonym/ jako warianty merytorycznych rozwiązań przerabianych problemów; muszą być zrozumiałe i komunikatywne dla uczestników ćwiczenia. Natomiast analiza wytycznych przełożonego w zakresie ćwiczenia pozwoli głównemu autorowi /zespółowi autorskiemu/ dokładniej zrozumieć aktualne wymagania stawiane zespółowi autorskiemu przystępującemu do opracowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego. Główny autor /zespół autorski/ powinien uświadomić sobie, jakie problemy w zakresie ćwiczenia informacyjno-pokazowego zostały rozstrzygnięte w wytycznych przełożonego, a jakie trzeba będzie rozwiązać samodzielnie i ująć w koncepcji ćwiczenia.

Po przestudiowaniu tematu i celu ćwiczenia oraz wytycznych przełożonego w zakresie przedmiotowego ćwiczenia, główny autor /zespół autorski/ przystępuje do studiowania aktualnych dokumentów dyrektywnych na dany rok akademicki. Studiując te dokumenty główny autor zwraca szczególną uwagę na nowe problemy i wyciąga wnioski, w jaki sposób włączyć je w koncepcję ćwiczenia informacyjno-pokazowego, zamiar stron i treść podstawowych zajęć, żeby one były zrozumiałe dla słuchaczy oraz wzbudzały ich zainteresowanie w tej dziedzinie, z uwzględnieniem przy tym charakteru i specyfiki ćwiczenia.

Z kolei główny autor /zespół autorski/^{15/} przystępuje do studiowania materiałów teoretycznych w zakresie tematu ćwiczenia oraz tematów poszczególnych zajęć. Studiując te materiały zwraca uwagę

14/ Dlatego oddzielam głównego autora od zespołu autorskiego, który wymieniam w nawiasach, ponieważ z zasady praca głównego autora musi znacznie wyprzedzać pracę zespołu autorskiego, a ponadto w rozważaniach teoretycznych nie można definitywnie przesądzić o wewnętrznym podziale pracy zespołu autorskiego, zależy to bowiem od szeregu konkretnych czynników.

15/ Każdy specjalista zespołu studiuje materiały teoretyczne w zakresie swojej specjalności.

na najnowsze poglądy dotyczące rozstrzygnięcia operacyjno-strategicznych i taktyczno-operacyjnych rozwiązywanych w ćwiczeniu oraz wyciąga wnioski co do uszeregowania tych problemów w ćwiczeniu i ich rozwiązania uwzględniając charakter informacyjno-pokazowy ćwiczenia. Po przestudiowaniu materiałów teoretycznych, jeżeli jest to możliwe, zespół autorski wyszukuje odpowiednie przykłady historyczne z okresu drugiej wojny światowej lub prowadzonych ostatnio wojen lokalnych oraz pouczających przykładów z odbytych aktualnie ćwiczeń na szczeblu MON, ćwiczeń okręgowych i międzysojuszniczych. Wnioski z przestudiowanych materiałów teoretycznych powinny stać się podstawą do skonstruowania pouczającej koncepcji operacyjno-strategicznej ćwiczenia informacyjno-pokazowego, która musi być, z jednej strony, zrozumiała i prosta, z drugiej zaś - pouczająca i pobudzająca zainteresowanie słuchaczy /szkolonych/.

Po wyciągnięciu wniosków z analizy tematu i celu ćwiczenia informacyjno-pokazowego, wytycznych przełożonego, a także po przestudiowaniu dokumentów dyrektywnych w zakresie szkolenia i materiałów teoretycznych dotyczących tematu i problemów ćwiczenia, główny autor /zespół autorski/ przystępuje z kolei do określenia celów szczegółowych i zagadnień poszczególnych zajęć ujętych w strukturze /układzie/ ćwiczenia. Cele^{16/} te i zagadnienia^{17/} powinny wypływać z celu głównego i tematu ćwiczenia, a sposób ich ujęcia i rozwiązania powinien być zgodny z wyciągniętymi uprzednio wnioskami.

W następnej kolejności główny autor wspólnie z współautorami sporządza plan opracowania ćwiczenia, w którym ujmuje kompleksowo wszystkie problemy związane z opracowaniem, wydaniem i przygotowaniem ćwiczenia, wyznacza wykonawców poszczególnych części składowych /dokumentów/, terminy wykonania pierwszej reakcji, oddania do druku i wydania. Badania wykazują, że po zakończeniu czynności przygotowawczych do opracowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego, główny autor w porozumieniu z współautorami, na podstawie wniosków z analizy celu i tematu ćwiczenia oraz przestudiowanych dokumentów dyrektywnych i materiałów teoretycznych, a także

16/ Przykładowe ujęcie celów ćwiczenia informacyjno-pokazowego III KWL, przedstawione zostały w punkcie 1, rozdziału I, str. 12-13 oraz w rozdziale II.

17/ Przykładowe ujęcie zagadnień szkoleniowych poszczególnych zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego III KWL przedstawione zostały w punkcie 2, rozdziału 1, str. 14-15 oraz w rozdziale II.

ustaleń, opracowuje koncepcję ćwiczenia^{18/}, która jest podstawą do opracowania zamiaru operacyjno-strategicznego ćwiczenia oraz poszczególnych zajęć.

Po zatwierdzeniu koncepcji ćwiczenia przez komendanta wydziału, główny autor zapoznaje zespół autorski z jej treścią i na podstawie planu opracowania ćwiczenia stawia współautorom indywidualne zadania w zakresie ich dotyczącym oraz terminy wykonania poszczególnych elementów składowych i rozwiązania problemów ćwiczenia.

Następnie, po postawieniu zadań, główny autor ćwiczenia wydaje współautorom wytyczne dotyczące treści ćwiczenia, przyjętych wstępnych ustaleń co do poszczególnych elementów ćwiczenia, treści i formy opracowanych materiałów, objętości, ilości map i ich treści z uwzględnieniem specyfiki i charakteru ćwiczenia informacyjno-pokazowego oraz szczebla operacyjno-strategicznego. Na zakończenie ustala miejsce pracy, formy współpracy i konsultacje w zakresie opracowania określonych złożonych problemów przez kilku autorów, środki materiałowe, terminy odpraw roboczych podsumowujących wykonanie określonych elementów ćwiczenia oraz wydania wytycznych i ustaleń do dalszej pracy. Badania oparte na opracowaniach wielu ćwiczeń, zwłaszcza głównych, przez oficerów Katedry Sztuki Operacyjnej wskazują, że za treść całego ćwiczenia, zgodność założonej idei oraz ustaleń i wskazówek organizacyjno-metodycznych w rozwiązywaniu poszczególnych elementów i problemów ćwiczenia, a także za terminowe wykonanie i oddanie jego do druku /do wydziału wydawniczego ASG WP/ odpowiada bezpośrednio główny autor.

4. METODYKA OPRACOWANIA POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW ĆWICZENIA

4.1. ZAMIAR OPERACYJNO-STRATEGICZNY STRON

Badania nad omawianym ćwiczeniem wykazują, że zamiar operacyjno-strategiczny stron ćwiczenia informacyjno-pokazowego na temat:

"Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym", w odróżnieniu od ćwiczeń na szczeblach taktycznych^{19/}, opracowuje się o jeden

18/ Układ i treść koncepcji ćwiczenia przedstawia załącznik nr 8 do rozprawy doktorskiej.

19/ Na szczeblach taktycznych zamiar stron opracowuje się o jeden-dwa szczeble wyżej w zależności od potrzeb.

szczebel wyżej, to jest na szczeblu związku strategicznego^{20/}, działającego na teatrze działań wojennych. Zamiar stron jest to ogólna idea /koncepcja/ działania operacyjno-strategicznego wojsk własnych i nieprzyjaciela w określonej sytuacji operacyjno-strategicznej^{21/} na teatrze działań wojennych, na tle tej sytuacji umiejscawia się wojska ćwiczącego frontu i nieprzyjaciela działającego w jego pasie i na skrzydłach. Zamiar stanowi jednocześnie podstawę do opracowania myśli przewodniej ćwiczenia.

Zamiar stron opracowuje się na mapie w skali większej od skali mapy, na której planuje się działania wojsk danego szczebla dowodzenia. Praktycznie zamiar stron w ćwiczeniu na szczeblu frontu powinien być opracowany na mapie 1:100 0000, ponieważ jest wówczas bardziej przejrzysty.

Przystępując do opracowania zamiaru operacyjno-strategicznego ćwiczenia informacyjno-pokazowego główny autor /zespół autorski/ powinien pamiętać, że jego konstrukcja, powinna być prosta i zrozumiała, sam zaś zamiar ciekawy i pouczający. Główny autor i współautorzy budują zamiar stron na podstawie zatwierdzonej koncepcji ćwiczenia oraz wydanych w tym względzie wytycznych przełożonego. Należy przy tym pamiętać, że cała jego konstrukcja powinna być w pewnej mierze oparta na realnym układzie sił na teatrze działań wojennych z uwzględnieniem obowiązujących aktualnie struktur organizacyjnych, dyslokacji oraz zakładanych możliwości w zakresie mobilizacyjnego rozwinięcia i ewentualnego przerzutu z innych TDW sił zbrojnych stron^{22/}, a także obowiązujących /przyjmowanych/ poglądów operacyjno-strategicznych i taktyczno-operacyjnych. Należy w tym względzie maksymalnie wykorzystać doświadczenia i wnioski z określonych ćwiczeń na szczeblach operacyjno-strategicznych typu "WIOSNA", "SOJUZ", "ZACHÓD" itp.

Przedstawiając ugrupowanie operacyjne stron należy zapewnić odpowiednie warunki do dynamicznego tworzenia zgrupowań uderzenio-

20/ Nazwy użyte zgodnie z Biuletynem Informacyjnym nr 5 /132/ - wydawnictwo specjalne MON - Sztab Generalny WP, 1979 r.

21/ Na przykład w przedmiotowym ćwiczeniu przyjęto wariant wojny ograniczonej, stąd też ograniczony jest zasięg zamiaru. Przykładowy układ i treść zamiaru operacyjno-strategicznego stron przedstawia załącznik nr 8.

22/ W związku z tym, że ćwiczenie informacyjno-pokazowe wymaga dużego nakładu pracy i materiałów /papieru, map/, powinno ono być opracowywane na okres 3-5 lat i więcej, oraz uwzględniać perspektywiczne zmiany w zakresie doskonalenia struktur organizacyjnych wojsk z wyprzedzeniem na okres 3-5 lat i więcej.

wych, zapewniających niezbędną przewagę nad nieprzyjacielem i ukazujących jego zależność od zmian w sytuacjach operacyjno-strategicznych oraz od konkretnych warunków terenowych.

Ugrupowanie operacyjne nieprzyjaciela w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym na szczeblu frontu przedstawia się z dokładnością do KA oraz samodzielnego związku taktycznego, oddziału rodzajów wojsk i sił zbrojnych na szczeblu dowództwa TDW, grupy armii i PTSP. Ugrupowanie operacyjne wojsk własnych podaje się z dokładnością do armii oraz samodzielnego związku taktycznego i oddziału rodzajów wojsk i sił zbrojnych związku strategicznego na TDW i frontu.

Koncepcja działania stron powinna uwzględniać zarówno najnowsze poglądy na istotę i charakter hipotetycznie widzianej dzisiaj wojny, jak i sytuacje, które mogą zaistnieć po wprowadzeniu do uzbrojenia nowych rodzajów broni, a także przewidywane ich skutki. Koncepcja działania powinna być tak przedstawiona, aby wyraźnie z niej wynikały: sposób realizacji celu operacji strategicznej i działań poszczególnych związków operacyjno-strategicznych i operacyjnych /taktyczno-operacyjnych/, kierunki głównego uderzenia i innych uderzeń, stosownie do zaplanowanych rubieży i obiektów poszczególnych zadań /bliższego i dalszego/, sposób użycia broni jądrowej w wypadku przejścia do działań z jej użyciem, działanie poszczególnych rodzajów sił zbrojnych /lotnictwa i marynarki wojennej/, działania desantów powietrznych i powietrzno-morskich obydwu stron, jeżeli będą miały miejsce. Koncepcję działania poszczególnych stron przedstawia się symbolicznie strzałkami i znakami taktycznymi, bardziej szczegółowo na głębokość zadania bliższego związków strategicznych, ogólnie zaś na głębokość zadania dalszego^{23/}.

Zamiaru stron nie należy "przeładowywać" mało istotnymi szczegółami, które nie tylko nie ułatwiają zrozumienia jego treści i koncepcji działania stron, lecz mogą go zagmatwać.

W zamiarze stron szczególnie miejsce zajmuje przedstawienie koalicyjnego działania zarówno nieprzyjaciela, jak i wojsk własnych. W odniesieniu do koalicyjnego składu frontu należy wszechstronnie przemyśleć skład organizacyjny, czas i sposób przejścia dowodzenia nad wojskami sojusznicznymi. Wyrazić również trzeba istotę osiągania celów operacyjnych w rezultacie koalicyjnego, bardzo ścisłego współdziałania, zarówno w okresie przygotowania, jak i prowadzenia operacji.

23/ Treść zamiaru stron - przedstawia załącznik nr 8.

Forma i konkretna treść zamiaru stron ćwiczenia informacyjno-pokazowego III KWL na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym", będącego przedmiotem rozprawy doktorskiej przedstawiona jest na mapie 1:1000000, stanowiącej załącznik nr 1 do myśli przewodniej ćwiczenia /rozdział II rozprawy/.

4.2. MYŚL PRZEWODNIA

Jedną z podstawowych i bodajże jedną z najważniejszych czynności głównego autora jest opracowanie myśli przewodniej^{24/} każdego ćwiczenia, a zwłaszcza ćwiczenia informacyjno-pokazowego.

W myśli przewodniej główny autor wyraża w formie opisowej wszystkie ustalenia oraz koncepcję organizacyjno-metodyczną i operacyjno-strategiczną ćwiczenia^{25/}. Służy ona za podstawę do opracowania wszystkich podstawowych elementów ćwiczenia i poszczególnych zajęć oraz wprowadzenia nauczycieli akademickich w istotę i treść tego ćwiczenia.

Pierwszym /I/ punktem myśli przewodniej ćwiczenia informacyjno-pokazowego, tak jak każdego ćwiczenia, jest jego temat, ujęty w planie tematycznym właściwego kursu lub w wytycznych właściwego przełożonego w zakresie przedmiotowego ćwiczenia^{26/}.

W drugim /II/ punkcie myśli przewodniej ćwiczenia podajemy cel główny i cele szczegółowe. Cel główny ćwiczenia należy wpisać do tekstu myśli przewodniej z koncepcją ćwiczenia, zaś cele szczegółowe ćwiczenia powinny być sformułowane w rezultacie przeprowadzonej analizy celu głównego oraz tematu i treści poszczególnych zajęć.

Kolejnym, trzecim /III/ punktem myśli przewodniej jest układ /struktura/ ćwiczenia. W zależności od ilości zajęć, może on być wpisany bezpośrednio do treści myśli przewodniej jako jeden z punktów. Postępuje się w ten sposób, gdy ćwiczenie składa się z kilku lub kilkunastu zajęć. Natomiast jeżeli ćwiczenie składa się z kilkudziesięciu zajęć, układ ćwiczenia można opracować w formie załącznika. Treść ćwiczenia zawarta jest w planie tematy-

24/ Według "Metodyki ćwiczeń taktycznych" - podręcznik ASG WP, 1976 r., nr bibl. PF 370, str. 28; oraz "Instrukcji o organizowaniu i prowadzeniu ćwiczeń taktycznych", sygn. szkol. 520/76 - wydawnictwo MON, 1976 r., dokument ten stanowi część składową "planu przeprowadzenia ćwiczenia".

25/ Układ i treść myśli przewodniej ćwiczenia przedstawia - załącznik nr 9.

26/ Gdyby takie ćwiczenie było opracowane doraźnie, nie zgodnie z planem tematycznym kursu lub dla potrzeb określonych sztabów.

cznym kursu lub koncepcji ćwiczenia^{27/}.

W czwartym /IV/ punkcie tego dokumentu określany metodę ćwiczenia jako metodę "informacyjno-pokazową".

W następnym piątym /V/ punkcie podajemy - rejon /obszar/ ćwiczenia /określony kierunek strategiczny lub obszar i kierunki operacyjne/. Treść tego punktu opracowujemy na podstawie ustalonej koncepcji zamiaru operacyjno-strategicznego stron^{28/}.

W punkcie szóstym /VI/ myśli przewodniej ćwiczenia informacyjno-pokazowego należy określić wskazówki organizacyjno-metodyczne. Zasadniczą jego treść należy oprzeć na wytycznych przełożonego do danego ćwiczenia oraz na koncepcji ćwiczenia informacyjno-pokazowego. W poszczególnych podpunktach, których może być od kilku do kilkunastu, należy wyraźnie przedstawić wszystkie ustalenia organizacyjno-metodyczne dotyczące przedmiotu ćwiczenia. Jest to punkt wyjątkowo ważny, gdyż określa: specyfikę ćwiczenia informacyjno-pokazowego, sposób opracowania poszczególnych zajęć z punktu widzenia metody jego przeprowadzenia oraz treści; sposób przygotowania nauczycieli akademickich; zakres przygotowania słuchaczy; zabezpieczenie materiałowe, zwłaszcza w odniesieniu do pomocy naukowych, które mają zapewnić należyte przygotowanie słuchaczy do ćwiczenia; sposób przeprowadzenia ćwiczenia i poszczególnych zajęć. W punkcie tym ujmuje się wszystkie charakterystyczne dla danego ćwiczenia ustalenia lub określające sposób rozwiązania przerabianych problemów itp. Treść wskazówek organizacyjno-metodycznych tego punktu stanowi niejako normatywne ustalenia w zakresie opracowania i przygotowania ćwiczenia. W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym właściwie sformułowana treść tego rozdziału, z jednej strony, stanowi podstawę do rozwiązywania treści poszczególnych elementów ćwiczenia przez ich autorów, z drugiej zaś przyczynia się do lepszego zrozumienia treści i interpretacji przyjętych rozwiązań przez nauczycieli akademickich prowadzących ćwiczenie i w ten sposób może mieć określony wpływ na poziom opracowania, prowadzenia i osiągnięcia celu ćwiczenia informacyjno-pokazowego.

Siądmy kolejny punkt /VII/ myśli przewodniej zawiera skład stron założony w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym i może być po-

27/ Tylko w tym wypadku, gdy nastąpiły doraźne zmiany w treści ćwiczenia.

28/ W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym III KWL rejon ćwiczenia został określony w następujący sposób: "terytorium PRL, NRD, RFN, Danii i Holandii na północnym i centralnym kierunku strategicznym ZTDW".

dzielony na dwa podpunkty A - Nieprzyjaciel i B - Siły własne. Treść tego punktu stanowią ustalenia związane z wytycznymi przełożonego i koncepcją ćwiczenia, zamiarem stron, oraz treścią rozdziału szóstego niniejszego dokumentu. W rozdziale tym składającym się z kilkunastu punktów należy określić skład i organizację wojsk lądowych, wojsk lotniczych /sił powietrznych/, środków przenoszenia i liczby ładunków jądrowych, podstawowe kalkulacje zasadniczego sprzętu i środków bojowych. Ustalenia te są niezbędne do rozważań i kalkulacji operacyjno-strategicznych przyjętych w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym, które powinny być dokładnie opracowane przez autorów ćwiczenia.

W punkcie ósmym /VIII/ myśli przewodniej ćwiczenia podajemy stosunek sił. Założony w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym stosunek sił należy obliczyć metodą ilościową /ilościowy stosunek sił, to jest "czołg do czołgu" i "działo do dział" itp./ oraz metodą jakościową z uwzględnieniem szeregu współczynników jakościowych podstawowego sprzętu bojowego wojsk własnych i nieprzyjaciela z wykorzystaniem przygotowanych w tym celu specjalnych programów, za pomocą elektronicznych maszyn cyfrowych^{29/}. Celem obliczania stosunku sił jest materialna podbudowa założonych wariantów działań stron, a przede wszystkim materialna motywacja decyzji stron, zwłaszcza w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym, w którym rozwiązania przerabianych problemów powinno być głęboko uzasadnione. Ponieważ stosunki sił na szczeblu operacyjno-strategicznym będą opracowywane według kilku wariantów^{30/}, najbardziej celowo jest opracować je w formie tabel - załącznika do myśli przewodniej ćwiczenia.

Ostatni dziesiąty /IX/ punkt myśli przewodniej ćwiczenia, w tym również i ćwiczenia informacyjno-pokazowego, zawiera sytuację polityczno-strategiczną i zamiar stron. Punkt ten można podzielić na dwie części^{31/}, a mianowicie na sytuację polityczno-strategiczną do wybuchu wojny oraz sytuację operacyjno-strategiczną po wybuchu wojny i zamiar stron.

29/ Na podstawie danych wyjściowych sporządzonych przez autora rozprawy, zespół oficerów Filii Instytutu Informatyki Sztabu Generalnego WP opracował, za pomocą programu "OG-54" na EMC "ODRA-305", tabele jakościowego stosunku sił do ćwiczenia informacyjno-pokazowego III KW. Tabele te stanowią załączniki do niniejszej rozprawy.

30/ W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym III KW występuje osiem tabel stosunków sił /ilościowych i jakościowych/ - myśl przewodnia ćwiczenia /rozdział II/.

31/ Zwłaszcza jeżeli przewiduje się realizację przedsięwzięć planowania operacyjnego w okresie pokoju.

Opracowanie tego punktu wymaga od głównego autora dużej erudycji, wielkiej konsekwencji i jak najpełniejszego uwzględniania aktualnej i perspektywicznej sytuacji operacyjno-strategicznej, ponieważ zawarta w nim treść jest niejako swoistym scenariuszem narastania napięcia w sytuacji polityczno-strategicznej, doprowadzającej do wybuchu wojny oraz realizowania celów tej wojny za pomocą sił zbrojnych. Narastanie napięć w sytuacji polityczno-strategicznej powinno być przedstawione, z jednej strony, w sposób wiarygodny i przekonujący, z uwzględnieniem aktualnych konfliktów w sytuacji międzynarodowej, motywów postępowania i roli w nim mocarstw zachodnich, zwłaszcza USA i RFN, realnych możliwości i poglądów doktrynalnych tych państw oraz ich poczynania w sferze polityczno-militarnej, z drugiej zaś powinno uzasadniać i podawać wyraźne motywy reakcji państw wspólnoty socjalistycznej oraz ich przedsięwzięcia w zakresie podnoszenia swej obronności.

W części "sytuacja polityczno-strategiczna do wybuchu wojny"^{32/} należy przedstawić sposób narastania zaostrzającej się sytuacji ekonomicznej i militarnej w świecie oraz jej bezpośredni wpływ na wybuch wojny. Podaje się równocześnie położenie sytuacyjne dwóch przeciwstawnych stron: strony "wschodniej" i "zachodniej". Rozpoczynając przedstawienie strony "zachodniej" należy sformułować założony przez nią cel i zamiar agresji zbrojnej oraz sposoby działania operacyjno-strategicznego wszystkich rodzajów sił zbrojnych, a także przedsięwzięcia operacyjno-strategiczne, mające na celu wprowadzenie w błąd "wschodnich" i tym samym uzyskanie zaskoczenia. W następnym podpunkcie podaje się reakcję /ripostę/ "wschodnich" na poczynania "zachodnich" oraz przedsięwzięcia, jakie były realizowane w zakresie osiągania stanu gotowości obronnej państw sygnatariuszy Układu Warszawskiego, a także jakie zostały wykonane zabiegi planistyczne i czynności w dziedzinie poprawienia dyslokacji wojsk oraz podniesienia ich gotowości bojowej, stosowni do posunięć "zachodnich". W podpunkcie tym przedstawia się zamiar

32/ Sytuację tę z zasady podaje się w tym przypadku, jeżeli w ćwiczeniu realizowane są lub mogą być realizowane zajęcia z zakresu planowania obronnego w okresie pokojowym. W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym III KWL, które stanowi podstawę niniejszej rozprawy doktorskiej, problem ten ujęty został z dwóch względów: po pierwsze, żeby dać nauczycielom akademickim pogląd na jeden z możliwych wariantów konfliktu zbrojnego, po drugie, żeby to ćwiczenie można było wykorzystać do ewentualnych zajęć o tematyce planowania obronnego w okresie pokojowym, zwłaszcza na nowo organizowanych kursach podyplomowych.

operacji strategicznej na ZTDW opracowany w okresie pokoju na wypadek wojny oraz przewidziane do tego siły. W dalszej kolejności podaje się również zamiar ćwiczącego frontu, a także przedsięwzięcia na szczeblu związku strategicznego na korzyść frontu i sąsiadów. Podstawę do sformułowania zamiaru operacyjno-strategicznego stron, zwłaszcza strony "zachodniej" na szczeblu dowództwa teatru działań wojennych i grupy armii, zaś strony "wschodniej" na szczeblu dowództwa związku strategicznego i ćwiczącego frontu jest koncepcja ćwiczenia zawarta w graficznym zamiarze operacyjno-strategicznym stron.

W części "sytuacja operacyjno-strategiczna po wybuchu wojny i zamiar stron" w podpunkcie pierwszym "zachodni" podaje się sposób, w jaki doszło do wybuchu wojny i jej datę rozpoczęcia, charakteryzuje działania "zachodnich"^{33/}, przedstawia położenie wojsk Centralnej i Północnej Grupy Armii oraz sił zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego o określonej godzinie, do szczebla korpusu armijnego włącznie, wojsk raketowych typu "Pershing", sił powietrznych, sił morskich, sił i środków wojny elektronicznej, a także zamiar dowódcy związku strategicznego na ŚE TDW i dowództw grup armii "zachodnich", których siły działają w pasie operacji zaczepnej frontu /ćwiczącego/ oraz na jego skrzydłach. W drugim podpunkcie tej części podaje się działanie "wschodnich" od wybuchu wojny, w tym: działanie wojsk osłonowych, przedsięwzięcia realizowane przez główne siły frontów w skali związku strategicznego, a także siły powietrzne^{34/}, obrony powietrznej kraju, połączonej floty morskiej i jej lotnictwa oraz wojsk obrony terytorium kraju. Następnie podaje się charakter działań wojsk frontu ćwiczącego i położenie związków operacyjnych i innych elementów ugrupowania operacyjnego frontu^{35/}, jak np. ewentualnej operacyjnej grupy desantowej, dywizji powietrzno-desantowej przewidzianej do desantowania, lotnictwa frontowego, a przede wszystkim charakterystykę ich działań w ramach operacji przeciwpowietrznej i powietrznej^{36/} oraz termin przejścia do

33/ W tym sił wojny elektronicznej.

34/ W tym wojska walki radioelektronicznej.

35/ W tym, jeżeli się organizuje, również operacyjnej grupy manewrowej frontu.

36/ Operację przeciwpowietrzną i powietrzną przeprowadza się według planu dowódcy związku strategicznego, w których bierze również udział lotnictwo frontowe. Na ten cel dowódca związku strategicznego wyznacza dla lotnictwa frontowego odpowiedni wysiłek bojowy lotnictwa określony w armiolotach /3-5 i więcej armiolotów/.

działań bezpośrednio na korzyść wojsk lądowych według decyzji dowódcy frontu. Następnie opracowuje się zamiar dowódcy związku strategicznego oraz zamiar dowódcy ćwiczącego frontu^{37/}. Z kolei określa się, jakie siły i w których dniach operacji przydziela się frontowi do przerzutu operacyjnego desantu powietrznego frontu /chodzi tu o skład lotnictwa transportowego i myśliwskiego/ a także siły morskie do zabezpieczenia ewentualnej powietrzno-morskiej operacji desantowej; wysiłek lotnictwa myśliwsko-bombowego /bombowego/ dalekiego zasięgu, a także wysiłek bojowy lotnictwa frontowego wyznaczony na operację, podany w armiolotach. Podstawę do opracowania tej części stanowi koncepcja ćwiczenia zawarta w graficznym zamiarze operacyjno-strategicznym stron z zarysem przebiegu działań.

4.3. PLAN OPERACJI ZACZEPNEJ NA MAPIE^{38/} /opracowany w okresie pokoju/

Kolejnym zadaniem głównego autora /zespołu autorskiego/ jest opracowanie planu operacji zaczepnej frontu^{39/} /z okresu pokojo-

37/ W tym wykorzystanie /działanie/ wojsk walki radioelektronicznej frontu, zwłaszcza na początku operacji zaczepnej.

38/ Gen. bryg. T. BIELCZEWSKI "Przygotowanie i prowadzenie frontowej /armijnej/ operacji zaczepnej o koalicyjnym składzie", wydanie ASG WP, nr bibl. 0816, str. 24-25.

39/ W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym III KWL na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym", stanowiącym podstawę niniejszej rozprawy doktorskiej, celowo został opracowany "Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego" /na mapie/ z miejscem dyslokacji i rejonami alarmowymi sił zbrojnych PRL oraz "Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego" /z sytuacji operacyjnej o 14.00 12.6/, aby w ten sposób uniknąć opracowania trzech dodatkowych dokumentów graficznych, a mianowicie: planu przegrupowania wojsk Frontu Północnego do rejonu wyjściowego /który był niezbędny dla celów poglądowych/; decyzji dowódcy Frontu Północnego o operacji zaczepnej /opracowanej po rozpoczęciu działań wojennych z sytuacji o 14.00 12.6/, która była potrzebna do zajęć nr 1, Uwzględniając fakt, że do zajęć nr 1 potrzebna jest decyzja dowódcy frontu o operacji zaczepnej, zaś do zajęć nr 2 i 3: plan operacji zaczepnej frontu, drogą kompromisu zrezygnowano z opracowania planu przegrupowania wojsk do rejonu wyjściowego oraz decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej. W ten sposób nie ucierpiała treść ćwiczenia, a ponadto uzyskano znaczne oszczędności nakładu pracy oraz map /1465 kompletów map/.

wego/ na wypadek ewentualnej wojny. Plan ten, w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym prowadzonym w czasie operacyjnym po wybuchu wojny, opracowany jest w celu pokazania słuchaczom, że siły zbrojne, w tym i wojska ćwiczącego frontu nie rozpoczęły działań w sposób żywiołowy, lecz zorganizowany, zgodnie z posiadanym planem, opracowanym w okresie pokoju.

Plan operacji zaczepnej frontu /armii/ składa się z szeregu dokumentów, z których najważniejszą częścią jest plan operacji zaczepnej frontu na mapie /jako oddzielny dokument graficzny/. Plan operacji na mapie jest w szczególności opracowaną graficznie decyzją dowódcy frontu o operacji zaczepnej z dokładną legendą^{40/}, niezbędnymi kalkulacjami oraz uzasadnieniami i dlatego też staje się on jakościowo nowym dokumentem w stosunku do decyzji. A więc plan operacji na mapie jest dokumentem znacznie bardziej szczegółowym niż graficzna decyzja dowódcy frontu.

Plan operacji zaczepnej frontu na mapie^{41/} opracowuje się na podstawie zamiaru operacyjno-strategicznego stron, założonego w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym III KWL na temat: "Operacja zaczepna frontu w koalicyjnym składzie", ustaleń myśli przewodniej dotyczących składu stron, organizacji ćwiczenia oraz koncepcji działania nieprzyjaciela i wojsk własnych. Koncepcja działania niektórych armii pierwszego i drugiego rzutu operacyjnego frontu powinna być przedstawiona alternatywnie, według założonych wariantów. Na przykład w "Planie operacji zaczepnej Frontu Północnego" /opracowanym w okresie pokojowym/ założone alternatywne działania następujących armii i elementów ugrupowania operacyjnego: 3 A /R/ - główny wariant - działanie na jutlandzkim kierunku operacyjnym i drugi alternatywny - na północno-nadmorskim kierunku operacyjnym; 5 A /WP/ - główny wariant - działanie na północno-nadmorskim kierunku operacyjnym i drugi alternatywny - na jutlandzkim kierunku operacyjnym; 7 A /WP/ - główny wariant - działanie na berlińsko-ruhrskim kierunku operacyjnym w składzie Frontu Północnego i alternatywny - na południe od kierunku pierwszego w składzie Frontu Centralnego. Plan operacji zaczepnej frontu opracowuje się na mapie 1:500 000.

40/ Legenda do planu operacji zaczepnej frontu na mapie, w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym III KWL, stanowi między innymi treść zajęcia nr 3 "Metoda i treść pracy sztabu frontu w zakresie planowania operacji zaczepnej frontu, a zwłaszcza szefa sztabu i zarządu operacyjnego frontu". Stąd problem ten w rozprawie doktorskiej nie jest rozpatrywany.

41/ Dokładną treść planu operacji zaczepnej frontu na mapie przedstawia załącznik nr 10.

4.4. POŁOŻENIE WOJSK WŁASNYCH I WIADOMOŚCI O NIEPRZYJACIELU

W następnej kolejności zespół autorski ćwiczenia opracowuje położenie /sytuację/ wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu^{42/} z określonej godziny i dnia. W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym ciekawie i pouczająco opracowane położenie /sytuacja/ wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu odgrywają szczególną rolę, ponieważ pośrednio pokazuje, jak ją należy budować. W ćwiczeniu szebla operacyjno-strategicznego położenie /sytuacja/ wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu^{43/} powinno uwzględniać cele szkoleniowe i koncepcję ćwiczenia oraz szczególnie mocno eksponować przedmiot /treść/ poszczególnych zajęć.

Koncepcję ogólną położenia /sytuacji/ wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu określa główny autor ćwiczenia. Powinna ona być zbudowana zgodnie z zamiarem stron i myślą przewodnią ćwiczenia. Ponadto główny autor koordynuje pracę poszczególnych współautorów w zakresie przedstawienia danych o nieprzyjacielu oraz położeniu /sytuacji/ poszczególnych rodzajów wojsk i sił zbrojnych. Szczegółowe dane o nieprzyjacielu oraz położenie poszczególnych rodzajów wojsk i sił zbrojnych powinny być przedstawione zgodnie z ogólną koncepcją założoną przez głównego autora. Wszelka inwencja odbiegająca od tej koncepcji stwarza znaczne sprzeczności i tym samym trudności w osiągnięciu celu ćwiczenia i poszczególnych zajęć.

Położenie /sytuacja/ wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu w ćwiczeniach grupowych i dowódczo-sztabowych /głównych i doskonalących/ powinny być przedstawione /podane/ w sposób niepełny, fragmentaryczny^{44/}, zmuszający ćwiczących do poszukiwania tych danych wszystkimi dostępnymi środkami /organizowania pod tym kątem rozpoznania oraz uzyskiwania danych od przełożonego, sąsiadów i podwładnych/. W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym, w którym podaje się słuchaczom pełne rozwiązania przerobionych tematów /zagadnień, problemów/ zarówno graficznych, jak i teksto-

42/ Według "Metodyki ćwiczeń taktycznych", podręcznik ASG WP, 1976 r., nr bibl. PF 370, str. 31 - dokument ten nazwany jest "położeniem stron", który stanowi część składową "planu przeprowadzenia ćwiczeń".

43/ Treść położenia /sytuacji/ - wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu przedstawia - załącznik nr 11.

44/ Wiadomości o nieprzyjacielu powinny posiadać pewien procent danych nieprawdziwych i fałszywych.

wych, problem szczegółowości i dokładności wiadomości o nieprzyjacielu nie ma, z punktu widzenia wymienionych motywów, istotnego znaczenia. Ma ona jednak znaczenie z punktu widzenia założonych celów szkoleniowych, bowiem zapoznawać należy słuchaczy z materiałami wyjściowymi ćwiczenia zbliżonymi do szkoleniowej rzeczywistości. Stąd, mimo że w dokumentach decyzyjnych słuchacze otrzymują pełną ocenę przypuszczalnych działań nieprzyjaciela, w dokumencie położeniu /sytuacji/ o określonej godzinie i dniu, dane o nieprzyjacielu podaje się w postaci fragmentarycznej, aby w czasie zajęć słuchacze mogli je uzupełnić /podać brakujące ogniwa do wyciągnięcia właściwych wniosków/ i tym samym nauczyć się oceniania i budowania całości sytuacyjnej z fragmentów danych o nieprzyjacielu.

"Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu" w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym spełnia szczególną rolę. Stanowi ono bowiem dla słuchaczy doskonały przykład realizmu sytuacyjnego z chwilą rozpoczęcia działań wojennych oraz podstawę dokonywania głębokich ocen i analiz, a także precyzowania wniosków wykonawczych, często na podstawie tylko szczątkowych danych informacyjnych o zaistniałej sytuacji operacyjno-strategicznej i tej, która może zaistnieć. Jest to podstawa do racjonalnej działalności dowódcy i sztabu frontu.

Do ćwiczeń na szczeblu frontu, położenie /sytuacja/ wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu, opracowuje się na mapie 1:500 000; wraz z myślą przewodnią ćwiczenia stanowi ono podstawę do opracowania założenia głównego.

4.5. ZAŁOŻENIE GŁÓWNE Z ZAŁĄCZNIKAMI

Po zatwierdzeniu zamiaru operacyjno-strategicznego stron i myśli przewodniej ćwiczenia, oraz opracowaniu położenia /sytuacji/ wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu, zespół autorski przystępuje do opracowania założenia głównego z załącznikami. Założenie główne wraz z takimi podstawowymi załącznikami, jak: dyrektywa operacyjna dowódcy związku strategicznego dla ćwiczącego frontu; skład wojsk własnych; zestawienie stanu osobowego zasadniczego sprzętu bojowego i transportu wojsk frontu oraz nieprzyjaciela powinny być z zasady opracowane przez głównego autora^{45/}.

45/ W przypadku gdy w skład zespołu autorskiego wchodzi kilku współautorów ogólnowojskowych, wówczas niektóre załączniki o treści ogólnowojskowej mogą opracowywać współautorzy. Dyrektywę operacyjną i w tym przypadku z zasady powinien opracowywać główny autor. Nie znaczy to, że nie może być odstępstwa od tej zasady. Zależy to od stopnia przygotowania współautorów w tym zakresie.

Założenie główne z załącznikami w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym opracowuje się w celu:

Po pierwsze - zapoznania słuchaczy /oficerów/ z metodą wprowadzania ćwiczących w sytuację operacyjno-strategiczną oraz rozpoczęcia pracy przez dowódcę frontu i jego sztab.

Po drugie - zapoznania słuchaczy z metodą przedstawiania niezbędnych informacji i danych do powzięcia decyzji o operacji zaczepnej przez dowódcę frontu. Ponadto założenie główne z załącznikami powinno stanowić podstawę do opracowania decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej /variantów rozwiązań problemów stanowiących treść poszczególnych zajęć/ przez zespół autorski ćwiczenia oraz, razem z wariantami rozwiązań poszczególnych zajęć, do przygotowania się uczestników ćwiczenia i nauczycieli akademickich do zajęć.

W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym treść założenia głównego^{46/} powinna być przedstawiona w sposób jasny, zwięzły i pouczający, ponieważ oprócz wymienionych już celów, ma ona niejako rozszerzać horyzonty myślowe szkolonych oraz zachęcić do studiowania literatury przedmiotu.

Sytuację ogólną /rozdział I/ założenia głównego opracowuje się na podstawie myśli przewodniej ćwiczenia^{47/}. Treść tego rozdziału powinna wprowadzić ćwiczących w atmosferę, jaka panowała bezpośrednio przed wybuchem wojny oraz uzmysłwić im motywy jej wybuchu, a także zapoznać z charakterem działań stron po rozpoczęciu działań wojennych. Ze względów metodycznych treść tego rozdziału jest zawarta w dwóch punktach, a mianowicie - punkt pierwszy - "zachodni" i punkt drugi - "wschodni".

Sytuację szczegółową /rozdział II/ założenia głównego opracowuje się na podstawie myśli przewodniej ćwiczenia oraz mapy "Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu" z określonej godziny i dnia.

Inne wiadomości /rozdział III/ założenia głównego opracowuje się na podstawie myśli przewodniej. W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym treść tego rozdziału założenia głównego musi być bardzo starannie i wyczerpująco opracowana. Chodzi tu przecież o wyjaśnienie szeregu założonych ustaleń, których nie można podać w lakonicz-

46/ Układ i treść założenia głównego przedstawia - załącznik nr 12.

47/ Chodzi o treść tego rozdziału myśli przewodniej, w którym zawarta jest sytuacja polityczno-strategiczna, sytuacja operacyjno-strategiczna oraz skład bojowy stron i wskazówki organizacyjno-metodyczne.

nych dokumentach dyrektywnych^{48/}

Załącznik do założenia głównego "Skład wojsk własnych" opracowuje się również na podstawie myśli przewodniej ćwiczenia.

Zestawienie stanu osobowego, zasadniczego sprzętu bojowego i transportu wojsk frontu oraz nieprzyjaciela uwzględnionego w tabelach stosunków sił opracowuje się na podstawie załącznika "Skład wojsk własnych", składu wojsk nieprzyjaciela, przyjętych w ćwiczeniu struktur organizacyjnych i założonych strat na określoną godzinę i dzień. Dokument ten jest niezbędny w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym ze względu na koalicyjny skład frontu i różnorodną strukturę organizacyjną wojsk własnych i nieprzyjaciela, przyjęte nowe eksperymentalne struktury organizacyjne wojsk oraz charakter ćwiczenia. Jest on bardzo pomocny w zrozumieniu przez szkolonych składu bojowego stron oraz przyjętych stosunków sił.

Sytuacje poszczególnych rodzajów wojsk, ujęte jako załączniki do założenia głównego ćwiczenia informacyjno-pokazowego, powinny być w ten sposób opracowane, żeby suma tych danych była wystarczająca do dokonania oceny ich możliwości użycia /wykorzystania/ w operacji zaczepnej frontu. Sytuacje te opracowują specjaliści, każdy ze swojej dziedziny, na podstawie ustaleń myśli przewodniej, mapy "Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu", założenia głównego oraz wytycznych głównego autora w tym zakresie.

Dyrektywę operacyjną dowódcy związku strategicznego dla frontu, opracowuje się w postaci dokumentu bojowego, zachowując przyjęte w tym względzie ogólne ustalenia^{49/}, nadając poszczególnym punktom właściwą treść dyrektywną szczebla operacyjnego.

Ponadto do dyrektywy operacyjnej mogą być załączone zarządzenia operacyjne szefów rodzajów wojsk i służb oraz sił zbrojnych dowództwa związku strategicznego, a także dyrektywa tyłowa^{50/}.

48/ Skróć myślowy "dokumenty dyrektywne" ma na względzie: dyrektywę dowódcy związku strategicznego, dyrektywę tyłową i zarządzenia szefów rodzajów wojsk i sił zbrojnych.

49/ Dokładnych wzorów dokumentów bojowych na szczeblu strategicznym nie posiadamy i prawdopodobnie nie zachodzi taka potrzeba.

50/ W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym III KWL, będącym podstawą rozprawy doktorskiej nie opracowano takich dokumentów, ze względu na brak w nim zajęć z poszczególnych rodzajów wojsk i służb.

4.6. PLAN OPERACJI ZACZEPNEJ NA MAPIE /opracowany podczas działań wojennych/

Po opracowaniu założenia głównego z załącznikami, zespół autorski przystępuje do opracowania planu operacji zaczepnej frontu na mapie^{51/}, stosownie do dyrektywy dowódcy związku strategicznego i decyzji dowódcy frontu, z określonej sytuacji operacyjno-strategicznej.

W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym plan operacji zaczepnej frontu na mapie opracowuje się w celu:

Po pierwsze - zapoznania słuchaczy z decyzją dowódcy frontu o operacji zaczepnej.

Po drugie - zapoznania oficerów z rozmachem operacji zaczepnej frontu oraz miejscem, rolą i zadaniami poszczególnych związków operacyjnych w operacji zaczepnej.

Po trzecie - zapoznania uczestników ćwiczenia z formą i treścią graficzną tego podstawowego dokumentu, jakim jest plan operacji zaczepnej frontu. Ponadto plan operacji zaczepnej frontu na mapie powinien stanowić podstawę do opracowania "Meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej", przez głównego autora, a także, razem z materiałami wyjściowymi i wariantami rozwiązań poszczególnych zajęć, do przygotowania się szkolonych do zajęć i nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć.

Plan operacji zaczepnej frontu na mapie w okresie wojny ma takie same znaczenie w systemie planowania, ujmuje te same zagadnienia /problemy/ co plan o operacji zaczepnej frontu opracowany w okresie pokoju, z tym, że nie uwzględnia działań alternatywnych poszczególnych związków operacyjnych /wariantowości/, ponieważ opracowywany jest już w konkretnej sytuacji operacyjno-strategicznej i taktyczno-operacyjnej poszczególnych związków wojsk własnych i nieprzyjaciela. Ponadto plan operacji zaczepnej frontu na mapie, odstępując od posiadanych wzorów, może uwzględniać aktualne położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu^{52/}.

51/ Motywy opracowania tego dokumentu w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym III KW na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym" zamiast "decyzji dowódcy frontu do operacji zaczepnej", zostały już wyjaśnione w 39 odnośniku do punktu 4.3 niniejszego rozdziału. Chodzi tu o uniwersalność "planu operacji zaczepnej frontu do operacji zaczepnej" i przydatność do poszczególnych zajęć ćwiczenia oraz oszczędność środków materiałowych.

52/ W podobny sposób został opracowany "Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego" w niniejszej rozprawie doktorskiej.

Sposób i podstawa jego opracowania przez zespół autorski są takie same jak te, które zostały przedstawione w punkcie o sposobie i podstawie opracowania "planu operacji zaczepnej frontu na mapie" sporządzonym w okresie pokojowym /punkt 4.3/. W planie należy również uwzględnić położenie /sytuację/ wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu o określonej godzinie i dniu.

Opracowane dokumenty "wyjściowe" stanowią fundament praktycznej działalności dowódcy i sztabu frontu. W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym przedstawia się sposób pracy dowódcy i sztabu nad opracowaniem, a następnie formułowaniem meldunku decyzji.

4.7. MELDUNEK DECYZJI DOWÓDCY FRONTU PÓLNOCNIEGO O OPERACJI ZACZEPNEJ - wariant rozwiązania

Po opracowaniu planu operacji zaczepnej frontu na mapie, który to plan stanowi bardziej szczegółowy dokument niż graficzna decyzja dowódcy frontu o operacji zaczepnej, główny autor i współautorzy specjaliści poszczególnych katedr przystępują do opracowania meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej w formie tekstowej - wariant rozwiązania treści zajęcia nr 1.

Meldunek decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym opracowuje się w celu:

Po pierwsze - zapoznania szkoleń z treścią decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej.

Po drugie - zapoznania słuchaczy z układem i sposobem ujęcia poszczególnych problemów w decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej. Ponadto meldunek decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej powinien stanowić dla głównego autora podstawę do opracowania wariantu rozwiązania zajęcia nr 2 na temat: "Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej" oraz do przygotowania się nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć, a słuchaczy do zajęć.

Układ meldunku decyzji dowódcy frontu nie został dotychczas definitywnie określony w obowiązujących dokumentach dyrektywnych. Stąd też poszczególne źródła w różny sposób ujmują jego układ i treść: jedni proponują rozpocząć treść meldunku decyzji od zamiaru dowódcy^{53/}, inni znowu proponują włączyć jako punkt pierwszy

53/ Tak właśnie interpretuje decyzję dowódcy na szczeblu pułk - dywizja - "Regulamin walki Sił Zbrojnych PRL /pułk-dywizja/", wydanie 1964 r., punkt 52.

ocenę nieprzyjaciela, a jeszcze inni, włączyć do meldunku otrzymane zadanie od dowódcy wyższego szczebla lub zbyt dowolną, raczej bardzo pobieżną, interpretację innych problemów.

Meldunek decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej, zdaniem autora, powinien posiadać taki układ^{54/}, który by ujmował wszystkie problemy związane z oceną nieprzyjaciela, organizacją, przygotowaniem i prowadzeniem operacji, w syntetyczną treść, stanowiącą podstawę do opracowania szczegółowych planów /dokumentów/ w zakresie rozwiązania poszczególnych istotnych problemów.

Opracowanie meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej wymaga od autorów głębokiej znajomości współczesnych zasad sztuki operacyjnej. Dokument ten powinien być ponadto bardzo starannie opracowany, zgodnie z zasadami służby sztabów.

Podstawę do opracowania meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym stanowią: dyrektywa operacyjna dowódcy związku strategicznego dla dowódcy frontu; graficzna decyzja dowódcy frontu o operacji zaczepnej^{55/}, myśl przewodnia ćwiczenia.

Ocenę nieprzyjaciela formułuje się na podstawie dyrektywy operacyjnej dowódcy związku strategicznego oraz planu operacji zaczepnej frontu o operacji zaczepnej. Ocenę tę opracowuje współautor specjalności rozpoznania wojskowego.

Zadanie frontu wpisuje się do treści meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej z dyrektywy operacyjnej dowódcy związku strategicznego, w dosłownym brzmieniu.

Zamiar /decyzję/ dowódcy frontu o operacji zaczepnej frontu formułuje się na podstawie właściwej treści myśli przewodniej ćwiczenia.

Zadania wojsk określa się na podstawie "planu operacji zaczepnej frontu", zgodnie z ogólnie obowiązującymi zasadami służby sztabów. Zadania związków operacyjnych i związków taktycznych ogólnowojskowych frontowego podporządkowania formułuje osobiście główny autor ćwiczenia. Zadania dla poszczególnych rodzajów wojsk i sił zbrojnych formułują właściwi współautorzy w zakresie "swoich" wojsk /specjalności/.

54/ Układ meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej przedstawia - załącznik nr 13.

55/ W przypadku ćwiczenia informacyjno-pokazowego III KWL stanowiącego podstawę do niniejszej rozprawy doktorskiej "Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego do operacji zaczepnej" opracowywany został w czasie wojny, motywy zaś zostały już wyjaśnione w poprzednich punktach.

Zasadnicze problemy organizacji współdziałania formułuje główny autor, po uprzednim ustaleniu koncepcji współdziałania w ramach zespołu, zgodnie z obowiązującymi w tym względzie zasadami, na podstawie "planu operacji zaczepnej frontu" na mapie.

Organizację dowodzenia należy sformułować zgodnie z przyjętym systemem dowodzenia w planie operacji. Treść tego rozdziału powinien opracować specjalista w zakresie dowodzenia.

Wytyczne w zakresie planowania i główne problemy zabezpieczenia operacji formułuje się zgodnie z obowiązującymi w tej mierze zasadami, zamiarem operacji i zadaniami wojsk, na podstawie "planu operacji zaczepnej frontu" na mapie. Wytyczne w zakresie planowania formułuje specjalista w dziedzinie dowodzenia, zaś wytyczne w zakresie poszczególnych rodzajów zabezpieczenia operacji - właściwi specjaliści.

W opracowaniu meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej szczególna rola przypada głównemu autorowi, nawet w tym przypadku, gdy w jego opracowaniu biorą udział oficerowie specjaliści ze składu zespołu autorskiego.

4.8. OPRACOWANIE METODYCZNE^{56/} ZAJĘCIA NR 1 NA TEMAT: ZAPOZNANIE Z DECYZJĄ DOWÓDCY FRONTU

Po opracowaniu treści decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej główny autor ćwiczenia informacyjno-pokazowego przystępuje do sporządzenia opracowania metodycznego zajęcia, które powinno w treści swej odzwierciedlać specyfikę^{57/} ćwiczenia informacyjno-pokazowego. Powinno ono stanowić szczegółowy scenariusz pod względem organizacyjno-metodycznym, treścią zaś scenariusza jest "Meldunek decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej", będący załącznikiem do opracowania metodycznego /został omówiony w punkcie 4.7/. Obydwa te dokumenty stanowią jedną całość, w odniesieniu do nauczycieli akademickich.

Opracowanie metodyczne zajęcia informacyjno-pokazowego, tak samo jak opracowanie metodyczne zajęcia grupowego, powinno posia-

56/ Opracowanie metodyczne wydaje się wyłącznie nauczycielom akademickim.

57/ Słuchacze w toku zajęć nie rozwiązują sami żadnej problematyki operacyjno-strategicznej, a tylko na podstawie otrzymanych materiałów szkoleniowych w gotowej formie mogą referować /przedstawiać/ fragmenty lub określone zagadnienia przerabianej problematyki. Nauczyciel akademicki musi osobiście podać słuchaczom istotę problemu, informować ich o sposobach działania oraz uzasadniać przyjęty wariant rozwiązania.

dać odpowiedni układ^{58/}. Formułowania jego poszczególnych punktów i podpunktów dokonuje się na podstawie koncepcji ćwiczenia oraz myśli przewodniej w taki sposób, aby optymalnie ułatwić nauczycielom akademickim przygotowanie się do zajęć, a także jego prowadzenie i tym samym osiągnięcie założonego celu /celów/ szkoleniowego.

Temat zajęcia /punkt I/ wpisuje się do opracowania metodycznego w dosłownym brzmieniu z myśli przewodniej ćwiczenia /układu ćwiczenia/, zaś cel zajęcia^{59/} /punkt II/ z koncepcji ćwiczenia, z uwzględnieniem wniosków i wątpliwości lub ustaleń, które wypłynęły już w toku opracowywania poszczególnych poprzednio sporządzonych dokumentów ćwiczenia, np. meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej lub jego określonych rozdziałów /punktów/.

Czas /punkt III/ przeznaczony na zajęcia lekcyjne wpisuje się z układu ćwiczenia, czas zaś niezbędny słuchaczom na naukę własną określa autor, biorąc za podstawę ilość materiałów szkoleniowych /założenie główne z załącznikami, w tym mapy oraz wariant rozwiązania treści zajęcia/, szczebel ćwiczenia oraz stopień przygotowania słuchaczy w zakresie przerobionej problematyki. Można przyjąć, że w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym na szczeblu frontu dla słuchaczy III KWL potrzeba minimum 4 godziny nauki własnej na 1 godzinę lekcyjną zajęć^{60/}.

W punkcie /IV/ - zagadnienia szkoleniowe i orientacyjny podział czasu podaje się z zasady: jako zagadnienie pierwsze - sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć i czas przeznaczony na to zagadnienie w minutach; kolejne zagadnienia zajęcia wpisuje się na podstawie koncepcji ćwiczenia i wariant rozwiązania merytorycznego treści zajęcia, z uwzględnieniem wniosków, które się nasunęły autorowi w trakcie sporządzania elementów

58/ Układ zajęcia ćwiczenia informacyjno-pokazowego przedstawia - załącznik nr 14.

59/ Celem tego zajęcia jest - zapoznać słuchaczy z treścią decyzji dowódcy frontu w zakresie wprowadzenia korekt do planu operacji zaczepnej, -stosownie do zmian w sytuacji operacyjno-strategicznej zaistniałej po wybuchu wojny, przy jednoczesnym kierowaniu bitwą graniczną, przegrupowaniem głównych sił frontu oraz przejmowaniem w podporządkowanie jednostek wojsk sojusznicznych.

60/ Naturalnie chodzi tu o słuchaczy średnio zdolnych, dla bardzo zdolnych może wystarczyć 1-2 godziny, a dla mniej zdolnych nie wystarczy i 4 godziny na 1 godzinę lekcyjną zajęć.

składowych ćwiczenia poprzedzających wykonanie opracowania metodycznego, podając dla każdego zagadnienia orientacyjny^{61/} czas w minutach; ostatnim zagadnieniem szkoleniowym jest z reguły podsumowanie zajęcia i czas na nie przeznaczony, podany w minutach. Suma czasów wyznaczonych na poszczególne zagadnienia powinna odpowiadać sumie czasu przeznaczonego na zajęcia i powinna być podsumowana w minutach i godzinach lekcyjnych.

Kolejnym punktem /V/ opracowania metodycznego jest metoda zajęcia. W niniejszym ćwiczeniu podaje się metodę informacyjno-pokazową^{62/}.

W punkcie /VI/ dotyczącym wskazówek organizacyjno-metodycznych ujmuje się: podstawę przygotowania się słuchaczy do zajęć, jak np. - założenie główne z załącznikami, wariant rozwiązania merytorycznej treści przedmiotowego zajęcia oraz termin ich wydania w stosunku do terminu prowadzenia zajęcia, wytyczne ogólne w zakresie przeprowadzenia instruktażu dla słuchaczy grupy szkoleniowej: treść wyjaśnienia specyfiki zajęcia; sposób przygotowania się słuchaczy do zajęć; problemy eksponowane w zajęciu, w tym i zasady sztuki operacyjnej, z podaniem konkretnych przykładów, wykorzystanie wniosków z ćwiczeń typu: "WIOSNA", "SOJUZ", "ZACHÓD" oraz z innych ćwiczeń szczebla centralnego i ASG WP; na zakończenie instruktażu należy sformułować wymagania w zakresie przygotowania się słuchaczy do zajęć, metodę prowadzenia zajęć i sposób referowania zagadnień. W kolejnym podpunkcie tego punktu należy wymienić materiały szkoleniowe przeznaczone dla nauczycieli akademickich, niezbędne do przeprowadzenia przedmiotowego zajęcia, oraz inne istotne wyjaśnienia.

W podpunkcie pierwszym /punktu VII/ - sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć - oprócz podania wyznaczonego czasu, formuluje się: uwagę metodyczną dotyczącą sposobu rozpoczęcia zajęcia; sposób sprawdzenia map słuchaczy; pytania i odpowiedzi dotyczące znajomości przez słuchaczy wydanych im materiałów szkoleniowych^{63/};

61/ Czas dlatego podaje się orientacyjny, żeby pozostawić nauczycielom akademickim pewną swobodę w tym względzie.

62/ Istota tej metody w głębszym ujęciu została przedstawiona w punkcie 7 niniejszego rozdziału /"Podstawowe metody prowadzenia ćwiczenia i zajęć"/.

63/ W zajęcia ćwiczenia informacyjno-pokazowego pytania kontrolne nie muszą być problemowe, a raczej nakierowane w zasadzie na znajomość wydanych materiałów szkoleniowych. Pytania teoretyczne w ćwiczeniu tym mają charakter drugorzędny, bowiem całe ćwiczenie przerobione jest metodą informacyjno-pokazową, a więc nie można od słuchaczy żądać znajomości problemów operacyjno-strategicznych i ich uzasadnienia.

sposób sprawdzenia teoretycznej znajomości zagadnień przedmiotowego tematu zajęcia.

W podpunkcie drugim /punktu VII/ - ocena nieprzyjaciela - oprócz wyznaczonego czasu, jak w każdym zagadnieniu szkoleniowym w uwadze metodycznej podaje się czynności nauczyciela akademickiego po sprawdzeniu przygotowania się słuchaczy do zajęć, a zwłaszcza sposób wprowadzenia słuchaczy do tematu zajęcia oraz teoretyczną i praktyczną treść tego wprowadzenia. W części teoretycznej wprowadzenia można sformułować np. co to jest decyzja dowódcy, w jaki sposób należy ją wypracować, proces wypracowania, co stanowi podstawę decyzji i co obejmuje układ meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej. Po opisanii części teoretycznej wprowadzenia formułuje się wprowadzenie w sytuację operacyjno-strategiczną ćwiczenia, przypominające słuchaczom krótko pracę dowódcy frontu nad wypracowaniem decyzji aż do momentu gotowości zameldowania jej dowódcy związku strategicznego^{64/}. W dalszej części tego punktu opracowania metodycznego formułuje się sposób przerobienia omawianego zagadnienia. Uwzględniając metodę zajęcia /ćwiczenia/, poziom szkoleń, oraz problemy na które należy zwrócić uwagę, że na zajęciach należy przerobić tylko niektóre problemy decyzji, ponieważ słuchacze przed zajęciami zapoznają się z pełną treścią "meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej". Z kolei należy określić konkretny sposób referowania przez słuchaczy przerabianego zagadnienia lub tylko jego części. Następnie należy dokładnie określić, gdzie jest zawarta merytoryczna treść przerabianego zagadnienia, podając rozdział, punkt, podpunkt i stronę - "meldunku decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej" i na zakończenie - rolę i czynności nauczycieli akademickich. Kolejne zagadnienie szkoleniowe opracowania metodycznego tego rozdziału formułuje się podobnie, z tym jednak, że w każdym z nich należy uwzględniać specyfikę tematu zajęcia, główne problemy, przykłady historyczne adekwatne do treści zagadnień itp. Należy również pamiętać, że angażowania słuchaczy do referowania omawianych problemów i przedstawiania ich określonych fragmentów^{65/} dokonuje się

64/ W części praktycznej rozprawy nazywamy go "dowódcą naczelny Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW".

65/ Do referowania całości zagadnień w zajęciach ćwiczenia informacyjno-pokazowego można dopuścić jedynie w szczególnych przypadkach, jak np. sprawdzenie możliwości bardzo uzdolnionego słuchacza lub słuchacza znającego dobrze problematykę operacyjną z grupy PSOS ASG WP.

w głównej mierze w celu pobudzenia ich do myślenia, po prostu, dlatego, żeby nie pozwolić szkolonym na rozproszenie uwagi podczas ćwiczenia. Problemy przerobionych zagadnień, ich treści powinny przedstawić w ostatecznym rachunku nauczyciel akademicki, w zależności od potrzeb. Jeżeli słuchacze grupy szkoleniowej przygotowani są do zajęć bardzo dobrze, wykazują wysoką aktywność i potrafią referować przerobione zagadnienia, to nauczyciel akademicki, w zależności od sytuacji, może uzupełnić wypowiedzi referujących słuchaczy lub może skomentować przerobione zagadnienie. Jeżeli natomiast słuchacze do zajęć nie są należycie przygotowani i nie wykazują aktywności, wówczas nauczyciel akademicki musi osobiście omówić w całości przerabiane zagadnienia, informując ich i przekazując im treść oraz istotę problemu, a także demonstrując je na mapie bądź za pomocą innych materiałów szkoleniowych, np. specjalnie w tym celu zrobionych schematów, tabel, przykładów historycznych /sposobem tradycyjnym lub przeźroczy/. Może też wykorzystać do tego celu magnetofon^{66/}, a nawet telereking.

Podczas formułowania tego rozdziału należy pamiętać, że podstawową zasadą ćwiczenia informacyjno-pokazowego jest to, iż nie może się ono przerodzić w ćwiczenie grupowe, chociaż pewne fragmenty ćwiczenia grupowego muszą w nim jednak wystąpić. Nie można bowiem zrezygnować z aktywnego uczestnictwa słuchaczy w czasie zajęć.

Ćwiczenie informacyjno-pokazowe powinno stanowić aktywną formę działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego i słuchaczy, z tym, że aktywność słuchaczy wyrazi się przede wszystkim w gruntownym przygotowaniu się do zajęć poprzez solidne przestudiowanie dokumentów, które stanowią przedmiot rozważań w czasie danego zajęcia. Ponadto muszą oni konfrontować uzyskaną w czasie wykładów i seminariów wiedzę teoretyczną z praktycznym jej zastosowaniem w rozwiązywaniu problemów taktyczno-operacyjnych w konkretnej sytuacji i konkretnych warunkach terenowych.

Podpunkt siódmy /punkty VII/ ostatni - podsumowanie zajęcia, zawiera ostatecznie zagadnienie opracowania metodycznego zajęcia.

66/ Opracowanie metodyczne, a zwłaszcza przebieg zajęcia w swej treści powinien zawierać metodę alternatywną, pozostawiając nauczycielom akademickim margines na twórczą inwencję. Przy wykorzystaniu magnetofonu do odtwarzania treści przerobionych zagadnień, należy jednak ich istotne elementy demonstrować /pokazywać/ na mapie.

W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym nie wystarczy podać w postaci tezewej sposobu dokonania podsumowania przerobionego zajęcia, jak to z zasady ma miejsce w opracowaniach metodycznych zajęć grupowych. Sformułowanie treści podsumowania zajęcia ćwiczenia informacyjno-pokazowego jest znacznie trudniejsze niż podsumowania zajęcia ćwiczenia grupowego. Trudność polega na tym, iż podsumowanie zajęcia informacyjno-pokazowego powinno zawierać nawiązanie do zagadnień teoretycznych związanych z tematem zajęcia oraz wyjaśnienie, w jaki sposób założenia teoretyczne zostały praktycznie uwzględnione w treści zajęcia i omówienia. Ponadto należy zwrócić uwagę na wnioski z ćwiczeń, sposób realizacji zadań dyrektywy MON i rozkazu szkoleniowego MON, przykłady historyczne, z ewentualną ilustracją na schemacie /przeźroczu/. W następnej kolejności formułuje się cel zajęcia oraz przypomina nauczycielom akademickim o konieczności dokonania oceny przygotowania się słuchaczy do zajęć, ich pracy w toku zajęcia oraz podania stopnia osiągnięcia celu, a także podaje się temat następnego zajęcia oraz termin instruktażu. W końcu opracowania metodycznego wymienia się załącznik i jego pełną nazwę.

4.9. ROZMACH OPERACJI ZACZEPNEJ FRONTU. MIEJSCE, ROLA I ZADANIA ZWIĄZKÓW OPERACYJNYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ

Po opracowaniu zajęcia pierwszego lub równocześnie z nim, w zależności od składu zespołu autorskiego, główny autor /wyznaczony współautor/ przystępuje do opracowania kolejnego zajęcia na temat: "Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej" czyli wariantu rozwiązania merytorycznej treści zajęcia.

Temat tego zajęcia jest zupełnie nowy i w praktyce Akademii Sztabu Generalnego WP, a może nawet w całym Wojsku Polskim nie występował w żadnym z ćwiczeń na szczeblu operacyjno-strategicznym^{67/}. Powinno ono być tak opracowane, aby można było wyraźnie przedstawić, w jaki sposób obowiązujące założenia teoretyczne i normy taktyczno-operacyjne znajdują swoje odbicie w konkretnym ćwiczeniu, w konkretnej sytuacji operacyjno-strategicznej.

67/ Poza lakonicznym ujęciem wskaźników rozmachu operacji w treści wykładów i podręczników. Treść ta zazwyczaj sprowadzała się do określenia: szerokości pasa operacji; głębokości zadania bliższego, dalszego i operacji; średniego tempa natarcia w km na dobę.

Opracowanie merytorycznej treści tego tematu wymaga od autorów głębokiej znajomości materiałów teoretycznych i wyjściowych ćwiczenia informacyjno-pokazowego, treści pierwszego zajęcia, to jest decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej oraz znajomości treści oceny operacyjno-geograficznej północnej części ZTDW. W zajęciu tym należy dogłębnie przeanalizować i w przekonujący sposób uzasadnić rozmach operacji frontu, a także miejsce i rolę związków operacyjnych, sposób określania konkretnych parametrów rozmachu operacji zaczepnej frontu i rozmachu operacji poszczególnych armii oraz innych związków operacyjnych w zależności od ich miejsca i roli w realizacji celu operacji zaczepnej frontu. Odrębnego potraktowania wymaga określenie zadań poszczególnych związków operacyjnych ze szczególnym zaakcentowaniem ich strony motywacyjnej.

W zagadnieniu pierwszym tego zajęcia, zdaniem autora, należy określić: skład bojowy frontu i jego poszczególnych związków operacyjnych oraz jednostek tyłowych; sposób wykorzystania operacji przeciwpowietrznej i powietrznej na ZTDW na korzyść operacji zaczepnej frontu; zadania wojsk osłonowych i określonych sił podchodzących armii w zakresie załamania natarcia nieprzyjaciela; termin rozpoczęcia operacji zaczepnej przez wojska 3 A /R/ i główne siły frontu; główny kierunek uderzenia wojsk frontu; cel operacji zaczepnej frontu oraz ogólny końcowy rezultat operacji zaczepnej frontu; sposób, ilość i rodzaj uderzeń sił wojsk lądowych, którymi front zamierza osiągnąć cel operacji zaczepnej oraz skład sił, które posiada front do realizacji celu operacji zaczepnej, wymieniając liczbę i rodzaje związków taktycznych wojsk lądowych i lotnictwa frontowego oraz liczby i rodzaje zasadniczego sprzętu bojowego, w tym samolotów /według rodzajów lotnictwa/ oraz śmigłowców; liczbę ładunków jądrowych przydzielonych frontowi na operację, w tym ich rodzaje, liczby i wagoniary oraz ich łączną moc w kilotonach /ogólnie w megawatach/; liczbę rakiet taktycznych z ładunkiem zwykłym przydzielonych na operację; wielkość wyznaczonego wysiłku bojowego lotnictwa frontowego w armiilotach /A/L/, w tym na operację przeciwpowietrzną i powietrzną, prowadzonych według decyzji dowódcy związku strategicznego na ZTDW; rodzaj ogólnych zadań, do których wykonania są gotowe strategiczne siły jądrowe w pasie operacji zaczepnej frontu oraz rubież strefy uderzeń jądrowych strategicznych sił jądrowych i operacyjno-taktycz-

nych sił jądrowych frontu; przewidziane do działania na korzyść frontu inne siły ze szczebla związku strategicznego /np. związki: lotnictwa myśliwsko-bombowego dalekiego zasięgu, lotnictwa transportowego itp./, zwłaszcza dla zabezpieczenia przerzutu, desantowania i osłony operacyjnego desantu powietrznego; siły połączonej floty morskiej /wymieniając skład tych sił/ oraz lotnictwa transportowego, które zostały wyznaczone do zabezpieczenia powietrzno-morskiej operacji desantowej /OGD-"Z"/. Po omówieniu tych problemów należy wyciągnąć wniosek, że front własnymi siłami i środkami, bez względu na jego skład bojowy, nie jest w stanie zrealizować powietrzno-morskiej operacji desantowej, ani też nie jest w stanie dokonać operacyjnego desantu powietrznego, bez pomocy w siłach i środkach ze szczebla związku strategicznego.

Z kolei należy określić, w jaki sposób front realizuje operację zaczepną, to jest jak działa w zadaniu bliższym i dalszym, a także przeprowadzić analizę wskaźników rozmachu w każdym zadaniu /bliższego i dalszego/.

W dalszej części tego zagadnienia celowe jest sformułowanie zadania sił jądrowych w ewentualnym pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, określając, że w przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej siły jądrowe frontu wykorzystują określony rodzaj ładunków /podać należy liczbę ładunków rodzajami i łączną moc w kilotonach/, w celu zniszczenia lub obezwładnienia określonych celów /obiektów/ nieprzyjaciela oraz podać, do jakiej rubieży. Należy w tym miejscu, dla lepszego uzmysłowienia słuchaczom przewidywanych skutków, wymienić, ile i jakich celów /obiektów/ zostanie zniszczonych, podając je rodzajami, np. 6 baz morskich, 1 baterię "Pershing", 2 dywizjony Lance ...; obezwładnić - 11 dywizji itp.

Podać również należy wykorzystanie broni jądrowej w toku realizowania zadania bliższego i dalszego, wymieniając liczbę i łączną moc ładunków wyasygnowanych na każde z tych zadań oraz ogólnie, jakie obiekty /cele/ będą nimi niszczone bądź obezwładnione. Na zakończenie należy także wymienić rezerwę ładunków jądrowych dowódcy frontu.

Po sformułowaniu kwestii związanych z wykorzystaniem broni jądrowej należy podać wskaźniki rozmachu operacji zaczepnej frontu i porównać je ze wskaźnikami teoretycznymi, wyjaśnić, dlaczego są te różnice i od czego są one zależne. Następnie należy określić

lić oczekiwane /zamierzone/ ewentualne rezultaty, czyli cele, które wojsko frontu w toku operacji mają rozbić.

Kolejnym problemem w tym punkcie jest opisanie sposobu działania frontu, podania liczby kierunków, w tym kierunku głównego uderzenia; określenie obszaru, jaki front ma opanować w toku operacji, jego powierzchnię w km², liczbę zamieszkałej na nim ludności, potencjał ekonomiczno-przemysłowy oraz porty /bazy/ morskie.

Na zakończenie należy /celowo jest/ ocenić wpływ kierunków operacyjnych na działanie wojsk frontu i jego tempo, zwracając uwagę na uzasadnienie przyjętego tempa natarcia wojsk w nawiązaniu do założeń teoretycznych, oraz wyciągnąć właściwe wnioski.

W zagadnieniu drugim, trzecim i czwartym przedstawiamy miejsca, rolę i zadania armii pierwszego rzutu operacyjnego frontu, z wykazaniem roli i zadań poszczególnych związków operacyjnych, wynikających z ich miejsca w ugrupowaniu operacyjnym frontu. W treści tych zagadnień należy mocno podkreślić, że miejsce i rola armii^{68/} wynika z zamiaru /decyzji/ dowódcy frontu oraz celu operacji. Na przykład armia działająca na samodzielnym jutlandzkim kierunku operacyjnym musi, we współdziałaniu z siłami Północnej Floty Bałtyckiej, zdobyć główne bazy morskie w zachodniej części Bałtyku oraz stworzyć warunki do przeprowadzenia powietrzno-morskiej operacji desantowej; armie działające na północno-nadmorskim i berlińsko-ruhrskim kierunku operacyjnym mają różne cele i zadania oraz stwarzają warunki do wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu, współdziałają i łączą się z operacyjnym desantem powietrznym, stąd różne są ich role, które dla każdej z nich należy dokładnie określić.

W zagadnieniach tych należy oddzielnie dla każdej armii opisać realizowane przez nie zadania bliższe i dalsze, podając w nich z kim armia współdziała, przez kogo jest wspierana, jakiego nieprzyjaciela ma rozbić, jaką przeszkodę wodną i w jaki sposób ma sforsować oraz w jakich terminach opanowują nakazane rubieże i jaką rubież mają opanować w pierwszym dniu operacji.

Po opisanii treści każdego zadania, to jest zadania bliższego i dalszego armii, należy podać wskaźniki rozmachu^{69/}.

68/ W rozprawie doktorskiej dowódca Frontu Północnego zdecydował 3 A /R/ użyć w pierwszym rzucie, na samodzielnym jutlandzkim kierunku operacyjnym, zaś 5 A /WP/ na północno-nadmorskim kierunku, a 7 A /WP/ na berlińsko-ruhrskim kierunku operacyjnym, stąd różne są ich role i zadania oraz cele operacji.

69/ Można te wskaźniki skonfrontować ze wskaźnikami teoretycznymi i wyjaśnić, czym są one uwarunkowane i od czego zależne.

Z kolei podaje się gotowość armii do udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, ilość rakiet jądrowych, rodzaj obiektów /celów/ do zniszczenia lub do obezwładniania. Następnie należy określić przydział dla armii broni jądrowej i taktycznych rakiet z ładunkiem zwykłym. W dalszej części podać należy przewidywany wysiłek bojowy lotnictwa /według rodzajów/ na wsparcie działania armii; wzmocnienie oraz siły czasowo podporządkowane.

W zakończeniu opracowania tych zagadnień należy podać wskaźniki rozmachu operacji^{70/} każdej armii w składzie frontu.

W zagadnieniu piątym podaje się miejsce, rolę i zadania armii drugiego rzutu operacyjnego frontu, podkreślając również, że wynikają one z zamiaru dowódcy. W treści tego zagadnienia określa się dzień operacji, w którym armia wchodzi do bitwy po wykonaniu zadań przez armię pierwszego rzutu operacyjnego frontu lub dzień, jeżeli wchodzi do bitwy jeszcze w trakcie realizacji zadania bliższego frontu /dalszego armii pierwszego rzutu/ jaką rolę, którą będzie armia odgrywała po wejściu do bitwy, w rozbięciu podchodzących odwodów nieprzyjaciela, realizacji zadania dalszego frontu itp. Podaje się także, jakie w związku z tym armia realizuje zadania do czasu wejścia do bitwy w zakresie ześrodkowania i przegrupowania, jakie jednostki przekazuje dla armii pierwszego rzutu i do dyspozycji frontu do czasu wejścia do bitwy, kiedy ma być gotowa do działań w rejonie wyjściowym, z jakich rubieży i terminy wejścia, w jakim kierunku, oraz zadanie^{71/} bliższe i dalsze.

Następnie określa się, jakie siły mogą wejść w skład armii dodatkowo oraz jakie otrzyma wzmocnienie; przydział ładunków jądrowych na operację - liczbę, rodzaje i wagomiary oraz taktycznych rakiet z ładunkiem zwykłym.

Z kolei podaje się linie rozgraniczenia armii na prawo i lewo.

Na zakończenie zagadnienia piątego podaje się, jakie inne zadanie może wykonywać armia drugiego rzutu operacyjnego frontu, wpływające z konkretnej sytuacji operacyjnej, np. w przypadku silnego obezwładnienia przez nieprzyjaciela bronią jądrową wojsk armii pierwszego rzutu i utracenie przez jedną z nich zdolności bojowej lub konieczność wcześniejszego wprowadzenia do bitwy, a także jakie siły /armia/ wejdą do bitwy zamiast armii drugiego rzutu, jeżeli zostanie ona silnie obezwładniona bronią jądrową nieprzyjaciela.

70/ Wskaźniki te można skonfrontować ze wskaźnikami teoretycznymi i wyjaśnić, czym są one uwarunkowane i od czego zależne.

71/ Może się zdarzyć, jak to jest w niniejszej rozprawie, że armia otrzyma zadanie jednostopniowe ze względu na głębokość operacji oraz ocenę działań nieprzyjaciela.

W zagadnieniu szóstym podaje się miejsce, rolę i zadania armii, która całością sił osłania granicę państwową. Miejsce, rolę i zadania tej armii również określa dowódca frontu, który zadecyduje o użyciu jej do osłony granicy państwowej, na określonym kierunku, oraz we współdziałaniu z częścią sił innej armii, do osłony operacyjnego rozwinięcia głównych sił frontu, a także do stworzenia warunków wejścia do bitwy zgrupowania uderzeniowego frontu na głównym kierunku uderzenia.

Następnie przedstawia się zadania tej armii lub części jej sił w zakresie zabezpieczenia wejścia do bitwy określonej części ugrupowania uderzeniowego oraz po jego wejściu. Z kolei podaje się sposób dalszego działania, np. ześrodkowanie się w określonym rejonie i przejście do drugiego rzutu operacyjnego oraz ewentualną alternatywną gotowość do przejścia i realizacji zadań innej armii drugiego rzutu operacyjnego frontu.

W dalszej części tego zagadnienia określa się rolę omówionej armii, z czego ona wypływa, do czasu wprowadzenia do bitwy głównych sił frontu.

Następnie ustala się rolę i zadania armii^{72/} z chwilą przejścia do drugiego rzutu operacyjnego frontu, a w dalszej kolejności - gotowość do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, liczbę wykerzystywanych rakiet jądrowych, zadania w zakresie zniszczenia obiektów /celów/ i obozwardnienia odwodów nieprzyjaciela, a także przydział dla armii ładunków jądrowych na operację - rodzaje, liczby, wagoniary, oraz rakiet taktycznych z ładunkiem zwykłym.

W zagadnieniu siódmym podaje się rolę i zadanie operacyjnej grupy desantowej^{73/}. Należy w nim podkreślić, że rolę^{74/} i zadanie operacyjnej grupy desantowej ustala w swoim zamiarze /decyzji/ dowódca frontu, który zadecyduje o wykonaniu powietrzno-morskiej operacji desantowej. Treść tego zagadnienia zawiera: orientacyjny czas powietrzno-morskiej operacji desantowej; cel tej operacji; kto współdziała z operacyjną grupą desantową; zadania w zakresie zniszczenia i rozbicia określonych sił nieprzyjaciela; rodzaj

72/ W niniejszej rozprawie doktorskiej armia osłonowa /4A-ERD/, z chwilą przejścia do drugiego rzutu operacyjnego frontu - jest w gotowości do przejęcia roli, zadania i wzmocnienia 6 A /WP/.

73/ Tylko w tym przypadku, jeżeli taka grupa jest organizowana.

74/ Miejsce OGD nie podaje się, ponieważ zostało ono określone z chwilą jej utworzenia.

obiektów, które ma opanować, warunki jakie ma stworzyć dla połączonej floty; sposób realizacji zadań /od terminu ześrodkowania w określonym obszarze, aż do gotowości do wykonania powietrzno-morskiej operacji desantowej/; główny wysiłek, sposób działania po wylądowaniu, siły, które ma rozbić i termin opanowania nakananego obszaru /wysp/; warunki, jakie ma zapewnić połączonej flocie; środki, jakie przydziela się operacyjnej grupie desantowej na wykonanie zadania /ładunki jądrowe - rodzaje, liczby i wagi-miary; wysiłek bojowy lotnictwa/.

W zagadnieniu ósmym określa się rolę i zadanie lotnictwa frontowego /AL/. Należy w nim zaznaczyć, że rolę i zadania lotnictwa frontowego /AL/ określa dowódca frontu w swojej decyzji. Następnie podaje się sposób wykorzystania siły lotnictwa frontowego do obezwładniania: środków walki radioelektronicznej; raketowych środków OPL oraz odwodów nieprzyjaciela; niszczenia: samolotów na lotniskach, środków napadu jądrowego, składów amunicji jądrowej, stanowisk dowodzenia nieprzyjaciela; wsparcia wojsk pierwszego rzutu operacyjnego frontu. Ustala się gdzie skupić główny wysiłek; jak zapewnić osłonę z powietrza głównego zgrupowania uderzeniowego frontu, z kim ma współdziałać w tym zakresie; prowadzenie rozpoznania lotniczego i jego cel. W dalszej części tego zagadnienia należy podać rolę lotnictwa frontowego /AL/, podkreślając, że obok wojsk raketowych i artylerii stanowi ono główną ogniową siłę uderzeniową, a zwłaszcza w okresie działań z użyciem tylko konwencjonalnych środków walki oraz podać przyczyny tego stanu rzeczy, wskazując możliwości zasięgu, manewru, niszczenia i obezwładnienia nieprzyjaciela w zakresie wsparcia i osłony wojsk frontu oraz prowadzenia rozpoznania lotniczego na ich korzyść.

- Następnie należy podać zadania lotnictwa uderzeniowego, myśliwskiego i rozpoznawczego w toku zadania bliższego frontu, w tym również gotowość, jeśli chodzi o zabezpieczenie operacyjne desantu powietrznego i powietrzno-morskiej operacji desantowej; główny wysiłek w zakresie wsparcia wojsk pierwszego rzutu operacyjnego frontu.

Z kolei należy omówić sposób prowadzenia rozpoznania lotniczego, określić głębokość i główny kierunek rozpoznania.

W dalszej części należy podać ogólne zadania lotnictwa w toku realizowania zadania dalszego frontu, gdzie skupić główny wysiłek /jakie elementy ugrupowania operacyjnego frontu wspierać/ oraz

jak wspierać inne zgrupowania wojsk frontu. Po czym należy określić gotowość lotnictwa frontowego do udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, wyznaczoną liczbę ładunków, rodzaj obiektów nieprzyjaciela, które ma zniszczyć, a które obezwładnić i iloma lotniczymi bombami jądrowymi. Na zakończenie tego zagadnienia trzeba podać liczbę przydzielonych lotniczych bomb jądrowych oraz przydzielony wysiłek bojowy lotnictwa w armiolotach na operację, a także podział lotniczych bomb jądrowych i wysiłku bojowego lotnictwa na: zadanie bliższe frontu, w tym na pierwsze uderzenie jądrowe; zadanie dalsze frontu i rezerwę dowódcy frontu.

W konkluzji należy przedstawić miejsce, rolę i zadania poszczególnych związków operacyjnych w operacji zaczepnej frontu określone przez dowódcę frontu zgodnie z jego zamiarem /decyzją/ w operacji zaczepnej.

4.10. OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA NR 2 NA TEMAT:

"ROZMACH OPERACJI ZACZEPNEJ FRONTU. MIEJSCE, ROLA I ZADANIA ZWIĄZKÓW OPERACYJNYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ"

Po opracowaniu treści merytorycznej składającej się na rozmach operacji zaczepnej frontu, miejsca, roli i zadań związków operacyjnych w operacji zaczepnej, główny autor lub wyznaczony współautor przystępuje do sporządzenia opracowania metodycznego zajęcia. Ogólny układ i sposób ujmowania treści opracowania metodycznego został przedstawiony na przykładzie zajęcia nr 1. Opracowanie metodyczne zajęcia nr 2 w treści swej powinno odzwierciedlać istotę ćwiczenia informacyjno-pokazowego oraz specyfikę treści merytorycznej przerabianych zagadnień zajęcia.

Ogólne zasady oraz treść poszczególnych punktów opracowania metodycznego powinny być opracowane na podstawie tych samych dokumentów oraz ustaleń, jak opracowanie metodyczne zajęcia nr 1, zachowując ten sam układ oraz podstawowe ustalenia w tym zakresie, z uwzględnieniem założonego celu i zagadnień zajęcia. Istotne różnice wystąpią przede wszystkim w teoretycznym wprowadzeniu do tematu zajęcia oraz teoretycznej części podsumowania ze względu na konkretną treść merytoryczną tych części opracowania, stosownie do treści zajęcia.

Uwzględniając powyższe prawidłowości autor uważa, że nie zachodzi konieczność, z metodycznego punktu widzenia określania sposobu ujęcia poszczególnych punktów i podpunktów opracowania metody-

oznego zajęcia nr 2, od początku do końca, ponieważ zostało to określone w zajęciu nr 1.

Jednocześnie autor nadmieniał, że metodyka opracowania zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego na inne tematy powinna być w swej istocie podobna do tych, które zostały przedstawione na przykładzie opracowań metodycznych zajęcia nr 1 i 2, należy jednak uwzględnić specyfikę tych zajęć, wypływającą z treści tematów celów szkoleniowych i ustalonych zagadnień do przerobienia.

4.11. OMÓWIENIE ĆWICZENIA^{75/}

Omówienie ćwiczenia informacyjno-pokazowego, w którym słuchacze /uczestnicy ćwiczenia/ nie rozwiązują problemów będących treścią ćwiczenia, powinno mieć również specyficzny charakter oraz stanowić za cel:

Po pierwsze - jeszcze raz zapoznać słuchaczy z celem /celami/ ćwiczenia i jego istotą /specyfiką/. Ponownie należy nawiązać do założeń teoretycznych tematu ćwiczenia i tematyki poszczególnych zajęć, a także wykazać związek teorii z praktycznymi rozwiązaniami oraz wyjaśnić, w jaki sposób teoretyczne założenia znalazły odbicie w praktycznym rozwiązywaniu przerobionych problemów.

Po drugie - zapoznać słuchaczy z zamiarami operacyjno-strategicznymi stron założonym w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym i na tle tych zamiarów wyeksponować główne problemy operacyjne. Należy podkreślić, że w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym przedstawiono tylko jeden z możliwych wariantów rozwiązania podstawowych problemów operacji zaczepnej frontu i treści przerobionych zagadnień, oczywiście wariantu optymalnego.

Po trzecie - zapoznać słuchaczy z przebiegiem ćwiczenia i jego ogólną oceną i - jeżeli słuchacze brali w nim aktywny udział /to jest byli zaangażowani do przedstawienia, referowania fragmentów lub całości przerabianych zagadnień/ - z oceną przygotowania i pracy słuchaczy.

W omówieniu ćwiczenia informacyjno-pokazowego należy ponadto: zwrócić uwagę na miejsce i rolę poszczególnych armii w operacji zaczepnej frontu oraz ich zadania, wynikające z konkretnej sytuacji

75/ Opracowuje się tylko w razie ujęcia tego zajęcia w planie tematycznym /układzie/ ćwiczenia.

operacyjnej i warunków terenowych; wyeksponować rangę i znaczenie sojuszniczego współdziałania, którego rola w składzie frontu koalicyjnego jest szczególna; podkreślić ściśle współdziałanie wojsk armii w trakcie realizowania poszczególnych zadań wewnątrz frontu i z sąsiadami, zwłaszcza zaś ich wojsk pancernych i zmechanizowanych między sobą, oraz z artylerią i lotnictwem; wskazać wpływ nowych środków walki na rezultaty operacji; zwrócić uwagę słuchaczy na wnioski i doświadczenia wynikające z operacji zaczepnych frontu w okresie drugiej wojny światowej oraz wnioski z konfliktów lokalnych, a także z wielu ćwiczeń szczebla operacyjnego, zwłaszcza LATO-78, WIOSNA-80; wskazane jest zwrócenie uwagi na zadania realizowane w czasie ćwiczeń, które wynikają z dyrektywy szkoleniowej ministra obrony narodowej i jego rozkazu szkoleniowego dla sił zbrojnych PRL na dany rok.

4.12. OMÓWIENIE PROJEKTÓW ELEMENTÓW ĆWICZENIA I ODDANIE DO DRUKU

Projekty poszczególnych elementów składowych ćwiczenia informacyjno-pokazowego, po napisaniu ich w maszynie, powinny być starannie omówione we właściwych zakładach naukowych /zespołach/, a ważniejsze dokumenty, zwłaszcza te, które są wydawane słuchaczom, nawet w katedrze lub z udziałem szefa katedry i jego zastępcy /zastępców/. Dopiero po omówieniu i wniesieniu zaleconych ewentualnych poprawek merytorycznych, metodycznych i innych, sprawdzeniu przez oficera odpowiedzialnego za opracowanie danego ćwiczenia, może być ono dopiero przedstawione właściwemu osobom do podpisania, a następnie do zatwierdzenia osobom kompetentnym w tym względzie.

Zdaniem autora, szczególnie starannego omówienia wymagają: zamiar operacyjno-strategiczny stron i myśl przewodnia ćwiczenia; założenie główne: z podstawowymi załącznikami /dyrektywa operacyjna wyższego przełożonego, położenie wyjściowe stron/; warianty rozwiązań merytorycznej treści poszczególnych zajęć.

Do druku w Wydziale Wydawniczym, ćwiczenie /ewentualnie poszczególne elementy składowe ćwiczenia/ przekazuje się w maszynopisie zatwierdzonym przez osoby kompetentne. Oryginał ćwiczenia w maszynopisie, po jego wydrukowaniu, powinien być przekazany do archiwum akademii.

5. ZAKRES I METODY PRZYGOTOWYWANIA SIĘ NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

Po zakończeniu opracowania ćwiczenia taktyczno-operacyjnego i operacyjno-strategicznego i jego wydrukowaniu bez względu na szczebel dowodzenia i rodzaj ćwiczenia, kolejnym bardzo istotnym problemem dla zespołu autorskiego, a zwłaszcza jego głównego autora^{76/}, jest realizacja przedsięwzięć, które powinny zapewnić jak najlepsze osiągnięcie założonych celów szkoleniowych, szczególnie zaś w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym. Zależy to zarówno od treści merytorycznych i organizacyjno-metodycznych ćwiczenia, jak i przede wszystkim od stopnia przygotowania nauczycieli akademickich do jego przeprowadzenia. Stąd też przygotowanie się nauczycieli akademickich do realizacji tego zadania, obok innych zabiegów organizacyjnych, posiada kapitalne znaczenie.

5.1. ZAPOZNANIE Z ZAMIAREM STRON

Pierwszą czynnością w zakresie przygotowania nauczycieli akademickich do ćwiczenia taktyczno-operacyjnego i operacyjnego, zwłaszcza do ćwiczenia informacyjno-pokazowego, szczególnie na najwyższym szczeblu operacyjnym, jest zapoznanie nauczycieli akademickich z celem /celami/, istotą i zamiarem operacyjno-strategicznym stron ćwiczenia.

Zapoznanie z celami, istotą i zamiarem operacyjno-strategicznym stron ćwiczenia może być dokonane na szczeblu katedry, odpowiedzialnej za opracowanie, przygotowanie i przeprowadzenie ćwiczenia, ale wydaje się, że najbardziej celowe jest dokonanie tego przedsięwzięcia w skali Wydziału Wojsk Lądowych, w ramach przyjętych już tradycyjnie, instruktaży wydziałowych^{77/}.

Główną rolę w zakresie przygotowania pod względem organizacyjnym spełnia szef Katedry Sztuki Operacyjnej /jego zastępca do spraw dydaktyczno-szkoleniowych/ i główny autor ćwiczenia. Wszystkie zabiegi organizacyjne, łącznie z opracowaniem szczegółowego planu takiego instruktażu, powinny być przygotowane w ścisłym uzgodnieniu z Wydziałem Wojsk Lądowych i zaakceptowane /zatwierdzone/ przez

76/ Chodzi tu przecież, jeżeli nie o ambicję, co powinno być normalnym odruchem ludzkim, to przynajmniej o satysfakcję dobrze spełnionego obowiązku, w zakresie powierzonego zadania, wobec przełożonych, zespołu naukowego i kolegów.

77/ Stąd też w dalszej treści autor posługuje się terminem "instruktaż".

komendanta wydziału lub jego zastępcę. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie wszystkich materiałów szkoleniowych i poglądowych jest główny autor ćwiczenia wraz z całym zespołem autorskim. Główny autor ćwiczenia, po wstępnym ustaleniu przebiegu instruktażu w celu zapoznania nauczycieli z zamiarem operacyjno-strategicznym stron założonym w ćwiczeniu, opracowuje szczegółowy jego przebieg, podając w nim zagadnienia do przerobienia, referentów tych zagadnień i wyznaczony na nie czas w minutach. Ponadto podaje termin przeprowadzenia instruktażu, uczestników biorących w nim udział oraz miejsce przeprowadzenia /salę/.

Plan przeprowadzenia instruktażu do ćwiczenia informacyjno-pokazowego, tak samo jak i do innych ćwiczeń, może mieć następujący układ:

1/ Zagajenie /kto prowadzi instruktaż, co się przygotowuje i kto je przygotowuje/.

2/ Zapoznanie z celami, istotą i zamiarem operacyjno-strategicznym stron założonych w ćwiczeniu /kto referuje, czas w minutach/.

3/ Wytoczne organizacyjno-metodyczne /kto referuje, czas w minutach/.

4/ Podsumowanie /kto podsumowuje, czas w minutach/.

Zagajenia instruktażu dokonuje prowadzący go oficer /może to być komendant Wydziału Wojsk Lądowych, jego zastępca do spraw dydaktyczno-szkoleniowych lub szef Katedry Sztuki Operacyjnej/, który z kolei udziela głosu oficerowi zapoznającemu z ćwiczącymi z zamiarem operacyjno-strategicznym stron.

Następnie, wyznaczony oficer, którym będzie to z zasady główny autor ćwiczenia, zapoznaje uczestników instruktażu z celem /celami/ i tematyką ćwiczenia, jego istotą, podstawowymi warunkami organizacyjno-metodycznymi, składem stron, przyjętymi nowymi ustaleniami w tym względzie, narastaniem konfliktu zbrojnego, sposobem wybuchu wojny, charakterem działań wojennych, sytuacją operacyjno-strategiczną i zamiarem stron oraz innymi istotnymi ustaleniami, ewentualnie krótko z przebiegiem ćwiczeń^{78/}. Po przedstawieniu powyższych problemów ćwiczenia, główny autor powinien być gotów do udzielenia odpowiedzi i wyjaśnień na wszystkie ewentualnie zadane mu pytania związane z tematem.

78/ Jeżeli w ćwiczeniu przerobiony jest przebieg operacji.

W dalszej części instruktażu oficer odpowiedzialny za jego przebieg poleca szefowi Katedry Sztuki Operacyjnej /zastępcy szefa KSO/ zapoznać uczestników z ogólnymi wytycznymi w zakresie organizacji i prowadzenia ćwiczenia. Wyznaczony oficer zapoznaje uczestników instruktażu z przyjętymi ustaleniami, zwracając uwagę na problemy szczególnie ważne w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym, wskazuje sposoby ich rozwiązania eksponując te zagadnienia, które są nowe, lub te, które ze względu na działanie nieprzyjaciela i warunki terenowe, muszą być /zostały/ rozwiązane odmiennie, niż traktują to założenia teoretyczne i podaje powody. Wszochstronnie i dokładnie omawia przygotowanie słuchaczy oraz przygotowanie nauczycieli akademickich w zakresie rozwiązywania takich problemów, jak np.: wejście zgrupowania uderzeniowego do bitwy; przejęcie dowodzenia nad poszczególnymi zgrupowaniami, zwłaszcza koalicyjnymi itp. Może też wskazać, w jaki sposób należy przeprowadzić ćwiczenie metodyczne do poszczególnych zajęć i wyznaczyć nauczycieli akademickich na prowadzących te zajęcia. Na zakończenie może udzielić odpowiedzi na pytania oraz wyjaśnić powstałe wątpliwości.

Po przerobieniu 2 i 3 zagadnienia instruktażu, pożądane jest zainicjowanie dyskusji w celu wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości, jeżeli, zdaniem prowadzącego instruktaż, nie zostały one wyjaśnione w sposób wyczerpujący przez referentów poszczególnych zagadnień.

W podsumowaniu prowadzący instruktaż ustosunkowuje się do wszystkich wynikłych kwestii, wątpliwości i wydaje w tej mierze wiążące ustalenia. Może też nakazać sprawdzenie rozwiązań niektórych problemów na zajęciach metodycznych, jeżeli nie uczynił tego referent zagadnień organizacyjno-metodycznych, lub gdy uważa za stosowne uzupełnić czy też zmienić niektóre jego ustalenia; przedstawia także swoje wymagania w stosunku do całości ćwiczenia.

5.2. ZAJĘCIA METODYCZNE

Kolejną czynnością głównego autora i zespołu auroskiego w zakresie należytego przygotowania nauczycieli akademickich do ćwiczenia informacyjno-pokazowego, jest zorganizowanie i przeprowadzenie zajęć metodycznych z całym stanem osobowym nauczycieli akademickich prowadzących te ćwiczenia ze słuchaczami.

Zajęcia metodyczne zwłaszcza nowo opracowanego ćwiczenia, a tym bardziej ćwiczenia informacyjno-pokazowego, z zasady powinien przeprowadzić główny autor lub współautor^{79/} tego ćwiczenia. Uzasadnione to jest przede wszystkim tym, iż właśnie główny autor i współautorzy najlepiej znają jego treść i istotę.

Oficer prowadzący zajęcia metodyczne przed przystąpieniem do jego przygotowania powinien omówić z właściwym przełożonym, wszystkie problemy związane z jego przeprowadzeniem. Należy przede wszystkim ustalić czas przeznaczony na poszczególne zajęcia, zakres jego przeprowadzenia oraz osobiste ustalenia i życzenia przełożonego.

Zajęcia metodyczne powinny być prowadzone w pełnym wymiarze godzin /w takim czasie, jaki został wyznaczony w planie tematycznym/. Może się jednak zdarzyć, że czas na zajęcia metodyczne zostanie skrócony.

Po otrzymaniu od przełożonego wytycznych prowadzący zajęcia metodyczne ustala skład grupy nauczycieli akademickich, występujących w roli słuchaczy /szkolonych/, a następnie przystępuje do przygotowania i opracowania planu-konspektu. Prowadzący zajęcia metodyczne, na kilka dni przed terminem jego rozpoczęcia, przeprowadza ze "szkolonymi" instruktaż do zajęć.

Do instruktażu tego przygotowuje się odpowiedni scenariusz, w którym eksponuje się te przedsięwzięcia metodyczne, których realizacja zapewnia osiągnięcie celu zajęcia. Eksponuje się również te zagadnienia, które budzą wątpliwości lub mogą być różnie interpretowane i powinny one stanowić przedmiot dyskusji po zakończeniu zajęcia.

W zajęciu metodycznym prowadzonym w pełnym wymiarze godzin, wszystkie zagadnienia powinny być przerobione zgodnie z ustaleniami opracowania metodycznego^{80/}. Również w zajęciu metodycznym prowadzonym w skróconym wymiarze czasu, zagadnienia powinny być przerobione w całości, zgodnie z opracowaniem metodycznym. Nie jest celowe skracanie zarówno czasu na poszczególne zagadnienia, jak i treści zajęcia, ponieważ takie prowadzenie zajęć metodycznych wypacza jego istotę.

79/ Zwłaszcza ten, który to zajęcia opracował, nie oznacza to wcale, iż nie może być inaczej i że zajęcia metodycznego nie może prowadzić inny doświadczony nauczyciel akademicki.

80/ Chyba, że przełożony zarządzi inaczej. Wówczas w planie-konspekcie prowadzący zajęcia metodyczne wprowadza nakazane zmiany /korekty/, o czym na wstępie zajęcia informuje jego uczestników.

Po przeprowadzeniu zajęcia lub kilku zajęć, na przykład dwóch zajęć, szef Katedry Sztuki Operacyjnej /zastępca szefa KSO/ inicjuje dyskusję w celu wysłuchania uwag i spostrzeżeń wszystkich uczestników zajęcia zarówno o do metody, jak i treści zajęcia^{81/}.

Po zakończeniu dyskusji, przełożony odpowiedzialny za przeprowadzenie zajęcia /zajęć/ metodycznego dokonuje jego podsumowania, podkreślając strony dobre i ujemne, ustosunkowuje się do dyskusji i wydaje w tym względzie wiążące wytyczne /ustalenia/^{82/}.

Zajęcia metodyczne ćwiczenia informacyjno-pokazowego mogą być prowadzone w ramach szkolenia wydziałowego lub katedralnego z udziałem oficerów z innych katedr ASG WP lub tylko jednej katedry z udziałem oficerów innych katedr w zakresie ich dotyczącym. Badania dotychczas stosowanych metod przygotowania nauczycieli akademickich do zajęć wykazują, że zajęcia metodyczne są najwyższą i najbardziej skuteczną formą przygotowania nauczycieli akademickich nie tylko do zajęć podczas ćwiczenia informacyjno-pokazowego, lecz również do prowadzenia zajęć w ogóle, jeżeli się uwzględni możliwości czasowe, można je przeprowadzić tylko na niektóre tematy trudne, nowe, dotychczas nie znane i nie przerobione zajęcia, a zwłaszcza dotyczące nowych ćwiczeń, w tym przede wszystkim zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego. Należy ono do bardzo trudnych, bowiem w trakcie ich prowadzenia cały prawie ciężar pracy spoczywa wyłącznie na nauczycielach akademickich. Stąd właśnie wpływa konieczność starannego przygotowania do nich nauczycieli akademickich.

5.3. INSTRUKTAŻE DO ZAJĘĆ

Kolejną bardzo istotną czynnością głównego autora i zespołu autorskiego ćwiczenia w zakresie przygotowania nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć podczas przerabianych ćwiczeń, w tym szczególnie podczas ćwiczeń informacyjno-pokazowych, jest udział w organizowaniu i prowadzeniu instruktaży do poszczególnych zajęć

81/ W każdym przypadku dyskusja na temat treści ćwiczenia /treści zajęcia/, które zostało już omówione, uzupełnione, zatwierdzone i wydane - nie jest pożądana. W przypadkach niezbędnych dyskusję należy prowadzić nie z pozycji negacji ćwiczenia /ujęcia problemów/, lecz z pozycji jak najlepszego rozwiązania tych problemów.

82/ Ustalenia kolidujące z opracowaniem metodycznym, mimo że nie powinny mieć miejsca, muszą być przekazane głównemu autorowi, który wnosi do ćwiczenia poprawki i podaje to na instruktażu do zajęć.

dla nauczycieli akademickich. Instruktaż do zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego powinien być bardzo starannie przygotowany zarówno pod względem organizacyjno-metodycznym, jak też i samej treści. Osobą odpowiedzialną za przeprowadzenie instruktaży jest kierownik zakładu danej katedry. Instruktaż dla nauczycieli akademickich powinien eksponować tylko to, co jest najbardziej istotne w danym zajęciu, co jest nowe, wymagające szczególnej uwagi w czasie prowadzenia zajęć, a także "odnowić" metodykę przygotowania i przeprowadzenia zajęcia.

Wyjaśnienia najbardziej istotnych problemów ćwiczenia, nowych ujęć i rozwiązań materiałów szkoleniowych^{83/}, a także przypomnienia metody przygotowania i przeprowadzenia zajęcia dokonuje główny autor /współautor/ ćwiczenia, szczególnie jeżeli zajęcia jest prowadzone w danym ujęciu po raz pierwszy. W innym przypadku czynności tej może dokonać nauczyciel akademicki wyznaczony przez osobę odpowiedzialną za organizację i przeprowadzenie instruktaży. Podczas wyjaśniania istotnych problemów zajęcia główny autor powinien omówić /uzasadnić/ motywy przyjętego ujęcia, rozwiązania oraz inne istotne ustalenia, a także dokonać uzasadnienia niektórych nowych problemów, wskazując na możliwości innego do nich podejścia, inne warianty ich rozwiązania, podając przy tym ich ocenę i jednocześnie wariant optymalny.

Omówienia spraw organizacyjno-metodycznych dokonuje osobiście kierownik właściwego zakładu naukowego, przypominając główne problemy metodyczne, problemy, które należy przerobić szczegółowo i tego przyczynę, oraz te które ewentualnie należy pominąć, przerobić po-bieżnie oraz sposób przeprowadzenia ćwiczenia.

Po wyczerpaniu omówionych zagadnień przez odpowiednich referentów, rozpoczyna się dyskusja nad poruszonymi problemami, w której uczestnicy instruktażu wypowiadają swoje wątpliwości, poglądy na nurtujące ich zagadnienia i propozycje rozwiązania. Na zakończenie dyskusji prowadzący instruktaż ustosunkowuje się do wypowiedzi dyskutantów i w podsumowaniu podaje jego uczestnikom obowiązujące ustalenia, a także swoje wymagania w zakresie przygotowania się do zajęć oraz jego prowadzenia. W ostatniej kolejności ustala sposób wydania słuchaczom materiałów szkoleniowych do ćwiczenia i wyznacza odpowiedzialnego za nie.

83/ Przed terminem instruktażu do zajęć wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący dane zajęcia powinni być zapoznani z treścią całości materiałów szkoleniowych tego zajęcia.

Kolejną czynnością głównego autora i zespołu autorskiego w zakresie przygotowania nauczycieli akademickich do ćwiczenia informacyjno-pokazowego są konsultacje i wyjaśnienia, udzielone nauczycielom akademickim indywidualnie podczas ich przygotowywania się do zajęć, zwłaszcza dotyczące przyjętych nowych rozwiązań, ustaleń, struktur organizacyjnych związków taktycznych, terminów, sposobów działania wojsk /zgrupowań/, niekiedy nawet pomyłek w druku i litografii, a także uzasadnień treści przyjętych wariantów rozwiązań i wyjaśnienia słabych stron innych rozwiązań.

Kontakt autorów ćwiczenia z nauczycielami akademickimi, w okresie przygotowywania się ich do zajęć spełnia bardzo istotną rolę i posiada wpływ na poziom przeprowadzenia ćwiczenia.

6. ZAKRES I METODY PRZYGOTOWANIA SIĘ SŁUCHACZY DO ZAJĘĆ

W celu należytego przygotowania słuchaczy do ćwiczenia informacyjno-pokazowego na szczeblu operacyjnym, konieczne jest wygłoszenie wykładu teoretycznego na temat tego ćwiczenia oraz przeprowadzenie seminarium lub konwersatorium. Dopiero w dalszej kolejności można przystąpić do ćwiczenia.

Przygotowanie słuchaczy do zajęć podczas ćwiczenia informacyjno-pokazowego powinno przebiegać równocześnie z przygotowaniem się do zajęć nauczycieli akademickich^{84/}. Przygotowanie słuchaczy do zajęć, ma specjalny charakter, wpływający z istoty ćwiczenia informacyjno-pokazowego i metody jego prowadzenia. Specyfika ta polega na tym, że słuchacze nie rozwiązują samodzielnie żadnego problemu w toku ćwiczenia, stąd też ich przygotowanie się do zajęć ogranicza się jedynie do studiowania i znajomości teoretycznej przerabianych problemów, a także studiowania, znajomości i zrozumienia materiałów szkoleniowych do ćwiczenia informacyjno-pokazowego. Przygotowanie słuchaczy stanowi niejako "wejście" w ćwiczenie.

Praca nauczycieli akademickich w zakresie przygotowania słuchaczy do zajęć rozpoczyna się od wpisania do właściwych ksiąg bibliotek naukowych zlecenia wydania materiałów szkoleniowych dla poszczególnych grup szkoleniowych kursu. W księgach tych wyznaczony

84/ Podyktowane to jest przedziałem czasowym między poszczególnymi przedsięwzięciami szkoleniowymi "ujętych" w rozkładzie zajęć. Przedziały czasowe między zajęciami są niekiedy w odstępach 1-3 dniowych, a czasami poszczególne zajęcia ćwiczenia przebiegają codziennie jedno po drugim.

oficer wpisuje numery biblioteczne wydawnictw /numery ewidencyjne map/, nazwę wydawnictw i termin ich wydania oraz liczbę egzemplarzy na każdą grupę szkoleniową, z tym, że zlecenie na wydanie słuchaczom map z nadrukiem musi być wpisane co najmniej na 12 dni przed wyznaczonym terminem ich wydania. W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym, nie zachodzi obawa ujawnienia treści "rozwiązania" przerabianych w toku poszczególnych zajęć problemów szkoleniowych, przez wcześniejsze wydanie określonych opracowań, można wydać materiały szkoleniowe jednocześnie wszystkie i to na kilka - kilkanaście dni przed zajęciami. Natomiast obowiązkiem głównego autora będzie dopilnowanie tych czynności i w razie potrzeby przypomnienie o tym właściwym nauczycielom akademickim o wpisaniu materiałów do wydania, a także dopilnowanie terminowego pobrania ich przez słuchaczy^{85/}. Materiały szkoleniowe do ćwiczenia informacyjno-pokazowego powinny być wydrukowane w takim nakładzie, żeby każdy słuchacz /szkolony/ otrzymał komplet materiałów przewidziany w opracowaniu metodycznym każdego zajęcia, łącznie z kompletami map z nadrukowaną sytuacją, decyzją itp.

Do kolejnych obowiązków głównego autora, zespołu autorskiego, w zakresie przygotowania słuchaczy /szkolonych/ do ćwiczenia informacyjno-pokazowego, należy zapoznanie słuchaczy danego kursu z tematem, celami ćwiczenia i jego przebiegiem^{86/}. Zakres tego przedsięwzięcia, zdaniem autora, powinien obejmować następujące zadania: zapoznać z tematem, celami i zagadnieniami szkoleniowymi ćwiczenia, metodą jego przeprowadzenia, jego istotą oraz zamiarem operacyjno-strategicznym stron ćwiczenia. Celem tego przedsięwzięcia jest zapoznanie słuchaczy, w sposób przystępny w swej formie i treści, z istotą ćwiczenia informacyjno-pokazowego, wprowadzając ich w problematykę ćwiczenia na założonym tle operacyjno-strategicznym, z uwzględnieniem współczesnych poglądów na prakty-

85/ Najszybciej można dokonać tych czynności w magazynie map i bibliotece naukowej w dziale zbiorów specjalnych. Jeżeli materiały nie zostały pobrane w nakazanym terminie, należy zwrócić na to uwagę dowódcy i kierownikom grup szkoleniowych.

86/ Chodzi tu o skrótową nazwę umowną przedsięwzięcia szkoleniowego /unikając słowa "instruktaż"/, bowiem problematyka omawiana w czasie tego przedsięwzięcia jest częściowo w niektórych zagadnieniach podobna do tej, która była przerabiana z nauczycielami akademickimi w czasie zapoznania z zamiarem stron. Pomija się w tym wypadku część organizacyjną dotyczącą tylko nauczycieli akademickich. Przedsięwzięcie to nie może mieć miejsca w żadnych innych ćwiczeniach taktyczno-operacyjnych, w których szkoleni sami rozwiązują przerabiane w ich toku problemy szkoleniowe.

czne rozwiązanie tego problemu. Ponadto należy zapoznać słuchaczy z obowiązującą terminologią, pojęciami, a także zainteresować ich omawianą problematyką i tym samym niejako wstępnie zapoznać z oczekującymi problemami szkoleniowymi. Jednocześnie należy zapoznać słuchaczy ogólnie z literaturą przedmiotu oraz ze sposobem studiowania materiałów szkoleniowych, a przede wszystkim wyjściowych /założenia głównego, wariantów rozwiązań merytorycznej treści zajęcia/. Jest to w pewnej mierze pierwszy etap tego przygotowania do dalszych instruktaży szczegółowych, prowadzonych przez nauczycieli akademickich /kierowników grup/ przedmiotu sztuki operacyjnej, do poszczególnych zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego, a zwłaszcza w zakresie zainteresowania literaturą przedmiotu.

Przeprowadzone badania^{87/} wykazały, że przedsięwzięcia te spełniły swoją rolę w przeszłości^{88/} i będą ją spełniały także w przyszłości, a zwłaszcza w zakresie zapoznania słuchaczy z nowym typem ćwiczenia i nową problematyką ułatwią znacznie one pracę w tej dziedzinie nauczycielom akademickim, a słuchaczom przygotowanie się do zajęć i w konsekwencji osiągnięcie celów szkoleniowych.

Po pobraniu przez słuchaczy materiałów szkoleniowych, oraz zapoznaniu się ich z tematem, celami ćwiczenia i jego przebiegiem, nauczyciele akademicy, na 3-4 dni^{89/} przed terminem przeprowadzenia zajęć, prowadzą w swoich grupach instruktaż do kolejnych zajęć. Instruktaż ma na celu szczegółowo określić zakres i sposób przygotowania się słuchaczy do zajęć, a jednocześnie omówić sposób prowadzenia zajęcia i przerabiania poszczególnych zagadnień szkoleniowych.

Na wstępie instruktażu nauczyciel akademicki podaje słuchaczom materiały szkoleniowe, stanowiące podstawę do przygotowania się do zajęć, wymieniając pełną nazwę każdego dokumentu. W dalszej części instruktażu należy podać, do czego te dokumenty służą, w jakim celu zostały opracowane, np. że założenie główne wraz z załącznikami stanowi podstawowy dokument wyjściowy, który przedstawia złożoną

87/ Autora.

88/ Podobne przedsięwzięcia organizacyjno-szkoleniowe w zakresie wstępnego przygotowania słuchaczy do oczekującego ich ćwiczenia były po raz pierwszy przeprowadzone w 1977 r. ze słuchaczami I KWL do ćwiczenia informacyjno-pokazowego na temat: "Operacja zaczepna armii".

89/ Uzależnione jest od rozpiętości czasu między poszczególnymi zajęciami.

sytuację operacyjno-strategiczną, wydane zaś dokumenty graficzne i tekstowe^{90/} stanowią warianty rozwiązań merytorycznej treści przerabianych problemów operacji zaczepnej frontu, w konkretnej sytuacji operacyjno-strategicznej, przedstawionej w materiałach wyjściowych /założeniu głównym - załącznikami/. Stąd należy omówić sposób przygotowania map, studiowania zleconej literatury fachowej i przykładów historycznych, dokumenty lub ich fragmenty, które należy przestudiować i na co zwrócić szczególną uwagę, co należy przeczytać, a z czym należy się tylko zapoznać.

Z kolei prowadzący instruktaż wyjaśnia słuchaczom problemy, które będą przerabiane w toku zajęć, oraz te z nich, które będą szczególnie eksponowane, zasady sztuki operacyjnej, które znalazły w tym ćwiczeniu szczególne odzwierciedlenie, metodę prowadzenia zajęcia i przerabiania poszczególnych zagadnień, sposób referowania /z miejsca czy przy wywieszanej mapie, swojej mapie lub mapie specjalnie przygotowanej w tym celu przez grupę/^{91/}.

Na zakończenie instruktażu, po uprzednim wysłuchaniu ewentualnych pytań oraz udzieleniu słuchaczom odpowiedzi na zadane pytania, prowadzący instruktaż stawia wymagania w zakresie przygotowania się słuchaczy do zajęć, np. że referowania nakazanych zagadnień należy dokonywać przy wywieszanej mapie bez posługiwania się tekstem warunku rozwiązania itp.

Na podstawie otrzymanego instruktażu słuchacze przystępują indywidualnie do przygotowania się do zajęć, przy czym każdy z nich powinien mieć przygotowaną własną mapę /lub jedną na dwóch/ i prowadzić określone, sporządzone przez siebie notatki z literatury fachowej i materiałów szkoleniowych, według własnego uznania.

W trakcie indywidualnego przygotowania się słuchaczy do zajęć nauczyciele akademicki mogą udzielić słuchaczom konsultacji indywidualnej lub zbiorowej na prośbę słuchaczy lub z własnej inicjatywy, jeżeli uznają, że takie przedsięwzięcie jest niezbędne.

90/ Plany operacji zaczepnej frontu na mapie /opracowane w okresie pokoju i wojny; meldunek decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej - do zajęcia nr 1; Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadanie związków operacyjnych w operacji zaczepnej do zaj. nr 2 - warianty rozwiązań.

91/ Wydaje się, że w czasie zajęć ćwiczenia informacyjno-pokazowego można dopuścić wariant, że wszyscy słuchacze referują zagadnienia przy jednej specjalnie przygotowanej mapie. Metoda ta jest nie do przyjęcia w zajęciach grupowych.

7. PODSTAWOWE METODY PROWADZENIA ĆWICZENIA I ZAJĘĆ

Metoda prowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego i poszczególnych zajęć^{92/} wypływa sama przez się z jego nazwy, jest to zatem metoda informacyjno-pokazowa. Słuchacze uczestniczący w tym ćwiczeniu nie rozwiązują samodzielnie żadnego przerabianego zagadnienia /problemu/, ponieważ, jak to już było podkreślane w wielu miejscach, wszystkie rozwiązania merytoryczne otrzymują w gotowej postaci /formie/ zarówno graficznej, jak i tekstowej. Właśnie za pomocą tych dokumentów, a przede wszystkim dzięki zawartej w nich treści, otrzymują informacje pogładowe, jak powinny być rozwiązane przewidziane do przerobienia problemy, stosownie do założonej /wytworzonej/ sytuacji taktyczno-operacyjnej i operacyjno-strategicznej zarówno w formie graficznej, jak i tekstowej. Ponadto, a może przede wszystkim, te informacje pogładowe otrzymują w toku samego ćwiczenia podczas przerabiania zagadnień poszczególnych zajęć, to jest w czasie referowania /przedstawiania/ poszczególnych problemów przez nauczycieli akademickich występujących w roli ćwiczących i demonstrowania treści tych problemów na określonych mapach.

Wydaje się, że z punktu widzenia aktywności słuchaczy, w metodzie informacyjno-pokazowej można ogólnie wyróżnić niejako trzy jej "odmiany", a mianowicie: metodę z częściowym, ograniczonym zaangażowaniem słuchaczy do uczestnictwa w przerabianiu tylko poszczególnych fragmentów lub - w ograniczonej mierze - niektórych zagadnień; metodę ze znacznym zaangażowaniem słuchaczy do uczestnictwa w przerabianiu poszczególnych zagadnień /problemów/ ćwiczenia; metodę bez zaangażowania w ogóle słuchaczy do uczestnictwa w przerabianiu poszczególnych problemów.

Należy jednak mocno podkreślić, że bez względu na odmianę metody ćwiczenia informacyjno-pokazowego główny ciężar aktywności prowadzenia zajęć w każdym przypadku spoczywa na nauczycielach akademickich. Słuchacze zaś mogą być tylko zaangażowani do uczestnictwa w przerabianiu poszczególnych zagadnień /problemów/ ćwiczenia w mniejszym, lub większym stopniu, proporcjonalnie do ich przygotowania taktyczno-operacyjnego oraz zależnie od konkretnego

92/ Jest szczegółowo określana w treści opracowania metodycznego każdego zajęcia, zarówno we wskazówkach organizacyjno-metodycznych, jak i treści każdego zagadnienia.

celu /celów/ ćwiczenia i tematyki /problemów/ szkoleniowych, to jest czy chodzi o zapoznanie słuchaczy z pewnymi treściami problemu, czy też w głównej mierze z metodą pracy w zakresie rozwiązywania tych problemów.

W przypadku, gdy słuchacze /szkoleni/ są bardzo słabo przygotowani ogólnie pod względem taktyczno-operacyjnym, jedynie na podstawie wstępnych ogólnych wykładów z problematyki sztuki operacyjnej /taktycznej/, ale znają teoretycznie temat ćwiczenia i jego problemy^{93/}, to dla pobudzenia ich zainteresowania, jeśli to jest konieczne dla podtrzymania z nimi lepszego kontaktu, a także utrzymania ich w ciągłym napięciu oraz zmuszenia do ciągłego myślenia, można dopuścić zgłaszających się ochotników do udzielania, w toku przerabiania poszczególnych zagadnień, krótkich odpowiedzi związanych z problemem lub nawet wyznaczać 1-2 słuchaczy do referowania określonych fragmentów przerabianego zagadnienia lub żądać od nich pewnych wyjaśnień, fragmentarycznych uzasadnień z ich punktu widzenia, powtarzania pewnych ustaleń itp. Ponadto w tym względzie należy jako zasadę stosować eskalację stopnia trudności w zakresie angażowania słuchaczy do aktywnego udziału w zajęciach. Na przykład w pierwszym zajęciu lub podczas przerobienia pierwszego zagadnienia można ograniczyć udział słuchaczy w przerabianiu fragmentów lub zagadnień tylko do krótkich odpowiedzi z miejsca na zadane im pytanie. Następnie można żądać podobnych odpowiedzi przy wywieszanej mapie, ze wskazaniem tego problemu, a jeszcze później, w miarę wchodzenia w problematykę ćwiczenia zreferowania określonego fragmentu zagadnienia przy wywieszanej mapie posługując się tekstem wariantu rozwiązania danego zagadnienia i wreszcie - zwięzłego zreferowania/wyjaśnienia/ krótkiego zagadnienia /fragmentu/ z pamięci^{94/}.

93/ Dotyczy to na przykład metody prowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego na temat: "Operacja zaczepna armii dla I KWL, a jego celem było zapoznanie z określoną treścią tej problematyki nie zaś metody jej rozwiązania /opracowania/, jak np. horyzontów myślowych słuchaczy, przybliżenia operacyjnego tła do dalszych studiów, wzbudzenia ich zainteresowania w tej dziedzinie".

94/ Mimo, że w metodzie tej występują elementy zajęcia grupowego, błędne jest utożsamianie jego z ćwiczeniem grupowym. Wyjaśniłem to na wstępie tego zagadnienia. W ćwiczeniu grupowym słuchacze przedstawiają swoje rozwiązanie, poglądy, uzasadnienia itp.

Każde zagadnienie powinno być na zakończenie zreferowane przez nauczyciela akademickiego w sposób wzorowy, bez posługiwania się tekstem, lecz tylko mapą, a w przypadku bardzo dobrego przygotowania słuchaczy i aktywnego ich udziału w toku jego przerabiania - dogłębnie omówione i skomentowane. Dopuszczalne jest odtworzenie treści zagadnienia, przerobionego problemu, z przygotowanej starannie taśmy magnetofonowej lub telerekordingu, jeżeli istnieją możliwości techniczne.

Kolejną odmianą metody informacyjno-pokazowej, którą można z powodzeniem stosować w omawianych ćwiczeniach, jest taka metoda, w której dopuszcza się znaczny udział słuchaczy w przerabianiu zagadnień związanych z poszczególnymi zajęciami/problemami/. Metoda ta może być z powodzeniem stosowana już ze słuchaczami III kursu wojsk lądowych, a zwłaszcza podyplomowego kursu operacyjno-strategicznego. Podstawowym jednak warunkiem zastosowania tej odmiany metody informacyjno-pokazowej, jest treść i cel tego ćwiczenia^{95/}. W ćwiczeniu tym znaczna część ciężaru w zakresie przerabiania zagadnień poszczególnych zajęć może spoczywać na barkach słuchaczy, zwłaszcza słuchaczy PSOS. Podczas zastosowania tej odmiany metody informacyjno-pokazowej można dopuścić lepiej przygotowanych słuchaczy do referowania niektórych zagadnień przy wywieszanej mapie bez posługiwania się tekstem wariantu rozwiązania. Jeżeli referujący słuchacz /słuchacze/ wyczerpująco omówi przerabiane zagadnienia, to nauczyciel akademicki, w zależności od stopnia dokładności tego omawiania może tylko je uzupełnić bez posługiwania się tekstem lub skomentować. Natomiast jeżeli problemy referowane przez słuchaczy będą zbyt lakoniczne, nie wyczerpujące, błędnie zinterpretowane, powinien postąpić tak, jak zostało to omówione w pierwszym wariantcie /odnośnie/ tej metody.

Trzecią odmianą metody informacyjno-pokazowej, różniącej się znacznie od poprzednich, jest metoda spoczywająca wyłącznie na barkach nauczycieli akademickich. Zależy ona również od stopnia przygotowania słuchaczy pod względem taktyczno-operacyjnym, a

95/ Dotyczy to na przykład ćwiczenia informacyjno-pokazowego III kursu wojsk lądowych na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym". Jego celem między innymi jest zapoznać słuchaczy z treścią decyzji dowódcy frontu w zakresie wprowadzenia korekt do planu operacji zaczepnej, stosownie do zmian w sytuacji operacyjno-strategicznej zaistniałej po wybuchu wojny. Chodzi tu o zapoznanie nie z pracą dowódcy frontu w zakresie wypracowania decyzji, lecz jedynie z końcowym produktem tej pracy, to jest treścią decyzji.

przede wszystkim od treści i celu ćwiczenia^{96/}. Ćwiczenie to powinni prowadzić nauczyciele akademicy, demonstrując słuchaczom wzorcowe rozwiązanie zarówno jeżeli chodzi o treść, jak i formę pracy dowódcy armii, jego sztabu oraz szefów rodzajów wojsk i służb armii w zakresie wypracowania decyzji o operacji zaczepnej od chwili otrzymania dyrektywy od dowódcy frontu do ogłoszenia decyzji o operacji zaczepnej. Nauczyciele akademicy biorący udział w ćwiczeniu powinni występować w roli osób funkcyjnych dowództwa, sztabu oraz szefostw rodzajów wojsk i służb, w tym szefa centrum dowodzenia bojowego armii lotniczej. Prowadzący ćwiczenie powinien przed przystąpieniem do rozwiązania określonego /kolejnego/ problemu skomentować go teoretycznie i wprowadzić praktycznie szkolonych w konkretną sytuację operacyjno-taktyczną. Z kolei oficer wyznaczony do przedstawienia nakazanego problemu występując w roli określonej osoby funkcyjnej, przedstawia przy swojej mapie nakazany problem, demonstrując to specjalnie przygotowanymi takimi materiałami uzupełniającymi, jak np.: przeźrocza, szkice itp. Ponadto referujący nauczyciele akademicy muszą udzielić odpowiedzi na zadane im pytania przez dowódcę armii oraz słuchaczy. Jedyną aktywnością słuchaczy jest możliwość zadawania referującemu pytań.

Wydaje się, że ćwiczenie informacyjno-pokazowe może być prowadzone wymienioną odmianą metody, jak już wspomniałem, przy określonej założonej treści, jak np. pokazanie pracy sztabu w zakresie wypracowania decyzji. Badania nad omawianym zagadnieniem wykazały, że słabą stroną tej metody jest całkowita, lub prawie całkowita, bierność słuchaczy w trakcie zajęć, co pozwala im na całkowite "wylączenie się" z ćwiczenia, ponieważ nie ma bodźców zmuszających ich do ciągłego śledzenia toku ćwiczenia^{97/}.

96/ W roku akademickim 1980/81 ze słuchaczami I kursu wojsk lądowych przeprowadzono ćwiczenie informacyjno-pokazowe na ten sam temat co w latach 1977-79, zmieniając całkowicie jego treść i cel szkoleniowy, który brzmi: zapoznać słuchaczy z ogólnymi założeniami prowadzenia operacji zaczepnej armii i pokazać im metodę wypracowania decyzji, jej formułowanie oraz zapoznać z planowaniem operacji zaczepnej, a także z wybranymi zagadnieniami prowadzenia operacji. Na tle operacji zaczepnej armii przedstawić miejsce i zadania dywizji i pułku.

97/ Mimo takiej opinii autora, na 94 respondentów poddanych anonimowej ankiecie na 6 pytań, na które trzeba było odpowiedzieć tak - nie, od 86 do 90% respondentów odpowiedziało - tak, to jest pozytywnie oceniło ćwiczenie.

8. PRACA GŁÓWNEGO AUTORA I ZESPOŁU AUTORSKIEGO PODCZAS PROWADZENIA ĆWICZENIA

Podstawową czynnością głównego autora i zespołu autorskiego podczas prowadzenia ćwiczeń informacyjno-pokazowych jest sondaż opinii nauczycieli akademickich i słuchaczy zarówno co do merytorycznej treści ćwiczenia, jak też metody jego przeprowadzenia. Czynności tych można dokonać poprzez osobiste rozmowy z nauczycielami akademickimi i słuchaczami, zbierając od nich uwagi, odczucia, opinie wyrażone ustnie w rozmowie indywidualnej lub na specjalnie zorganizowanych w tym względzie odprawach, jak też poprzez wypełnienie ankiety. Uwagi te, opinie oraz opracowana ankieta powinny umożliwić wyciągnięcie wniosków o stosowanej metodzie i merytorycznej treści ćwiczenia. Stanowiąc to będzie istotne źródło informacji służących do wniesienia poprawek merytorycznych oraz udoskonalenia treści merytorycznych zarówno ćwiczenia, jak i poszczególnych zajęć.

Ponadto, w przypadku prowadzenia ćwiczenia z całym kursem w jednej sali, bez aktywnego angażowania się słuchaczy /szkolonych/, zespół autorski powinien osobiście uczestniczyć w ćwiczeniu przez cały czas jego trwania i być gotowym do udzielania wyjaśnień zarówno prowadzącemu ćwiczenia, jak i słuchaczom, jeżeli to wykracza poza możliwości referujących poszczególne problemy. Po zakończeniu ćwiczenia główny autor powinien dokonać omówienia ćwiczenia, jeżeli jest przewidziane, a zwłaszcza zapoznać słuchaczy z celem /celami/ ćwiczenia, jego istotą, zamiarem stron oraz przebiegiem ćwiczenia. Odpowiada również za przygotowanie sali pod względem materiałowym, zwłaszcza w podstawowe materiały poglądowe i inne pomocnicze środki audiowizualne.

x

x

x

Opracowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego stanowią kolejno rozdziały rozprawy /II, III, IV i V/.

Rozdział II. OPERACYJNO-STRATEGICZNY ZAMIAR STRON ĆWICZENIA

1. MYŚL PRZEWODNIA ĆWICZENIA

Mapy 1:500 000

O-31-D;	O-32-C,D;
O-33-C,D;	O-34-C,D;
N-31-B,D;	N-32-A,B,C,D;
N-33-A,B,C,D;	N-34-A,B,C,D;
M-31-B,D;	M-32-A,B,C,D;
M-33-A,B,C,D	M-34-A,B,C,D.

I. TEMAT: OPERACJA ZACZEPNA FRONTU W SKŁADZIE KOALICYJNYM

II. CELE SZKOLENIOWE:

A. Cel główny ćwiczenia:

Zapoznać słuchaczy z zasadami oraz sposobami działania wojsk frontu w składzie koalicyjnym w operacji zaczepnej; rozmachem operacji; miejscem, rolą i zadaniami związków operacyjnych, a także metodą i treścią pracy sztabu frontu w zakresie planowania operacji zaczepnej w warunkach zmian w sytuacji operacyjno-strategicznej po wybuchu wojny

B. Cele szczegółowe:

1. Zapoznać słuchaczy z treścią dowódcy frontu dotyczącą wprowadzenia korekt do planu operacji zaczepnej, stosownie do zmian w sytuacji operacyjno-strategicznej, zaistniałych po wybuchu wojny, przy jednoczesnym kierowaniu: bitwą graniczną, przegrupowaniem sił głównych frontu oraz przejmowaniem w podporządkowanie jednostek wojsk sojusznicznych.

2. Zapoznać słuchaczy z rozmachem operacji zaczepnej frontu, a na tle tego rozmachu przedstawić miejsce, rolę i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej.

3. Zapoznać słuchaczy z metodą i treścią pracy sztabu frontu w zakresie planowania operacji zaczepnej frontu w warunkach zmian w sytuacji operacyjno-strategicznej, zaistniałych po wybuchu wojny, przy jednoczesnym kierowaniu bitwą graniczną, przegrupowaniem sił głównych frontu oraz przejmowaniem dowodzenia jednostkami wojsk sojusznicznych.

4. Zapoznać słuchaczy z najnowszymi poglądami w zakresie praktycznego rozwiązywania zagadnień organizacji i planowania operacji zaczepnej frontu.

III. UKŁAD ĆWICZENIA:

1. KSzt. Oper. - zajęcie 1 - Zapoznanie z decyzją dowódcy frontu - 4 godziny.

2. KSzt. Oper. - zajęcie 2 - Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej - 2 godziny.

3. K. Sł. Szt. - zajęcie 3 - Metoda i treść pracy sztabu frontu w zakresie planowania operacji zaczepnej frontu, głównie szefa sztabu i zarządu operacyjnego - 4 godziny.

IV. METODA: Ćwiczenie informacyjno-pokazowe.

V. REJON ĆWICZENIA: terytorium PRL, NRD, RFN, Danii i Holandii na północnym i centralnym kierunku strategicznym ZTDW.

VI. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

1. Specyfikę ćwiczenia określają cele każdego zajęcia oraz metoda ich prowadzenia -- informacyjno-pokazowa. W żadnym z 3 zajęć słuchacze nie rozwiązują sami konkretnej sytuacji operacyjno-strategicznej /otrzymując decyzję w gotowej postaci/, a jedynie na jej przykładzie zapoznają się z zasadami oraz sposobami operacyjno-strategicznego działania. Dla głębokiego zrozumienia miejsca, roli i sposobów działania armii w ćwiczeniach głównych, przede wszystkim ze sztuki operacyjnej celowe jest zaznajomienie się z tłem operacyjno-strategicznym poprzez eksponowanie go w każdym zajęciu w sposób wzbudzający zainteresowanie słuchaczy zarówno problemami sztuki operacyjnej, jak i literaturą przedmiotu.

2. Do każdego zajęcia wykonuje się opracowanie metodyczne i wariant proponowanego rozwiązania, które wraz z zaipżeniem głównym i mapami otrzymują słuchacze.

3. W każdym opracowaniu metodycznym i proponowanym rozwiązaniu należy eksponować cel operacji, zadania i decyzję dowódcy frontu, określając sposób realizacji celu i wykonania zadań przez poszczególne rodzaje sił zbrojnych i rodzaje wojsk. Równocześnie należy wskazywać i uzasadnić zależność i współzależność danego rodzaju sił zbrojnych, rodzaju wojsk od innego rodzaju sił zbrojnych, rodzaju wojsk w bitwie i operacji, akcentując konieczność ścisłego współdziałania między nimi dla osiągnięcia celu operacji w nakazanym czasie i przy minimalnych stratach własnych.

4. W toku zajęć należy odwoływać się do zadań wyszczególnionych w dokumentach MON do działalności i szkolenia sił zbrojnych PRL oraz zadań sprecyzowanych przez komendanta ASG WP w wytycznych do działalności na rok 1978/79 i na rok akademicki 1979/80, przedstawiając sposób ich rozwiązywania w konkretnym działaniu /sytuacji operacyjno-strategicznej/.

5. Podstawę do opracowania ćwiczenia stanowią założenia tła operacyjno-strategicznego do ćwiczeń operacyjnych prowadzonych na północnym i centralnym kierunkach strategicznych ZTDW^{97a/}, w części dotyczącej Frontu Północnego, jego sąsiadów oraz wojsk nieprzyjaciela w pasie działania frontu. Wnioski z ćwiczeń: "TARCZA-76", "ZACHÓD-77", "LATO-78", "WRZESIEŃ-79" oraz przykłady historyczne z operacji frontowych.

6. W opracowaniu planu operacji zaczepnej Frontu Północnego na okres "W" brał udział przewidywany dowódca frontu oraz oficerowie wyznaczeni z instytucji centralnych MON w okresie styczeń-kwiecień br.

7. Do frontu ćwiczącego w składzie koalicyjnym wydziela się z sił zbrojnych PRL: dowództwo Frontu Północnego z IC MON, 5 A z POW, 6 A z WOW, 7 A ze ŚOW, 1 AL z LO, samodzielne frontowe oddziały i związki taktyczne oraz jednostki tyłowe frontu. Z chwilą wybuchu wojny dowódcy Frontu Północnego podporządkowane zostają wojska sojusznicze rozmieszczone w pasie działania frontu na terytorium NRD, a mianowicie: 3 A /R/; 4 A /NRD/; 16 DPD i 1 ppm /R/, 68 DZmot /NRD/; 5, 6 DLM /R/, 4 DLMB /R/, 8 DOPK /NRD/, 1 plrt /R/, 2 pász /R/, 11 śplmb /R/.

8. Do zdobycia BERLINA ZACHODNIEGO wydzielono 19 i 55 DZmot oraz inne siły NAL NRD. Działaniami tymi kieruje Sztab Główny NAL NRD.

9. Stan podwyższonej gotowości bojowej w siłach zbrojnych "wschodnich" został wprowadzony o 6.00 7.6 i trwał do 22.00 10.6, to jest 3 doby i 12 godzin,

Stan gotowości bojowej zagrożenia wojennego wprowadzono o 22.00 10.6 i trwał do 12.00 11.6, to jest 14 godzin.

Stan pełnej gotowości bojowej wprowadzono o 12.00 11.6, tj. na 4 godziny przed wybuchem wojny.

10. Działania wojenne rozpoczynają "zachodni" o 16.00 11.6 środkami konwencjonalnymi /bez stosowania broni jądrowej/, z jednoczesnym obezwładnieniem systemów radioelektronicznych wojsk "wschodnich" na głównych kierunkach uderzenia.

97a/ Od 1974 r. w ASG WP obowiązywało jednolite "Tło operacyjne strategiczne" i założenia do niego zatwierdzone przez komendanta oraz akceptowane przez Sztab Gen. WP. Na tym tle i założenia były opracowane wszystkie ćwiczenia szczebla operacyjnego.

11. Wojska 5 i 7 A na skutek szczególnie intensywnego oddziaływania lotnictwa, grup dywersyjno-rozpoznawczych i wrogiego podziemia nie osiągnęły w planowanym terminie pełnej gotowości bojowej całością sił. Marsz niektórych związków taktycznych został opóźniony o około 1 dobę.

12. Na sprecyzowanie decyzji dotyczącej wejścia sił głównych do bitwy, wprowadzenia korekty do planu operacji zaczepnej oraz jej organizacji Front Północny dysponuje 48 godz. czasu /6.00 12.6 - 6.00 14.6/. Precyzowanie decyzji i organizacja wejścia do bitwy sił głównych odbywa się przy jednoczesnym kierowaniu bitwą graniczną, przegrupowaniem wojsk do rejonów wyjściowych w warunkach aktywnego oddziaływania lotnictwa, desantów i grup dywersyjno-rozpoznawczych npla oraz przejmowaniem w podporządkowanie wojsk sojusznicznych na podstawie danych uzyskanych do 14.00 12.6 po 22 godzinach wojny.

13. Front siłami głównymi wchodzi do bitwy z marszu w czwartym dniu wojny o 6.00 14.6. 3 A przeszła do operacji zaczepnej w drugim dniu wojny o 6.00 12.6, a część sił 4, 5 i 7 A - w trzecim dniu wojny /13.6/.

Wprowadzenie do bitwy części sił 4 A /NRD/, 5 i 7 A /WP/ w dniu 13.6 ma na celu załamanie natarcia 1 KA /NZ/ i 1 KA /WB/ i tym samym zapewnienie możliwości przegrupowania i rozwinięcia sił głównych frontu w dogodnych rejonach wyjściowych oraz na rubieżach wprowadzenia do bitwy.

Działanie to powiązane w ramach maskwania operacyjnego frontu z działaniem 10 A Frontu Centralnego /która o 7.00 13.6 jednym pz z 49 DZ wykonuje pozorne uderzenie 49 DZ na kierunku: GIERLSLEBEN, HADMERSLEBEN/ ma na celu wprowadzenie nieprzyjaciela w błąd co do kierunków głównego uderzenia 5 i 7 A /na zewnętrznych skrzydłach/ oraz czasu rozpoczęcia operacji zaczepnej /13.6/.

14. Przejście sił głównych Frontu Północnego do operacji zaczepnej odbywa się w trudnej sytuacji operacyjnej, w której wymagane jest uzyskanie drogą manewru przewagi nad nieprzyjacielem w siłach i środkach, w tym również przewagi radioelektronicznej na kierunkach: OSTERBURG, HOYA i TANGERHÜTTE, HAMELN w celu przełamania jego obrony. Przełamania obrony nieprzyjaciela dokonuje się na dwóch kierunkach operacyjnych i dwóch odcinkach.

15. Do 14.00 12.6 wojska Frontu Północnego poniosły straty bojowe do 7% i eksploatacyjne około 3%, jednostki osłonowe 8-12%.

Wojska nieprzyjaciela pierwszego rzutu poniosły straty w granicach około 10-15%, odwodowe związki taktyczne i oddziały w granicach 2-4%, siły powietrzne 8-12%.

16. Organizacja wojsk własnych według obowiązujących etatów ćwiczebnych Sztabu Generalnego WP z uwzględnieniem przewidywań co do uzbrojenia i struktur organizacyjnych w najbliższej perspektywie.

Organizacja wojsk nieprzyjaciela według "Kompedium sił zbrojnych państw NATO", Biuletynu Wywiadowczego; "komunikatów rozpoznawczych" oraz innych wydawnictw Zarządu II Sztabu Generalnego WP z 1979 r.

17. W czasie instruktazu do zajęć polecić słuchaczom przestudiowanie literatury obowiązkowej dotyczącej operacji zaczepnej, frontu, a zwłaszcza materiałów zawartych w Biuletynach Sztabu Generalnego WP, wykładów komendanta ASG WP oraz podręczniku "Operacja zaczepna frontu".

18. Warunki meteorologiczne na okres 13-15.6.

Pora roku - druga dekada czerwca, świt 3.15, zmrok 20.30.

a/ W zachodniej i środkowej części PRL:

Pogodnie z możliwością przelotnych opadów. Zachmurzenie w granicach 3-4°. Pułap chmur o podstawie 800-1200 m. Temperatura powietrza w dzień 20-22°C, w nocy 10-12°C. Wiatry przyziemne z kierunków zachodnich o prędkości 2-4 m/sek.

Wiatry w górnych warstwach atmosfery:

Warstwa w km	Średni kierunek w stopniach	Średnia prędkość w km/godz.
0-3	330	20
0-6	320	30
0-12	340	50
0-18	330	50
0-24	310	50

b/ W północnej i środkowej części NRD i RFN.

Pogodnie ze skłonnością do burz. Zachmurzenie 5-6°. Pułap chmur o podstawie 800-1000 m. Temperatura powietrza w dzień 22-24°C, w nocy 12-14°C. Wiatry przyziemne z kierunków półn.-zach. o prędkości 3-5 m/sek.

Wiatry w górnych warstwach atmosfery:

Warstwa w km	Średni kierunek w stopniach	Średnia prędkość w km/godz.
0-3	310	20
0-6	290	30
0-12	320	50
0-18	310	50
0-24	330	50

VII. SKŁAD STRON

A. Nieprzyjacieli

W pasie działania Frontu Północnego przyjęto:

1. Siły lądowe:

1/ Siły zbrojne Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego w składzie: JKA: 6 DZ /NZ/, JDZ /D/, 13 DPZmot /NZ/, 650 d "1"; 19 DPZmot; 3 BPM /WB/; 6 GP /WB/; ZG BPM /H/; 1 BPSz /A/; ZGP/K/; 1 ZBZ, 2 ZBZ /D/; 1 SBP /D/ oraz oddziały i pododdziały obrony lokalnej.

2/ Północna Grupa Armii w składzie: 1 KA /NZ/ - 1, 11 DZ, 3 i 7 DPanc, 150 d "L"; 1 KA /WB/ - 1, 2, 3, 4 DPanc, 5 GP, 50 par "L"; 1 KA /H/ - 1 DZ, 4 DPanc, d "L"; BZ 1 KA /B/, 14 d "HJ"; 6 KA /A/ - 9 DP /A/, 2 DPanc /A/, 5 DPanc /WB/, 6 d "L"; 14, 20, 21 DPZmot /NZ/; 5 DZ /H/; 4 DZ /B/; 16, 44 BPD /WB/; 27 BPD /NZ/; 7, 8 GP /WB/; garnizon BERLINA ZACHODNIEGO około dywizji ekwiwalentnej.

Razem około 27 dywizji, w tym: DZ - 7, DPanc - 9; DPZmot - 5, DP - 1, dywizji ekwiwalentnych - 5.

2. Siły powietrzne:

1/ PTSP Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego: 41 slmb /NZ/; 411 elr; 412 elmb; 52 slr /NZ/; 521 elr; 725, 727, 730 elmb; 723, 726 elm, 729 elr /D/; 12; 208 elb /WB/.

2/ 2 PTSP: 3 DLT /NZ/; 31 slmb - 311 i 312 elmb, 36 slmb - 361 i 362 elmb, 43 slmb - 431 elr i 432 elmb, 52 slr - 522 elr; 2 spr "PERSHING" i 4 DLDP /NZ/; 71 slm - 711 i 712 elm; 121 slm /WB/, 19, 92 elm; 134 slb /WB/; 15, 16 elb, 2 elr; 135 slmb /WB/; 14, 17, 20, 31 elmb; 137 slmb /WB/; 3, 4 elmb; 311, 312, 314, 315, 316 elmb /H/, 306 elr /H/, 322, 323 elm /H/.

Razem około 744 samoloty, z tego: myśliwsko-bombowych i bombowych 350 samolotów, w tym 154 nosiciele broni jądrowej, samolotów myśliwskich 118, samolotów rozpoznawczych 240.

Ponadto do uderzeń na wojska Frontu Północnego może być wykorzystanych około 25% samolotów Taktycznych Sił Powietrznych Belgii, lotnictwo merskie /NZ/ i około 25% lotnictwa pokładowego 401 LoZU; łącznie około 96 samolotów, w tym 32 nosiciele broni jądrowej.

Lotnictwo wojsk lądowych w składzie swoim posiada 50 śmigłowców szturmowych /1 KA - NZ/.

3. Środki przenoszenia broni jądrowej:

- wyrzutnie rakiet operacyjnych "Pershing"	- 34
- wyrzutnie rakiet operacyjno-taktycznych "Lance"	- 32
- wyrzutnie taktyczne "Honest John"	- 48
- artyleria atomowa	- 333
- samoloty-nosiciele broni jądrowej	- 154

Razem 601

4. Ładunki jądrowe: pociski jądrowe 155 mm: 32x0,2 kt, 28x0,5 kt, 26x1 kt; pociski jądrowe 203,2 mm: 52x0,5 kt, 49x1 kt, 49x2 kt; rakiety jądrowe "HJ": 38x2 kt, 52x10 kt, 26x30 kt; rakiety jądrowe "L": 20x20 kt, 20x25 kt, 34x50 kt, 18x75 kt; rakiety jądrowe "P": 35x40 kt, 25x165 kt; lotnicze bomby jądrowe: 28x10 kt, 28x30 kt, 28x50 kt, 21x75 kt; miny jądrowe: 49x2 kt, 50x10 kt. Ogółem 646 ładunków jądrowych o łącznej mocy 15762,4 kt.

B. Wojska własne:

1. Wojska lądowe: 3 A /R/: 11, 67, 70 DZ, 20, 64 DZmot, 65 DPanc, 3 ABROT; 4 A /NRD/: 8, 9, 18 DZmot, 40 DPanc, 4 ABROT; 5 A /WP/: 10 DZ, 13 DPZ, 12, 14 DPanc, 5 ABROT; 6 A /WP/: 26, 27, 28 DZ, 6 ABROT; 7 A /WP/: 16 DZ, 15 DPZ, 17, 20, 35 DPanc, 7 ABROT; OGD: 27 DD /WP/, 16 DPD /R/, 25 DZ /WP/, 68 DZmot /NRD/; "Zgrupowanie Berlińskie": 19, 55 DZmot /NRD/; 30 DPD, 56, 65, 66 RDZ /WP/; 11 FBROT.

Razem 32 dywizje, w tym: DZ - 9, DZmot - 8, DPZ - 2, DPanc - 7, RDZ - 3, DD-1, DPD - 2.

2. Wojska lotnicze: 1 AL: 2, 3 DLSZR /WP/; 5, 6 DLM /R/, 7 DLM /WP/, 8 DOPK /NRD/; 4 DLMB /R/, 10 splmb /WP/, 11 splmb /R/; 5, 7 plwl /WP/, 2 ppsz /R/; 9 BLBR /WP/, 1 plrt /R/, 7 pšt "WP/.

Razem 800 samolotów, z tego: myśliwsko-szturmowych i myśliwsko-bombowych 312 samolotów, w tym samolotów nosicieli broni jądrowej 174; samolotów myśliwskich 369, samolotów rozpoznawczych 119.

Ponadto na korzyść frontu wykonuje zadania 20 DLB DZ - 84 samoloty bombowe dalekiego zasięgu. Również na korzyść wojsk Frontu Północnego może wykonywać zadanie lotnictwo morskie Połączonej Floty Bałtyckiej - wysiłkiem około 190 samolotów uderzeniowych. Razem na korzyść frontu mogą wykonywać zadanie 274 samoloty uderzeniowe w tym 240 nosiciele broni jądrowej.

Lotnictwo wojsk lądowych posiada w swoim składzie 81 śmigłowców szturmowych.

Na operację zaczepną frontu wydziela się wysiłek bojowy lotnictwa - 21 samolotów, w tym 3 samoloty na operację przeciwpowietrzną i powietrzną według planu NDZSZ na ZTDW.

3. Środki przenoszenia broni jądrowej:

- wyrzutnie rakiet operacyjno-taktycznych /R-300/ - 43
- wyrzutnie rakiet taktycznych /R-70/ - 115
- samoloty-nosiciele broni jądrowej - 174

Razem 332

4. Ładunki jądrowe: rakiety jądrowe taktyczne R-70: 50x3 kt, 111x10 kt, 137x20 kt; rakiety jądrowe operacyjno-taktyczne R-300: 22x20 kt, 60x40 kt, 90x100 kt; lotnicze bomby jądrowe: 58x30 kt, 47x50 kt, 35x100 kt. Ogółem 610 ładunków jądrowych o łącznej mocy 23430 kt.

Ponadto w pierwszym uderzeniu jądrowym w pasie działania Frontu Północnego strategiczne siły jądrowe niszczą środki przenoszenia broni jądrowej, składy amunicji jądrowej, samoloty na lotniskach, środki obrony przeciwlotniczej, bazy morskie i inne obiekty nieprzyjaciela o znaczeniu operacyjno-strategicznym na zachód od rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MINSTER, DORTMUND.

VIII. STOSUNEK SIŁ - załącznik nr 1.

IX. SYTUACJA POLITYCZNO-STRATEGICZNA I ZAMIAR STRON

A. SYTUACJA POLITYCZNO-STRATEGICZNA DO WYBUCHU WOJNY:

1. "Zachodni"

W ostatnim kwartale ubiegłego roku następuje dalsze pogorszenie sytuacji ekonomicznej w rozwiniętych państwach kapitalistycznych. Jednocześnie wzrosła się walka narodów uzależnionych od ośrodków światowego imperializmu o pełne wyzwolenie narodowe i spo-

łeczne. W tej sytuacji eksperci rządowi USA przewidują, że w nie-
zbyt odległej perspektywie mogą nastąpić nieodwracalne przewarto-
ściowania w światowym układzie sił o groźnych konsekwencjach dla
amerykańskiej hegemonii w tak zwanym "wolnym świecie". W związku
z tym kołem wojskowym z Pentagonu udało się przeforsować wniosek
o konieczności działania na rzecz poważnego osłabienia krajów
wspólnoty socjalistycznej, a w szczególności jej głównej siły -
Związku Radzieckiego, nie może być mowy o prowadzeniu skutecznej
walki z postępującymi przejawami rozkładu systemu kapitalistyczne-
go.

Stosownie do tego zamiaru Stanów Zjednoczonych stało się rozbi-
cie jedności państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego. Konty-
nuując znane metody "zimnej wojny", polecono państwom paktu NATO,
a zwłaszcza RFN odstąpić od polityki poszukiwania dróg porozumie-
nia ze Wschodem. W RFN doszły do głosu, w głównej mierze z inspi-
racji USA, siły odwetowe i rewizjonistyczne.

W polityce USA i sojusznicznych państw NATO coraz wyraźniej za-
rysowują się dwie linie działania. Z jednej strony formalnie na-
dal kontynuowane są kontakty i porozumienia według ogólnej linii
polityki przyjętej w akcie końcowym KBWE; z drugiej - potęguje
się antyedprężeniowy kurs we wszystkich płaszczyznach działalno-
ści państwowej, a w szczególności w sferze politycznej, ideologi-
cznej, militarnej, a także gospodarczej. W polityce tej i działa-
niach nie mała rolę odgrywała tak zwana "Karta chińska", którą sta-
rają się wykorzystać państwa imperialistyczne.

Siły imperialistyczne i zimnowojenne państw NATO oraz koła rzą-
dowe ChRL, czując się zagrożone pokojową ofensywą wspólnoty państw
socjalistycznych, ze szczególną energią atakują istniejące już
struktury międzynarodowej współpracy i międzynarodowego bezpie-
czeństwa. W spotkaniach międzynarodowych obserwujemy próby narzuce-
nia zawężonego do minimum programu kontaktów w dziedzinie polity-
cznej ograniczonego do spraw ekonomicznych i militarnych; a rozdmu-
chiwania spraw związanych z rzekomą ochroną i obroną praw człowie-
ka. Przedstawiciele USA torpedują problemy odprężeniowe w Komite-
cie Politycznym ONZ, Komitecie Rozbrojeniowym w Genewie, SALT III,
rokowania wiedeńskie, trójstronne negocjacje w sprawie zakazu
doświadczeń z bronią jądrową, radziecko-amerykańskie rozmowy na
temat dostaw /sprzedaży/ broni itp., które w styczniu br. zostały
zawieszane /praktycznie zerwane/. Kompleksy militarno-przemysłowe
dążą do zaostrzenia sytuacji międzynarodowej i potęgowania wysiłku

zbrojeń w świecie. Można zaobserwować konsolidację sił wojenno-twórczych systemu państw imperialistycznych, przejawiająca się w: narzucaniu współpracy antyodprężeniowej czworoboku - Chiny, Japonia, USA, Europa Zachodnia, intensyfikacji przygotowań do prób jądrowych w RPA, zacieśnieniu współpracy RPA, USA, RFN oraz próbie dołączenia się do tego przymierza Izraela; atomowych kontaktach RFN - Brazylia; stałych prowokacjach i utrzymywaniu się zagrożenia wojennego na granicy chińsko-wietnamskiej oraz chińsko-laotańskiej; ingerowania ChRL w wewnętrzne sprawy Kambodży, Iranu i Afganistanu; wykorzystaniu konfliktu cypryjskiego do wzmocnienia siły militarnej Grecji i Turcji poprzez dostawy sprzętu wojskowego i rozbudowę armii; intensyfikacji działalności baz wojennych USA w Turcji; rozwijaniu działalności propagandowej na Zachodzie o rzekomym zagrożeniu militarnym ze Wschodu oraz konieczności przyspieszenia zjednoczenia Niemiec jako misji dziejowej państw NATO; podsycaniu ognisk wojennych na Bliskim Wschodzie, w Afryce i Ameryce oraz udzielaniu przez Egipt, ChRL i Izrael pomocy reakcyjnym siłom w Afryce /Róg Afryki, Zair, Angola/; forsowaniu zbrojeń oraz szybkiej modernizacji armii NATO; gromadzeniu zapasów wojennych armii USA na 100 dni, a sił RFN na 90 dni; demonstrowaniu siły militarnej machiny wojennej NATO.

Wskutek tych poczynań od początku br. notuje się szybki wzrost napięcia międzynarodowego. W państwach NATO przeprowadzano częściową mobilizację wojsk, skorygowano położenie wydzielonych związków taktycznych rodzajów sił zbrojnych oraz podjęto realizację przedsięwzięć związanych z przestawieniem przemysłu na wzmożoną produkcję wojenną.

W wypadku niepowodzenia w oddziaływaniu środkami politycznymi i ekonomicznymi państwa NATO - licząc na niejednolite, a więc nie w pełni zdecydowane przeciwdziałania wszystkich sygnatariuszy Układu Warszawskiego - zdecydowane są ostatecznie na rozstrzygnięcie konfliktu drogą agresji zbrojnej. Żeby uniknąć globalnej konfrontacji nuklearnej ze Związkiem Radzieckim w planie wojny zakłada się realizację celu ograniczonego, którym jest szybkie rozbiecie środkami konwencyjonalnymi sił Układu Warszawskiego rozmieszczonych na terytorium NRD oraz napływających z głębi TDW, a następnie wchłonięcie NRD przez RFN metodą faktów dokonanych. Cel ten mają realizować przede wszystkim wojska Centralnej Grupy Armii, Północnej Grupy Armii, 4 i 2 PTSP oraz siły zbrojne Cieśnin Duń-

skich i Bałtyku Zachodniego /wzmocnione siłami morskimi Holandii i Wielkiej Brytanii/.

W ramach strategicznej operacji powietrznej - głównie z zastosowaniem zmasowanych uderzeń lotnictwa, środków wojny elektronicznej oraz działań desantów powietrznych - dowództwo NATO zamierza zdeorganizować dowodzenie, osłabić potencjał jądrowy "wschodnich", wywalczyć panowanie w powietrzu na ŚETDW oraz opóźnić operacyjne rozwinięcie i wejście do bitwy sił głównych "wschodnich". Jednocześnie wykonując główne uderzenia zewnętrznymi skrzydłami Centralnej i Północnej Grupy Armii - rozciąć ugrupowanie operacyjne, rozbić wojska osłonowe, a następnie główne siły "wschodnich" w obszarze NRD, opanować BERLIN i w 5-6 dniu operacji wyjść na rubież wschodniej granicy NRD w gotowości do przeniesienia działań na terytorium CSRS i PRL. ✓

Uderzeniem JKA /ze składu sił zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego/ wzdłuż wybrzeża morskiego - osłonić od północy główne zgrupowanie uderzeniowe PGA oraz opanować porty NRD, pozabawiając "wschodnich" dogodnych warunków do wykonania powietrzno-morskiej operacji desantowej w strefie Cieśnin Duńskich.

Siłami morskimi Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego rozbić Flotę Bałtycką "wschodnich" w akwenie Zachodniego Bałtyku i zapewnić ogniowe wsparcie nadmorskiego skrzydła nacierających wojsk JKA. Być w gotowości do wysadzenia desantu morskiego na wybrzeże Pomorza Zachodniego PRL.

W przypadku zdecydowanego włączenia się do wojny całości sił zbrojnych państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego - przejść do działań z ograniczonym użyciem broni jądrowej na ŚETDW, skupiając główny wysiłek na zniszczeniu systemu dowodzenia, środków napadu jądrowego, samolotów na lotniskach, środków OPL i OPK oraz obezwładnieniu głównych zgrupowań uderzeniowych wojsk Frontu Południowego, Centralnego i Północnego "wschodnich", z gotowością do globalnego jej stosowania.

W zaistniałej sytuacji polityczno-militarnej "zachodni", zgodnie z aktualnie lansowaną doktryną "selekcyjnego odstraszania", zamierzają o 16.00 11.6 przejść do działań wojennych z zaskoczenia tylko na ZTDW. W celu osiągnięcia zaskoczenia, do czego niezbędne jest rozładowanie napięcia międzynarodowego, przystępują w ostatnich dniach marca br. do realizacji szeroko zakrojonych przedsięwzięć z zakresu maskowania strategicznego, zarówno w sferze polityczno-ekonomicznej, jak i militarnej. Między innymi

proponują wznowienie zawieszonych rokowań ze Związkiem Radzieckim w sprawie ograniczenia zbrojeń strategicznych oraz działalności rozbrojeniowej, a także zaprzestanie wojny psychologicznej, dokonują częściowej demobilizacji niektórych jednostek i przegrupowują wojska do miejsc stałej dyslokacji /w tym również przerzuconą do Europy część wojsk USA podwójnego bazowania/; zgłaszają chęć ożywienia wymiany handlowej, kulturalnej itp. Następuje znaczne odprężenie w sytuacji międzynarodowej.

W toku realizacji przedsięwzięć mających na celu złagodzenie sytuacji polityczno-militarnej, a tym samym wprowadzenia w błąd "wschodnich", siły zbrojne NATO w ścisłej tajemnicy przystępują od 25.5 do bezpośrednich przygotowań wojennych w ramach serii ćwiczeń na terytorium RFN pod kryptonimem "SPRING-FORGE". Podczas tych ćwiczeń do 11.6 wprowadzają w przyspieszonym trybie do wyposażenia wojsk najnowsze wzory uzbrojenia i sprzętu technicznego, dokonuje się uzupełnień oraz poprawy dyslokacji niektórych związków taktycznych /w tym 1 KA-B/, dokonują zgrywania sił lądowych, powietrznodesantowych i lotniczych przeznaczonych do wykonania uderzenia w pierwszym rzucie operacyjnym.

O 8.00 11.6 przystępują skrycie do postawienia sił lądowych w stan pełnej gotowości bojowej.

O 14.00 11.6 przekazują w zakodowanej formie sygnał "WHITE SCALET" nakazujący przystąpienie do realizacji planów operacyjnych.

2. "Wschodni"

Wskutek szybkiego wzrostu napięcia międzynarodowego państwa wspólnoty socjalistycznej dążą do przywrócenia normalnych stosunków politycznych, ekonomicznych i militarnych z państwami NATO drogą negocjacji, które jednak nie dają zamierzonych rezultatów. Jednocześnie Doradcy Komitet Polityczny państw-sygnatariuszy Układu Warszawskiego podejmuje decyzje dotyczące zwiększenia zdolności obronnej wspólnoty państw socjalistycznych. Zgodnie z tą decyzją w siłach zbrojnych jednocześnie z planowanymi przedsięwzięciami okresu pokojowego przeprowadza się częściową mobilizację wydzielonych jednostek wojskowych oraz zabiegi mające na celu poprawienie położenia niektórych związków taktycznych rodzajów sił zbrojnych, a także przygotowuje się przemysł do przejścia na wzmożoną produkcję wojenną.

W Sztacie Zjednoczonego Dowództwa Sił Zbrojnych państw sygnatariuszy Układu Warszawskiego oraz sztabach generalnych i sztabach związków operacyjnych rodzajów sił zbrojnych poszczególnych państw, w odpowiedzi na poczynania państw NATO, w okresie styczeń-kwiecień br. uaktualniono istniejące oraz opracowano kolejne warianty planów strategiczno-operacyjnego rozwinięcia wojsk i ich użycia na wypadek wojny.

W myśl ustaleń Politycznego Komitetu Doradczego państw sygnatariuszy Układu Warszawskiego, Sztab Zjednoczonego Dowództwa Sił Zbrojnych opracował kolejny wariant operacji strategicznej na ZTDW, zgodnie z którym w przypadku agresji państw NATO i zachowanie neutralności przez Francję - wydzielona część sił zbrojnych ZSRR, PRL, NRD i CSRS ma wykonać operację strategiczną w celu rozbicia wojsk "zachodnich" na środkowoeuropejskim TDW oraz w strefie Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, opanowując /w pierwszym etapie tej operacji/ terytorium Danii, RFN, Holandii, Belgii i Luksemburga. Cel ten realizować mają przede wszystkim strategiczne siły jądrowe, lotnictwo dalekiego zasięgu, wojska Frontu Północnego, Centralnego i Południowego, Połączona Flota Bałtycka oraz wojska OPK znajdujące się w granicach ZTDW.

Siły zbrojne PRL w ramach koalicyjnego systemu obronnego wydzielają w skład koalicyjnego Frontu Północnego: Dowództwo Frontu Północnego, 5, 6, 7 A, 1 AL, samodzielne oddziały i związki taktyczne oraz jednostki tyłowe do wykonania operacji zaczepnej na północnym kierunku strategicznym i berlińsko-ruhrskim kierunku operacyjnym ZTDW w celu rozbicia, we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką i wojskami Frontu Centralnego, sił głównych PGA, 2 PTSP oraz sił zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego i opanowania w 10-12 dniu operacji terytorium Danii, północnej części RFN i Holandii w swoim pasie działania. Z chwilą rozpoczęcia działań wojennych dowódcy Frontu Północnego podporządkowane zostaną wojska sojusznicze na terytorium NRD, a mianowicie: 3 A /R/; 4 A /NRD/; 16 DPD, 1 ppm /R/, 68 DZmot /NRD/; 5, 6 DLM /R/, 4 DLMB /R/, 8 DOKP /NRD/, 1 plrt /R/, 2 pśsz /R/, 11 splmb /R/.

Do zdobycia Berlina Zachodniego wyznacza się "Zgrupowanie Berlińskie" 19 i 55 DZmot i innesiły NAL NRD. Działaniami tymi bezpośrednio dowodzić będzie Sztab Główny NAL NRD; dowodzenie operacyjne tymi siłami powierza się dowódcy Frontu Północnego.

Na korzyść wojsk Frontu Północnego wykona zadanie 20 DLB DZ.

Ponadto strategiczne siły jądrowe w pierwszym uderzeniu jądrowym w pasie działania Frontu Północnego mają zniszczyć środki przenoszenia broni jądrowej, składy amunicji jądrowej, samoloty na lotniskach, środki obrony przeciwlotniczej, bazy morskie i inne obiekty nieprzyjaciela o znaczeniu operacyjno-strategicznym na zachód od rubieży: KOLDING, RIBE, BRAMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUNDT.

W przypadku rozpoczęcia działań wojennych bez użycia broni jądrowej Front Północny siłami 1 AL i wojsk OPL weźmie udział w operacji powietrznej według planu Naczelnego Dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW oraz w odparciu napadu powietrznego nieprzyjaciela na obszar PRL i północnej części NRD.

Połączona Flota Bałtycka w okresie przegrupowania sił głównych Frontu Północnego przez obszar PRL i NRD ma osłaniać je od uderzeń z sektora morskiego, obezwładniając zgrupowanie uderzeniowe działające wzdłuż wybrzeża morskiego, a szczególnie lotnictwo morskie i zespoły nawodnych okrętów raketowych w akwenie Zachodniego Bałtyku i w strefie Cieśnin Duńskich oraz lotniskowe zespoły uderzeniowe "zachodnich" na Morzu Północnym.

Ponadto w ramach operacji strategicznej PFB ma samodzielnie wykonać operację desantową w celu opanowania wyspy BORNHOLM oraz uczestniczyć w powietrzno-morskiej operacji desantowej Frontu Północnego w celu opanowania wysp i Cieśnin Duńskich. Jednocześnie siłami lotnictwa morskiego oraz okrętów nawodnych realizować będzie ogniowe wsparcie nadmorskiego skrzydła wojsk Frontu Północnego.

Front Centralny wykonuje operację zaczepną na berlińsko-ruhrskim i frankfurcko-drezdeńskim kierunkach operacyjnych w celu rozbicia, we współdziałaniu z Frontem Północnym i Południowym, część sił PGA i głównych sił CGA oraz 4 PTSP i w 10-12 dniu operacji opanowania środkowej części RFN, Luksemburga, Belgii oraz Holandii w swoim pasie działania.

Linia rozgraniczenia: GUBIN, DAHME, WITTENBERG, QUEDLINBURG, KARLSHAFEN, WARSTEIN, /wył/ HOMBERG, /wył/ NIJMEGEN, HELLEVDETS-LUIS.

Zamiar stron na ten okres w pasie działania Frontu Północnego przedstawia "Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego" /okresu pokojowego/ - mapa 1:500 000.

W maju br. w rezultacie znacznego odprężenia w sytuacji międzynarodowej wojska Układu Warszawskiego powróciły do stanu pokojo-

wego, z wyjątkiem sił i środków systemu rozpoznania oraz grup kierowania na wydzielonych lotniskach operacyjnych. W siłach zbrojnych PRL na początku maja zwolniono do rezerwy stary rocznik wstrzymany w związku z napiętą sytuacją międzynarodową. Jednak, że wobec nieproporcjonalnego do głozonego oficjalnie narastania gotowości bojowej ćwiczących wojsk NATO, siły zbrojne Układu Warszawskiego 1.6 rozpoczęły na terenie NRD ćwiczenie pod kryptonimem "ZACHÓD" z udziałem wojsk przeznaczonych, w razie niespodziewanego uderzenia "zachodnich", do osłony operacyjnego rozwinięcia i wprowadzenia sił głównych do bitwy.

O 6.00 7.6 w siłach zbrojnych państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego wprowadzono stan podwyższonej gotowości bojowej, a o 22.00 10.6 stan gotowości bojowej zagrożenia wojennego.

O 6.00 11.6 w wojskach radzieckich na terenie NRD oraz NAL NRD wprowadzono stan pełnej gotowości bojowej bez ogłoszenia alarmu, a od 8.00 11.6 przystąpiono do obsadzenia rejonów obrony wojskami osłonowymi w strefie nadgranicznej.

O 12.00 11.6 w siłach zbrojnych PRL wprowadzono stan pełnej gotowości bojowej, z jednoczesnym przydzieleniem Frontu Północnego w operacyjne podporządkowanie Naczelnego Dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW, który wydał stosowne zarządzenie o przyjęciu dowodzenia frontem.

B. SYTUACJA OPERACYJNO-STRATEGICZNA PO WYBUCHU WOJNY

I ZAMIAR STRON

1. "Zachodni"

Realizując swe agresywne zamiary wobec "wschodnich", po szeregu prowokacji rozpoczęli o 15.40 11.6 natarcie radioelektroniczne, a następnie o 16.00 11.6 przeszli do działań wojennych na środkowo-europejskim Teatrze Działań Wojennych zmasowanym uderzeniem sił powietrznych na obiekty energetyczne, wojskowe, przemysłowe i komunikacyjne "wschodnich". Jednocześnie na SETDW przeszły do działań zgrupowania uderzeniowe sił lądowych, a w akwenach Morza Północnego i Bałtyckiego siły morskie NATO. Równocześnie prowadzona jest intensywna mobilizacja, rozwijane nowe jednostki wojskowe oraz dokonywane przegrupowania na SETDW odwodów operacyjnych i strategicznych z Wysp Brytyjskich i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

"Zachodni" prowadzą intensywne rozpoznanie powietrzne, szczególnie na kierunkach: MARBURG, LEIPZIG, WROCLAW; SALZGITTER, COTTBUS, ŁÓDŹ i UELZEN, płu. BERLIN, POZNAŃ.

System obserwacji przestrzeni kosmicznej "wschodnich" w okresie poprzedzającym wybuch wojny stwierdził przeloty nad terytorium NRD i PRL kosmicznych środków rozpoznawczych typu SAMOS z częstotliwością - cztery na dobę. Od 11.6 stwierdzono przeloty IS z częstotliwością - dwa na dobę oraz przeloty środków nowych, dotychczas nie rozpoznanych.

Centralna Grupa Armii przeszła zgrupowaniami uderzeniowymi do działań zaczepnych na kierunkach: BAYREUTH, DRESDEN, ZGOKZELEC i MARBURG, płu. LEIPZIG, płd. COTTBUS, prowadząc bitwę graniczną z wojskami Frontu Południowego i Centralnego "wschodnich". Wskutek silnego oporu wojsk "wschodnich" uzyskała powodzenie jedynie na kierunku: BAD-KISSINGEN, WEIDA i do 14.00 12.6 włączyła się na terytorium NRD na głębokość 20-30 km.

Północna Grupa Armii przeszła zgrupowaniami uderzeniowymi do działań zaczepnych na kierunkach: HILDESHEIM, MAGDEBURG, FRANKFURT i UELZEN, PERLEBERG, SCHWEDT. Po rozbiciu w strefie nadgranicznej oddziałów osłonowych 4 A /NRD/ i 3 A /R/ do 14.00 12.6 na kierunku: HILDESHEIM, MAGDEBURG oraz UELZEN, PERLEBERG włączyła się na głębokość 20-30 km w głąb terytorium NRD. Jej związki taktyczne znajdują się w następującym położeniu:

1/ 1 KA /B/ prowadzi bitwę graniczną z siłami 2 A /R/ włączając się w głąb terytorium NRD na niektórych kierunkach na głębokość 5-10 km.

2/ 1 KA /WB/ w wyniku pomyslnie stoczonej przez siły główne bitwy granicznej rozbił oddziały osłonowe 4 A /NRD/ i opanował rubież: /wył/ HALBERSTADT, SEHAUSEN, /wył/ HELMSTEDT.

3/ 1 KA /NZ/ rozbił oddziały osłonowe 3 A /R/ i opanował rubież: WITTENBERGE, zach. PERLEBERG, LENZEN, ELDEN, płd. LUBTHEN.

4/ 1 KA /H/, odwód Północnej Grupy Armii, uzupełnia stan osobowy w rejonie: płd. EMMEN, NIJVERDAL, ENSCHEDE, zach. LINGEN i do 2.00 13.6 osiągnie gotowość do działań.

5/ 16 BPD /WB/ w godzinach wieczornych 11.6 desantowała na rubież rz. LABY w rejonie: płd. MAGDEBURG, BARBY, GOMMERN.

6/ 27 DPD /NZ/ desantowała w godzinach wieczornych 11.6 w rejonie: HERZSPRUNG, TEETZ, ROSSOV.

7/ 14 DPZmot /NZ/, mobilizowana w rejonie: płd. OLDENBURG, CLOPPENBURG, /wył/ WILDESCHAUSEN, osiągnie gotowość do działań w godzinach południowych 15.6.

8/ 15 DPZmot /NZ/, mobilizowana w rejonie: MENDEN, BALVE, MESCHUDE osiągnie gotowość do działań 15.6.

9/ 5 DZ /H/ mobilizowana w rejonie: AMERSFOORT, VEENEDAAL, OTTERLO, osiągnie gotowość do działań 15-16.6.

10/ Rozpoczęto mobilizację 20 DPZmot /NZ/ w rejonie pld. HECHTINUSEN, wsch. BREMERVORDE, STADE i 21 DPZmot w rejonie: HAMM, DORTMUND, SOET; siły te osiągną gotowość bojową 20.6.

11/ W rejonie: TURNHOUT, pin. HERENTALS, ARENDONK rozpoczęto mobilizację 4 DZ /B/, która gotowość bojową osiągnie 20.6.

12/ Od godzin rannych 12.6 trwa przewóz drogą morską i wylądowanie w portach: OSTENDA, ANTWERPIA, ROTTERDAM 5 DPanc /WB/, 9 DP i 2 DPanc /A/ wchodzących w skład 6 KA /A/. 3 BPanc ze składu 2 DPanc /A/ w ramach ćwiczeń "SPRINGE FORGE" została przegrupowana w rejon: NEUENKIRCHEN, BURGSTEINFURT, EMSDETTEN.

Siły zbrojne Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego prowadzą bitwę graniczną na jutlandzkim kierunku operacyjnym i w akwenie Morza Bałtyckiego.

JKA siłami 6 DZ /NZ/ prowadzi bitwę graniczną z wojskami 3 A /R/ na rubieży: LUBECK, GROSS BENKENTHIN, NUSSE, TALKAU, MÜSSEN oraz przegrupowuje w rejon działań 1 DZ /D/. O 20.00 12.6 13 DPZmot /NZ/ osiągnęła pełną gotowość bojową w rejonie: KELINGHUSEN, GLÜCKSTADT, BARMSTEDT i została włączona w skład JKA.

W rejonie ALBERSDORF, wsch. MARNE, ITZEHOE rozpoczęła mobilizację 19 DPZmot, która gotowość bojową osiągnie 18.6.

Siły powietrzne "zachodnich" prowadzą nadal walkę o przewagę w powietrzu oraz wykonują zmasowane uderzenia na lotniska, środki OPL, stanowiska dowodzenia, obiekty komunikacyjne i przegrupowujące się do strefy działań bojowych wojska "wschodnich".

Siły morskie Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, wzmocnione zespołami sił floty holenderskiej i brytyjskiej oraz wspierane przez lotnictwo Danii i część 2 PTSP, prowadzą intensywne działania zaczepne w celu wywalenia inicjatywy operacyjnej w akwenie Zachodniego Bałtyku.

Lotnictwo morskie i okręty artyleryjskie wspierają JKA. Jednocześnie do portów w strefie Cieśnin Duńskich przegrupowują się z Morza Północnego zespoły zgrupowania sił morskich "zachodnich".

Siły i środki wojny elektronicznej "zachodnich" skierowane są na rozpoznanie i obezwładnienie systemów dowodzenia "wschodnich" działają w sposób zmasowany i kompleksowy w połączeniu z jedno-

czesnymi uderzeniami lotnictwa na stanowiska dowodzenia i węzły łączności tylko na głównych kierunkach uderzenia.

W zaistniałej sytuacji dowódca środkowo-europejskiego Teatru Działań Wojennych zamierza natarciem środków wojny elektronicznej, zmasowanym uderzeniem lotnictwa zdeorganizować dowodzenie, wywalczyć panowanie w powietrzu na ŚETDW oraz opóźnić operacyjne rozwinięcie i wejście do bitwy sił głównych Frontu Południowego, Centralnego i Północnego "wschodnich". Jednocześnie planuje, po wprowadzeniu odwodów kontynuowanie głównego uderzenia zewnętrznymi skrzydłami Centralnej i Północnej Grupy Armii; rozcięcie ugrupowania operacyjnego, rozbięcie wojsk osłonowych, a następnie głównych sił "wschodnich" na obszarze NRD, opanowanie BERLINA i 16.6 wyjście na rubież wschodniej granicy NRD w gotowości do przeniesienia działań wojennych na terytorium CSRS i PRL.

Uderzeniem JKA /ze składu SZ CD i BZ/ wzdłuż wybrzeża morskiego zamierza osłonić od północy główne zgrupowanie uderzeniowe PGA oraz opanować porty NRD.

Siłami morskimi - rozbić Połączoną Flotę Bałtycką "wschodnich" w akwenie Zachodniego Bałtyku, zapewnić ogniowe wsparcie nadmorskiego skrzydła nacierających wojsk JKA oraz być w gotowości do wysadzenia desantu morskiego na wybrzeże Pomorza Zachodniego PRL.

W przypadku zdecydowanego włączenia się do wojny całości sił zbrojnych państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego, przejść zgodnie z przyjętymi ustaleniami politycznymi, do działań z ograniczonym użyciem broni jądrowej na ŚETDW, skupiając główny jej wysiłek na zniszczeniu systemu dowodzenia, środków napadu jądrowego, samolotów na lotniskach, środków OPL i OPK oraz obozwardnieniu głównych zgrupowań naziemnych wojsk Frontu Południowego, Centralnego i Północnego "wschodnich" z gotowością do globalnego jej zastosowania.

Zgodnie z decyzją dowódcy ŚETDW oraz zaistniałą sytuacją operacyjno-strategiczną dowódca Północnej Grupy Armii zamierza zmasowanymi uderzeniami radioelektronicznymi, lotnictwem i działaniem desantów powietrznych, we współdziałaniu z SZ CD i BZ, opóźnić operacyjne rozwinięcie oraz wejście do bitwy głównych sił Frontu Północnego "wschodnich". Jednocześnie - kontynuując natarcie części sił 1 KA /B/, 1 KA /WB/ w kierunku: OSCHERSLEBEN, MAGDEBURG, FRANKFURT oraz siłami 1 KA /NZ/ w kierunku: DOMITZ, GRANSEE, SCHWEDT spotęgowane wprowadzonymi do bitwy odwodami - ostatecznie rozbić osłonowe związki taktyczne, a także podchodzące z głębi

teatru główne siły Frontu Północnego, opanować BERLIN i 16.6 wyjść na rubież rz. ODRY na odcinku: SŁUBICE, /wyl/ SZCZECIN, w gotowości do przeniesienia działań wojennych na terytorium PRL.

Częścią sił nie dopuścić do uderzenia wojsk Frontu Północnego w kierunku GARDELEGEN, HANNOVER.

W przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej w pierwszym zmasowanym uderzeniu jądrowym, wykorzystując 244 ładunki jądrowe, zniszczyć stanowiska dowodzenia, wykryte środki napadu jądrowego, samoloty na lotniskach, środki OPK i OPL oraz obezwładnić część sił 2 A Frontu Centralnego i główne siły 4, 7 i 5 A Frontu Północnego "wschodnich".

Dowódcy sił zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego w zaistniałej sytuacji zamierza: zmasowanymi uderzeniami radioelektronicznymi i lotnictwem oraz działaniami obronnymi JKA opóźnić wprowadzenie świeżych sił 3 A /R/ i załamać jej natarcie na jutlandzkim kierunku operacyjnym. Następnie po wprowadzeniu do bitwy odwodów JKA przejść do natarcia wzdłuż wybrzeża morskiego, wykonując główne uderzenie w kierunku: BAD-OLDESLOE, CRIVITZ, ANKLAM. We współdziałaniu z Północną Grupą Armii - rozbić główne siły 3 A /R/, opanować porty NRD, pozabawiając "wschodnich" dogodnych warunków do wykonania powietrzno-morskiej operacji desantowej w strefie Cieśnin Duńskich i 16.6 wyjść na rubież płu. wsch. granicy NRD na odcinku SZCZECIN, wybrzeże Morza Bałtyckiego.

Siłami morskimi - rozbić Połączoną Flotę Bałtycką "wschodnich" w akwenie Zachodniego Bałtyku, zapewnić wsparcie ogniowe nadmorskiego skrzydła nacierających wojsk JKA, być w gotowości do wysadzenia desantu morskiego na wybrzeże Pomorza Zachodniego PRL.

W przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej - w pierwszym zmasowanym uderzeniu jądrowym, wykorzystując 60 ładunków jądrowych, zniszczyć stanowiska dowodzenia, wykryte środki napadu jądrowego, samoloty na lotniskach, środki OPL i OPK "wschodnich" na kierunku nadmorskim oraz obezwładnić główne siły 3 A /R/ i Połączonej Floty Bałtyckiej.

2. "Wschodni"

Z chwilą rozpoczęcia agresji przez "zachodnich" siły zbrojne "wschodnich" przystąpiły do realizacji zadań wynikających z planów opracowanych w okresie pokoju.

Wydzielone osłonowe związki operacyjne i taktyczne wojsk "wschodnich" prowadzą bitwę graniczną z siłami zgrupowań uderzeniowych sił zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, Północnej

i Centralnej Grupy Armii "zachodnich" wzdłuż całej zachodniej granicy NRD.

Siły główne wojsk Frontu Północnego, Centralnego i Południowego sukcesywnie, w miarę uzyskiwania stanu pełnej gotowości bojowej, rozpoczynają marsz w zaplanowane rejony wyjściowe do operacji zaczepnej.

Wskutek zdecydowanego działania wojsk osłonowych udało się zahamować natarcie zgrupowania uderzeniowego JKA w pasie działania Frontu Północnego oraz zgrupowań uderzeniowych 1 KA /A/ i Centralnej Grupy Armii w pasie działania Frontów Centralnego i Południowego, którym jedynie na kierunku: BAD-KISSINGEN, WEIDA udało się włamać na terytorium NRD na głębokość 20-30 km.

Rano 12.6 na jutlandzkim kierunku operacyjnym przeszło do natarcia zgrupowanie uderzeniowe 3 A /R/ Frontu Północnego i do 14.00 12.6 włamało się na terytorium RFN na głębokość 20-25 km zgrupowanie uderzeniowe 2 A i 12 APanc Frontu Centralnego przeszło do operacji zaczepnej w kierunku: ERFURT, SCHLITZ, HADAMAR i do 14.00 12.6 włamały się na terytorium RFN na głębokość 20-30 km.

Siły powietrzne "wschodnich" w tym również i armie lotnicze Frontu Północnego, Centralnego i Południowego o 16.00 11.6 przystąpiły do realizacji zadań przewidzianych w ramach operacji powietrznej, wykonując uderzenia na obiekty systemu dowodzenia OPL i wojny elektronicznej, lotniska, środki napadu jądrowego, bazy morskie oraz wojska "zachodnich" na obszarze ZTDW. Jednocześnie, we współdziałaniu z wojskami OPK i OPL, siły te, nie dopuszczają do wykonania zmasowanych uderzeń lotnictwa "zachodnich" na zgrupowania wojsk Frontu Północnego, Centralnego i Południowego, zwłaszcza w obszarze NRD oraz zachodniej części PRL i CSRS.

Połączona Flota Bałtycka realizuje zadania osłabienia głównych zgrupowań uderzeniowych sił morskich "zachodnich" na Bałtyku, osłony nadmorskiego skrzydła wojsk Frontu Północnego oraz obiektów na wybrzeżu Meklemburgii i Pomorza Zachodniego. Siły podwodne na Morzu Północnym, we współdziałaniu z lotnictwem morskim dalekiego zasięgu, prowadzą działania mające na celu izolację strefy Cieśniny Duńskich oraz wzbronienie dopływu wojsk i sprzętu wojskowego na ZTDW, a także przegrupowania sił morskich "zachodnich".

W toku dotychczasowych działań siłom Połączonej Floty Bałtyckiej udało się powstrzymać działanie sił morskich "zachodnich" na wschód od linii YSTAD, ARKON.

Siły i środki OTK PRL i NRD prowadzą walki z grupami dywersyjno-rozpoznawczymi w Borach Tucholskich, Puszczy Nadnoteckiej i Goleńwiowskiej, lasach Meklemburgii i Brandenburgii oraz Borach Dolnośląskich. Jednocześnie zapewniają warunki przegrupowania wojskom operacyjnym na zewnętrzny front walki zbrojnej i likwidują skutki uderzeń lotnictwa "zachodnich". Ponadto siły OTK NRD prowadzą walki z desantami powietrznymi "zachodnich" w rejonie: HERZESPRUNG, TEBTZ, ROSSOV i rejonie pld. MAGDEBURG, BARBY, GOMMERN.

Front Północny prowadzi bitwę graniczną siłami 3 A /R/ i 4 A /NRD/ i pod ich osłoną dokonuje operacyjnego rozwinięcia sił głównych.

O 14.00 12.6 wojska Frontu Północnego znalazły się w następującym położeniu:

a/ 3 A /R/, prowadząc częścią sił działania osłonowe, o 6.00 12.6 przeszła zgrupowaniem uderzeniowym w składzie dwóch dywizji do operacji zaczepnej na jutlandzkim kierunku operacyjnym; zgrupowanie to rozbiło część sił 6 DZ /NZ/ i włamało się na terytorium RFN na głębokość 20-25 km. Część sił 70 DZ i 11 DZ, osłaniających granicę na kierunku: UELZEN, PERLEBERG, na skutek uderzenia przeważających sił 1 KA /NZ/ nie zdołała utrzymać zajmowanych pozycji obronnych i prowadzi działania na rubieży: pld. LUBTHEN, ELDEN, LENZEN, zach. PERLEBERG, WITTENBERGE.

b/ 4 A /NRD/ całością sił przeszła do osłony granicy państwowej na odcinku: /wył/ WITTENBERGE, BAD HARZBURG. W rezultacie dotychczas działań częścią sił 8 i 9 DZmot utrzymuje nakazaną rubież. Na kierunku: SALZGITTER, pld. MAGDEBURG 18 DZmot i część sił 9 DZmot w wyniku uderzenia przeważających sił zgrupowania pancernego 1 KA /WB/ poniosły znaczne straty; nie zdołały zatrzymać natarcia nieprzyjaciela i prowadzą walki na rubieży: pld. HELMS-TEDT, SEHAUSEN, HALBERSTADT. 40 DPanc, drugi rzut operacyjny armii, maszeruje do strefy działań.

c/ Zgrupowanie Berlińskie /19, 55 DZmot/ we współdziałaniu z siłami OTK przystąpiło do rozbicia garnizonu Berlina Zachodniego.

d/ 5 A /WP/ w ramach przedsięwzięć osiągnięcia stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego poprawiła dyslokację 14 DPanc, przegrupowując ją na zach. brzeg rz. WISŁY. Przedsięwzięcia te 5 A /WP/ zrealizowała całością sił, z wyjątkiem 10 DZ, zgodnie z planem i o 22.00 11.6 poszczególne jej związki taktyczne i oddziały, z wyjątkiem 10 DZ, rozpoczęły marsz do rejonu wyjściowego. 10 DZ na skutek oddziaływania lotnictwa i grup dywersyjno-rozpoznaw-

czych nieprzyjaciela rozpoczęła marsz do rejonu wyjściowego z 12-godzinny opóźnieniem.

e/ 7 A - wskutek szczególnie intensywnego oddziaływania lotnictwa, grup dywersyjnych i elementów wrogiego podziemia nieprzyjaciela - nie osiągnęła w planowanym terminie stanu pełnej gotowości bojowej, a przegrupowanie jej sił głównych zostało opóźnione o około jedną dobę. 16 DZ stan pełnej gotowości bojowej osiągnie dopiero o 20.00 12.6. 35 DPanc rozpoczęła marsz z 80% ukończeniem stanu osobowego i 90% ukończeniem sprzętu. W wyniku grupowych uderzeń lotnictwa nieprzyjaciela 35 DPanc poniosła znaczne straty w ludziach i sprzęcie. Stąd planowane jest uzupełnienie jej do 12.00 13.6 w rejonie: BOLESŁAWIEC, ZŁOTORYJA, CHOJNÓW.

f/ 6 A /WP/ od 12.00 11.6 realizuje przedsięwzięcia wynikające z planu rozwinięcia mobilizacyjnego. Do 22.00 12.6 osiągnie stan pełnej gotowości bojowej i rozpocznie marsz do rejonu wyjściowego.

g/ Siły wydzielone do Operacyjnej Grupy Desantowej "Z":

- 27 DD /WP/ po osiągnięciu pełnej gotowości bojowej znajduje się w rejonie: SIERAKOWICE, SYLCZNO, BORUCINO;

- 25 DZ /WP/ w trakcie mobilizacji; stan pełnej gotowości bojowej osiągnie do 18.00 12.6;

- 16 DPD /R/ po osiągnięciu pełnej gotowości bojowej w rejonie: ZNAMIEŃSK, PRAWIEŃSK, MOROZOWKA, przygotowuje się do przegrupowania na obszar Pomorza Zachodniego;

- 68 DZmot /NRD/ osiągnęła pełną gotowość bojową w planowanym rejonie ześrodkowania: WITTENHAGEN, /wyl/ LOITZ, /wyl/ GREIFSWALD;

- 1 ppn /R/ będzie podporządkowany dowódcy OGD "Z" na W. BORNHOLM 17.6.

h/ 30 DPD /WP/, przebywająca do wybuchu wojny na obozie ćwiczebnym DRAWSKO, do rana 12.6 osiągnęła pełną gotowość bojową w planowanym rejonie ześrodkowania: /wyl/ IŃSKO, /wyl/ RE CZ, /wyl/ KALISZ POMORSKI.

i/ Dywizje rezerwowe: 55, 65 i 66 RDZ /WP/ są w trakcie rozwinięcia mobilizacyjnego.

1 AL we współdziałaniu z lotnictwem dalekiego zasięgu i lotnictwem morskim Połączonej Floty Bałtyckiej, po wykonaniu zadań w ramach operacji powietrznej, przystąpi od 16.00 12.6 do wsparcia i osłony wojsk frontu według decyzji dowódcy Frontu Północnego. Jednocześnie ma być gotowa do udziału w operacji powietrznej na ZTDW w godzinach rannych 13.6.

W tej sytuacji operacyjno-strategicznej Naczelny Dowódca Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW zamierza: uderzeniem środków radioelektronicznych i lotnictwa na obiekty systemu rozpoznania i dowodzenia, środki przenoszenia broni jądrowej, składy amunicji jądrowej, lotniska, środki OPL, ważne węzły komunikacyjne i odwody nieprzyjaciela, zdeorganizować jego system rozpoznania i dowodzenia wojskami, osłabić potencjał nuklearny i uderzeniowy oraz opóźnić podejście odwodów operacyjno-strategicznych.

Wykorzystując rezultaty operacji powietrznej na ZTDW i uderzeń radioelektronicznych, załamać ostatecznie natarcie nieprzyjaciela w bitwie granicznej i siłami głównymi frontów przejść do strategicznej operacji zaczepnej na planowanych kierunkach w celu rozbicia sił zbrojnych "zachodnich" na środkowoeuropejskim TDW opanowania terytorium Danii, RFN, Holandii, Belgii, Luxemburga i dojścia w 10-14 dniu operacji /22-25.6/ do pñ.-wsch. granicy państwowej Francji.

Przejście sił głównych Frontu Centralnego i Południowego do operacji zaczepnej przewiduje się na rano 12.6, a Frontu Północnego - na rano 14.6.

Połączoną Flotę Bałtycką zamierza się rozbić siły morskie "zachodnich" w akwenie Zachodniego Bałtyku oraz wspierać nadmorskie skrzydło Frontu Północnego.

Ponadto w ramach operacji strategicznej - wykonać samodzielną operację desantową w celu opanowania Wyspy BORNHOLM oraz uczestniczyć w powietrzno-morskiej ^{-R}operacji desantowej Frontu Północnego w celu opanowania Wysp i Cieśnin Duńskich.

W przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej, zgodnie z ustaleniami Politycznego Komitetu Doradczego państw sygnatariuszy Układu Warszawskiego - wykonać pierwsze uderzenie jądrowe siłami strategicznych wojsk raketowych średniego zasięgu, lotnictwa dalekiego zasięgu, frontów oraz Połączonej Floty Bałtyckiej. Strategiczne wojska raketowe i lotnictwo dalekiego zasięgu w pierwszym uderzeniu jądrowym mają niszczyć środki przenoszenia broni jądrowej, składy amunicji jądrowej, samoloty na lotniskach, środki obrony przeciwlotniczej, bazy morskie i inne obiekty nieprzyjaciela o znaczeniu operacyjno-strategicznym na zachód od rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUNDT, WIESBADEN, MANHEIM, STUTTGART, ULM.

Zgodnie z decyzją Naczelnego Dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW oraz zaistniałą sytuacją operacyjno-strategiczną dowódcy Frontu Północnego - zamierza:

Wykonać uderzenia radioelektroniczne na obiekty systemu rozpoznania i dowodzenia oraz uderzenia siłami 1 AL we współdziałaniu z lotnictwem dalekiego zasięgu i lotnictwem Połączonej Floty Bałtyckiej, w celu zniszczenia samolotów na lotniskach, ważnych węzłów komunikacyjnych i przepraw na rzekach, wykrytych środków napadu jądrowego oraz sparaliżowania systemu OPL, rozpoznania i dowodzenia "zachodnich".

Wykorzystując rezultaty operacji powietrznej na ZTDW oraz uderzeń radioelektronicznych - załamać ostatecznie natarcie nieprzyjaciela w bitwie granicznej i zasadniczymi siłami frontu przejść o 6.00 14.6 do operacji zaczepnej, wykonując główne uderzenie w kierunku: ORANIENBURG, NIENBURG, ALMELO, HAGA, w celu rozbicia Sił Zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, głównych sił Północnej Grupy Armii, 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych i podchodzących odwodów strategicznych nieprzyjaciela oraz opanowania terytorium Danii, płn. części RFN i Holandii w pasie działania.

W toku zadania bliższego, we współdziałaniu z wojskami Frontu Centralnego - zniszczyć środki napadu jądrowego, rozbić główne siły Północnej Grupy Armii i 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych nieprzyjaciela, po czym, desantując 30 DPD w rejonie HOYA lub HAMELN, sforsować z marszu rz. WEZERA i w 7-8 dniu operacji /21-22.6/ opanować rubież: CUXHAVEN, OLDENBURG, SCHOONOORD /15 km płn. zach. EMMEN/, HARDENBERG, DOETINCHEM, HAMM, WERL.

Siłami 3 A /R/ i Operacyjnej Grupy Desantowej "Z", we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką - rozbić Siły Zbrojne Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego i 18-19.6 opanować rubież: WEJLE, BRANDE, VARDE oraz Wyspy Duńskie /bez wyspy Fionia/, a siłami Zgrupowania Berlińskiego /NRD/ opanować BERLIN ZACHODNI.

W toku zadania dalszego uderzeniami lotnictwa niszczyć nowe wykryte środki napadu jądrowego, samoloty na lotniskach oraz obezwładniać podchodzące odwody operacyjno-strategiczne, wprowadzając do bitwy drugi rzut operacyjny frontu /6 lub 4 A/; głównymi siłami rozwijać operację zaczepną w kierunku: LINGEN, HAGA, we współdziałaniu z wojskami Frontu Centralnego; rozbić odwody operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela i w 10-12 dniu operacji /23-25.6/ opanować północno-zachodnią część RFN oraz terytorium Holandii w swoim pasie

działania, zachowując gotowość do obrony wybrzeża Morza Północnego na odcinku WILHELMSHAVEN, HELLEVOETSLUIS.

Silami 3 A /R/ i Operacyjnej Grupy Desantowej "Z", we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką, rozbić podchodzące odwoły operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela i 22-23.6 opanować Półwysp Jutlandzki, wyspę Fionia i Cieśniny Duńskie.

W przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, wykorzystując 194 ładunki jądrowe o łącznej mocy 7656 kt, zniszczyć środki przenoszenia i składy broni jądrowej, stanowiska dowodzenia, samoloty na lotniskach, środki OPL i bazy morskie nieprzyjaciela do rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUNDT oraz obezwładnić główne siły JKA, 1 KA /NZ/ i 1 KA /WB/.

W toku zadania bliższego-wykorzystać 223 ładunki jądrowe o łącznej mocy 8240 kt do zniszczenia nowo wykrytych środków przenoszenia i składów broni jądrowej, SD, samolotów na lotniskach, środków OPL oraz obezwładnienia podchodzących odwołów operacyjnych nieprzyjaciela oraz stworzenia warunków do desantowania 30 DPD i OGD "Z".

W toku zadania dalszego - wykorzystać 154 ładunki jądrowe o łącznej mocy 5584 kt do zniszczenia nowo wykrytych środków napadu jądrowego, SD, samolotów na lotniskach, środków OPL oraz obezwładnienia podchodzących odwołów operacyjno-strategicznych nieprzyjaciela.

W rezerwie zachować 39 ładunków jądrowych o łącznej mocy 1950 kt.

Ugrupowanie operacyjne frontu w dwa rzuty:

w pierwszym rzucie - 3, 4, 5 i 7 A, OGD "Z";

w drugim rzucie - 6 A, a po wyjściu z walki - również 4 A.

Do przerzutu i desantowania 30 DPD /WP/ na rubieży rz. WEZERA w 2-3 dniu operacji /15-16.6/ przydziela się Dowódcy Frontu Północnego 3 KLT /R/: 7, 8, 9 DLT. Oslonę przelotu operacyjnego desantu powietrznego oprócz sił frontu zapewnia również 10 DLM /R/ według planu Frontu Północnego.

Do udziału w powietrzno-morskiej operacji desantowej w 5-6 dniu operacji 3 A /16-17.6/ wydziela się 1 Zgrupowanie Operacyjne Połączonej Floty Bałtyckiej /1ZO PFB/ w składzie: 2 DKTR i KTD, 2EsOP, 1, 2, 3 BOD, 1 DNi; 1 DTRB, 2 ZZD.

Lotnictwo morskie: 16 DLMR, 20 DLMSz, 22 DLMB, 6 pl ZOP, 16 plr,
BL 7 Floty /PRL/; 4 KLT, 10 DLM /R/.

20 DLMB DZ od rana 14.6 może wykonywać zadania w pasie Frontu
Północnego wysiłkiem 2 D/L na dobę.

Na operację zaczepną frontu wydziela się wysiłek lotnictwa
18 A/L.

Załącznik:

Zamiar stron - mapa 1:100 000 /w oddzielnej teczce/.

2. STOSUNEK SIL STRON /ILOŚCIOWY/

Wojska własne		Wyszczególnienie	Nieprzyjaciel		Stosunek sił
Związki operacyjne, związki taktyczne i oddziały	Ilość		Ilość	Związki taktyczne i oddziały	
1	2	3	4	5	6
1. W całym pasie Frontu Północnego na całą głębokość operacji.					
3A/R/: 11, 67, 70DZ, 20, 64 DZmot, 60 DPanc, 3AIROT, 3ATA, 3apar, 3apappanc;	43 115	Środki przeno- szenia broni jądrowej:	ROT 66 RT 48	SZCD i BZ: JKA-GDZ/NZ/ JDZ/D/, 13DPZmot/NZ/ 19DPZmot/NZ/, JRFM, GGP /WB/, ZRFM/H/, 1BPSZ/A/ ZB/K/; 1, 2 ZBZ/D/ Siły regionalne: certy pp, pcz, paplot; FGA: 1KA/NZ/: 1, 11 DZ, 3, 7 DPanc; 1KA/WB/: 1, 2, 3 4 DPanc, 5GP; 50% DZ /1KA-B/; 1KA/H/: 4DZ, 4DPanc; 6KA/A/: SDP, 2DPanc/A/, 5DPanc/WB/; 14, 20, 21DPZmot/NZ/; 5DZ/H/, 4DZ/B/, 16PPD /WB/, 27BPD/NZ/; Garnizon BERLINA ZACHODNIEGO, 44BPD/WB/; 7, 8 GP/WB/;	1 : 1,53 2,39 : 1
4A/RD/: 8, 9, 18DZmot, 4 DPanc, 4AIROT, 4ABAA, 4apappanc;	174		Dziśła atom. 333		
5A/WP/: 10DZ, 13DPZ, 12, 14DPanc, 5AIROT, 5ABAA, 5apah, 5apappanc;	332	Dywizje:	Samol. 154 nbj. - Razem 601		1,12 : 1 1 : 1,81
7A/WP/: 16DZ, 15DPZ, 17, 20, 35DPanc, 7AIROT, 7ABAA, 7apah, 7apappanc;	20		DZ/DZmot/ 13		1,53:1
6A/WP/: 26, 27, 28DZ; 6AIROT, 6ABAA, 6apappanc;	9	DPanc/DPZ/ 9		1 : 1	
OGD*NZ/: 27DD/WP/, 16DPD /R/, 25DZ/WP/, 68DZmot /RD/, 11pr/R/, 31, 32 sdah, 33 sdar;	2	DPD -		-	
Zgrupowanie Berlin: 19, 55 DZmot;	1	DD -		-	
30DPD, 56, 65, 66 RDZ/WP/;	-	Ekwiwalent; 5		-	
11FIROT, 11FBAA, 12FRAH, 11, 12 fpappanc; 1AL: 5, 6, 7DLM, 8 DOPK, 2, 3DLSR, 4DLMB, 10, 11 splmb, 4BLER; DLB DZ	32	Razem 27		1,18:1	
	7253	Czołgi	4672	PTSP SZCD i BZ: jednostki RFN, TSP/D/ Jednostki przerzucone z Wielkiej Brytanii; 2 PTSP: TSP/WB/ TSP/H/, Flota Powie- trzna /NZ/; 2 spr"P"	1,55:1 1,21:1
	4583	Artyleria do ognia pośredniego	3757		1,27:1
	12018	Czołgi i WBP własne do środków ppanc i czołgów npla.	9452		3,05:1
	14256	Czołgi, WBP i środki ppanc własne do czołgów npla.	4672		3,12:1
	369	Samoloty	Mysliwskie 118		1,08:1
	322		Myl.bomb; 296		1,55:1
	84		Bombowe 54		1,65:1
	775		Razem 463		

2. Na północno-nadmorskim i berlińsko-ruhrskim kierunku operacyjnym na całą głębokość operacji frontu:

4A/RD/: 5, 6, 7A/WP/; Zgrupowanie Berlin; 30DPD; 56, 65, 66RDZ /WP/; 11 FIROT, 11FBAA, 12FRAH, 11, 12 fpappanc;	32	Środki przenoszenia broni jądrowej	ROT 61	1KA/NZ/; 1KA/WB/; 1KA/H/; 50% DZ, 1KA/B/; 6KA/A/; 14, 20, 21 DPZmot/NZ/; 5DZ/H/, 4DZ/B/;	1 : 1,90
	75		RT 29		2,58:1
	-		Dziśła atom. 275		-
	108		Samol.nbj 132		1 : 1,22
	215		Razem 497		1 : 2,34
	11	Dywizje:	DZ/DZmot/ 8		1,27:1
	8		DPanc/DPZ/ 9		1 : 1,12
	1		DPD -		-
	-		Ekwiwalent ne 2		-
	20		Razem 19		1,05:1
	4589	Czołgi	3936		1,16:1
	2893	Artyleria do ognia pośredniego	2714		1,06, :1
	7006	Czołgi i WBP własne do środ- ków ppanc i czołgów npla.	7172		1 : 1,02
	8103	Czołgi, WBP i środki ppanc własne do czołgów npla.	3936		2,05:1
	268	Samoloty :	Mysliwskie 82		3,26:1
	256		Myl.bomb. 223		1,14:1
	84		Bombowe 32		2,52:1
	603		Razem 377		1,61:1

3. Na jutlandzkim kierunku operacyjnym na całą głębokość operacji frontu.

3A/R; 11, 67, 70DZ, 20 64DZmot, 65DPanc; 5DLM/R/ 49LMB/bez plmb/, 1plrt; plb DZ	11	Środki przenoszenia broni jądrowej:	ROT	5	JKA, 10DPZmot, 3BPM, 6GP/WB/, BPSz/A/, ZBPM/H/, ZCB/K/.	2,20:1
	22		RT	15		1,45:1
	-		Działa atom.	46		-
	66		Sam. nbj.	22		3,00:1
	99		Razem	88		1,12:1
	5	Dywizje:	DZ/DZmot/	4	PTSP SZCD i BZ	1,25:1
	1		DPanc	-		-
	-		Ekwiwa- lentne	2		-
	6		Razem	6		1,00:1
	1950		Czołgi	646		646
	930	Artyleria do ognia pośredniego		848		1,09:1
	2681	Czołgi i WBP własne do środ- ków panc i czołgów npla.		1900		1,41:1
	3245	Czołgi, WBP i środki panc własne do czołgów npla.		646		5,02:1
	101	Samoloty:	Myśliw.	36		2,80:1
	66		Myśl. bomb.	73		1 : 1,10
28	Bombowe		22		1,27:1	
195	Razem		131		1,48:1	

4. W toku bitwy granicznej w pasie działania 5 i 7A do czasu rozpoczęcia operacji zaczepnej

4A/NRD; 11, 67DZ/3A/ 10DZ/5A; 17DPanc/7A; 5, 7 AIROT, 11 FRIOT; 1A1; 6, 7 DLM, 8 DLOPK, 2, 3 DLSR, plmb 4 DLMB plmb 4 DLMB, 10, 11 splmb, 9 BLER, DLB DZ	26	Środki przenoszenia broni jądrowej	ROT	49	1KA/NZ/, 1KA/WB/, 2TSPD/NZ/, 15BPD/WB/, 50% DZ 1KA/B/; 2FTSP, 2spr"P"	1:1,68
	31		RT	13		2,38:1
	-		Działa atom.	94		1
	108		Samol. nbj.	132		1:1,22
	165		Razem	288		1 : 1,74
	6	Dywizje:	DZ/DZmot/	2		3,00:1
	2		DPanc/DPZ	6		1 : 3,00
	-		Ekwiwa- lentne	1		-
	8		Razem	9		1 : 1,15
	1996		Czołgi		1774	
	1033	Artyleria do ognia pośred.		928		1,11:1
	3829	Czołgi i WBP własne do środ, panc i czołgów npla		2898		1,32:1
	4343	Czołgi, WBP i środki panc własne do czołgów npla		1774		2,44:1
	268	Samoloty:	Myśliw.	82		3,26:1
	253		Myśl. bomb.	223		1,14:1
84	Bombowe		32		2,62:1	
608	Razem		377		1,61:1	

5. W pasie działania 5A na głębokość zadania bliższego frontu.

5A/WP; 10DZ, 13DPZ, 12, 14DPanc, 40DPanc; czasowo podporządkowane 11 i 67DZ/R/, Jedna DZ /DZmot/ z odwodu frontu; ewentualnie 30DPD; 50% 11 FRIOT, 6AIROT, 11FPA, A, 6ARA, 11pappanc; 5DLM, 50% EDLOPK, 2DLSR, 1,5 plmb, 50% 9BLER.	16	Środki przenoszenia broni jądrowej:	ROT	28	1KA/NZ/; 1KA/H/; 14DPZmot/NZ/; Flota powietrzna /NZ/ TSP/H/; 50% 2 spr"P".	1 : 1,75
	31		RT	17		1,82:1
	-		Działa atom.	83		-
	54		Samol. nbj.	70		1 : 1,29
	101		Razem	198		1 : 1,56
	4	Dywizje:	DZ/DZmot/	4		1 : 1,00
	4		DPanc/DPZ	3		1,33:1

1		DPD ^{x/}	-		
-		Ekwiwa- lentne	-		
9		Razem	7		1,28:1
2097	Czołgi		1728		1,21:1
1273	Artyleria do ognia pośredniego		817		1,38:1
3614	Czołgi i WBP własne do środków ppanc i czołgów npla.		2723		1,32:1
3979	Czołgi, WBP i środki ppanc własne do czołgów npla.		1728		2,30:1
136	Samoloty:	Myśliwskie	60		2,26:1
129		Myś. bomb.	159		1 : 1,23
42		Bombowe	-		-
307		Razem	219		1,40:1

6. W pasie działania 7A na głębokość zadania bliższego frontu.

7A/WB/16 DZ, 15DPZ, 17, 20, 35DPanc; dwie DZ /DZmot/ z odwodu frontu; 50% 11 PROT, 4APROT, 12FAH, 12Trappanc; 7DLM, 50% BDLPR, 3DLSzR, 1,5plmb, 50% 9ELER.

16	Środki przenoszenia broni jądrowej	ROT	33	1KA/WB/; 36KA/WB/; TSP/WB/; 50% 2spr ^{="P"}	1:2,06
28		RT	-		-
-		Działa atom.	168		-
54		Sam.nbj.	62		1 : 1,14
98		Razem	257		1 : 2,62
3	Dywizje:	Z/DZmot/	1		3 : 1
4		DPanc/DPZ/	6		1 : 1,50
-		DPD ^{x/}	-		-
-		Ekwiwa- lentne	-		-
7		Razem	7		1 : 1
1793	Czołgi		1471		1,21:1
1001	Artyleria do ognia pośred.		943		1,06:1
2974	Czołgi i WBP własne do środków ppanc i czołgów npla.		2638		1,12:1
3376	Czołgi, WBP i środki ppanc własne do czołgów npla.		1471		2,29:1
132	Samoloty:	Myśliwskie	22		6,00:1
127		Myśl. Bomb.	64		1,98:1
42		Bombowe	32		1,31:1
301		Razem	118		2,55:1

7. W pasie działania 3A na głębokość zadania bliższego frontu.

3A/R/; 5 DLM, 4 DLMB /bez plmb/1plrt.

11	Środki przenoszenia broni jądrowej:	ROT	5	JKA, 3BPM, 6 GP/WB/; ZBPM/R/; PTSP SZCD i BZ	2,20:1
22		RT	11		2,00:1
-		Działa atom.	34		-
33		Samol.nbj	22		1,50:1
66		Razem	72		1,37:1
5	Dywizje:	DZ/DZmot/	3		1,66:1
1		DPanc	-		-
-		Ekwiwa- lentne	1		-
6		Razem	4		1,50:1
1550	Czołgi		556		2,78:1
930	Artyleria do ognia pośred.		596		1,56:1
2881	Czołgi i WBP własne do środków ppanc i czołgów npla.		1366		2,10:1
3245	Czołgi, WBP i środki ppanc własne do czołgów npla.		556		5,83:1

201	Samoloty:	Myśliwskie	76	3,50:1		
65		Myśl.bomb.	74	1,11:1		
29		Bombowe	22	1,21:1		
195		Razem	172	1,48:1		
8. Na Wyspach Duńskich na kierunku działania ORD"Z"						
OGD"Z": 27 DD/WP/, 1ppn, 16DPD/R/, 2SDZ/WP/, 6SDZmot/RRD/: 31, 32 siach, 33sdar; BL 7 Floty/WP/, 20DLMSz, 220LMB, 16DLRL, 16plr, 16DLM, 4DLMB /bez plmb/	-	Środki przenoszenia broni jądrowej	RCT	-	1, 2 ZRZ, cztery pp, pcz, papol; TSP/D/, lotnictwo morskie/NZ/, 12% lotnictwa pokłado- wego z 401 LOJU	-
	10		RT	4		2,50:1
	-		Drżala atom.	12		
	18		Sam.ubj.	12		1,50:1
	28		Razem	28		1:1
	2	Dywizje:	DZ/DEmot/	-		
	1		DD	-		
	1		DPD	-		
	-		Ekwiwa- lentne	1		
	4		Razem	1		4,00:1
	612	Czołgi		90		6,50:1
	503	Artyleria do ognia pośred.		124		4,05:1
	1036	Czołgi i WBP własne do środków panc i czołgów nmla.		218		4,75:1
	1509	Czołgi, WBP i środki ppanc własne do czołgów nmla.		90		16,76:1
	110	Samoloty:	Myśliwskie	42		2,61:1
	258		Myśl.bomb.	66		3,90:1
	84		Bombowe	-		
	452		Razem	108		4,16:1

Rozdział III. ZAŁOŻENIA ĆWICZENIA

1. ZAŁOŻENIE GŁÓWNE Z ZAŁĄCZNIKAMI

Mapy 1:500.000:

O-31-D;	O-32-C,D;
O-33-C,D;	O-34-C,D;
N-31-B,D;	N-32-A,B,C,D;
N-33-A,B,C,D;	N-34-A,B,C,D;
M-31-B,D;	M-32-A,B,C,D;
M-33-A,B,C,D;	M-34-A,B,C,D.

I

1. W ostatnim kwartale ubiegłego roku następuje dalsze pogorszenie sytuacji ekonomicznej w rozwiniętych państwach kapitalistycznych. Jednocześnie wzrasta walka narodów uzależnionych jeszcze od ośrodków światowego imperializmu o pełne wyzwolenie narodowe i społeczne. W tej sytuacji eksperci rządowi USA przewidują, że w niezbyt odległej przyszłości może nastąpić nieodwracalne przesunięcie w światowym układzie sił, grożące najpoważniejszymi konsekwencjami dla amerykańskiej hegemonii w tak zwanym "wolnym świecie". Kołom wojskowym z Pentagonu udaje się przeforsować wniosek, że bez poważnego osłabienia krajów wspólnoty socjalistycznej, a w szczególności jej głównej siły - ZSRR, nie może być mowy o prowadzeniu skutecznej walki z narastającymi przejawami rozkładu systemu kapitalistycznego.

Stosownie do tego Stany Zjednoczone początkowo zamierzają rozbić jedność państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego i przysporzyć im rozlicznych trudności wewnętrznych. W tym celu powrócono do znanej metody "zimnej wojny", polecając państwom z paktu NATO, a zwłaszcza RFN, odejście od polityki poszukiwania dróg porozumienia ze Wschodem.

Wskutek tych poczynań od początku br. następuje szybki wzrost napięcia międzynarodowego. W państwach NATO przeprowadza się częściową mobilizację wojsk, poprawia się położenie wydzielonych związków taktycznych sił zbrojnych oraz realizuje się przedsięwzięcia związane z przestawieniem przemysłu na wzmożoną produkcję wojenną.

W celu osiągnięcia zaskoczenia, do czego niezbędne jest rozładowanie napięcia międzynarodowego, "zachodni" w ostatnich dniach marca przystąpili do realizacji szeroko zakrojonych przedsięwzięć z zakresu maskowania strategicznego zarówno w sferze polityczno-ekonomicznej, jak i militarnej. Między innymi zaprzestają prowadzonej wojny psychologicznej, dokonują częściowej demobilizacji niektórych jednostek i przegrupowują wojska do miejsc stałej dylokacji, w tym również przerzuconą do Europy część wojsk USA podwójnego bazowania itp. Następuje znaczne odprężenie w sytuacji międzynarodowej.

W toku realizowanych przedsięwzięć mających na celu złagodzenie sytuacji polityczno-militarnej, a tym samym wprowadzenia w błąd "wschodnich", siły zbrojne NATO od 25.5 przystępują w ścisłej tajemnicy do bezpośrednich przygotowań wojennych w ramach serii ćwiczeń na terytorium RFN pod kryptonimem "SPRING FORGE". Podczas tych ćwiczeń do 11.6 wprowadzają w przyspieszonym trybie do wyposażenia wojsk najnowsze wzory uzbrojenia i sprzętu technicznego, kończąc uzupełnienie, poprawę dylokacji niektórych ZT /w tym 1 KA - B/ zgrupowań sił lądowych, powietrzno-desantowych i lotniczych przeznaczonych do wykonania uderzenia w pierwszym rzucie operacyjnym.

O 8.00 11.6 "zachodni" przystępują skrycie do postawienia strategicznych sił lądowych w stan pełnej gotowości bojowej. O 14.00 11.6 przekazują w zakodowanej formie sygnał "WHITE SCALET" dotyczący wprowadzenia w życie planów operacyjnych. O 15.20 11.6 rozpoczął się start sił powietrznych.

"Zachodni" realizując swe agresywne zamiary wobec "wschodnich", po szeregu prowokacjach, o 15.40 11.6 rozpoczęli natarcie radioelektroniczne, a następnie o 16.00 11.6 przeszli do działań wojennych na środkowo-europejskim Teatrze Działań Wojennych zmasowanym uderzeniem sił powietrznych na obiekty energetyczne, wojskowe, przemysłowe i komunikacyjne. Jednocześnie na ŚETDW przeszli do działań zaczepnych zgrupowania uderzeniowe sił lądowych, a w akwenie Morza Północnego i Bałtyckiego - ich siły morskie. Równocześnie prowadzona jest intensywna mobilizacja, rozwijane są nowe jednostki wojskowe oraz dokonywane jest przegrupowanie na ŚETDW odwodów operacyjnych i strategicznych z Wysp Brytyjskich i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

"Zachodni" prowadzą intensywne rozpoznanie powietrzne, szczególnie na kierunkach: MARBURG, LEIPZIG, WROCLAW; SALZGITTER, COTTBUS, ŁÓDŹ i UELZEN, p.ln. BERLIN, POZNAŃ.

System obserwacji przestrzeni kosmicznej "wschodnich" w okresie poprzedzającym wybuch wojny stwierdził przeloty nad terytorium NRD i PRL kosmicznych środków rozpoznawczych typu "SANOS" i stwierdził, że ich częstotliwość zwiększyła się z 2 do 4 na dobę. Od 11.6 stwierdzono przeloty "IS" z częstotliwością - dwa na dobę oraz przeloty nowych, dotychczas nie rozpoznanych środków.

Centralna Grupa Armii zgrupowaniami uderzeniowymi przeszła do działań zaczepnych na kierunkach: BAYREUTH, DRESDEN, ZGORZELEC i MARBURG, płu. LEIPZIG, płu. COTTBUS, prowadząc z wojskami Frontu Południowego i Centralnego "wschodnich" bitwę graniczną. Wskutek silnego oporu wojsk "wschodnich" powodzenie uzyskała jedynie na kierunku: BAD - KISSINGEN, WEIDA i do 14.00 12.6 włamała się w terytorium NRD na głębokość 20-30 km.

Północna Grupa Armii dwoma zgrupowaniami uderzeniowymi przeszła do działań zaczepnych na kierunkach: HILDESHEIM, MAGDEBURG, FRANKFURT i UELZEN, PERLEBERG, SCHWEDT. Po rozbiciu w strefie nadgranicznej oddziałów osłonowych 4 A /NRD/ i 3 A /R/ do 14.00 12.6 na tych kierunkach włamała się na głębokość 20-30 km w głąb terytorium NRD.

Siły Zbrojne Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego siłami JKA prowadzą bitwę graniczną z wojskami 3 A /R/.

Siły powietrzne "zachodnich" prowadzą nadal walkę o przewagę w powietrzu, wykonując zmasowane i grupowe uderzenia na lotniska, środki OPL, stanowiska dowodzenia, obiekty komunikacyjne i przegrupowujące się do strefy działań bojowych wojska "wschodnich", które są obiektami intensywnych ataków lotniczych "zachodnich".

Siły morskie Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, wzmocnione zespołami floty holenderskiej i brytyjskiej, wspierane przez lotnictwo Danii i część 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych, prowadzą intensywne działania zaczepne w celu wywalczenia inicjatywy operacyjnej w akwenie Bałtyku Zachodniego.

Lotnictwo morskie i okręty wspierają JKA. Jednocześnie do portów w strefie Cieśnin Duńskich przegrupowują się zespoły zgrupowania sił morskich "zachodnich" z Morza Północnego.

Siły i środki wojny elektronicznej "zachodnich" mają zadanie rozpoznanie i obezwładnienie systemów dowodzenia "wschodnich" w sposób zmasowany i kompleksowo z jednoczesnym uderzeniem lotnictwa na stanowiska dowodzenia i węzły łączności na głównych kierunkach uderzenia.

2. "Wschodni" wskutek szybkiego wzrostu napięcia międzynarodowego dążą do złagodzenia sytuacji oraz przywrócenia normalnych stosunków politycznych, ekonomicznych i militarnych między państwami NATO i Układu Warszawskiego drogą negocjacji, które jednak nie dały zamierzonych rezultatów. Jednocześnie Polityczny Komitet Doradczy państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego podejmuje decyzje dotyczące dalszego wzrostu zdolności obronnej wspólnoty państw socjalistycznych. Zgodnie z tą decyzją, w siłach zbrojnych zrealizowano planowe przedsięwzięcia okresu pokojowego, a jednocześnie przeprowadzono częściową mobilizację wydzielonych jednostek wojskowych, przeprowadzono określone zabiegi mające na celu poprawienie położenia niektórych związków taktycznych rodzajów sił zbrojnych oraz zrealizowano przedsięwzięcia związane z przedstawieniem przemysłu na wzmoczoną produkcję wojenną.

W Sztacie Zjednoczonego Dowództwa Sił Zbrojnych państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego oraz sztabach operacyjnych i sztabach związków operacyjnych rodzajów sił zbrojnych poszczególnych państw w odpowiedzi na poczynania państw NATO, w okresie styczeń - kwiecień br. uaktualniono istniejące oraz opracowano kolejne warianty planów strategiczno-operacyjnego rozwinięcia wojsk i ich miejsca na wypadek wojny.

W maju br. w rezultacie znacznego odprężenia w sytuacji międzynarodowej, wojska Układu Warszawskiego powróciły do stanu pokojowego, z wyjątkiem sił i środków systemu rozpoznania oraz grup kierowania na wydzielonych lotniskach operacyjnych. W siłach zbrojnych PRL na początku maja br. zwolniono do rezerwy stary rocznik zatrzymany w związku z napiętą sytuacją międzynarodową. Jednakże wobec nieproporcjonalnego narastania gotowości bojowej ćwiczących wojsk NATO w stosunku do głoszonego - oficjalnie od 1.6 rozpoczynają na terenie NRD ćwiczenie pod kryptonimem "ZACHÓD", w którym biorą udział wojska przeznaczone - w razie niespodziewanego uderzenia "zachodnich" - do osłony operacyjnego rozwinięcia i wprowadzenia sił głównych do bitwy.

"Wschodni" w rezultacie zaostrzającej się sytuacji międzynarodowej, zgodnie z decyzją Politycznego Komitetu Doradczego państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego, o 6.00 7.6 wprowadzili stan podwyższonej gotowości bojowej, a o 22.00 10.6 - stan gotowości bojowej zagrożenia wojennego. O 6.00 11.6 w wojskach radzieckich na terenie NRD oraz w NAL NRD wprowadzono stan pełnej gotowości bojowej bez ogłoszenia alarmu, a od 8.00 11.6 przystąpiono do obsadzania rejonów obrony wojskami osłonowymi w strefie nadgranicznej.

O 12.00 11.6 w siłach zbrojnych PRL wprowadzono stan pełnej gotowości bojowej, z jednoczesnym operacyjnym podporządkowaniem Frontu Północnego Naczelnemu Dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW, który wydał stosowne zarządzenie o przejęcie dowodzenia frontem.

Z chwilą rozpoczęcia agresji przez "zachodnich" siły zbrojne "wschodnich" przystąpiły do realizacji zadań wynikających z planów operacyjnych w okresie pokoju.

Wyznaczone osłonowe związki operacyjne i taktyczne wojsk "wschodnich" prowadzą bitwę graniczną z siłami ugrupowań uderzeniowych sił zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, Północnej i Centralnej Grupy Armii "zachodnich" wzdłuż całej zachodniej granicy NRD.

Siły główne Frontu Północnego, Centralnego i Południowego w miarę uzyskiwania stanu pełnej gotowości bojowej wojsk rozpoczęły sukcesywne przegrupowywanie w zaplanowane rejony wyjściowe do operacji zaczepnej.

Wskutek zdecydowanego działania wojsk osłonowych udało się załamać natarcie zgrupowania uderzeniowego JKA w pasie działania Frontu Północnego oraz zgrupowań uderzeniowych 1 KA /B/ i Centralnej Grupy Armii w pasie działania Frontu Centralnego i Południowego, którym jedynie na kierunku: BAD - KISSINGEN, WEIDA udało się włamać w terytorium NRD na głębokość 20-30 km.

Rano 12.6 przeszło do natarcia zgrupowanie uderzeniowe 3 A /R/ Frontu Północnego na Jutlandzkim kierunku operacyjnym i do 14.00 12.6 włamało się na terytorium NRF na głębokość 20-25 km; zgrupowania uderzeniowe 2 A i 12 APanc Frontu Centralnego przeszły do operacji zaczepnej w kierunku: ERFURT, SCHLITZ, HADAMAR i do 14.00 12.6 włamały się na terytorium RFN na głębokość 20-30 km.

Siły powietrzne "wschodnich", w tym również i armie lotnicze Frontu Północnego, Centralnego i Południowego, o 16.00 11.6 przystępują do realizacji zadań przewidzianych w ramach operacji przeciwpowietrznej i powietrznej, wykonując uderzenia na obiekty systemu dowodzenia, OPL i wojny elektronicznej, lotniska, środki napadu jądrowego, bazy morskie oraz wojska "zachodnich" na obszarze ZTDW. Jednocześnie, we współdziałaniu z wojskami OPK i OPL, nie dopuszczają do wykonania zmasowanych uderzeń lotnictwa "zachodnich" na ugrupowania wojsk Frontu Północnego, Centralnego i Południowego, zwłaszcza na obszarze NRD oraz zachodniej części PRL i CSRS.

Połączona Flota Bałtycka realizuje zadania: osłabienia głównych zgrupowań uderzeniowych sił morskich "zachodnich" na Bałtyku, osłony nadmorskiego skrzydła wojsk Frontu Północnego oraz obiektów na wybrzeżu Meklemburgii i Pomorza Zachodniego. Siły podwodne na Morzu Północnym, we współdziałaniu z lotnictwem morskim dalekiego zasięgu, prowadzą działania w celu izolowania strefy Cieśnin Duńskich oraz wzbronienia dopływu wojsk i sprzętu wojskowego na SETDK, a także przegrupowania sił morskich "zachodnich".

W toku dotychczasowych działań siłom Połączonej Floty Bałtyckiej udało się powstrzymać działanie sił morskich "zachodnich" na wschód od linii YSTAD, ARKON.

Siły i środki OTK PPL i NRD prowadzą walki z grupami dywersyjno-rozpoznawczymi "zachodnich" w Borach Tucholskich, Puszczy Nadnoteckiej i Goleniowskiej, lasach Meklemburgii i Brandenburgii oraz Borach Dolnośląskich. Jednocześnie zapewniają warunki do przegrupowania wojsk operacyjnych na zewnętrzny front walki zbrojnej i likwidują skutki uderzeń lotnictwa "zachodnich". Ponadto siły OTK NRD prowadzą walki z desantem powietrznym "zachodnich" w rejonie: HERZSPRUNG, TEETZ, ROSSOV oraz rejonie: płd. MAGDEBURG, BARBY, GOMMERN.

II

Front Północny w składzie: 3 A /R/: 11, 67, 70 DZ, 20, 64 DZmot, 65 DPanc, 3 ABROT; 4 A /NRD/: 8, 9, 18 DZmot, 40 DPanc, 4 ABROT; 5 A /WP/: 10 DZ, 13 DPZ, 12, 14 DPanc, 5 ABROT; 6 A /WP/: 26, 27, 28 DZ, 6 ABROT; 7 A /WP/: 16 DZ, 15 DPZ, 17, 20, 35 DPanc, 7 ABROT; OGD "Z"; 27 DD /WP/, 16 DPD /R/, 25 DZ /WP/, 68 DZmot /NRD/, 1 ppm /R/; Zgrupowanie Berlińskie: 19, 55 DZmot: 30 DPD, 56, 65, 66 RDZ /WP/: 11 FBROT; 1 AL: 2, 3 DLSZR /WP/, 5, 6 DLM /R/, 7 DLM /WP/, 8 DOPK /NRD/, 4 DLMB /R/, 10 splmb /WP/; 11 splmb /R/, 5, 7 plw1 /WP/; 2 pśsz /R/, 4 DLBR /WP/, 1 plrt /R/, 7 pśt /WP/, 15 plt /WP/ siłami 3 A /R/ i 4 A /NRD/ prowadzi bitwę graniczną i pod ich osłoną dokonuje operacyjnego rozwinięcia sił głównych.

O 14.00 12.6 wojska Frontu Północnego znalazły się w następującym położeniu:

a/ 3 A /R/ - prowadząc częścią sił działania osłonowe - o 6.00 12.6 zgrupowaniem uderzeniowym w składzie dwóch dywizji przeszła do operacji zaczepnej na jutlandzkim kierunku operacyjnym, na którym rozbiła część sił 6 DZ /NZ/ JKA i włamała się na terytorium NRF na głębokość 20-25 km. Część sił 70 DZ i 11 DZ osłaniające

granicę na kierunku: UELZEN, PERLEBERG, wskutek uderzenia przeważających sił 1 KA /NZ/ nie zdołały utrzymać zajmowanych pozycji obronnych i prowadzą działania na rubieży: pld. LUBTHEN, ELDEN, LENZIEN, zach. PERLEBERG, WITTENBERGE.

b/ 4 A /NRD/ całością sił przeszła do osłony granicy państwowej na odcinku: /wył/ WITTENBERGE, BAD HARZBURG. W rezultacie dotychczasowych działań częścią sił 8 i 9 DZmot utrzymuje nakazane pozycje. Na kierunku: SALZGITTER, pld. MAGDEBURG 18 DZmot i część sił 9 DZmot w wyniku uderzenia przeważających sił zgrupowania pancernego 1 KA /WB/ poniosły znaczne straty, nie zdołały utrzymać natarcia nieprzyjaciela i prowadzą walki na rubieży: pld. HELMSTEDT, SEHAUSEN, HALBERSTADT. 40 DPanc, drugi rzut operacyjny armii, maszeruje do strefy działań.

c/ Zgrupowanie Berlińskie /NRD/ we współdziałaniu z siłami OTK przystąpiło do rozbicia garnizonu BERLINA ZACHODNIEGO.

d/ 5 A /WP/ w ramach przedsięwzięć stanu gotowości bojowej zagrożenia wojennego poprawiła dyslokację 14 DPanc przegrupowując ją na zach. brzeg rz. WISŁA. Zrealizowała przedsięwzięcia stanu pełnej gotowości bojowej zgodnie z planem, z wyjątkiem 10 DZ, i o 22.00 11.6 poszczególne jej związki taktyczne i oddziały rozpoczęły przegrupowanie do rejonu wyjściowego; 10 DZ wskutek oddziaływania lotnictwa i grup dywersyjno-rozpoznawczych nieprzyjaciela rozpoczęła marsz do rejonu wyjściowego z 12-godzinnym opóźnieniem.

e/ 7 A /WP/ wskutek szczególnie intensywnego oddziaływania lotnictwa, grup dywersyjnych i elementów wrogiego podziemia nieprzyjaciela oraz zniszczenia mostów na rz. ODRA i NYSA ŁUŻYCKA nie osiągnęła pełnej gotowości bojowej w planowanym terminie, a przegrupowanie sił głównych zostało opóźnione o około jedną dobę. 16 DZ stan pełnej gotowości bojowej osiągnie dopiero o 20.00 12.6. 35 DPanc rozpoczęła marsz z 80% ukończeniem stanu osobowego i 90% ukończeniem sprzętu. W wyniku grupowych uderzeń lotnictwo nieprzyjaciela 35 DPanc poniosło znaczne straty w ludziach i sprzęcie. Dlatego planuje się jej uzupełnienie do 12.00 13.6 w rejonie: BOLESŁAWIEC, ZLOTORYJA, CHOJNÓW.

f/ 6 A /WP/ od 12.00 11.6 realizuje przedsięwzięcia wynikające z planu mobilizacyjnego rozwinięcia. Do 22.00 12.6 związki taktyczne i oddziały armii osiągną stan pełnej gotowości bojowej i rozpoczną marsz do rejonu wyjściowego.

g/ Operacyjna Grupa Desantowa "Z" realizuje przedsięwzięcia operacyjnego rozwinięcia. Jej poszczególne związki taktyczne znajdują się w następującym położeniu: 27 DD /WP/ - w rejonie: SIERAKOWICE, SYLCZNO, BORUCINO w gotowości do działań. 25 DZ /WP/ - w trakcie mobilizacji - stan pełnej gotowości bojowej osiągnię do 18.00 12.6. 16 DPD /R/ po osiągnięciu stanu pełnej gotowości bojowej znajduje się w rejonie: ZNAMIENSK, PRAWDIŃSK, MOROZOWKA i przygotowuje się do przegrupowania na obszar Pomorza Zachodniego. 68 DZmot /NRD/ osiągnęła pełną gotowość bojową w planowanym rejonie ześrodkowania: WITTENHAGEN, /wył/ LOITZ, /wył/ GREIFSWALD. 1 ppm /R/ zostanie podporządkowany 17.6 na W. BORNHOLM.

h/ 30 DPD /WP/ przebywająca do wybuchu wojny na obozie oświeczeniowym DRAWSKO, do rana 12.6 osiągnęła pełną gotowość w planowanym rejonie ześrodkowania: /wył/ IŃSKO, /wył/ RE CZ, /wył/ KALISZ POMORSKI.

i/ Dywizje rezerwowe: 55, 65 i 66 RDZ /WP/ są w trakcie mobilizacyjnego rozwinięcia.

j/ 1 AL po wykonaniu zadań w ramach operacji powietrznej od 16.00 12.6 przystąpi do wsparcia i osłony wojsk frontu według decyzji dowódcy Frontu Północnego.

k/ Sytuację związków i oddziałów poszczególnych rodzajów wojsk i sił zbrojnych frontu przedstawiają załączniki nr nr 1-14.

Dowódca Frontu Północnego znajduje się na SD. Do 13.00 12.6 grupa operacyjna Frontu Północnego przyjęła dowodzenie nad 3 A /R/, 4 A /NRD/ i Zgrupowaniem Berlińskim /NRD/.

Szczegółowe położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu o 14.00 12.6 przedstawia mapa 1:500 000 "Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu o 14.00 12.6".

III

A. Dowódca Frontu Północnego posiada dodatkowo następujące wiadomości:

1. Na SD Frontu Północnego przybył oficer kierunkowy Naczelnego Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych, który o 6.00 12.6 wręczył dowódcy Frontu Północnego dyrektywę operacyjną - załącznik nr 16.

2. Decyzję dowódcy Frontu Północnego o operacji zaczepnej ma meldować na SD Frontu Naczelnemu Dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW o 20.00 12.6.

3. Gotowość do rozpoczęcia operacji siłami głównymi frontu - 2.00 14.6.

4. Do przerzutu i desantowania 30 DPD /WP/ na rubieży rz. WEZERA w 2-3 dniu operacji /15-16.6/ przydziela się dowódcy Frontu Północnego 3 KLT /7, 8, 9 DLT/. Dowódca 3 KLT przybył na SD 1 AL o 14.00 12.6. Osiłone przelotu operacyjnego desantu powietrznego, oprócz sił frontu, zapewnia również 10 DLM /R/ według planu Frontu Północnego.

5. Do udziału w powietrzno-morskiej operacji desantowej wydzieła się z sił Połączonej Floty Bałtyckiej /PFB/ i Zgrupowanie Operacyjne /1ZO/ w składzie: 2 DKTR i KTD, 2 esOP, 1, 2, 3 BOD, 1dNi, 1 DTRB, 2ZZD; lotnictwo morskie: 16 DLMR, 20 DLMsz, 22 DLMB, 6 plZOP, 16 plr, BL 7 Floty /PRL/: 4 KLT. Grupa operacyjna 1ZO PFB przybędzie na SD Frontu Północnego zgodnie z decyzją dowódcy frontu.

6. Zgrupowaniem Berlińskim bezpośrednio dowodzi Sztab Główny NAL NRD. Operacyjne dowodzenie tym zgrupowaniem powierza się dowódcy Frontu Północnego.

7. Na prawym skrzydle Frontu Centralnego, w styczności z wojskami Frontu Północnego, 2 A /R/ prowadzi operację zaczepną wykonując główne uderzenie w kierunku: MUELHAUSEN, FRITZLAR, WEIDENAU, JULGM.

W zadaniu bliższym, rozbija główne siły 3 KA /NZ/, podchodzące odwody operacyjne i 15.6 opanowuje rubież: BRILON, BRACHT, KREUZTAL, SIEGEN. Częścią sił uderzając w kierunku: wsch. DUDEERSTADT, NORTHEIM, we współdziałaniu z 7 A /WP/, okrąża i niszczy główne siły 1 KA /B/.

Następnie rozbija podchodzące odwody operacyjne: forsuje z marszu rz. REN, stwarzając dogodne warunki do okrążenia oraz zdobycia Zagłębia Ruhry i 18-19.6 opanowuje rubież: HEMER, SOLINGEN, JULICH, DÜREN.

SD od 12.6 - w rejonie BRUCKEN /7 km pld.-zach. SANGEBHAUSEN/.

8. Warunki meteorologiczne:

Świt 3.15, zmrok 20.30.

a/ W Zachodniej i środkowej części PRL:

Pogodnie z możliwością przelotnych opadów. Zachmurzenie w granicach 3-4°. Pułap chmur o podstawie 800-1200 m. Temperatura powietrza w dzień 20-22°C, w nocy 10-12°C. Wiatry przyziemne z kierunków zachodnich o prędkości 2-4 m/sekundę.

Wiatry w górnych warstwach atmosfery:

Warstwa w km	Średni kierunek w stopniach	Średnia prędkość w km/godz.
0 - 3	330	20
0 - 6	320	30
0 - 12	340	50
0 - 18	330	50
0 - 24	310	50

b/ W północnej i środkowej części NRD i RFN:

Pogodnie ze skłonnością do burz. Zachmurzenie 5-6°. Pułap chmur o podstawie 800-1000 m. Temperatura powietrza w dzień 22-24°C, w nocy 12-14°C. Wiatry przyziemne z kierunków płn.-zach. o prędkości 3-5 m/sekundę.

Wiatry w górnych warstwach atmosfery:

Warstwa w km	Średni kierunek w stopniach	Średnia prędkość w km/godz.
0 - 3	310	20
0 - 6	290	30
0 - 12	320	50
0 - 18	310	50
0 - 24	330	50

B. Przystudiować:

1. Podręcznik "Założenia i zasady współczesnej sztuki operacyjnej" - rozdział 2, str. 79-84, 72, 98-118, nr bibl. PF-434.
2. Podręcznik "Operacja zaczepna frontu" /tytuł roboczy/.
3. Instrukcja o organizacji współdziałania, nr bibl. 015365.

C. Przystudiować założenie główne wraz z załącznikami i opierając się na przedstawionym wariantcie rozwiązania - być w gotowości do referowania wybranych problemów operacyjno-strategicznych wskazanych w czasie konsultacji.

Załączniki^{98/}:

1. Skład wojsk własnych.
2. Komunikat rozpoznawczy sztabu NDSZ UW 21.00 11.6.
3. Sytuacja wojsk raketowych i artylerii.
4. Sytuacja obrony przeciwlotniczej.
5. Sytuacja wojsk OPK.
6. Sytuacja inżynierska.
7. Sytuacja chemiczna.
8. Sytuacja łącznościowa.
9. Sytuacja radioelektroniczna.
10. Sytuacja OTK.
11. Sytuacja lotnicza.
12. Sytuacja polityczno-ekonomiczna.
13. Sytuacja tyłowa.
14. Ocena operacyjno-geograficzna obszaru północnej części ZTDW.
15. Dyrektywa operacyjna Naczelnego Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW nr 001 dla Frontu Północnego.
16. Mapa 1:500 000 "Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacieli o 14.00 12.6.

98/ Załączniki nr 2-14 opracowane są przez oficerów katedry taktyki rodzajów wojsk i służb, a mianowicie: płk. dr. B. JABŁOŃSKI, płk. dr. T. KRZEMIEN, płk. dypl. P. SOKOŁOWSKI, płk. dr. A. POKRUSZYŃSKI, płk. dypl. W. KURAL, płk. dr. Cz. LEWANDOWSKI, ppłk. dypl. A. KUKOWSKI, płk. dypl. S. LEWANDOWSKI, ppłk. dypl. M. HAWRYSZCZAK, płk. dr. W. BARTOCHA, płk. mgr. K. GŁODOWSKI, płk. dr. hab. W. JAKUBISIAK, płk. dr. T. GWARDAK,

Załącznik nr 1
do założenia głównego

SKŁAD WOJSK WŁASNYCH

Front	Armie	Dywizja, rodzaje wojsk	Skład dywizji, oddziały i pododdziały rodzajów wojsk		
1	2	3	4		
Front Północny	3A /R/	11 DZ	9,10,11 pz, 12 pcz, 11 prplot		
		20 DZmot	41,42,43 pzmot, 44 pcz		
		64 DZmot	1,2,3 pzmot, 4 pcz		
		70 DZ	13,14,15 pz, 16 pcz, 7 prplot		
		65 DPanc	17,18,19 pcz, 20 pzmot, 65 prplot		
		Jednostki WR1A	3ABROT, 3ABA, 3 apar, 3apappanc, 3apra		
		Jednostki wojsk OPL	3ABRPlot, 3prt		
		Jednostki wojsk inżynieryjnych	3ABSap, 3appont, 3abdp		
		Jednostki wojsk chemicznych	3ABChem, 3bwwj, 3bzad, 3,31 kmo, 3klśmrsk		
		Jednostki wojsk łączności	3pł, 3prlk, 303 WWP		
		Jednostki rozpoznawcze	3brrel, 3bs		
		4A /NRD/	4A /NRD/	8 DZmot	29,30,31 pzmot, 32 pcz
				9 DZmot	25,26,27 pzmot, 28 pcz
				18 DZmot,	69,70,71 pzmot, 72 pcz
40 DPanc	5,6,7 pcz, 8 pzmot				
Jednostki WR1A	4ABROT, 4ABAA, 4apappanc, 4odra				
Jednostki wojsk OPL	41,42aprplot, 4brt				

1	2	3	4
		Jednostki wojsk inżynieryjnych	4ABSap, 4appont, 4abdp
		Jednostki wojsk chemicznych	4ABChem, 4 bwwj, 4bzad, 4,41kmo, 4klśmrsk
		Jednostki wojsk łączności	4pł, 4prlk, 404 WWP
		Jednostki rozpoznawcze	4brrel, bs
5A /WP/	10 DZ		37,38,39 pz, 40 pcz
	13 DPZ		49,50 pz, 51,52 pcz, 13 prplot
	12 DPanc		45,46,47 pcz, 48 pz
	14 DPanc		53,54,55 pcz, 56 pz
	Jednostki WR1A		5ABROT, 5ABAA, 5apah, 5apappanc, 5adra
	Jednostki wojsk OPL		51,52 aprplot, 5 brt
	Jednostki wojsk inżynieryjnych		5ABSap, 5appont, 5 abdp
	Jednostki wojsk chemicznych		5ABChem, 5bwwj, 5bzad, 5,51kmo, 5klśmrsk
	Jednostki wojsk łączności		5pł, 5prlk, 505 WWP
	Jednostki rozpoznawcze		5brrel, 5bs
	Jednostki propagandy specjal.		5 GZPS
	Jednostki porządkowo-ochronne		5b WSW, 5k WSW
7A /WP/	15 DPZ		57,58 pz, 59,60 pcz, 15prplot

1	2	3	4
		16 DZ	61,62,63 pz, 64 pcz
		17 DPanc	65,66,67 pcz, 68 pz
		20 DPanc	77,78,79 pcz, 80 pz
		35 DPanc	121,122,123 pcz, 124 pz
		Jednostki WRiA	7ABROT, 7ABAA, 7apah, 7apappanc, 7adra
		Jednostki wojsk OPL	71,72aprplot, 7brt
		Jednostki wojsk inżynieryjnych	7ABSap, 7appont, 7abdp
		Jednostki wojsk chemicznych	7ABChem, 7bwwj, 7bzad, 7,71kmo, 7klśmrsk
		Jednostki wojsk łączności	7pł, 7prlk, 707 WWP
		Jednostki rozpoznaw- cze	7brrel, 7bs
		Jednostki propagandy specjaln.	7GZPS
		Jednostki porządkowo- ochronne	7bWSW, 7kWSW
6A /WP/		26 DZ	33,34,35 pz, 36 pcz
		27 DZ	41,42,43 pz, 44 pcz
		28 DZ	281, 282, 283 pz, 284 pcz
		Jednostki WRiA	6ABROT, 6ABAA, 6apappanc, 6adra
		Jednostki wojsk OPL	61,62 aprplot, 6brt
		Jednostki wojsk inży- nieryjnych	6ABSap, 6appont, 6abdp
		Jednostki wojsk che- micznych	6ABChem, 6bwwj, 6bzad, 6,61kmo, 6klśmrsk

1	2	3	4
		Jednostki wojsk łączności	6pl, 6prlk, 606 WWP
		Jednostki rozpoznawcze	6brrel, 6bs
		Jednostki propagandy specjaln.	6GZSP
		Jednostki porządkowo-ochronne	6bWSW, 6kWSW
OGD "Z"	27 DD /WP/		81,82,83 pd, 27bczś, 27bczpl
	16 DPD /R/		1,2,3 ppd
	25 DZ /WP/		81,82,83 pz, 84 pcz
	68 DZmot /NRD/		17,18,19 pzmot, 20 pcz
			1ppm /R/
Zgrupowanie berlińskie /NRD/	19 DZmot		91,92,93 pzmot, 94 pcz
	55 DZmot		81,82,83 pzmot, 84 pcz
1 AL	2 DLSzR /WP/		20,21 plmsz, 22 plrt
	3 DLSzR /WP/		30,31 plmsz, 32 plrt
	4 DLMB /R/		40, 41, 42 plmb
	5 DLM /R/		50, 51, 53 plm
	6 DLM /R/		60,61, 62 plm
	7 DLM /WP/		70, 71, 72 plm
	8 DOPK /NRD/		25, 27 plm OPK, 23, 24 BAR OPK
	9 BLBR /WP/		1, 2, 3 elbr
			10 splmb, 15 plt, 7 pśt, 5, 7 plml /WP/
			11 śplmb, 1 plrt, 2 pśsz /R/
			11 eśzt /WP/

1	2	3	4
	Jednostki frontowe	30 DPD	1, 2, 3, 4 bpd
		56 RDZ	561, 562, 563 pz, 564 pcz
		65 RDZ	651, 652, 653 pz, 654 pcz
		66 RDZ	661, 662, 663 pz, 664 pcz
	Jednostki WR1A		11FBROT, 11FBAA, 12FBAH, 11, 12fpoppanc, 31, 32 odah, 33 odar
	Jednostki wojsk OPL		11FBRPlot, 11fprplot, 11,12 fpaplot, 11 prt
	Jednostki wojsk WRE		11pzrl, 11pzc
	Jednostki wojsk inżynierskich		11,12FBSap, 11,12,13 fppont, 11fbw10W, 11bbm, 11bmeck, 11ipdm
	Jednostki wojsk chemicznych		11FBChem, 11bou, 11bwwj, 11bzed, 11FLChem, 11 kórsk
	Jednostki wojsk łączności		11BL, 11BRLK, 11pŁKSD, 11płd, 111WWWP
	Jednostki rozpoznawcze		11pr, 11prerlok, 11ba
	Jednostki zabezpieczenia polit.		11GZPS, 11 Operatorska Grupa Filmowa
	Jednostki porządkowo-ochronne		11 prtWSW, 11pWSW, 11kWSW
front centralny	2A /R/	4 DZmot	100,101,102pzmot, 103pcz
		5 DZmot	141,142,143pzmot, 144 pcz
		6 DZmot	381, 382, 383pzmot, 384pcz, 6prplot
		7 DPanc	91,92, 93 pcz,94pzmot, 7prplot

1	2	3	4
		8DPanc	361, 362, 363 poz, 364pzmot, 8prplot
		Jednostki WRiA	2ABROT, 2ABA, 2 apar, 2opappanc, 2apra
		Jednostki wojsk OPL	2ABRPlot, 2prt
		Jednostki wojsk inżynieryjnych	2ABSap, 2appont, 2abdp
		Jednostki wojsk chemicznych	2ABChem, 2bwwj, 2bzad, 2,21kmo, 2klémrak
		Jednostki wojsk łączności	2pł, 2prlk, 202 WWP
		Jednostki rozpoznawcze	2brrel, 2bs
Lotnictwo dalekiego zasięgu		20 DLB DZ /R/	210, 211, 212plb
Łączność lotna satelityczna		BL MW /WR/	12plmaz, 20slr, 26elzap, 23 elc
		20 DLMSz /FB/	201, 202, 203plmaz
		22 DLMB /FB/	221, 222, 223plmb
		16 DMLR /FB/	161, 162, 163plmr
			16plr /FB/

Uwagi: 1. Numeracja pozostałych oddziałów i pododdziałów dywizyjnych nie wymienionych w tabeli - jak numery danej dywizji.

2. W dywizjach, w składzie których nie wymieniono prplot - występują paplot.

KOMUNIKAT ROZPOZNAWCZY SZTABU ND ZSZ NA ZTDW Nr 01.

21.00 11.6. ZSD BRONISZÓW. Mapa 1:500 000

W ślad za zmasowanym uderzeniem radioelektronicznym i powietrznym, siły lądowe "zachodnich" rozpoczęły działania zaczepne na całym ZTDW wykonując uderzenie trzema zgrupowaniami strategiczno-operacyjnymi:

- na obszarze Cieśnin Duńskich i Zachodniego Bałtyku - siłami wzmocnionego JKA, siłami lotnictwa oraz połączonej floty bałtyckiej NATO;

- na kierunku: HILDESHEIM, MAGDEBURG, FRANKFURT - siłami ZT PGA wspieranymi przez 2 PTSP;

- na kierunku: BAYREUTH, DRESDEN, ZGORZELEC - siłami ZT CGA wspieranymi przez 4 PTSP.

Na podstawie wiadomości z różnych źródeł rozpoznania do 19.00 11.6 ustalono:

- w morze wyszły wszystkie atomowe rakietowe okręty podwodne typu "Polarsi" i "Posejdon" Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Prawdopodobnie będą one działały na Północnym Atlantyku i w akwenie Morza Północnego;

- na lotniskach brytyjskich zostały rozśrodkowane samoloty amerykańskie 3 AL, a zwłaszcza samoloty F-111;

- w bazach lotniczych RFN /REIN MEIN i RAMSTEIN/ będzie lądowało 12 ciężkich samolotów transportowych ze Stanów Zjednoczonych typu C-5 "Galaxy" prawdopodobnie z elementami pocisków rakietowych typu "Lance";

- ze Stanów Zjednoczonych zostaną przebazowane trzy eskadry w składzie po 18 samolotów typu A-10 z 354 stlm /9 ALT/ na lotniska BENTWATERS, WOODBRIDGE /Wielka Brytania/;

- z Hiszpanii zostanie przebazowanych do RFN około trzech eskadr lotnictwa taktycznego ze składu 16 AL Stanów Zjednoczonych, lotniska bazowania tych eskadr nie są ustalone;

- w portach amerykańskich na Florydzie zostały załadowane na sześć wojskowych okrętów transportowych czołgi i artyleria, a następnie wyszły w morze;

Ocenia się, że w sumie konwój przewozi około 180 czołgów M-60A1 i około 70 dział 155 mm M-109; konwój prowadzony jest przez trzy niszczyciele raketowe nie ustalonego typu;

- drogą powietrzną do Danii zostanie prawdopodobnie przerzucona szósta grupa piechoty z centralnego odwodu strategicznego Wielkiej Brytanii; żołnierze posiadają jedynie uzbrojenie lekkie;

- w uzbrojeniu batalionów czołgów 6 DZ /NZ/ stwierdzono czołgi nowego typu "Leopard II" z dalmierzami laserowymi, a ponadto w 650 dywizjonie raketowym pociski raketowe typu "Lance";

- w dywizjonie raketowym 1 KA /NZ/ oprócz baterii pocisków raketowych "Lance" stwierdzono baterię wieloprowadnicowej artylerii raketowej typu MARS - sześć wyrzutni w baterii po sześć prowadnic każda;

- na terytorium RFN stwierdzono przyspieszoną mobilizację ZT i oddziałów w rejonach: 20 km pîn. HAMBURG, 10 km pîd. BREMEN, rejon pîn. Zagłębie Ruhry. Sprzęt bojowy pobierany jest z magazynów okręgów korpusów; równocześnie prowadzona jest mobilizacja na terytorium W. Brytanii, Belgii i Holandii;

- dotychczas prowadzone rozpoznanie ND ZSZ na ZTDW nie stwierdziło bezpośrednich przygotowań "zachodnich" do prowadzenia działań z użyciem BMR; pododdziały dystrybucji amunicji specjalnej zostały jednak rozdzielone według planu NATO i znajdują się w pasach działań bojowych poszczególnych korpusów i Grup Armii NATO.

Załącznik nr 3
do założenia głównego

SYTUACJA WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII O 14.00 12.6

I

1. Wojska raketowe i artyleria Frontu Północnego - po ogłoszeniu w siłach zbrojnych kolejnych stanów gotowości bojowej - realizowały przedsięwzięcia wynikające z planów osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej, a następnie poszczególne związki i oddziały rakiet i artylerii rozpoczęły przegrupowanie zgodnie z planem rozwinięcia wojsk.

W przegrupowaniu i rozwinięciu wojsk raketowych uwzględniono wprowadzenie do obszaru działań wojennych wszystkich związków i oddziałów rakiet, włącznie z 26 i 27 drt z dywizji 6 A i osiągnięcie przez nie gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym do czasu rozpoczęcia operacji głównymi siłami frontu.

2. Po wybuchu wojny, w wyniku silnego oddziaływania lotnictwa i grup dywersyjnych nieprzyjaciela przegrupowanie związków i oddziałów rakiet i artylerii zostało znacznie opóźnione. Ich szczegółowe położenie o 14.00 12.6 przedstawia mapa 1:500 000 "Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu o 14.00 12.6".

3. Rodzaj i stan wyrzutni oraz rakiet i głowic w związkach i oddziałach frontu

Związki operacyjne	Związki i oddziały rakiet	Rodzaj, stan i stopień gotowości											
		R-70						R-300					
		Wyrz. Rak. w got. 5	głowice w got. SG-5			Rak. "N"	Wyrz.	Rak. w got. 10	Rak. w got. 20	Rak. w got. 30	Rak. w got. 40	Rak. w got. 50	głowice w got. SG-5
3	10	20	8	9	10	11	12	12	12	12	12	14	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
3 A /R/x/	3 ABROT							11					
	11 drt.	2	3	1	1	1	8					3	5
	20 drt.	4	4		2	2	8						
	64 drt.	4	4	1	1	2	8						
	67 drt	3	3		2	1	8						
	65 drt	4	4	1	1	2	8						
	70 drt	4	4	1	1	2	8						
	3 APTBR		24	2	10	12	12		12			1	7
4 A /NRD/x/	4 ABROT							6				2	2
	8 drt	3	3	1	1	1	8						
	9 drt	4	4		1	3	8						
	18 drt	4	4		2	2	8						
	40 drt	4	4	1	1	2	8						
	4 APTBR		14	4	5	5	8		6			3	3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
5 A /WP/	5 ABROT							6		6			
	10, 12, 13 i 14 drt	po 4	po 4				po 4						
	5 APTBR		16				8			6			
6 A /WP/	6 ABROT							6		6			
	26, 27 i 28 drt	po 4	po 4				po 4						
	6 APTBR		12				8			6			
7 A /WP/	7 ABROT							6		6			
	15, 16, 17, 20 i 35 drt	po 4	po 4				po 4						
	7 APTBR		20				8			6			
OGD "Z"	27 DD - drt	2	4										
	25 i 68 drt	po 4	po 4				po 4						
Zgrupowanie Berlińskie Dywizje odwo- dowe	19 i 55 drt	po 4	po 4				po 4						
	56, 65, 66 drt	po 4	po 4										
	11 FBROT							8		8			
	11 FPTBR		12				16			8			

4. Związki i oddziały artylerii posiadają pełne zapasy ruchome amunicji artyleryjskiej.

II

Z danych otrzymanych z dowództwa ZSZ szefowi wojsk raketowych i artylerii Frontu Północnego wiadomo:

1. W wypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej strategiczne wojska raketowe i lotnictwo dalekiego zasięgu w pierwszym uderzeniu jądrowym w pasie frontu niszczą środki przenoszenia i składy broni jądrowej, samoloty na lotniskach, obiekty systemu dowodzenia i obrony przeciwlotniczej, bazy morskie oraz inne obiekty o znaczeniu operacyjno-strategicznym na zachód od rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUNDT.

Do tej rubieży, w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu maksymalną ilością środków zniszczyć i obozwać obiekty nieprzyjaciela zgodnie z decyzją dowódcy frontu.

2. Na operację frontowi przydziela się:

a/ raket z ładunkiem jądrowym - 470;

z tego: - R-70: 298 /50x3, 111x10, 137x20 kt/;

- R-300: 172 /22x20, 60x40, 90x100 kt/;

b/ raket taktycznych /R-70/ z ładunkiem konwencjonalnym typu kasetowego - 300;

c/ amunicji artyleryjskiej:

- moźdz. - 4,0 jo;

- art. do ognia
pośredniego - 5,5 jo;

- art. ppanc - 4,0 jo;

- PPK - 4,0 jo.

3. Dowóz głowic jądrowych i raket.

W dniu 12.6 do dyspozycji frontu przybędą baterie przygotowania i przechowywania głowic jądrowych z przeznaczeniem do poszczególnych PTBR:

a/ dla 5 APTBR:

- rejon podporządkowania: las - 5 km wsch. WITTSTOCK;

- termin przybycia: 19.00 12.6.

Stan i stopień gotowości głowic:

R-70: - w gotowości SG-5: 16 /4x3, 7x10, 5x20 kt/;

- w gotowości SG-4: 16 /2x3, 6x10, 8x20 kt/.

- R-300: - w gotowości SG-5: 6/1x20, 3x40, 2x100 kt/;
- w gotowości SG-4: 6/1x20, 2x40, 3x100 kt/;

b/ dla 7 APTBR:

- rejon podporządkowania: las - 5 km pld. WIESENBURG;
- termin przybycia: 18.00 12.6.

Stan i stopień gotowości głowic:

- R-70: - w gotowości SG-5: 20 /8x10, 12x20 kt/;
- w gotowości SG-4: 16 /3x3, 5x10, 8x20 kt/;
R-300:- w gotowości SG-5: 6 /2x20, 1x40, 3x100 kt/;
- w gotowości SG-4: 6 /1x20, 2x40, 3x100 kt/;

c/ dla 6 APTBR:

- rejon podporządkowania: las - 10 km wsch. ORANIENBURG;
- termin przybycia: 20.00 12.6.

Stan i stopień gotowości głowic:

- R-300: - w gotowości SG-5: 6 /2x20, 2x40, 2x100 kt/;
- w gotowości SG-4: 4 /1x20, 2x40, 1x100 kt/;

d/ dla 11 FPTBR:

- rejon podporządkowania: las - 10 km zach. VELTEN;
- termin przybycia: 18.00 12.6.

Stan i stopień gotowości głowic:

- R-70: - w gotowości SG-5: 4 /2x3, 1x10, 2x20 kt/;
- w gotowości SG-4: 12 /3x3, 4x10, 5x20 kt/;
R-300:- w gotowości SG-5: 8 /3x40, 5x100 kt/;
- w gotowości SG-4: 8 /1x20, 2x40, 5x100 kt/.

Pozostałe głowice jądrowe oraz rakiety - nosiciele i rakiety z ładunkiem konwencjonalnym przydzielone na operację front pobiera własnymi środkami ze składu rozmieszczonego w rejonie - las - 10 km pln. NEURUPPIN.

Do czasu otrzymania specjalnego zarządzenia /sygnału/ głowice jądrowe i rakiety - nosiciele utrzymywać w gotowości nr 5.

SYTUACJA OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ O 14.00 12.6

1. "Zachodni" rozpoczęli działania wojenne natarciem radioelektronicznym i zmasowanym uderzeniem sił powietrznych na obiekty wojskowe, energetyczne, przemysłowe i komunikacyjne "wschodnich".

W czasie od 16.00 do 17.00 11.6 na elementy ugrupowania wojsk OPK oraz środki OPL wojsk operacyjnych i lotniska w północnej części NRD i zachodniej części PRL, a także na niektóre przeprawy na rzekach: ŁABA, ODRA, WISŁA i NYSA ŁUŻYCKA został wykonany nalot zmasowany siłami około 450 samolotów.

W czasie od 4.00 do 6.00 12.6 został wykonany kolejny nalot zmasowany siłami liczącymi do 400 samolotów, podczas którego ponowiono uderzenia na środki OPL i OPK, lotniska i przeprawy na rzece ŁABA i ODRA oraz wykonano ataki na niektóre związki taktyczne.

Trzecie zmasowane uderzenie lotnicze "zachodni" wykonali siłami liczącymi do 320 samolotów w czasie od 11.00 do 12.30 12.6 skierowując ataki głównie na związki taktyczne, stanowiska dowodzenia, przeprawy na szerokich przeszkodach wodnych oraz częściowo na lotniska i środki obrony powietrznej.

We wszystkich nalotach brały udział siły 2 PTSP, a także częściowo siły 4 PTSP, PTSP Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego oraz lotnictwo pokładowe.

W okresach pomiędzy nalotami zmasowanymi przejawiało intensywną działalność lotnictwo rozpoznawcze; ponadto były wykonywane uderzenia ześrodkowane i naloty urzutowane, w czasie których ponawiano ataki na niektóre obiekty.

W dalszym ciągu jest prowadzone intensywne rozpoznanie lotnicze, szczególnie na kierunkach: MARBURG, LEIPZIG, WROCŁAW, SALZGITTER, COTTBUS, ŁÓDŹ i UELZEN, płn. BERLIN, POZNAŃ.

Główne operacyjne kierunki działania sił powietrznych "zachodnich": z kierunku zachodniego na wojska i obiekty położone na terytorium NRD oraz z kierunku północno-zachodniego na wojska i obiekty znajdujące się w obszarze zachodniej części PRL.

2. Wojska OPL Frontu Północnego i wchodzących w jego skład armii realizowały zadania wynikające z planu operacyjnego rozwinięcia.

Po ogłoszeniu stanu zagrożenia wojennego oddziały wojsk OPL frontu oraz 5, 6 i 7 A /z wyjątkiem oddziałów radiotechnicznych/ i wchodzących w ich skład ogólnowojskowych związków taktycznych, rozwinęły się w planowanych rejonach i włączyły w system obrony powietrznej kraju, zgodnie - z ustalonym w okresie pokoju - planem współdziałania.

W czasie 16.00-17.00 11.6 wojska OPL wzięły udział całością sił w odparciu pierwszego uderzenia sił powietrznych "zachodnich", działając na terytorium PRL w systemie obrony powietrznej kraju, a na terytorium NRD - w ramach rozwiniętych systemów obrony przeciwlotniczej 3 A /R/ i 4 A /NRD/.

Następnie wojska OPL frontu oraz wojska OPL, 5, 6 i 7 A i ich związków taktycznych rozpoczęły realizację zadań osłony przegrupowujących się wojsk zgodnie z planem okresu pokojowego, skupiając główny wysiłek na rubieży rz. ODRA.

W części oddziałów rakiet przeciwlotniczych dokonano manewru celem poprawienia ugrupowania bojowego. Oddziały radiotechniczne rozpoczęły marsz w kierunku obszaru wyjściowego frontu do operacji. Oddziały wojsk OPL 3 i 4 A skupiają wysiłek do osłony głównych zgrupowań swoich związków. Poniesione w dotychczasowych działaniach straty w oddziałach wojsk OPL nie obniżyły w zasadniczy sposób ich możliwości bojowych.

3. O 14.00 12.6 wojska OPL frontu i poszczególnych armii znajdują się w następującym położeniu:

- 11 BRPlot osłania przegrupowujące się wojska i przeprawy na rz. ODRA; jest rozwinięta na odcinku: płn.-zach. SCHWEDT, wsch. WRIEZEN;
- 11 prplot osłania przegrupowujące się wojska i przeprawy na rz. WISŁA na odcinku płn. TCZEW, GNIEW;
- 11 paplot osłania ZSD Frontu Północnego;
- 12 paplot osłania SD Frontu Północnego;
- 11 prt wykonuje marsz i czołem kolumny osiągnął GORZÓW WLKP.;
- w 5 A: 51 prplot będąc w marszu czołem kolumny minął STAROGARD SZCZECIŃSKI; 52 prplot osłania przegrupowujące się wojska i przeprawy na rz. ODRA na odcinku GRYFINO, SCHWEDT; 5 brt maszeruje i czołem kolumny dochodzi do BANIE /zach. PYRZYCE/;

- 6 A: 61 prplot osłania przegrupowujące się wojska i przeprawy na rz. WISŁA w rejonie GRUDZIĄDZ; 62 prplot będąc w marszu czołem dochodzi do m. TUCHOLA; 6 brt jest ześrodkowany w rejonie SD armii;

- w 7 A: 71 prplot osłania przegrupowujące się wojska i przeprawy na rz. ODRA na odcinku SŁUBICE, pld. EISENHÜTTENSTADT; 72 prplot osłania przegrupowujące się wojska i przeprawy na rz. NYSA ŁUŻYCKA na odcinku pln. GUBIN, TRZEBIEL; 7 brt maszeruje z SD armii;

- w 3 A: 3 BRPlot osłania 3 ABROT, SD armii i maszerujące wojska z rejonu: pln.-zach. GÜSTROW, KRAKÓW, zach. CRIVITZ; pułki rakiet przeciwlotniczych związków taktycznych osłaniają zgrupowanie uderzeniowe;

- w 4 A: 41 i 42 prplot osłaniają wojska i przeprawy na rz. ŁA-BA,

4. Frontowi Północnemu zostały podporządkowane operacyjnie związki i oddziały wojsk OPK NRD /z 8 DOKP NRD/ rozwinięte w pasie działań frontu na terytorium NRD.

W systemie OPL frontu będzie działać lotnictwo myśliwskie 1 AL /z 5 i 6 DLM oraz 7 DLM/.

Dowodzenie operacyjno-taktyczne oddziałami wojsk OPL frontu jest realizowane z ZSD Frontu Północnego.

SYTUACJA WOJSK OPK O 14.00 12.6

I

1. Wojska OPK po ogłoszeniu w siłach zbrojnych stanu pełnej gotowości bojowej zrealizowały przedsięwzięcia wynikające z planów w tym zakresie. Na wszystkich zasadniczych SD wojsk OPK, w ramach współdziałania z OPL wojsk lądowych, lotniczych i MW, znajdują się grupy operacyjne tych wojsk zdolne do kierowania działaniami bojowymi podległych jednostek będących w systemie OPK.

2. Po wybuchu wojny, od 16.00 11.6 wojska OPK PRL, we współdziałaniu z wojskami OPL innych rodzajów sił zbrojnych i sąsiednimi wojskami OPK /NRD, CSRS i ZSRR/, bronią przed rozpoznaniem i uderzeniami z powietrza najważniejszych rejonów i obiektów kraju oraz przegrupowujących się wojsk w kierunku zachodnim.

W dotychczasowych działaniach lotnictwo nieprzyjaciela koncentrowało główny wysiłek na niszczeniu i obezwładnianiu systemu dowodzenia, lotnisk, systemu rozpoznania i dywizjonów ogniowych rakiet. W nalotach brały udział samoloty typu F-104G, F-4, F-111, F-15 i F-16 działające grupami 4-6-12 samolotów z małych i średnich wysokości. Do niszczenia obiektów stosowano bomby kierowane typu WOLLEY, HOBOS, odłamkowo-burzące, kulkowe i napalmowe; rakiety typu MAVERICK, CONDOR, JUMBO, KORMORAN, CRUISE itd. Lotnictwo rozpoznawcze prowadzi intensywne rozpoznanie ruchu wojsk, dróg i obiektów komunikacyjnych oraz obiektów systemu OPK do rubieży rz. WISŁA, wykonując loty na średnich i dużych wysokościach, przeważnie parami samolotów typu RF-4 i samolotami bezpilotowymi.

W wyniku dotychczasowych działań system OPK PRL doznał nieznacznych strat i jest w gotowości do prowadzenia działań bojowych.

II

Z dyrektywy operacyjnej Naczelnego Dowódcy ZSZ nr 001 dowódcy wojsk OPK m.in. wiadomo:

1. W dniu 12.6 wojska OPK ZSRR przystąpiły do wzmocnienia obrony powietrznej stacji przeladunkowych i węzłów drogowych na wschodniej granicy PRL oddziałami wojsk rakietowych i lotnictwa myśliwskiego.

2. Lotnictwo myśliwskie OPK ZSRR od 12.00 12.6 działa do rubieży: MALBORK, OLSZTYN, ZAMBRÓW, ŁUKÓW, LUBLIN, RZESZÓW.

3. Wojska OPK PRL w dotychczasowym ugrupowaniu od godzin rannych 13.6, głównie siłami lotnictwa myśliwskiego koncentrują swój wysiłek na osłonie przepraw na rz. rz. ODRA i NYSA, węzłach komunikacji drogowej i kolejowej oraz przegrupowujących się związków operacyjnych przez obszar PRL w kierunku zachodnim.

Praca do wykonania:

Przestudiować literaturę dotyczącą problemów osłony wojsk operacyjnych przegrupowujących się przez obszar kraju /PRL/ i być w gotowości do zameldowania wniosków z oceny systemu OPK wg ugrupowania wojsk, jak na mapie.

Załącznik nr 6
do założenia głównego

SYTUACJA INŻYNIERYJNA O 14.00 12.6

1. Po ogłoszeniu stanu pełnej gotowości bojowej wojska inżynierskie Frontu Północnego realizują przedsięwzięcia wynikające z planu operacyjnego rozwinięcia wojsk i o 14.00 12.6 znajdują się w następującym położeniu:

- 11 FBSap ukończona w 100% przegrupowuje się do rejonu wyjściowego na zach. brzegu rz. ODRA.

Czołem kolumny dochodzi do m. STAWISZYN:

- 12 FBSap ukończona w 95% przegrupowuje się do rejonu wyjściowego na zach. brzegu rz. ODRA. Czołem kolumny dochodzi do m. ŚCINAWA;

- 11 Fppont ukończony w 95% przegrupowuje się do rejonu wyjściowego na zach. brzegu rz. ODRA.

Czołem kolumny dochodzi do rz. NEKLA;

- 12 Fppont ukończony w 95% ześrodkowany na wsch. brzegu rz. ODRA w rejonie - MIESZKOWICE w gotowości do budowy dwóch mostów pontonowych na rz. ODRA w rejonie: SCHWEDT, STARA RUDNIA;

- 13 Fppont ukończony w 95% ześrodkowany w rejonie alarmowym 4 km płn. ŚWIECIE;

- 11 fipdm po osiągnięciu pełnej gotowości bojowej od rana 12.6 utrzymuje dwie drogi na odcinku: ŚREM - SULECHÓW i WRZEŚNIA - SŁUBICE;

- 11 fbmask o 6.00 12.6 zakończył mobilizację i znajduje się w rejonie alarmowym pld. ŁOBEZ;

- 11 fbwiow ześrodkowany w rejonie NAKŁO w gotowości do wykonania zadań. Ukończenie w ludziach - 95%; w sprzęcie - 90%;

- 11 fbbm o 10.00 12.6 zakończył mobilizację i znajduje się w rejonie WĄGROWIEC w gotowości do marszu.

2. W wyniku uderzeń lotnictwa nieprzyjaciela zostały zniszczone lub uszkodzone mosty stałe przez rzeki: WISŁA, ODRA i NYSA ŁUŻYCKA w następujących rejonach:

a/ rz. WISŁA: TCZEW, PUŁAWY, ANNOPOL;

b/ rz. ODRA: SZCZECIN, PODLUCHY, SCHWEDT, SŁUBICE;

c/ rz. NYSA ŁUŻYCKA, TUPOLNO.

3. Zgodnie z planem przegrupowania, w wypadku zniszczenia mostów stałych na rz. WISŁA, ODRA i NYSA LUŻYCKA, przeprawy na tych rzekach dla potrzeb przegrupowujących się wojsk frontu urządzają i utrzymują jednostki pontonowe OTK w następujących rejonach:

- a/ Rzeka WISŁA - 1 BPont OTK w rejonie: NOWE i GNIEW;
 - 2 BPont OTK w rejonie: TOPOLNO, SOL. KWIAWSKI;
 - 8 BPont OTK w rejonie: MACIEJOWICE, GÓRA KALWARIA;
 - 14 ppont OTK w rejonie WYSOGRÓD.
- b/ Rzeka ODRA: - 3 BPont OTK w rejonie: GRYFINO, WIDYCHOWA;
 - 15 BPont OTK w rejonie: CIGACICE, URAD, OGONICA;
 - 9 ppont OTK w rejonie: OŁAWA, BRZEG.

c/ Rzeka NYSA LUŻYCKA - mosty odbudowują zmilitaryzowane oddziały OTK lub 15 BPont.

Niezależnie od wyżej wymienionych sił do utrzymania przepraw, wszystkie organiczne pododdziały i jednostki pontonowe Frontu Północnego są w stałej gotowości do budowy i utrzymania przepraw na przeszkodach wodnych podczas przegrupowania z rejonów alarmowych do rejonu wyjściowego na zach. brzegu rz. ODRA.

4. Na rz. LABA w rejonach wskazanych przez dowódcę Frontu Północnego będzie urządzonych 4-6 przepraw mostowych siłami jednostek pontonowych NRD: 2 i 3 ppont OTK i 4 appont.

5. Aktualny stan sprzętu i materiałów inżynierskich w oddziałach, związkach taktycznych i operacyjnych, a także w oddziałach Frontu Północnego, zgodny z etatem ćwiczebnym, nr bibl. tajnej 022590.

SYTUACJA CHEMICZNA O 14.00 12.6

1. W wojskach Północnej Grupy Armii prowadzone jest intensywne doskonalenie w zakresie ochrony przed skażeniami oraz działań w warunkach masowych skażeń. Stwierdzono prowadzenie prac inżynierskich i specjalnych w głębi ugrupowania operacyjnego "zachodnich" w rejonach: pld. HANNOVER, OSNABRÜCK oraz zach. UELZEN i SOLTAU. Rejony te są ściśle ochraniające i izolowane przez jednostki policji i żandarmerii. Zaobserwowano nasilenie ruchu kolumn transportowych przewożących ładunki oznakowane niezidentyfikowanym kodem. W składzie ochrony transportów znajduje się duża ilość żołnierzy CBR /ABC/.

Związki taktyczne 3 A /R/ rozwijając operację na jutlandzkim kierunku operacyjnym opanowały skład amunicji specjalnej z dużą ilością artyleryjskiej amunicji chemicznej z oznakowaniami: GD-gaz; Vx-gaz; BZ-gaz.

2. Po ogłoszeniu stanu pełnej gotowości bojowej, wojska chemiczne Frontu Północnego realizują przedsięwzięcie wynikające z planu operacyjnego rozwinięcia wojsk i o 14.00 12.6 znajdują się w następującym położeniu:

- 11 FBChem ukończona w 90% /bez 1 bzs i brsk/ - w rejonie zach. WĄBRZEŻNO;
- 2 bzs i brsk 11 FBChem ukończona w 100% - w rejonie UJŚCIE;
- 11 Fbou ukończony w 95% - w rejonie zach. BRODNICA;
- 11 bwwj ukończony w 100% - będąc w marszu czołem dochodzi do WIĘCBORK;
- 11 bzad ukończony w 80% - w rejonie mobilizacji zach. NOWE;
- FSOAS ukończona w 100%;
- 5 BChem ukończona w 100% - w rejonie CHOJNICE,
- 1/5 BChem maszeruje i czołem dochodzi do m. WALCZ;
- 6 BChem ukończona w 90% - w rejonie mobilizacji pld. NIDZICA;

- 7 BChem ukończona w 100% - w rejonie płn. ZGORZELEC;
- ASOAS /5, 6 i 7 A/ ukończona w 100% - przy SD;
- eskadra órsk frontu ukończona w 100%;
- wojska chemiczne 3 A /R/ i 4 A /NRD/ - w ugrupowaniu operacyjnym armii, ukończona w 80-85%.

3. Jednolity system wykrywania skażeń PRL od 12.00 11.6 osiągnął pełną gotowość do działań i ściśle współpracuje z systemem wykrywania skażeń OPK, MW i Frontu Północnego. System wykrywania skażeń Frontu Północnego osiągnie gotowość 12.00 13.6.

4. Wszystkie przedsięwzięcia zabezpieczenia chemicznego w okresie przegrupowania i zajmowania rejonów wyjściowych związek operacyjne i taktyczne frontu realizują własnymi siłami.

5. Od 24.00 12.6 Front zabezpiecza wykrywanie wybuchów jądrowych i skażeń do rubieży rz. ODRA i od rana 14.6 do rubieży: WISMAR, WITTENBERGE, NORDHAUSEN.

6. Związki operacyjne są zaopatrzone w 100% indywidualne i zbiorowe środki ochrony przed skażeniami; w pozostały sprzęt chemiczny i przyrządy rozpoznania skażeń - w granicach 90%.

Zapasy sprzętu i materiałów chemicznych w wojskach frontu zapewniają uzupełnienie potrzeb na 10-12 dni operacji.

Załącznik nr 8
do założenia głównego

SYTUACJA ŁĄCZNOŚCIOWA O 14.00 12.6

I

Położenie oddziałów i pododdziałów łączności Frontu Północnego o 14.00 12.6 jest następujące:

- 2/11 BŁ eksploatuje węzeł łączności SD Frontu Północnego rozwinięty w rejonie m. MYŚLIBÓRZ;
- 1/11 BŁ eksploatuje węzeł łączności ZSD Frontu Północnego rozwinięty w rejonie m. BISENTAL;
- pozostałe siły i środki 11 BŁ rozmieszczone w rejonie m. KLDSTER FELDE są w gotowości do wykonywania zadań;
- 11 pł KSD częścią sił i środków eksploatuje węzeł łączności KSD Frontu Północnego rozwinięty w rejonie m. WITNICA; pozostałe siły i środki tego pułku przegrupowują się do planowanego kolejnego rejonu KSD frontu, który osiągną za około 2 godziny;
- 11 BRLK po przydzieleniu pododdziałów do organizacji łączności radioliniowo-przewodowej frontu, pozostałymi siłami i środkami ześrodkowała się w rejonie m. WANDLITZ;
- 11 bld ma zaangażowane wszystkie pododdziały do organizacji łączności przewodowej frontu, a jego SD jest rozwinięte w rejonie płn. BERNAU;
- 111 WWP Frontu Północnego jest rozwinięty w rejonie TRZCIŃSKO ZDRÓJ.

II

Stan łączności Frontu Północnego o 14.00 12.6 przedstawia się następująco:

- a/ Dowodzenie związkami operacyjnymi i taktycznymi wchodzącymi w skład Frontu Centralnego jest realizowane głównie za pomocą łączności przewodowej i radioliniowej. W miarę potrzeb wykorzystuje się siły i środki poczty polowej.

Łączność radiową wykorzystuje się jedynie do przekazywania wiadomości związkom będącym w styczności z nieprzyjacielem oraz w ograniczonym zakresie; związkom znajdującym się w marszu do rejonu ześrodkowania. Obowiązuje zakaz nadawania przez środki radiowe w związkach i oddziałach frontu znajdujących się w rejonach ześrodkowania.

b/ W pasie Frontu Północnego jest rozwijany osiowo-rokadowy system łączności radioliniowo-przewodowej siłami 11 BRLK i 11 bld przy jednoczesnym wykorzystaniu stacjonarnej sieci przewodowej MŁ PRL i NRD. Poprzez PWS zapewnia się łączność radioliniowo-przewodową pomiędzy SD /ZSD/ Frontu Północnego a SD /ZSD/ związków operacyjnych i taktycznych znajdujących się w styczności z nieprzyjacielem lub w rejonie wyjściowym.

Łączność ze związkami operacyjnymi i taktycznymi znajdującymi się w toku przegrupowania zapewnia się poprzez międzygarnizonowy system łączności Sztabu Generalnego WP i system łączności organów kierowania ruchem wojsk.

c/ Węzeł łączności SD Frontu Północnego jest podłączony środkami radioliniowymi i przewodowymi do PwŁ-103 Sztabu Generalnego WP /rozwinięty w rejonie m. DĘBNO/ i GWŁ SZCZECIN, przez które są zestawione bezpośrednio łącza telefoniczno-telegraficzne /jawne i utajnione/ do WŁ SD Sztabu Generalnego WP, WŁ ZSD Naczelnego Dowództwa i ZSZ na ZTDW, WŁ SD Sztabu POW, WŁ FSD Marynarki Wojennej i OGD "Z".

Węzeł łączności ZSD Frontu Północnego jest podłączony środkami radioliniowymi i przewodowymi do PwŁ-208 Sztabu ZSZ na ZTDW /rozwinięty w rejonie BERNAU/, przez który są zestawione bezpośrednio łącza telefoniczno-telegraficzne /jawne i utajnione/ do WŁ ZSD Naczelnego Dowództwa ZSZ na ZTDW, WŁ SD Sztabu NAL NRD, WŁ SD Dowództwa Zgrupowania Berlińskiego i WŁ SD Frontu Centralnego.

Od 16.00 12.6 zostanie uruchomiony kierunek radioliniowy /za pomocą stacji R-404/ pomiędzy WŁ ZSD Naczelnego Dowództwa ZSZ na ZTDW /rozmieszczonym w rejonie BRONISZÓW - 8 km pld. ZIELONA GÓRA/ i WŁ SD Frontu Północnego. Do ZSD Frontu Północnego zostaną zestawione bezpośrednio łącza telefoniczno-telegraficzne we frontowym systemie łączności.

d/ Łączność radiowa jest uruchomiona w pełnym zakresie w relacjach radiowych Frontu Północnego zorganizowanych na okres przegrupowania wojsk frontu.

Z zaplanowanej łączności radiowej na okres prowadzenia operacji zaczepnej uruchomiono jedynie sieci i kierunki radiowe dowódcy i sztabu frontu oraz szefa WRiA i szefa WOPL frontu, zapewniające kierowanie działaniami bojowymi wojsk 3 i 4 A. Jednocześnie dodatkowo zorganizowano kierunek radiowy /KF/ z Dowództwem Zgrupowania Berlińskiego.

III

Szefostwo Wojsk Łączności Frontu Centralnego ma dodatkowe wiadomości:

a/ W wyniku oddziaływania lotnictwa nieprzyjaciela, stacjonarny system telekomunikacyjny na terytorium NRD jest uszkodzony w 12%.

b/ Nieprzyjaciel stosuje okresowo silne zakłócenia w stosunku do łączności radiowej 3 i 4 A.

c/ Stan ukończenia wojsk łączności Frontu Północnego jest następujący:

- 11 BL: w ludziach - 97%, w sprzęcie - 96%;
- 11 BRiK: w ludziach - 95%, w sprzęcie - 98%;
- 11 pł KSD: w ludziach - 91%, w sprzęcie - 98%;
- 11 bld: w ludziach - 89%, w sprzęcie - 99%.

Załącznik nr 9
do założenia głównego

SYTUACJA RADIOELEKTRONICZNA O 14.00 12.6

1. Dowodzenie wojskami i kierowanie środkami rażenia CGA, PGA, JKA realizowane jest z rozwiniętych polowych punktów dowodzenia za pomocą środków radiowych /KF, UKF/, radioliniowych, troposferycznych i przewodowych.

W ugrupowaniu korpusów armijnych pierwszego rzutu PGA oraz 6 DZ /NZ/ stwierdzono pracę grup nadajników zakłócających KF i UKF, stosujących intensywne zakłócenia systemów łączności 3 A /R/ i 4 A /NRD/. W rejonach punktów dowodzenia związków taktycznych 3 A i 4 A nieprzyjaciół zrzucał nadajniki zakłócające jednorazowego użytku.

2. W składzie 3 A /R/ i 4 A /NRD/ działają organiczne pododdziały zakłóceń /bzt, bzrl/, które realizują zadania wsparcia i osłony radioelektronicznej wojsk tych armii podczas działań osłonowych, w strefie przygranicznej.

3. 11 prz i 11 przl po ogłoszeniu stanu pełnej gotowości bojowej od 12.00 11.6 rozpoczęły realizację przedsięwzięć wynikających z planu operacyjnego rozwinięcia wojsk.

Osiągnięcie pełnej gotowości bojowej przez 11 przl zostało opóźnione o sześć godzin wskutek niestawienia się w terminie rezerwistów. Pułk po osiągnięciu gotowości rozpoczął przegrupowanie, kierując 2/11 przl do rejonu wyjściowego 5 A i 3/11 przl do rejonu wyjściowego 7 A. Pozostałe siły pułku przegrupowują się do rejonu rozwinięcia pułku - zgodnie z planem przegrupowania.

11 prz o 24.00 11.6 osiągnął pełną gotowość bojową i jego 2 bzt rozpoczął przegrupowanie do rejonu wyjściowego 5 A, natomiast 3 bzt do rejonu wyjściowego 7 A, pozostałe siły pułku do rejonu rozwinięcia - zgodnie z planem przegrupowania.

Gotowość do prowadzenia rozpoznania i zakłóceń oddziały te osiągną do 2.00 14.6.

Załącznik nr 10
do założenia głównego

SYTUACJA OTK O 14.00 12.6

Po ogłoszeniu stanu pełnej gotowości bojowej siły OTK przystąpiły do realizacji zadań związanych z mobilizacyjnym i operacyjnym rozwinięciem i o 14.00 12.6 znajdują się w następującym położeniu:

1. Pomorski Okręg Wojskowy:

- KSKRW-III kieruje ruchem wojsk na obszarze województw: olsztyńskiego, elbląskiego, gdańskiego, toruńskiego i póln. części bydgoskiego. Stanowisko kierowania strefy - IŁAWA;

- KSKRW-IV kieruje ruchem wojsk na obszarze województw: płockiego, włocławskiego, póln. bydgoskiego, łódzkiego i konińskiego. Stanowisko kierowania strefy - INOWROCLAW;

- KSKRW-V kieruje ruchem wojsk na obszarze województw: słupeckiego, koszalińskiego, szczecińskiego i pilskiego. Stanowisko kierowania strefy - DRAWSKO POMORSKIE;

- 2 pm od 13.00 prowadzi naprawę mostu stałego w PODJUCHACH. Czas naprawy mostu - 8 godzin;

- 3 BPont przystąpiła do budowy mostu pontonowego w WIDUCHOWA. Czas budowy - 3 godziny.

2. Śląski Okręg Wojskowy:

- KSKRW-VI kieruje ruchem wojsk na obszarze województw: sieradzkiego, kaliskiego, poznańskiego, gorzowskiego, leszczyńskiego i zielonogórskiego. Stanowisko kierowania strefy - ŚWIEBODZIN;

- KSKRW-VII kieruje ruchem wojsk na obszarze województw: częstochowskiego, katowickiego, opolskiego, wrocławskiego, wałbrzyńskiego, legnickiego i jeleniogórskiego. Stanowisko kierowania strefy - RAWICZ;

- 15 BPont od 15.00 przystąpi do budowy mostu pontonowego w rejonie URAD;

- 9 ppont jest ześrodkowany w rejonie TWARDOGÓRA w gotowości do budowy mostów pontonowych.

3. Warszawski Okręg Wojskowy:

- KSKRW-I kieruje ruchem wojsk na obszarze województw: suwalskiego, białostockiego, łomżyńskiego, ostrołęckiego, ciechanowskiego

go, białopodlaskiego, siedleckiego, warszawskiego i skierniewickiego. Stanowisko kierowania strefy - SZCZYTNO;

- 1 BPont od 13.30 buduje most pontonowy w rejonie GNIEW. Czas budowy - 2,5 godziny;

- 2 BPont jest ześrodkowana pln. WĄBRZEŻNO w gotowości do budowy mostów;

- 1 pm prowadzi naprawę uszkodzonego mostu stałego w m. TCZEW. Czas naprawy - 15 godzin;

- 8 BPont o 15.00 przystąpi do budowy mostu pontonowego w rejonie MACIEJOWICE. Czas budowy - 3 godziny;

- 14 ppont jest ześrodkowany w rejonie wsch. PULTUSK w gotowości do budowy mostów pontonowych.

4. Techniczne utrzymanie dróg marszu zapewniają okręgowe dyrekcje dróg publicznych.

Tymczasowe rejony przeładunkowe: KWIDZYN, FORDON, KOZIENICE, SANDOMIERZ, GRZYFINO, GŁOGÓW i OPOLE - w gotowości do dozwinięcia od 13.6.

Bezpieczeństwo i porządek wzdłuż dróg marszu zapewniają siły MO.

Pomoc medyczną przegrupowującym się wojskom przez obszar kraju zapewniają OW i cywilna służba zdrowia.

Pomoc techniczną przegrupowującym się wojskom przez obszar kraju zapewniają stałe i ruchome punkty pomocy technicznej rozwijane wzdłuż dróg marszu wojsk co 40-60 km.

Załącznik nr 11
do założenia głównego

SYTUACJA LOTNICZA O 14.00 12.6

1. Po ogłoszeniu w siłach zbrojnych stanu pełnej gotowości bojowej, na bazie Dowództwa Wojsk Lotniczych utworzono dowództwo i sztab 1 AL oraz Szefostwo Wojsk Lotniczych. Pod pozorem ćwiczeń перебазowano na terytorium NRD 2 i 3 DLSzR /bez dwóch eskadr rozpoznawczych/, 70 plm, 7 DLM, 1/9 BLBR oraz 1 i 2/10 splmb. Pozostałe siły po rozérodkowaniu na lotniskach zapasowych osiągnęły gotowość do odparcia nalotów nieprzyjaciela w ramach systemu OPK PRL.

2. Z chwilą wybuchu wojny jednostki 1 AL перебазowane na terytorium NRD wraz z podporządkowanymi 5 i 6 DLM, 4 DLMB, 11 splmb, 1 plrt i wspólnie z lotnictwem dalekiego zasięgu wzięły udział w pierwszej operacji przeciwpowietrznej i powietrznej.

Pozostałe siły 1 AL brały udział w odpieraniu nalotów lotnictwa nieprzyjaciela, działając w ramach korpusów OPK.

3. Do 14.00 12.6 wykonane zostały dwa zmasowane naloty lotnictwa "wschodnich" na obiekty energetyczne, przemysłowe, komunikacyjne oraz wojskowe takie, jak: środki systemu OPL, lotniska, wyrzutnie rakiet i elementy systemu dowodzenia nieprzyjaciela.

4. Od świtu 12.6 1 AL siłami 1 i 2/4 DLMB, 1 plrt i 2 pssz wspiera działania 3 A według danych precyzowanych przez CDB AL - 3 zorganizowane przy SD 3 A.

5. Zorganizowane CDB AL-5 i 7 otrzymały zadania dołączenia do przegrupowujących się w rejon wyjściowy SD 5 i 7 A i przystąpienia do organizacji współdziałania lotnictwa z wojskami armii.

6. Ustala się dla potrzeb planowania, w działaniach bez użycia broni jądrowej następujące współczynniki strat w samolotach AL:

Okres operacji	Rodzaj lotnictwa						Uwagi
	LMB	LMSz	LM	LRT	LRO	LT	
D1	0,08	0,08	0,07	0,1	0,1	0,15	
D2 -D4	0,04	0,04	0,07	0,06	0,06	0,1	
D5-D8	0,03	0,03	0,02	0,02	0,03	0,04	
D9-D12	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	

7. Przewiduje się następujące uzupełnienie jednostek 1 AL samolotami i załogami /pilotami/ w toku operacji:

Lp.	Typ samolotu	Ilość samolotów	Ilość pilotów /załóg/	Termin uzupełnienia	Skąd przybędą
1	Lim-2	24	24	D3	z Polski
2	UT MiG-15	12	-	D3	z ZSRR
3	MiG-17R	12	12	D3	z ZSRR
4	MiG-21R	12	12	D3	z ZSRR
5	Lim-5	24	36	D4	z Polski
6	MiG-21 pf	36	36	D7	z ZSRR
7	AN-24B	5	5	D7	z Polski
8	SU-7 BKL	12	6	D8	z ZSRR
9	* Jak-28R	10	12	D8	z ZSRR
10	MiG-21M	36	18	D9	z ZSRR
11	SU-17	24	24	D9	z ZSRR
12	Mi-8	8	4	D9	z ZSRR
13	MiG-17 pf	12	12	D-10	z ZSRR

8. Skład i bazowanie jednostek 1 AL o 14.00 12.6.

w. Takt. oddział	Typ samolo- tów	Ilość		Lotnisko bazowa- nia /rejon rozmie- szczenia/	Uwagi
		samo- lotów	pilotów /załóg/		
1	2	3	4	5	6
SD 1 AL	-	-		FINOW	
DLSzR	Lim-6 bis	4		RATHENOW	
0 plmsz	Lim-6 bis	32	39	ARNEBURG	
1 plmsz	Lim-6 bis	34	45	ZERBST	
2 plrt	MiG-21 R	10	40	RATHENOW	
	SBLim-2R	23			
DLSzR	Lim-6 bis	3		GRANSEE	
0 plmsz	Lim-6 bis	33	37	NEUSTRELITZ	
1 plmsz	Lim-6 bis	32	40	MEYENBURG	
2 plot	MiG-21 R	21	43	GRANSEE	
	SBLim-2A	10			
DLM	MiG-21M	4		NEUSTADT	
0 plm	MiG-21M	33	45	WITTSTOCK	
1 plm	MiG-21M	33	45	FÜRSTENBERG	
2 plm	MiG-23	32	44	NEUSTADT	
9 BLBR	Su-20	31	33	EBERSWALDE, SEELOW	
10 eplmb	Su-7BKŁ	32	42	ALTRUPIN	
15 plt	AN-26	18		TEMPLIN	
	AN-2	12	36		
7 pšt	Mi-4	10		ALTLANDSBERG	
	Mi-8	20	40		
5 plwl	Mi-2	31	40	FEHRBELIN	tylko śmig- łowce sztur- mowe
7 plwl	Mi-2	31	35	15 km pld.-zach. BELZIG	tylko śmig- łowce sztur- mowe
11 eoszt	Mi-8pp	8		10 km zach. BERNAU	
5 DLM	MiG-23	4		ROSTOCK	
50 plm	MiG-21bis	32	42	ROSTOCK; GNOJEN;	

1	2	3	4	5	6
51 plm	MiG-23	32	45	KRAKÓW	
52 plm	MiG-23	33	43	DEMMIN	
6 DLM	MiG-23	4		BEELITZ	
60 plm	MiG-23	32	45	BEELITZ	
61 plm	MiG-21 bis	33	44	GENTHIN	
62 plm	MiG-23	32	44	MÖCKERN	
4 DLMB	Su-17	4		LÜBZ	
40 plmb	Su-17	30	37	LÜBZ	
41 plmb	Su-17	34	40	WARIN	
42 plmb	Su-17	33	39	MIROW	
11splmb	Su-17	31	40	BELZIG	
1 plrt	MiG-21R	34	42	MALCHIN	
2 pssz	Mi -24D	29	36	WAREN	
8 DOPK					
25 plm	MiG-21	33	44	WOLGAST, PUTBUS	
27 plm	MiG-21	32	42	ALTENTREPTOW; FELDBERG	

9. Wyszukolenie nawigatoroskie personelu latającego:

a/ W lotnictwie myśliwskim: 60% pilotów przygotowanych jest do działań w każdych warunkach atmosferycznych w dzień i w nocy, 30% - tylko w zwykłych warunkach w nocy i w każdych warunkach w dzień; 10% - tylko w zwykłych warunkach w dzień.

b/ W lotnictwie myśliwsko-szturmowym: 25% pilotów może wykonywać zadania bojowe w nocy w zwykłych warunkach oraz w dzień w każdych warunkach atmosferycznych, 50% - tylko w dzień w każdych warunkach atmosferycznych i 25% - tylko w dzień w zwykłych warunkach atmosferycznych.

c/ W lotnictwie myśliwsko-bombowym: 30% pilotów może wykonywać zadania bojowe we wszystkich warunkach atmosferycznych w dzień i w nocy; 60% - w nocy w zwykłych warunkach i w dzień w każdych warunkach atmosferycznych i 10% - tylko w dzień w zwykłych warunkach atmosferycznych.

d/ W lotnictwie rozpoznania taktycznego: 60% załóg może wykonywać zadania w nocy w zwykłych warunkach i w dzień w każdych warunkach atmosferycznych; 35% - w dzień w każdych warunkach atmosferycznych i 5% - tylko w dzień w zwykłych warunkach atmosferycznych.

e/ W lotnictwie rozpoznania operacyjnego: 90% załóg wykonuje zadania bojowe w każdych warunkach atmosferycznych w dzień i w nocy, 10% - w nocy w zwykłych warunkach i w dzień w każdych warunkach atmosferycznych.

Załącznik nr 12
do założenia głównego

SYTUACJA POLITYCZNO-DEMOGRAFICZNA I EKONOMICZNA

Terenem działania naszych wojsk objęte zostaną obszary naszego kraju, północne tereny NRD, NRF oraz cały obszar Holandii i Danii.

Wielkość naszego kraju wynosi 312.677 km², zaś średnia gęstość zaludnienia - 110 osób na km². Największe zagęszczenie ludności występuje w południowo-zachodniej części kraju /na Wyżynie Śląskiej wzdłuż brzegu Karpat, na Podgórzu Karpackim i w Sudetach/. Najrzadziej są zaludnione tereny północne, północno-wschodnie i wschodnie, na których gęstość zaludnienia wynosi od 51 do 45 osób na 1 km².

Na terenie naszego kraju mieszka ludność narodowościowo jednolita zintegrowana wokół polityki partii i rządu. Do partii należy około 8% ludności. W miastach mieszka około 60% ludności. Ponad 50% mieszkańców naszego kraju urodziło się i wychowało w Polsce Ludowej. Zdecydowana większość ludności utrzymuje się ze źródeł pozarolniczych - około 70%.

Mniejszości narodowościowe w Polsce szacuje się na około 450 tys. osób, co stanowi około 1,4% ludności kraju. Mniejszości narodowościowe stanowią: Ukraińcy - 165 tys.; Żydzi - 31 tys., Słowacy - 21 tys., Czesi - 2 tys., Rosjanie - 15 tys., Litwini - 10 tys., Cyganie - 12 tys., Grecy i Macedończycy około 10 tys., Niemcy - 3 tys.

Na terenie Śląska Opolskiego, WARMII i MAZUR mieszka ludność rodzima szacowana na około 4,5 mln. osób.

Na ziemiach, północnej i zachodniej POLSKI osiedliły się liczne rzesze osadników z POLSKI CENTRALNEJ, ludność polska repatriowana z byłych województw wschodnich /1.655.000/ oraz ludność polska od dziesięcioleci osiadła w innych krajach w ramach emigracji zarobkowej - 151.758 emigrantów /z Francji - 54,576, z Niemiec - 44.170 i z innych krajów - 53.012/.

Na terenach zachodnich Polski i Śląska Opolskiego mieszka znaczna ilość osadników wojskowych z 1 i 2 AWP.

Wybrzeże, a głównie województwa: szczecińskie, koszalińskie,

słupskie, elbląskie skupia pewną liczbę ludności ukraińskiej. Dość znaczna liczba ludności mieszkająca na Wybrzeżu i na ŚLĄSKU utrzymywała kontakty korespondencyjne i osobiste z rodzinami zamieszkałymi w państwach kapitalistycznych - głównie w RFN. Również na te tereny przybywa wiele obywateli państw kapitalistycznych w ramach ruchu turystycznego i kontaktów indywidualnych.

Na Wybrzeżu przebywa pewna liczba byłych członków nielegalnych organizacji i band zbrojnych, represjonowanych w przeszłości za działalność przeciwko PRL.

Aglomeracja Trójmiasta i SZCZECINA posiada znaczny odsetek elementu kryminalnego, związanego z przemytem handlowym, prostytutką itp.

Pewne zagrożenie dla bezpieczeństwa kraju stanowi część reakcyjnego kleru katolickiego i niektórych innych związków religijnych, zwłaszcza "świadków Jehowy".

Obszar NRD wynosi 103 tys. km²; zamieszkały jest przez ponad 17 mln. mieszkańców. Ludność jest pod względem narodowościowym jednolita, a politycznie zintegrowana wokół partii i rządu. Poważne wpływy ma wśród społeczeństwa NRD Niemiecka Socjalistyczna Partia Jedności, licząca około 2,1 mln. członków i kandydatów. Średnie upartyjnięcie wynosi około 6%. Teren NRD w wyniku oddziaływania partyjnego i politycznego oraz dyslokacji jednostek radzieckich sprzyja działaniom naszej armii. NRD jest najdalej wysuniętym na zachód krajem socjalistycznym; jego granica z RFN wynosi 1381 km.

Północne tereny NRD posiadają niewiele średnich i małych miast poza nadbrzeżnymi miastami portowymi i miastem SCHWERIN. Północne rejony są słabo uprzemysłowione. Osady na tych terenach mają małą liczbę mieszkańców, średnie miasta są od siebie dość oddalone, a wielkie ośrodki występują rzadko.

W miastach NRD zamieszkuje 73,9%, a na wsi 26,1% ogółu ludności kraju. Szczególnie duży odsetek mieszkańców wsi - połowa ludności wiejskiej mieszka w północnej części kraju. Północne tereny kraju są słabo uprzemysłowione.

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 60%, w wieku emerytalnym - 18%, a dzieci - 22% ogółu ludności. Kobiet jest więcej niż mężczyzn.

Ludzie czynni zawodowo stanowią 48% mieszkańców. Ponad 87% zawodowo czynnych pracuje poza rolnictwem i leśnictwem, 42% w przemyśle. Kobiety stanowią 46,9% ogółu zawodowo czynnych. W NRD obserwuje się dużą emigrację ludności ze wsi do miast, do ośrodków przemysłowych /głównie mężczyzn/.

Dla gospodarki NRD charakterystyczny jest fakt, że w przemyśle 87,7% wartości produkcji przypada na przedsiębiorstwa państwowe, 10,3% - na będące pod zarządem państwowym i 2% na - przedsiębiorstwa prywatne.

W rezultacie 81,6% wartości produkcji przypada na gospodarstwa spółdzielcze, 13,6% - na państwowe i 4,8% - na indywidualne.

Z bogactw mineralnych NRD posiada węgiel brunatny /eksploatowany głównie w Górnych i Dolnych Łużycach/, sól potasową i kamienną. W mniejszych ilościach wydobywany jest węgiel kamienny /rejon ZWIKAU-LUGAU-OELSINITZ/ i gaz ziemny.

Najbardziej rozwiniętą gałęzią przemysłu jest przemysł maszynowy zatrudniający 27% pracowników przemysłowych kraju. Drugie miejsce po nim zajmuje przemysł chemiczny. Trzecią pozycję zajmuje przemysł włókienniczy. BERLIN skupia 65% przemysłu kraju. Inne gałęzie przemysłu są słabiej rozwinięte, aczkolwiek bardzo znane - do nich należy przemysł elektrotechniczny i elektroniczny /głównie BERLIN, DREZNO, ERFURT/ oraz optyczny. Po wojnie w NRD został rozwinięty przemysł stoczniowy /ROSTOCK, WARNEMÜNDE, STRALSUND i WISMAR/.

Tereny NRD poddawane są silnemu oddziaływaniu propagandowo-psychologicznemu RFN i innych państw kapitalistycznych.

Obszar RFN wynosi 248,057 km² i zamieszkuje go około 60 milionów ludzi. Gęstość zaludnienia wynosi 241 osób na km². Pod względem administracyjnym RFN jest podzielona na kraje /landy/, Północne tereny RFN podzielone są na 5 krajów /landów/ są nimi: SZLEZWIK HOLSZTYN; HAMBURG, DOLNA SAKSONIA, BREMA i część północnej NADRENI WESTFALII. Na obszarze tym mieszka około 50% ludności kraju; średnia gęstość zaludnienia wynosi około 330 osób na km².

Największe skupiska ludności znajdują się w HAMBURGU, BREMIE i KILONII. Pod względem narodowościowym jest to ludność w zasadzie jednolita. Jedynie w SZLEZWIKU HOLSZTYNIE mieszka około 100 tys. Duńczyków, a na granicy holenderskiej - około 36 tys. Holendrów.

Spośród ludności zawodowo czynnej około 50% stanowią robotnicy przemysłowi, 15% - zatrudnieni w handlu i 20% - w rolnictwie. W RFN pracuje około 2 mln. obcokrajowców /gastarbeiterów/. Pochodzą oni przeważnie z krajów bezpośrednio sąsiadujących, a więc: z Austrii, Holandii, Szwajcarii, Danii, Belgii, Francji. Pracują także Hiszpanie, Włosi, Grecy, Turcy, Jugosłowianie oraz Arabowie. Zatrudnieni są przeważnie w budownictwie, przy robotach publicznych i w dużych okręgach przemysłowych, zwłaszcza w Zagłębiu Ruhry i w Hamburgu, który jest największym portem RFN.

W RFN mieszka około 132 tys. Polaków, z czego 80 tys. stanowi dawne wychodźstwo zarobkowe. Skupiło się ono przede wszystkim w Zagłębiu Ruhry. Resztę Polaków stanowią uchodźcy wojenni i powojenni. W północnej części RFN większe ośrodki polonijne znajdują się w Dolnej Saksonii i w Hamburgu /ponad 10 tys./ oraz w Bremie /ponad 10 tys./.

Mniejszość narodowa duńska posiada własną partię "Południowo Szlezwicki Związek Wyborców", dla której jest zapewniony 5% udział w parlamencie krajowym. Mniejszość duńska posiada własne szkolnictwo /szkoły powszechne i średnie/ oraz własną gazetę "FLENS BORGAVIS" wydawaną w języku duńskim.

Ośrodki masowego przekazu znajdują się w rejonie HAMBURGA, BREMY, OLDENBURGA i LINGER, a największe zakłady poligraficzne - w HAMBURGU, BREMIE, UAPOLU, FINSBURGU, BREMENHAVEN.

Zabytki podlegające ochronie klasy "0" znajdują się w LUBAU - gotycki ratusz miejski z XIII w., brama miejska z XV w.; w HAMBURGU - galeria obrazów; w BREMIE - ratusz gotycki z lat 1405-1409, katedra św. Piotra z XV w.

W północnych rejonach RFN ludność opowiada się za programem politycznym SPD-FDP, w SZLEZWIKU-HOLSZTYNIE wpływy ma głównie CDU. W ostatnim okresie bardzo znacznie ożywiła się działalność CDU. Wpłynęła to wybór Karstonsa - przedstawiciela chadecji - na prezydenta RFN. NPD w północnej części kraju nie ma licznych zwolenników, ale prowadzi działalność w kierunku ich pozyskania. KPD nie jest również liczną, ale ma szczególnie dużo zwolenników wśród wielko-przemysłowej klasy robotniczej w miastach portowych /tradycyjnie w HAMBURGU/ i ośrodkach przemysłowych. Na poglądy ludności duże wpływy mają różnego rodzaju organizacje paramilitarne i militarne, kombatanckie /Stalhelm, Związek SS-manów HIAG/ oraz tak zwane "związki wypędzonych"-ziomkostwa.

Problem przesiedleńców jest sztucznie rozdmuchiwany przez propagandę rewizjonistyczną. Statystycznie do przesiedleńców zalicza się dzieci urodzone już w RFN w rodzinach przesiedleńców. Najwięcej procentowo przesiedleńców zamieszkuje SZLEZWIK-HOLSZTYN i DOLNĄ SAKSONIĘ, stanowią oni około 25% ogółu mieszkańców. Dużo ich mieszka w HAMBURGU - 190 tys., w BREMIE - 102 tys.

Okolo 96% ludności Republiki Federalnej Niemiec stanowią protestanci i katolicy. Protestanci stanowią 51% ogółu ludności, katolicy - 45%, a 4% stanowią ludzie innych wyznań lub niewierzący.

W północnej części RFN występują zasoby mineralne: w DOLNEJ SAKSONII - niewielkie złoża węgla brunatnego koło HELMSTADT; ruda żelaza w okolicach ILSODE-PEINE-SALZGITTER, ropa naftowa w rejonie HANOWER - CELLE i koło HEIDE NEUMINSTER w SZLEZWIKU-HOLSZTYNIE. Surowce te tylko w niewielkim stopniu pokrywają zapotrzebowanie kraju.

Północna część RFN słynie z dobrze rozwiniętej gospodarki rolno-hodowlanej. Wywozi się stamtąd znaczne nadwyżki rolne do innych krajów związkowych. Dobrze jest rozwinięty przemysł przetwórczy i rolno-spożywczy.

W północnym rejonie kraju znajduje się przemysł stoczniowy RFN /w tym i budowy okrętów wojennych/. Rozwinięty on jest w HAMBURGU, BREMIE, KIEL /łodzię podwodne/, we FLENSBURGU, LUBECE, ELSHORN, BUSUM, LANGEBURGU, RONTBURGU, HUSUM. Znajduje się w tym rejonie także dobrze rozwinięty przemysł /w HAMBURGU/ hutniczy, maszynowy, konserwowy, tytoniowy; w zespole miast: HANOWER, BRUNSCHWICK, WOLSBURG, SALZGITTER, CELLE - przemysł samochodowy, zakłady wyrobów gumowych /firmy Continental/, wiele fabryk chemicznych i przemysłu maszynowego. W BREMIE - przemysł samochodowy, taboru kolejowego, elektrotechniczny, włókienniczy, spożywczy i inny.

H o l a n d i a zajmuje obszar 40,8 tys. km² i jest zamieszkała przez około 14 mln. mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 329 osób na km². Stolicą kraju jest AMSTERDAM /1029 tys./, ale siedzibą parlamentu, dworu królewskiego i rządu jest HAGA /537 tys./. Kraj podzielony jest na 11 prowincji, a te dzielą się na gminy. Władzę wykonawczą sprawuje rząd powołany przez króla.

Holandia w 90% zamieszкана jest przez Holendrów. Do tej liczby wliczają statystyki urzędowe Fryzów i Flamandów. Fryzowie za -

mieszkują północną część i stanowią 11% ogółu ludności. Od 1956 r. wprowadzono język fryzyjski do szkół jako język wykładowy /do szkół podstawowych/ w rejonach o przewadze Fryzów /1/4 szkół jest dwujęzyczna/. Grupa Flamandów liczy około 30 tys. osób. Do mniejszości narodowościowych należą Niemcy /około 29 tys., Anglicy /9 tys./, Francuzi /3 tys./. Liczbę Polaków zamieszkujących w Holandii szacuje się na około 7 tys. osób. Kolonie polskie znajdują się w AMSTERDAMIE, HADZE, ROTTERDAMIE, UTRECHCIE, BREDZIE, TILSBURGU i w innych miastach. Największe skupisko polonijne znajduje się w zagłębiu węglowym w LIMBURGII /około 3 tys. osób/. Jest to głównie wychodźstwo zarobkowe. Po wojnie przybyła do Holandii tylko nieliczna grupa Polaków.

Na terenie Holandii przebywa również około 60 tys. robotników zagranicznych. Pod względem wyznaniowym ludność Holandii jest silnie zróżnicowana. Około 31% ludności należy do kościoła holendersko-reformowanego /kalwińskiego/, 31% stanowią katolicy, 13% natomiast należy do innych ugrupowań protestanckich. Bezwyznaniowcy stanowią 17% ludności kraju, 45% spośród nich mieszka w AMSTERDAMIE.

W Holandii istnieje kilka partii politycznych i organizacji społecznych /centrali związkowych/. Największą partią jest Holenderska Partia Pracy; liczy ona około 150 tys. członków, jest członkiem Międzynarodówki Socjalistycznej, Katolicka Partia Ludowa liczy 400 tys. członków /burżuazyjna/. Partia Ludowa na rzecz Wolności i Demokracji /liberalna/ - 30 tys. członków. Partia Antyrewolucyjna /protestancka partia reakcyjna/ - 100 tys. członków. Unia Chrześcijańsko-Historyczna /protestancka - burżuazja i obszarnicy/ - 50 tys. członków, Kalwińska - Reformowana Partia /antykatolicka/ oraz Komunistyczna Partia Holandii, KPH posiada zwolenników w wielkich ośrodkach przemysłowych. Jej organ "DE WAARHEID" posiada nakład 80 tys. egzemplarzy. Świat pracy Holandii zrzeszony jest w kilku centralach związkowych.

Holandia jest wysoko rozwiniętym krajem przemysłowo-rolniczym. W gospodarce kraju odgrywają dużą rolę handel zagraniczny, transport morski i tranzyt. Opanowany jest on przez kilka koncernów z filiami za granicą, np. "Royal Dutch Schel", "Philips" i inne. Handel odbywa się głównie poprzez porty; największym portem Holandii jest ROTTERDAM, który jest zarazem jednym z największych portów świata. Drugim co do wielkości portem jest AMSTERDAM.

Z zasobów mineralnych w Holandii znajdują się: ropa naftowa w SCHENEBECK /wydobycie około 1,5 mln. t. rocznie/, gaz ziemny /70,5 mln. m³ rocznie/ w północnej części kraju, węgiel kamienny w LIMBURGII /1,5 mln. t. rocznie/ i duże złoża soli kamiennych w HOEGOLE i BOCKELO /2,4 mln. t. rocznie/.

Przemysł holenderski nastawiony jest na przetwórstwo surowców przywożonych z zagranicy. W oparciu o import ropy naftowej rozwinął się przemysł petrochemiczny w ROTTERDAMIE, AMSTERDAMIE i FLISSINGEN. W EINDHOVEN znajdują się zakłady przemysłu samochodowego i elektrycznego. Te ostatnie znajdują się także w NIJMEGEN, VENLE i TILBURGU. Silnie jest rozwinięty przemysł chemiczny, włókien sztucznych - głównie w AMSTERDAMIE, BREDZIE, EMMEN i EDE, a włókienniczy w rejonie: ENSCHEDE, TILBURGU i LEIDEN. Dobrze jest również rozwinięty przemysł hutniczy żelaza i stali.

Rolnictwo holenderskie zajmuje jedno z pierwszych miejsc w świecie.

Dania zajmuje obszar 44 tys. km², który zamieszkuje około 5 milionów ludzi. W Danii 98% ludności stanowią Duńczycy, należącej do germańskiej grupy językowej. Język, jakim się posługują, posiada kilka dialektów. Dania jest monarchią konstytucyjną. Parlament jest jednoizbowy. Następcą tronu może być kobieta, jeśli zabraknie męskiego spadkobiercy króla. Kraj pod względem administracyjnym dzieli się na 22 okręgi, na których czele stoją gubernatorzy mianowani przez króla. Każdy okręg ma radę okręgu wybieraną na cztery lata.

Z mniejszości narodowych najliczniejszą grupę stanowią Niemcy - ponad 30 tys. osób. Mieszkają zwarcie w Szlezewiku. Napłynęli tam jeszcze w średniowieczu. Z innych narodowości w Danii mieszka jeszcze 25 tys. Szwedów, głównie w miastach wschodniej części ZELANDII, 10 tys. Norwegów w północnej części PÓŁWYSPU JUTLANDZKIEGO oraz 12 tys. Polaków. Na wyspach FANO i ROENO mieszka niewielka grupa Fryzów.

Polacy do Danii napłynęli głównie w okresie międzywojennym. Rozproszeni są po całym kraju. Największe ich skupiska znajdują się: na Wyspie Lolland /1500/ w okręgu NAESTVED /300/, na wyspie FALSTER /1200 osób/, a ponadto na wyspie FIONII oraz w okręgu AALBERG w JUTLANDII.

Jeżeli chodzi o Polaków, którzy się osiedlili w czasie II wojny światowej i po wojnie są to przeważnie ludzie obozów kon-

centracyjnych i znaczna liczba emigrantów politycznych oraz polskich formacji wojskowych na Zachodzie, a także uciekinierzy okresu powojennego. Wśród Polaków działają dwie organizacje polonijne. Jedna, "Związek Polaków" skupia głównie starą emigrację zarobkową i jest pozytywnie ustosunkowana do przemian, jakie dokonały się w Polsce. Utrzymuje ona kontakty z przedstawicielami kraju i z krajem. "Związek Wolnych Polaków" zrzesza przede wszystkim emigrację polityczną wrogo nastawioną do Polski Ludowej; ma on swe oddziały w KOPENHADZE, w NAESTVED i NYKOBING.

Pod względem wyznaniowym Dania jest krajem jednolitym. Ponad 85% ludności wyznaje protestantyzm, który jest religią państwową. Przejawia się ona we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Obrzędy religijne są przestrzegane we wszystkich środowiskach. Kościołów i domów modlitwy jest w Danii bardzo dużo. Powszechnie panuje jednak atmosfera tolerancji religijnej i przeświadczenie, że religia jest sprawą prywatną każdego człowieka. Zarządzenia religijne wydawane są przez króla i parlament, podobnie jak dekrety państwowe.

Charakterystyczną cechą dla Danii jest fakt, że większość ludności mieszka na wsi - około 56% ogółu /spośród 5 mln./. W kraju działa kilka partii: socjaldemokratyczna, konserwatywna, liberalna, socjalistyczna oraz komunistyczna. Komunistyczna Partia Danii posiada przedstawicieli w parlamencie. Największe wpływy posiada w wielkich ośrodkach miejskich, głównie w aglomeracji KOPENHAGI.

Dania jest wysoko rozwiniętym krajem przemysłowo-rolniczym. Rolnictwo dostarcza 40-45% wartości towarów przeznaczonych na eksport. Duży udział w gospodarce kraju ma kapitał zagraniczny, głównie z RFN, Wlk. Brytanii i Stanów Zjednoczonych.

Dobrze jest rozwinięty przemysł metalurgiczny, a szczególnie maszynowy /silniki okrętowe, maszyny rolnicze i urządzenia dla przemysłu spożywczego/. Przemysł stoczniowy znajduje się w KOPENHADZE, NAKSKOVODENSE, HELSØGERZE, AALBERGU i FREDERIKSHAVN /tankowce/. Przemysł spożywczy istnieje prawie w każdej większej miejscowości /osiedlu/. Jest również niezłe rozwinięty przemysł chemiczny.

W rolnictwie przeważają gospodarstwa średnie /10-60 ha/. Zrzeszone są w spółdzielniach zbytu i przetwórstwa. Podstawą rolnictwa jest hodowla nastawiona na produkcję mięsa i mleka.

SYTUACJA TYŁOWA FRONTU PÓŁNOCNEGO O 14.00 12.6

I. Wykaz jednostek tyłowych oraz terminy i rejony ich mobilizacyjnego rozwinięcia:

- armijnych jednostek tyłowych - załącznik nr 5;
- frontowych jednostek tyłowych - załącznik nr 6.

II. Po upływie 44 godzin od momentu ogłoszenia mobilizacji /22.00 10.6/ stan rozwinięcia mobilizacyjnego tyłów Frontu Północnego przedstawia się następująco:

1. Pododdziały i oddziały tyłowe wojsk Frontu Północnego osiągnęły i osiągają gotowość odpowiednio do terminów mobilizacyjnego rozwinięcia macierzystych ZT, wraz z nimi przegrupowują się do rejonów wyjściowych lub znajdują się w rejonach mobilizacji - /patrz mapa/.

2. Jednostki tyłowe 3 A /R/ i 4 A /NAL NRD/ osiągnęły gotowość i znajdują się w pasach działania swoich armii.

3. Jednostki tyłowe 5, 6, 7 A i 1 AL /WP/ oraz jednostki tyłowe szczebla frontowego posiadające stałą gotowość i mobilizowane w N1 przegrupowują się do rejonów zgrupowania jednostek tyłowych. Jednostki tyłowe, armijne i frontowe, mobilizowane w terminach N2-4 osiągają gotowość w rejonach mobilizacji.

III.1. Związki taktyczne oraz armijne i frontowe składy posiadają normatywne zapasy środków materiałowych - jak w załączniku nr 3.

2. 3 A /R/ i 4 A /NRD/ oraz pojedyncze, sojusznicze ZT występujące w składzie Frontu Północnego mają normatywne zapasy środków materiałowych w ilości obowiązującej w AR i NAL NRD i są zaopatrywane w ramach systemu narodowego.

IV. W planie zabezpieczenia tyłowego sił zbrojnych PRL działających na froncie zewnętrznym założono przeznaczenie:

1. Na zabezpieczenie przegrupowania przez OK:

a/ środków materiałowych w wojskowych składach stacjonarnych i gospodarki narodowej /frontowe jk/:

- amunicji przeciwlotniczej - 0,4;
- naboju lotniczych - 0,6;
- benzyny samochodowej - 1,9;

- oleju napędowego - 2,3;
- żywności - 2.

b/ w 40 zakładach leczniczych - 5000 łóżek do jednorazowego przyjęcia rannych i chorych.

2. Na odtworzenie gotowości bojowej w rejonie wyjściowym /na terenie NRD/:

a/ środków materiałowych /frontowe jk/:

- w 7 składach stacjonarnych:

- benzyny samochodowej - 11000 ton /0,78/;
- oleju napędowego - 5000 ton /0,48/;
- paliwa lotniczego - 600 ton /0,33/;
- na lotniskach - paliwa lotniczego - 4400 ton /2,4/;

b/ w 15 zakładach leczniczych - 5000 łóżek do jednorazowego przyjęcia rannych i chorych. Ponadto w pasach działania:

- 3 A /R/ - 1699 łóżek;
- 4 A /NAL NRD/ - 8000 łóżek.

3. Na zabezpieczenie operacji Fr. Płn. /tylko dla ZT i ZO WP/

frontowe jk/:

- amunicji strzeleckiej - 2,45;
- am. art. i moźdz. i raketowej po - 3,85;
- am. czołgowej - 3,85;
- am. plot. - 4,2;
- am. PPK - 2,85;
- naboł lotniczych - 11;
- bomb lotniczych - 6,5;
- poc. raket. /lotniczych/ - 5;
- benzyny samochodowej - 2;
- oleju napędowego - 3,2;
- paliwa lotniczego - 15;
- benzyny lotniczej - 15;
- żywności - wg potrzeb.

Ponadto dowództwa narodowe wyznaczają dla 3 A /R/ i 4 A /NAL NRD/ odpowiednią ilość środków materiałowych na wykonanie zadań operacyjnych w składzie Frontu Północnego.

V. Do 14.00 12.6 na OK uruchomiono transportery kolejowe z zaopatrzeniem dla wojsk Frontu Północnego:

Rodzaj ładunków	Uruchomione załadowanie w składach OK		Z tego skierowano do rej. wyjściowego Frontu Północnego ^{x/}	
	Liczba transp.	ton	Liczba transp.	ton
Amunicja	22	13540	10	6100 ^{xx/}
MPS	52	32600	40	24000
Żywność	8	1200	1	500
Inne środki mater.				

Objaśnienie: x/ dla celów szkoleniowych nie podaje się stacji docelowych;

xx/ w tym am.: plot. 700 ton /0,35/, am. art., moźdz. i rakiet. 5400 ton /0,6/.

Do 22.00 12.6 spodziewano jest skierowanie do rejonu wyjściowego dalszych 6 transporterów z 3600 ton /0,4/ am. art. i rakietowej oraz 15 transporterów z innym zaopatrzeniem.

VI. Na KSD Frontu Północnego zebrano informacje o stratach powstałych w czasie trwania wojny:

a/ w transportach kolejowych skierowanych do rejonu wyjściowego:

- transport z am. artyleryjską - 600 ton;
- 7 transporterów z MPS i grup tankowania, w tym:
 - 1900 ton benzyny samochodowej;
 - 2500 ton oleju napędowego;
- transport z żywnością - 500 ton;

b/ we frontowych jednostkach tyłowych zniszczono:

- w 41 BTr - 120 samochodów i 68 przyczep z amunicją i mps;
- w BSzF - 15:225 PSzCh, 382 PSzLR i komenda BSzF - 15;

c/ są straty w oddziałach i ZT frontu - brak ścisłych danych;

d/ bombardowane były wielkie zakłady przemysłowe we WROCLAWIU, POZNANIU, GORZOWIE oraz GDAŃSKU, TORUNIU i PŁOCKU.

VII. Dane dodatkowe:

1. Ciężar jednostek kalkulacyjnych Frontu Północnego - załącznik nr 1.

2. Plan załadowania środków materiałowych na transport samochodowy - załącznik nr 2.

3. Stan techniczny pojazdów mechanicznych ZO i ZT Frontu Północnego - załącznik nr 3.

4. Zapas kilometrów wozów bojowych ZO i ZT Frontu Północnego - załącznik nr 4.

5. Wykaz armijnych jednostek tyłowych oraz terminy i rejony mobilizacyjnego rozwinięcia - załącznik nr 5.

6. Wykaz frontowych jednostek tyłowych oraz terminy i rejony mobilizacyjnego rozwinięcia - załącznik nr 6.

7. Urzutowanie zapasów środków materiałowych Frontu Północnego - załącznik nr 1.

Załącznik nr 1
do sytuacji tyłowej

CIEŻAR JEDNOSTEK KALKULACYJNYCH FRONTU PÓLNOCNEGO

ZO	A M U N I C J A						P A L I W O			żywność	
	strzel.	art. i moźdz.	czołg	plot	rakiet	PPK	Razem	bs	on		pl
5A /PCW/	1100	1796	1758	539	576	79	5848	2500	1700		94
6A /WGW/	961	1444	1209	525	432	66	4637	1700	900		97
7A /SCW/	1158	1847	2455	614	720	83	6877	2900	2400		119
1AL	130	-	-	76	-	-	206	1400	480	1800	87
Jedn. frontowe	1483	2063	1121	288	267	25	5247	5500	5020		333
Razem Fr. Płn.	4832	7150	6543	2042	1995	253	22815	14000	10500	1800	730
3A/R/	1297	2150	3000	630	864	96	8037	3265	2380	220	140
4A/NRD/	1100	1800	1760	540	580	80	5860	2600	1800		100
Ugółem Fr. Płn.	7229	11100	11303	3212	3439	429	36712	19865	15180	2020	970

PLAN ZAŁOŻENIA ŚRODKÓW MATERIAŁOWYCH NA TRANSPORT SAMOCHODOWY

Pododz. transport	Miejsce załadunku	Liczba	p o d z i e w a				Ływn.	masz. aeropl.	1000	12
			5	6	7	8				
			960	1010	-	2000	380	3000	1100	5700
51, 52, 53, 54 btr 55 btr mps	OSOWA G., MYRSZYŃSK. MOSTY, WĄLECZ, CYBORE	1900				2540	480	3000	1120	4740 + 3000 = 7740
71, 72, 73, 74 btr 75 btr mps	WŁOCŁAW, WIELICHA, RADNICA, KRZYŻOTRÓ- WICE, PRZEWÓZ	3300	1160	1380	-	1100	390	3000	900	1290 + 3000 = 4290
61, 62 btr 63 btr mps	WIELYSTOK, SZEROKI BÓR, PODLECZÓWKA, OLSZYŃ	1600	740	660	-	1100	390	3000	840	1440 + 3000 = 4440
BAL-1 BAL-2	LOMIDZ, WĄLECZ, ŁOZNAŃ	64	520	260	2580	3360	290	3000	840	1440 + 11000 = 12440
Łącznie w transporcie samochodowym armii		5864	3380	3340	2580	9300	1530	11000	4580	21274 + 11000 = 32274
Łódź		1400	300	270	30	570				570
OSOWA GÓRA		900	700	700	30	2000	380	3000	1020	3680 + 3000 = 6680
OSOWA G., KOLUSZKI										1470
MARZYŃSKO		2300	1000	970	30	570				1190
Razem:			270	270	30	570				1390 + 1470 = 2860
OSOWA G., -ZAM. BIERZ.		900				1430				580
STAWY		1400								3000
REMBERTÓW			730	700						1020
WARSZAWA					30	2000	360	3000	1020	580 + 3000 = 3580
Razem:		2300	1000	970	30	4000	720	6000	2040	11750 + 6000 = 17750
Łącznie w transporcie samochodowym RBF		4500	2000	1940	60	4000	720	6000	2040	1200
JASTRZEBIE ŚL.		1200								1200
JĘGNY		1200		600	600					1200
NIEDZWIĘDZ		1200		180	120	1200	1500			1500
KLAJ				900	600		1500			1500
ZYCZYN						1200	4200			7800
SKARZYSKO										1200
Razem:		3600	1680	1320	1200	4200				1200 + 1200 = 2400 + 1200 = 3600 + 1500 = 5100 + 1500 = 6600 + 1350 = 7950
JASTRZEBIE ŚL.		1200		600	600		1200			1200
JASTRZEBIE ŚL.		1200		300	300	900	1500			1200
BLACHOWNIA				800	550		1350			1200
PRZEWÓZ						900	4050			1500
BOHONÓW										1450
WROCŁAW										1500
Razem:		3600	1700	1450	900	4050				1200 + 1200 = 2400 + 1500 = 3900 + 1500 = 5400 + 1450 = 6850
KLAJ		1200		900	600		1500			1200
KLAJ		1200		820	630		1450			1200
KRASNIK										5350
NIEDZWIĘDZ						1230	2950			3360
NOWINY										1500
PRZESZÓW										1450
Razem:		2400	1720	1230			2950			5350
Łącznie w transporcie samochodowym frontu		15400	7100	5940	21600	15200	720	6000	2040	3360
Łącznie transportem samochodowym		21204	10180	9280	4740	24500	2250	17000	6620	54034

STAN TECHNICZNY POJAZDÓW MECHANICZNYCH ZO i ZT Frontu Północnego
 O GODZ. 14.00 DNIA 12.6

3 A/R/

Nazwa podz. podz. ZT	Rodzaj pojazdu	Ilość według		Brak do etatu		Wymaga remontu			SB	Sprawnych wazyku na godz.	
		etatu	ewid.	ext.	%	RB	RS	RK		11.04	11.04
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11DZ	Czołgi T-72	254/30	234/27			5	2	1	1		1
	BWP	372	242			8	3	1	2		
	Transportery	38	36			1		1			
	Ciągn.panc.	29	27								
	Samochody	2101	1891			31	12	6	8		
67DZ	Czołgi T-72	254/30	239/29			3	1				1
	BWP	372	356			3					
	Transportery	38	36			2					
	Ciągn.panc.	29	26								
	Samochody	2101	1996			12	2	1			
70DZ	Czołgi T-72	254/30	233/28			4	1	1	2		1
	BWP	372	346			5	2	1	3		
	Transportery	38	34			1	1				
	Ciągn.panc.	29	27			1					
	Samochody	2101	2015			34	11	8	10		
0 DZmot	Czołgi	187/30	185/30			3		1			1
	BWP	100	98			2	1				
	Transportery	262	258			5	1		1		
	Ciągn.panc.	23	21								
	Samochody	2073	2055			14	7	3	1		
DZmot	Czołgi	187/30	183/30			2	1				1
	BWP	100	97			3					
	Transportery	262	257			7	1	1			
	Ciągn.panc.	23	21			1					
	Samochody	2073	2025			12	4		1		
DPanc	Czołgi T-72	320/15	317/15			4	1				1
	BWP	100	98			2					
	Transportery	-	-								
	Ciągn.panc.	30	28			1					
	Samochody	2059	2003			18	5	2			
dnostki i mijne	Wyrzutnie	12	11								
	BWP	-	-								
	Transportery	280	255			6	1	1			
	Ciągn.panc/gas.	13/175	11/165			1/2					
	Samochody	8739	8080			59	15	10	12		

Uwaga: 1 - w mianowniku wykazano czołgi PT-76, w wypadku braku określenia typu czołgów dla danego ZT, przyjmować czołgi T-55Mi pochodne.

Nazwa oddziału pododdziału 21	Rodzaj pojazdu	Ilość według		Brak do cietu		Wynaga i kosztu			Sz	Sprawozdani w	
		statu	ewid.	akt.	4-3	RS	RS	RK		1	2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Rezon 3 A/R/	Czołgi	1456/177	1391/170			21	6	3	3		2
	BWP	1420	1231			23	6	3	5		
	Transportery	918	877			22	3	3	1		
	Ciągn.panc.	176/175	161/165			4					
4 A/NRO/	Samochody	21247	20065			186	44	30	32		
	Czołgi										
	BWP										
	Transportery										
8 DZmot	Ciągn.panc.										
	Samochody										
	Czołgi	254	228			4	1				
	BWP	300	270			5		1			
9 DZmot	Transportery	161	145			5	1				
	Ciągn.panc.	23	21								
	Samochody	2073	1960			18	9	4	5		
	Czołgi	254	231			12	5	3	4		
13 DZmot	BWP	300	273			14	4	3	3		
	Transportery	161	147			9	3	2	2		
	Ciągn.panc.	23	20			1					
	Samochody	2073	1972			35	18	8	12		
4 DPanc	Czołgi	254	228			11	4	3	4		
	BWP	300	272			13	5	3	3		
	Transportery	161	148			10	2	1	2		
	Ciągn.panc.	23	21			1					
jednostki rmi.jne	Samochody	2073	1970			30	15	10	14		
	Czołgi	314	307			6	1				
	BWP	134	130			3					
	Transportery	141	140			4	1				
wyrzutnie	Ciągn.panc.	29	27			1					
	Samochody	2059	1820			20	14	10	2		
	BWP	-	-			1					
	Transportery	280	261			8	2	1	1		
Ciągn.panc./gas.	13/175	12/162			1/3						
	Samochody	8515	7887			65	20	11	18		

waga: 2 - w mianowniku wykazano wyrzutnie 9P-117 oraz czołgi PT-76.

Nazwa oddziału pododdziału ZT	Rodzaj pojazdu	Ilość według		Brak do etatu		Wymaga remontu			SB	Sprawność wazyku na ilość
		etatu	ewid.	ozt.	% 413	RD	RS	RK		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Razem 4A /NRD/	Czołgi/wyrz.	1076/6	994/6			34/1	14	6	8	
	BWP	1034	945			35	9	7	6	
	Transportery	904	841			36	9	4	5	
	Ciegn.panc./gas.	111/175	101/162			4/3				
	Samochody	16793	15608			168	76	43	31	
5 A	Czołgi									
	BWP									
	Transportery									
	Ciegn.panc.									
10 DZ	Samochody									
	Czołgi	201	196			9	2	1	1	
	BWP	100	98			7	2	1		
	Transportery	368	360			8	3		1	
13 DPZ	Ciegn.panc.	23	21			1	1			
	Samochody	2101	2060			20	11	4	5	
	Czołgi T-72	322	315			7	1			
	BWP	250	248			6		1		
12 DPano	Transportery	116	110			3				
	Ciegn.panc.	30	27			1				
	Samochody	2205	2050			15	3		1	
	Czołgi	283	274			6	1			
14 DPano	BWP	100	98			3		1		
	Transportery	168	161			6	1			
	Ciegn.panc.	29	27							
	Samochody	2050	2000			17	5	2	3	
Jednostki armijne	Czołgi	283	280			5	2			
	BWP	100	99			4				
	Transportery	168	162			7	1	1		
	Ciegn.panc.	29	28							
Jednostki armijne	Samochody	2050	1860			20	6	1	1	
	Wyrzut.	6	6			1				
	BWP	-	-							
	Transportery	280	260			7	1			
Jednostki armijne	Ciegn.panc./gas.	13/175	11/160			2/4				
	Samochody	8369	7175			55	10	5	5	

Nazwa oddziału pododdziału ZT	Rodzaj pojazdu	Ilość według		Brak do etatu		Wymaga remontu			SB	Sprawnych w zryku na godz.	
		etatu	ewid.	ext.	% 4:3	RB	RS	RK		Ilość	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Plazem 5A	Ornigi wyrzutnie	1089/6	1065/6			27/1	6	1	1		
	BWP	550	543			20	2	3			
	Transportery	1.100	1.053			25	1	2	1		
	Ciągn.panc.	124/175	114/160			4/4	1				
	Samochody	16.793	15.145			127	35	12	15		
	Czołgi										
6 A	BWP										
	Transportery										
	Ciągn.panc.										
	Samochody										
26 DZ	Czołgi	201	196			4	1				
	BWP	100	98			2					
	Transportery	368	359			5	1				
	Ciągn.panc.	23	22								
	Samochody	2101	1963			21	1				
27 DZ	Czołgi	201	196			3					
	BWP	100	97			3					
	Transportery	368	359			5	1				
	Ciągn.panc.	23	22			1					
	Samochody	2101	1976			14	2				
28 DZ	Czołgi	201	198			4	1				
	BWP	100	98			2					
	Transportery	368	361			7					
	Ciągn.panc.	23	20								
	Samochody	2101	1961			18	2		1		
Jednostki armijne	Ornigi wyrzutnie	6	6								
	BWP	-	-								
	Transportery	280	265			6	1				
	Ciągn.panc.	13/175	12/167			1/3					
	Samochody	8400	7503			61	7	1	2		
	Czołgi wyrzutnie	603/6	590/6			11	2				
6 A	BWP	300	293			7					
	Transportery	1384	1343			23	3				
	Ciągn.panc.	82/175	77/167			2/3					
	Samochody	14.703	13.403			114	12	1	3		

Nazwa oddziału pododdziału ZT	Rodzaj pojazdu	Ilość według		Brak do etatu		Wymaga remontu			SB	Sprawnych w	
		etatu	owid.	szt.	% 413 G	RB	RS	RK		ozyku na	
										Ilość	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7 A	Czołgi										
	BWP										
	Transportery										
	Ciągn.panc.										
	Samochody										
15 DPZ	Czołgi T-72	322	318			7	1	1			
	BWP	250	248			6	1				
	Transportery	116	111			7		1			
	Ciągn.panc.	30	27			-	-	-			
	Samochody	2205	2110			21	4		1		
16 DZ	Czołgi	201	194			4	1				
	BWP	100	98			3					
	Transportery	368	361			8	1		1		
	Ciągn.panc.	23	21								
	Samochody	2101	1976			19	4		1	2	
17 DPanc	Czołgi	283	277			7	1				
	BWP	100	98			6					
	Transportery	168	163			9	2				
	Ciągn.panc.	29	26			1					
	Samochody	2059	1900			22	4		1	1	
20 DPanc	Czołgi	283	277			6	1				
	BWP	100	97			4					
	Transportery	168	162			7	2				
	Ciągn.panc.	29	26			1					
	Samochody	2059	1906			16	2		1	1	
35 DPanc	Czołgi	283	271			10	3		1	2	
	BWP	100	98			4	1			1	
	Transportery	168	164			8	1		1	2	
	Ciągn.panc.	29	25			1			1		
	Samochody	2059	1967			35	10		5	8	
jednostki armijne	Wpłytki	6	6			1					
	BWP	-									
	Transportery	230	271			8	1				
	Ciągn.panc.	13/175	12/167			1/2					
	Samochody	6.310	6.144			41	7		4	5	

Nazwa oddziału pododdziału ZT	Rodzaj pojazdu	Ilość według		Brak do etatu		Wymaga remontu			Sprawnych w szyku na godz. Ilość	
		etatu	owid.	szt.	% 413	RB	RS	RK		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Razem 7A	Czołgi/wyrz	1372/6	1337/6			34/1	7	2	2	
	BWP	650	639			23	2		1	
	Transportery	1268	1232			47	7	2	3	
	Ciągn.panc.	153/175	137/167			4/2				
	Samochody	16.793	16.003			154	31	12	18	
Operac. Grupa Desantowa	Czołgi									
	BWP									
	Transportery									
	Ciągn.panc.									
	Samochody									
27 DD	Czołgi/PT-76	31/92	31/92			1/2	-			
	BWP	-								
	Transportery	185	184			2				
	Ciągn.panc.									
	Samochody	1140	962			8	1			
16DPD /R/	Czołgi									
	BWP	29	29			1				
	Transportery									
	Ciągn.panc.									
	Samochody	1520	1420			9	2			
25DZ	Czołgi	201	198			6				
	BWP	100	99			1				
	Transportery	368	361			7	2	1		
	Ciągn.panc.	23	23			1				
	Samochody	2101	1980			15	2	1		
68DZmot /NRD/	Czołgi	254	251			7	1			
	BWP	300	296			6		1		
	Transportery	161	156			5	1		1	
	Ciągn.panc.	23	22							
	Samochody	2073	1872			14	2	1		
1ppm	Czołgi PT-76	40	40			1				
	BWP									
	Transportery	142	142			2				
	Ciągn.panc.									
	Samochody	265	253			4				

Nazwa oddziału	Rodzaj pojazdu	Ilość według		Brek do etatu		Wymaga remontu			SB	Sprawnych w	
		etatu	ewid.	ext.	% 4,3 6	RB	RS	RK		azyku na	
										Godz.	Ilość
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
30DPD	Czołgi										
	BWP										
	Transportery										
	Ciągn.panc.										
	Samochody	2480	2320			14	2				
56RDZ	Czołgi	201	201			8	1				
	BWP										
	Transportery	328	328			9	1				
	Ciągn.panc.	23	23			1					
	Samochody	2314	2300			30	2	1			
65RDZ	Czołgi	201	201			6					
	BWP										
	Transportery	328	328			8	1				
	Ciągn.panc.	23	22								
	Samochody	2314	2014			25	4	2	2		
66RDZ	Czołgi	201	201			8					
	BWP										
	Transportery	328	328			9	1		1		
	Ciągn.panc.	23	21								
	Samochody	2314	2210			30	2	1	1		
Pozostałe jednostki frontowe	Czołgi /wyrz.	8	8			1					
	BWP										
	Transportery	245	240			9					
	Ciągn.panc.	39/144	37/140			2/4					
	Samochody	20796	19307			155	15	10	14		
Razem jednostki frontowe	Czołgi /wyrz.	603/8	603/8			20/1					
	BWP										
	Transportery	1229	1224			35	3		1		
	Ciągn.panc.	108/144	101/140			3/4					
	Samochody	30218	28151			240	23	14	17		
Ogółem Front	Czołgi PT-76	7193/341	6968/334	184/744				17	20		
	BWP	4983	4668			142	27	20	19		
Północny	Transportery	7981	7725			229	35	16	17		
	Ciągn.panc.	846/1019	693/961			22/16	1				
	Samochody	130.164	119.064			1087	207	134	165		

Uwaga: 3 - w mianowniku wykazano łącznie PT-76 oraz 9P-117

Załącznik nr 4

ZAPAS KILOMETRÓW WÓZÓW BOJOWYCH ~~FRONTU~~ do sytuacji tylowej
POLNOCNIEGO

o godz. ~~14.00~~ dnia ~~12.6~~

Związek taktyczny oddział pododdz.	Marka pojazdów	Ilość pojazdów o zapasie km od - do								Rezerwa pojazdów	Średni przebieg za dzień walki na pojazd	Uwagi
		0-500		500-1000		1000-2000		powyżej 2000				
		siln.	gca.	siln.	gca.	siln.	gca.	siln.	gca.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
3A/R/	T-72	12	12	41	41	85	85	880	880	1018		
	T-55M	20	65	31	80	56	105	229	117	367		
	PT-76	14	18	40	55	51	61	54	25	159		
	BWP	15	15	25	25	39	39	260	260	339		
	9P-117			1		2		8		11		
	Tr. opano	41		55		73		705		874		
4N/NRD/	T-55M	29	120	44	150	85	240	822	470	980		
	BWP	25	25	41	41	58	58	808	808	932		
	9P-117			1		1		4		6		
	Tr. opano	35		48		110		639		832		
5A	T-72					20	20	295	295	315		
	T-55M	32	60	48	72	65	110	603	506	748		
	BWP	15	15	29	29	45	45	451	451	540		
	9P-117					1		5		6		
	tr. opano	35		60		120		835		1050		
6A	T-55M	16	29	21	70	43	85	510	406	590		
	BWP	11	11	13	13	26	26	243	243	293		
	9P-117					1		5	5	6		
	Tr. opano	19		35		79		1210		1343		
7A	T-72					7	7	310	310	317		
	T-55M	15	24	32	61	74	204	895	727	1016		

UWAGA: w rubryce 11 nie wykazano pojazdów mechanicznych zakwalifikowanych do RG i SB.

EWKAZ

armijnych jednostek tyłowych oraz terminy i rejony
mobilizacyjnego rozwinięcia

Nazwa jedno- stek tyłowych	3A / N /			4A / NND /			5A / WP /			6A / WP /			7A / N /		
	nr nr jednostek tył.	termin rozwini.	nr RZIT	nr nr jedn. tył.	termin rozwini.	nr RZIT	nr nr jedn. tył.	termin zakocz.	nr RZIT	nr nr jedn. tył.	termin zakocz.	nr RZIT	nr nr jedn. tył.	termin zakocz. mobil.	nr RZIT
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
KSD	3			4			5	N1	3	6	N1	1	7	N1	2
KSD	3			4			5	N1	3	6	N1	1	7	N1	2
KSD	3			4			5	N1	3	6	N1	1	7	N1	2
bde	3			4			5	N2	3	6	N2	1	7	N2	2
SzRB4	3			4			5	N1	2	6	N1	2	7	N1	2
.bzab MB4	3			4			5	N1	2	6	N1	2	7	N1	2
ptr:	31			41			51	N1	3	61	N1	1	71	N1	2
- btr	32			42			52	N1	3	62	N1	1	72	N1	2
- btr	33			43			53	N1	3	63	N1	1	73	N1	2
- btr	34			44			54	N1	3	64	N1	1	74	N1	2
- btr MPS	35			44			55	N1	3	63	N1	1	75	N1	2
PSZ	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ISSMS	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ISSen	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
PSM	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ISSRO	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
PSA	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
PSSCZ-Sem.	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
KSSCZ-Sem.	31			41			51	N1	3	61	N1	1	71	N1	2
PCL	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
PSInz.-sap.	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
PSChem	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
PSIn	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
Pol.druk.	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
1 skład map	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
mbw	31			41			51	N1	3	61	N1	1	71	N1	2
mbw	32			42			52	N1	3	62	N1	1	72	N1	2
mbw	33			43			53	N1	3	63	N1	1	73	N1	2
mbw	34			44			54	N1	3	64	N1	1	74	N1	2
mbw	35			45			55	N1	3	65	N1	1	75	N1	2
mbw	36			46			56	N1	3	65	N1	1	76	N1	2
mbw	37			47			57	N1	3	6	N1	1	77	N1	2
mbw	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
mbw	31			41			51	N1	3	61	N1	1	71	N1	2
mbw	32			42			52	N2	3	61	N2	1	71	N2	2
mbw	33			43			53	N2	3	6	N2	1	7	N2	2
mbw	34			44			54	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
mbw	35			45			55	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
mbw	36			46			56	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
mbw	37			47			57	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
OZM	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
OZM	31			41			51	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
OZM	32			42			52	N2	3	6	N2	1	7	N2	2
bcpld.	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	31			41			51	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	32			42			52	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	33			43			53	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	34			44			54	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	35			45			55	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	36			46			56	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	37			47			57	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	31			41			51	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	32			42			52	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	33			43			53	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	34			44			54	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	35			45			55	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	36			46			56	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	37			47			57	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	31			41			51	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	32			42			52	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	33			43			53	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	34			44			54	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	35			45			55	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	36			46			56	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	37			47			57	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	31			41			51	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	32			42			52	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	33			43			53	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	34			44			54	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	35			45			55	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	36			46			56	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	37			47			57	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	31			41			51	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	32			42			52	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	33			43			53	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	34			44			54	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	35			45			55	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	36			46			56	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	37			47			57	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	31			41			51	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	32			42			52	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	33			43			53	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	34			44			54	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	35			45			55	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	36			46			56	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	37			47			57	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	31			41			51	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	32			42			52	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	33			43			53	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	34			44			54	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	35			45			55	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	36			46			56	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	37			47			57	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	3			4			5	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	31			41			51	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	32			42			52	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	33			43			53	N1	3	6	N1	2	7	N1	2
ks	34														

WRAZfrontowych jednostek tyłowych oraz terminy i rejon
mobilizacyjnego rozwinięcia

Nr Nr	Nazwa jednostek tyłowych	zestaw	Termin i rejon zakończenia mobilizacji	Rejon zgrupowania jednostek tyłowych
1	2	3	4	5
14	bzab. ASD Fr.	II	N1 OLESNICA	KRAJENKA, MIASTECZKO
11	pł ASD Fr.	I	N1 WALCZ	KRAJEŃSKIE, PILA
16	sbrf	I	N1 SIERADZ	- " -
12	komp. rad. kabli	I	N1 SIERADZ	- " -
TYLNA BAZA FRONTU - 4				
	SztBF - 4	III	N1 POZNAŃ	WARTA, SZADEK, ZDUŃSKA WOLA
41	pzab	III	N1 POZNAŃ	- " -
41	btr	III	N1 GLIWICE	- " -
41	bprzeł.	III	N2 WROCLAW	- " -
13	Przeż	III	N1 POZNAŃ	- " -
42	PNSSZ	III	N2 WROCLAW	- " -
21	PPral	III	N1 POZNAŃ	- " -
23-24	Plaź	III	N1 POZNAŃ	- " -
41	PNSSM	III	N2 POZNAŃ	- " -
42, 44	PSMPS	III	N1 WROCLAW WĘDRZYN	- " -
44	PSA	III	N2 USOWA GÓRA	- " -
410	PSU	III	N2 KRZYSTROWIEC	- " -
41	PSSCz-S	III	N2 KOMPACHOCICE	- " -
41	PSSInż	III	N2 KRAKOWICE	- " -
421	Krup	III	N1 GRUDZIĄDZ	- " -
453	bprzeł	III	N2 GRUDZIĄDZ	KRAJENKA, MIASTECZKO KRAJEŃSKIE, PILA
41-42	PSZ	III	N1 GRUDZIĄDZ	- " -
4, 14, 15	plekp	III	N1 GRUDZIĄDZ WALCZ GORZÓW WLKP	- " -
14	Przez	III	N1 BIELĄG	- " -
41	PNSSZ	III	N2 GRUDZIĄDZ	- " -
40, 41, 15	PSMPS	III	N1 MARSYMIANOWO CYŁOŁO POLICE	- " -
41	PNSEMPS	III	N2 MARSYMIANOWO	- " -

1	2	3	4	5
41	PSTop	III	N1 ORLINA	- " -
44	PSA	III	N1	- " -
411	PSU	III	N2 BEGNY	- " -
41	PSSL	III	N2 BYDGOSZCZ	- " -
13	bzdopMn	III	N1 JAROCIN	- " -
41	brurd	III	N1 MARCYMILIANOWO	- " -
15, 16	Przez	III	N1 JAROSLAW JAWIDZ	SIERAKÓW, OSTROG, PNIEWY
41	PSM	III	N1	- " -
19, 20	PPral	III	N1 JAWIDZ	- " -
17-22	Plaz	III	N1 KRASNIK, JAWIDZ	- " -
46	PSMPS	III	N1 MARCINKOWO	- " -
41	PSSan	III	N2 CIELEM	- " -
41	PSIW	III	N1 WARSZAWA	- " -
41	PSSKÓ	III	N1 WARSZAWA	- " -
42, 43	PSA	III	N2 KLAJ, NURZEC	- " -
410	PSSCz-S	III	N2 STRZYCA	- " -
41	PSChem	III	N1 KOMOROWO	- " -
41	PSSDM	III	N2 MODLIN	- " -
41	PSSK	III	N2 WARSZAWA	- " -
41	PLMPS	I	SA WARSZAWA	- " -
11	FPTBRPlot-11	I	SA SIKNIEBRZYNA	- " -
11	FPTBR-11	I	SA MIĘDZYCHÓD	pód MIĘDZYCHÓD, pón TRZBIEL, wsch MIĘDZY- RZECZ

RUCHOMA BAZA FRONTU -2

				CĄBIN, KUTNO, GOSTYNIN
21	SZRBF-2	II	N1 REMBERTÓW	- " -
21	ptr	II	N1 WARSZAWA	- " -
21	PSZ	II	N1 REMBERTÓW	- " -
21	WNSSZ	II	N1 REMBERTÓW	- " -
21	PSMPS	II	N1 WARSZAWA	- " -
21	KosMPS	II	N2 WARSZAWA	- " -
21	WNSSMPS	II	N2 PILAWA	- " -
21	PSSan	II	N1 CIELISTYKÓW	- " -
21	PSA	II	N1 STASY	- " -
21	PSSL	II	N1 ZEGZEŁ	- " -
21	PSInz.-sap	II	N1 POMIECHÓW	- " -
21	PSChem	II	N1 KOMORÓW	- " -

1	2	3	4	5
21	PSM	II	N1 TORUŃ	CHEJCZO, BRON, PEL- CZICE
21	WNSSM	II	N2 TORUŃ	- " -
21	PSSCz-S	II	N1 SILECZKI	- " -
21	bzab RBF	II	N1 GORZÓW WLKP.	- " -
RUCHOMA BAZA FRONTU - 3				
	SzRBF-3	II	N1 ŁÓDŹ	KRZYŻ, CZARNKÓW, RZĘCIN
31	bzab RBF	II	N1 ŁÓDŹ	- " -
31	ptr	II	N1 ŁÓDŹ	- " -
31	PSZ	II	N1 ŁÓDŹ	- " -
31	PSM	II	N1 ŁÓDŹ	- " -
31	PSSan	II	N1 ŁÓDŹ	- " -
31	PSA	II	N1 OSOWA GÓRA	- " -
31	PSSCz-S	II	N1 GALKÓWEK	- " -
31	PSSL	II	N1 PILA	- " -
31	PSinż.-sap	II	N1 DRAWNO	- " -
31	PSChem	II	N1 MILCZ	- " -
31	WNSSZ	II	N1 REMBERTÓW	ŚREM, CZEMPIN, MOSINA
31	WNSSM	II	N1 WROCŁAW	- " -
31	kosMPS	II	N1 RADNICA	- " -
31	WNSSMPS	II	N1 PILAWA	- " -
JEDNOSTKI SŁUŻBY KOMUNIKACJI WOJSKOWEJ				
51	BWK	II	N2 INOWROCŁAW	BARCIN, INOWROCŁAW, JANIKÓW
52	BWK	II	N3 PRZEMYŚL	JAROSŁAW, ŻURAWICA, DROHOBYSK
51	BDE	II	N3 MODLIN	PULTUSK, TRZCIANKA, WYSZKÓW
51	BM	II	N2 PŁOCK	
51	brsdm	II	N2 PŁOCK	PULTUSK, TRZCIANKA, WYSZKÓW
42	BTr	II	N1 KIELCE	SULECHÓW, KARGOWA, BOJAŁA
41	BTr		N1 WROCŁAW	GSTRÓW WLKP, ODOLANÓW KROTOSZYN
51,52,53	KSR	I	SA GDAŃSK, SZCZECINEK ZSCZECIN	KRAJENKA, MIASTECZKO KRAJENSKIE, PILA

1	2	3	4	5
51, 55	KSW	I	SA SZCZECIN	KRAJENKA, MIASTECZKO KRAJENSKIE, PILA
52, 53	KSW	I	SA WLOCLAW KATOWICE	KARTA, SZADEK, ZDUNSKA WOLA, SIENAROW, OSTRO- RÓG, INIEWY
56, 57, 58 54	KSW	I	SA KRAKÓW, LUBLIN	
151, 152	KOK	I	SA SZCZECIN GDAŃSK	KRAJENKA, MIASTECZKO KRAJENSKIE, PILA

BAZA SZPITALNA FRONTU - 13

	KBSzF	III	N1 KRAKÓW	MYŚLENICE, RABKA, LIMA- NOWA
13	bzab	III	N1 KRAKÓW	- " -
13	SKr II kat	III	N1 KRAKÓW	- " -
13	PSWT	III	N1 KRAKÓW	- " -
371	PSzCh	III	N1 PRZEMYŚL	- " -
140, 146, 152, 170, 144	PSzCh	III	N2 KRAKÓW	- " -
229, 231, 233	PSzCh	III	N3 BUSKO ZDRÓJ	
263	PSzW	III	N2 KRAKÓW	- " -
365	PSzW	III	N3 PRZEMYŚL	- " -
370	PSzCh	III	N3 DĘBA	- " -
262	PSzS	III	N2	- " -
251, 260	PSzLR	III	N2 PRZEMYŚL	- " -
254	PSzLR	III	N2 PRZEMYŚL	- " -
176, 180	PSzZ	III	N2 KRYNICA	- " -
372	PSzSW	III	N3 PRZEMYŚL	- " -

BAZA SZPITALNA FRONTU - 16

	KBSzF-16	III	N1 LUBLIN	WOŁOMIN, MIŃSK, OTWOCK
16	bzab	III	N1 LUBLIN	- " -
16	SKr II kat.	III	N1 LUBLIN	- " -
16	PSWT	III	N1 DĘBLIN	- " -
41, 81, 122 56, 57, 60	PSzCh	III	N2 LUBLIN	- " -
156,	PSzCh	III	N2 STAWY	- " -
375	PSzCh	III	N3 CIEŁM	- " -
347	PSzCh	III	N3 SANDOMIERZ	- " -
401, 403	PSzW	III	N3 RADOM, ZAMOŚĆ	- " -

1	2	3	4	5
135, 205	PSzS	III	N2 DEBLIN JAWIDZ	WOLOMIN, MIŃSK, OTWOCK
257, 267	PSzLR	III	N2 DEBLIN, CHELM	- " -
390	PSzLR	III	N3 JAWIDZ	- " -
184, 360	PSzZ	III	N3 CHELM, DEBLIN	- " -

BAZA SZPITALNA FRONTU - 11

	KBSzF-11	III	N1 WARSZAWA	OZORKÓW, ŁÓDŹ, PODDĘBICE
11	bzab	III	N1 WARSZAWA	- " -
11	SKr II kat	III	N1 ŁÓDŹ	- " -
11	PSWT	III	N1 WARSZAWA	- " -
77, 92, 193 372	PSzCh	III	N3 WARSZAWA, MODZIN ŁÓDŹ, MIŃSK MAZ	- " -
353, 266, 272 352, 354, 392	PSzCh	III	N2 ŁÓDŹ, CELESTYNÓW WARSZAWA, ZIELONKA	- " -
78, 168	PSzW	III	N3 OTWOCK	- " -
132, 164	PSzS	III	N2 ŁÓDŹ, WARSZAWA	- " -
204, 363	PSzLR	III	N2 ŁÓDŹ	- " -
392	PSzLR	III	N3 ŁÓDŹ	- " -
282, 359	PSzZ	III	N3 ŁÓDŹ, ZIELINKA	- " -
264	PSzSW	III	N3 ŁÓDŹ	- " -

BAZA SZPITALA FRONTU - 157

	KBSzF-157	III	N1 OLSZTYN	BIAŁYSTOK, ZADLUBÓW, ŁA PY
157	bzab	III	N1 OLSZTYN	- " -
157	SKr II kat	III	N1 ELK	- " -
157	PSWT	III	N1 ELK	- " -
127, 148, 379 159, 277, 367 368, 167, 402	PSzCh	III	N2 GOLDA P, OLSZTYN ELK, KĘTRZYN, AUGUSTÓW	- " -
154, 370	PSzCh	III	N3 OLSZTYN, ELK	- " -
231	PSzW	III	N2 MRĄGOWO	- " -
215	PSzW	III	N3 OLSZTYN	- " -
211	PSzS	III	N3 MRĄGOWO	- " -
291	PSzLR	III	N2 GOPŁO	- " -
205, 295	PSzLR	III	N3 GOPŁO	- " -
85	PSzZ	III	N2 OLSZTYN	- " -
97	PSzZ	III	N3 OLSZTYN	- " -
358	PSzSW	III	N3 BIAŁYSTOK	- " -
234	PSzSW	III	N2 OLSZTYN	- " -

1	2	3	4	5
BAZA SZPITALNA FRONTU - 152				
	KBSzF-152	III	N1 GLIWICE	NAMYSŁÓW, KĘPNO, WOLCZYŃ
152	bzab	III	N1 GLIWICE	- " -
152	SKr II kat.	III	N1 GLIWICE	- " -
152	PSWT	III	N1 GLIWICE	- " -
50, 71, 164 270	PSzCh	III	N2 KUDOWA ZDRÓJ GLIWICE	- " -
201, 202, 209 311	PSzCh	III	N3 GLIWICE	- " -
161, 310	PSzCh	III	N1 GLIWICE, ŁĄDEK ZDRÓJ	- " -
293	PSzW	III	N3 KUDOWA ZDRÓJ	- " -
400	PSzW	III	N2 KUDOWA ZDRÓJ	- " -
297	PSzS	III	N2 GLIWICE	- " -
24, 123, 296	PSzLR	III	N2 KŁODZKO, ŁĄDEK ZDRÓJ	- " -
58, 90, 285 287	PSzZ	III	N3 KUDOWA ZDRÓJ GLIWICE	- " -
316	PSzSW	III	N3 ŁĄDEK ZDRÓJ	- " -
BAZA SZPITALNA FRONTU - 153				
	KBSzF-153	III	N1 WROCLAW	WROCLAW, OŁAWA, SOBÓTKA
153	bzab	III	N1 WROCLAW	- " -
153	SKr II kat.	III	N1 WROCLAW	- " -
153	PSWT	III	N1 WROCLAW	- " -
47, 141, 272 398, 314, 315 307, 355	PSzCh	III	N2 WROCLAW, ŻARY GŁOGÓW	- " -
269	PSzCh	III	N1 WROCLAW	- " -
137	PSzCh	III	N3 KOZUCHÓW	- " -
98, 275	PSzW	III	N2 SZKL. PORĘBA LESZNO	- " -
373	PSzW	III	N3 JELENIA GÓRA	- " -
301	PSzS	III	N3 ŻARY	- " -
23, 243	PSzLR	III	N2 ŻARY, WROCLAW	- " -
62	PSzLR	III	N3 WROCLAW	- " -
393, 394	PSzZ	III	N2 JELENIA GÓRA	- " -
395, 396	PSzZ	III	N3 JELENIA GÓRA	- " -
193	PSzSW	III	N3 SZKL. PORĘBA	- " -
BAZA SZPITALNA FRONTU - 151				
	KBSzF-151	II	N1 POZNAŃ	SWARZĘDZ, ŚRODA, KÓRNIE

1	2	3	4	5
151	bzab	II	N1 POZNAŃ	SWARZĘDZ, ŚRODA, KÓRNIK
151	SKr II kat.	II	N1 POZNAŃ	- " -
15	PSWT	II	N1 POZNAŃ	- " -
72, 120, 279	PSzCh	II	N1 POZNAŃ, ŻARY	- " -
125, 75, 81, 99, 136, 138 278	PSzCh	II	N2 POZNAŃ, ŻAGAŃ ŻARY	- " -
282, 286	PSzW	II	N2 ŻARY, ŻAGAŃ	- " -
298, 299	PSzS	II	N2 KROSNO ODRZ. ŻARY	- " -
288, 289, 20	PSzLR	II	N2 POZNAŃ, ŻARY	- " -
59, 100	PSzZ	II	N2 KOZUCHÓW, POZNAŃ	- " -

BAZA SZPITALNA FRONTU - 154

	KBSzF-154	II	N1 BYDGOSZCZ	SWARZĘDZ, ŚRODA, KÓRNIK
154	bzab	II	N1 BYDGOSZCZ	
154	SKr II kat.	II	N1 TORUŃ	
154	PSWT	II	N1 CIECHOCINEK	
28, 49, 35, 274, 76, 319 86, 89, 94, 95	PSzCh	II	N2 TORUŃ, OSOWA GÓRA, ŁÓDŹ, BYDGOSZCZ	
83, 218	PSzW	II	N2 CIECHOCINEK, TORUŃ	
327, 265	PSzS	II	N2 TORUŃ, CIECHOCINEK	
181, 212, 230	PSzLR	II	N2 TORUŃ	
53, 235	PSzZ	II	N2 BYDGOSZCZ	
325	PSzSW	II	N2 BYDGOSZCZ	

BAZA SZPITALNY FRONTU - 61

	KBSzF-61	III	N1 ELBLĄG	ROKITA, NOWOGARD, GOLENIÓW
61	bzab	III	N1 ELBLĄG	- " -
61	SKr II kat	III	N1 ELBLĄG	- " -
61	PSWT	III	N1 MALBORK	- " -
150, 80, 163 204	PSzCh	III	N1 GDAŃSK, ELBLĄG GRUDZĄDZ	- " -
381, 276	PSzCh	III	N2 GDAŃSK	- " -
166, 187	PSzCh	III	N3 GRUDZĄDZ	- " -
126, 281, 406	PSzW	III	N2 ELBLĄG, GRUDZĄDZ	- " -
326	PSzS	III	N2 GRUDZĄDZ	- " -
198, 242, 223	PSzLR	III	N2 ELBLĄG, GRUDZĄDZ	- " -

1	2	3	4	5
52	PSzLR	III	N3 GRUDZIĄDZ	ROKITA, NOWOGARD, GOLENIÓW
176, 362	PSzZ	III	N2 KWIDZYN, ELBLĄG	- " -
238	PSzSW	III	N2 ELBLĄG	- " -
BAZA SZPITALNA FRONTU - 15				
15	KBSzF-15	II	N1 SZCZECIN	ROKITA, NOWOGARD, GOLENIÓW
15	bzab	II	N1 SZCZECIN	- " -
15	SKr II kat.	II	N1 SZCZECIN	- " -
15	PSWT	II	N1 GOLENIÓW	- " -
82, 155, 324, 323, 386	PSzCh	II	N1 SZCZECIN, WALCZ KOSZALIN, STAROGARD SZCZEC.	- " -
225, 160, 322 93, 385	PSzCh	II	N2 SZCZECIN, WALCZ KOSZALIN, CZARNE SŁUPSK	- " -
300, 407, 410	PSzW	II	N2 SZCZECIN, STAROGARD SZCZEC.	- " -
207	PSzS	II	N2 WALCZ	- " -
61, 382, 240, 245	PSzLR	II	N2 CZARNE, TRZEBIATÓW, SŁUPSK	- " -
237	PSzZ	II	N2 MRZEŻYNO	- " -
FRONTOWE JEDNOSTKI SŁUŻBY ZDROWIA				
65	mbw	II	N1 OTWOCK	GĄBIN, KUTNO, GOSTYNIN
75	bpepid	II	N2 WARSZAWA	- " -
2	SKr I kat.	II	N1 WARSZAWA	- " -
71, 94	mbw	II	N1 BRANIEWO, KOŁOBRZEG	KRAJENKA, MIASTECZKO KRAJEŃSKIE, PILA
21	kss	II	N1 TORUŃ	- " -
32	bas	II	N2 TORUŃ	- " -
97, 99, 100, 102	mbw	III	N1 ŁÓDŹ	ŚREM, CZEMPIN, MOSINA
18	kss	II	N1 ŁÓDŹ	- " -
34	kss	II	N1 JELENIA GÓRA	CHOSZCZNO, BREN, PELCZYCE
89	kss	II	N1 SZCZECIN	- " -
GRUPY TANKOWANIA				
11, 12	GT	I	SA WARSZAWA	WARSZAWA
13, 14	GT	I	SA PUSZCZA MARIA ŃSKA	PUSZCZA MARIANŃSKA
31, 32	GT	I	SA KRAŚNIK	KRAŚNIK
51, 52, 53	GT	I	SA HERBY NOWE	HERBY NOWE
54, 55, 56	GT	I	SA HERBY NOWE	HERBY NOWE

1	2	3	4	5
121, 122	GT	I	SA POZNAŃ	POZNAŃ
123, 124	GT	I	SA POZNAŃ	POZNAŃ
135, 136	GT	I	SA CYBOWO	CYBOWO
137, 138	GT	I	SA CYBOWO	CYBOWO
151, 152, 153	GT	I	SA GARDEJA	GARDEJA
201, 202	GT	I	SA MARCINOWO	MARCINOWO
211, 212	GT	I	SA RADNICA	RADNICA
213, 214, 215	GT	I	SA RADNICA	RADNICA
226, 227, 228	GT	I	SA DĘBOGÓRZE	DĘBOGÓRZE
229, 231	GT	I	SA DĘBOGÓRZE	DĘBOGÓRZE
232, 233	GT	I	SA DĘBOGÓRZE	DĘBOGÓRZE
241, 242, 243	GT	I	SA MAKSYMILIANOWO	MAKSYMILIANOWO
244, 245	GT	I	SA MAKSYMILIANOWO	MAKSYMILIANOWO
246, 247	GT	I	SA MAKSYMILIANOWO	MAKSYMILIANOWO

FRONTOWA BAZA REMONTOWA - 71

	SzFBR-71	II	N1 GRUDZIĄDZ	GNIEZNO, WRZEŚNIA, SWA- RZĘDZ
71	bzab	II	N1 GRUDZIĄDZ	- " -
71	brpg	II	N2 BRANIEWO	- " -
74	brpg	II	N3 ELBLĄG	- " -
71	brpk	II	N2 CHELMNO	- " -
74	brpk	II	N3 TORUŃ	- " -
75	brpk	II	N4 GDAŃSK	- " -
71	bes	II	N2 BRANIEWO	- " -
71	bru	II	N2 GRUDZIĄDZ	- " -
71	brzpg	II	N3 KOSZLIN	- " -
71	brsinż	II	N3 UNIEŚCIE	- " -
71	brzpk	II	N4 ELBLĄG	- " -
71	brsł	II	N4 BYDGOSZCZ	- " -
71	krschem	II	N4 GRUPA	- " -
71	brse	II	N4 GRUPA	- " -

FRONTOWA BAZA REMONTOWA - 72

	SzFBR	II	N1 WADOWICE	PSZCZYŃ, BIELSKO BIALA JASTRZĘBIE ZDRÓJ
72	bzab	II	N1 WADOWICE	- " -
72	brpg	II	N2 SKAWINA	- " -
76	brpg	II	N3 ZATOR	- " -
72	brpk	II	N2 CZŁECHOWICE	- " -

1	2	3	4	5
77	brpk	II	N3 BIELSKO-BIALA	PSZCZYNA, BIELSKO-BIALA, JASTRZEBIE ZDROJ
78	brpk	II	N4 SROCEW	- " -
72	bes	II	N2 PSZCZYNA	- " -
72	bru	II	N2 OSWIECIM	- " -
72	brzpg	II	N3 WIELCZYKA	- " -
72	brsinz	II	N3 ZYLIEC	- " -
72	brzpk	II	N3 NOWY TARG	- " -
72	brsk	II	N4 BRZESKO	- " -
72	krschem	II	N4 BOCHNIA	- " -
FRONTOWA BAZA REMONTOWA - 73				
	SzFBR-73	II	N2 KRAŚNIK	LIPSKO, OPOLE LUBELSKIE, OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
73	bzab	II	N2 KRAŚNIK	- " -
73	brpg	II	N2 TARNOBRZEG	- " -
73	brpk	II	N2 LUBLIN	- " -
79	brpk	II	N3 ZAMOŚĆ	- " -
80	brpk	II	N4 LUBLIŃ	- " -
73	bes	II	N3 PUŁAWY	- " -
73	brzpg	II	N3 JAROSŁAW	- " -
73	brzpk	II	N3 ZRESZÓW	- " -
73	brsinz	II	N4 ŚWIDNIK	- " -
73	brsk	II	N4 LUBARTÓW	- " -
73	bru	II	N4 STALOWA WOLA	- " -
73	krschem	II	N4 BIALA PODLASKA	- " -

Załącznik nr 7
do sytuacji tyłowej

URZUTOWANIE ZAPASÓW ŚRODKÓW MATERIALNYCH FRONTU POLNOCCNEGO

Rodzaj środków materialnych	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Zapasy frontu										Nazwa we francie		
			zapasy armii					Zap. armijne						Zap. frontowe	
			zapasy pułków		zapasy dywizji / brygady /		Rozem w dwi- zji / bryg /	APTBR /SK IIIK/	RBA /SK IIIK/	Nazwa armii	PTBR /SK IIIK/	TEF /SK IIIK/		TBF /SK IIIK/	Nazwa we francie
			zapas pododdzia- łów	zapas w transp. pułkowe	Razem w /D/M/	Razem w pułku									
zapas przy sprzecie, pododdzia- łów	zapas w transp. pułkowe	Razem w /D/M/	Razem w pułku	zapas w DFZ	APTBR /SK IIIK/	RBA /SK IIIK/	Nazwa armii	PTBR /SK IIIK/	TEF /SK IIIK/	TBF /SK IIIK/	Nazwa we francie				
Amunicyja	strzelecka	jo	0,5	0,3	0,8	0,2	1	10	1	1	1,5	1,2	0,27	1,5	
	strzel. do broni pokła- dowej		1	0,3	1,3	0,2	1,5				1,7	1,7	0,27	2,1	
	artyleryjska i moździer- zowa		0,3	0,3	0,8	0,2	1				1,3	1,3	0,2	1,6	
	rakietowa M-14		-	0,2	0,8	0,2	1				1,3	1,3	0,2	1,5	
	M-21		-	0,66	1,34	-	1				1,3	1,3	0,2	1,5	
	PKK		1	0,5	1,5	0,5	2				1,75	1,75	0,2	2,2	
	czołgowa		1	0,1	1,1	0,25	1,35				1,75	1,75	0,2	2,1	
	przecielotnicza, ZSU-23		1	0,5	1,5	0,5	2				2,5	2,5	0,33	3	
	-4		0,3	0,7	1,5	0,5	2				2,5	2,5	0,33	3	
	przecielot. pociski rakietowe 9M31M 9M32M		1	-	1,25	0,25	1,25				1,5	1,5	0,13	1,7	
przecielotnicza dla armii lotniczej		1	0,25	1,25	0,25	1,5				2	2	0,1	2,3		
Zabezpiecza dni walki		dni	-	-	2,5	-	-				3	3	0,5	3,5	
Lubkiety Z-P	Zabezpiecza dni walki	dni					3 - 4				1,5	1,5-5,5	1	3	
	B-30			0,5							0,5				
	B-70			0,5							0,5				
	T-300			0,5							0,5				
	RUB			2							0,5				
Materiały	benzyna samochodowa olej napędowy dla: czoł- gów i L.P.	Jn	1+0,25x/ 1+0,5x/	0,25	1,5	0,25	1,75				0,4	2,15	0,15	2,5	
	Zabezpiecza dni walki			0,5	2	0,5	2,5				0,7	3,2	0,3	3,5	
Pędne + 10 % samolotów	Zabezpiecza dni walki					5 - 6					2	7-5	1	12-14	
	benzyna lotnicza	Jn	1	3,5	4,5	-	4,5				2	6,5	0,25	5,5	
	palivo lotnicze	Jn	1	3,5	4,5	-	4,5				2	6,5	-	5,5	
	Zabezpiecza dni walki	dni				3					1,5-2	1,5-7		3-4	
Zabezpiecza dni walki	MN /na każdą rakietę	Jn	1,1	1,1	1,1		1,1				1,1	1,1	0,15-0,1	1,25-1,5	
	zabezpiecza dni walki														

x/ zapas dorazny

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Zywność	W, S /wojenna, wojenne sucha/ S /sucha/	rodz. "	1-1/3	4	1	5	1	6	3,5	9,5					
Umundurowanie	Zabezpiecza dni walki zapas ogólny zapas wymiennno-napraw- czy zapas kapciowo-pralni- czy /bielizna/ zapas dla wypisanych ze szpitala zapas na zabiegi specjali- st. n. EsChem	Kpl			50-150	7	500/5%/ 300 1500 25 1500	9	3000 12000	13	15	15	15	15	20
Materialy sanitarne	zaopatrzenie bojowe /na ilość porażonych/ zaopatrzenie bieżące /na : stan i stan kózek/ krew	litr.			500		2000 50% /M-C 30		10000 8000/15 dni	10000 3000	100% /15 dni 15 dni	500	2000		

ponadto zapasy dorazne przy użytkowniku:

- 0,25 jn benzyny samochodowej
- 0,5 jn oleju napędowego
- 2 rodz. żywności

Załącznik nr 14
do założenia głównego

OCENA OPERACYJNO-GEOGRAFICZNA OBSZARU PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI
ZACHODNIEGO TDW

1. Ogólna ocena obszaru

Opisywany obszar leży w północnej części zachodniego teatru działań wojennych. Na obszarze tym znajdują się:

a/ Dania i cieśniny bałtyckie wraz z przyległymi wodami BAŁTYKU i MORZA PÓŁNOCNEGO.

b/ Terytoria północnej części NRD, RFN, Holandii, Belgii i LUKSEMBURGA.

Oba te rejony zajmują kluczowe pozycje operacyjno-strategiczne w planach przygotowań wojennych europejskich państw NATO.

Ogólna głębokość omawianego obszaru od dolnego biegu ODRY do granicy belgijsko-francuskiej wynosi około 850 km. Leży on w środkowej części północnego i częściowo centralnego kierunku strategicznego. Szerokość obszaru wraz z PÓŁWYSPEM JUTLANDZKIM wynosi ok. 700 km.

Obszar ten obejmuje:

- jutlandzki kierunek operacyjny;
- północnonadmorski kierunek operacyjny;
- berlińsko-ruburski kierunek operacyjny.

Terytorium jutlandzkiego kierunku operacyjnego jest swego rodzaju "pomostem" pomiędzy PÓŁWYSPEM SKANDYNAWSKIM, a kontynentalną częścią zachodniego TDW, stanowi zatem ogniwo łączące kraje NATO położone w rejonie cieśnin duńskich. Jutlandzki kierunek operacyjny jest rejonem bazowania sił powietrznych i morskich NATO w strefie Zachodniego Bałtyku. W związku z tym może być obszarem wypadowym przeciwko państwom Układu Warszawskiego, a głównie przeciwko POLSCE i NRD. Jest także terenem, na którym może być stawiany długotrwały opór w celu blokady wyjść z MORZA BAŁTYCKIEGO na MORZE PÓŁNOCNE i OCEAN ATLANTYCKI.

Kontynentalna część opisywanego obszaru pod względem ukształtowania powierzchni i pokrycia terenu jest bardziej zróżnicowana.

Północna część tworząca pas nadmorski jest to nisko położona równina, stanowiąca część Nizu Środkowoeuropejskiego.

W południowej części ciągną się obszary wyżynne Średniogórza Niemieckiego. Występują tu pasma górskie wraz z obniżeniami poprzecinane dolinami rzek. Przez teren ten przepływa w kierunku południkowym pięć dużych rzek posiadających przy swych ujściach szerokie i długie estuaria. Występują na nim duże kompleksy leśne, które z zasady pokrywają środkowe i górne partie pasm i masywów górskich oraz wschodnie obszary nizinne.

W granicach tego obszaru znajdują się bardzo ważne pod względem ekonomicznym, politycznym i militarnym rejony:

- Zagłębie Ruhry - najpotężniejszy kompleks wojskowo-przemysłowy w państwach NATO na zachodnim TDW;
- BERLIN - stolica NRD oraz BERLIN ZACHODNI, węzeł komunikacyjny, ważny ośrodek przemysłowy i polityczno-administracyjny;
- hanowersko-brunszwicki ośrodek przemysłowy;
- Zagłębie Akwizgrańskie /Aachen/;
- Ośrodek Przemysłowy Kolonii /KOLN/, jeden z największych w RFN ośrodków przetwórstwa ropy naftowej;
- Zagłębie Luksemburskie;
- BONN - stolica RFN.

Opanowanie każdego z tych rejonów może mieć zasadniczy wpływ na przebieg operacji.

Omawiany obszar jest w dużym stopniu zurbanizowany i na bardzo gęstą sieć miast i osiedli. Typowym przykładem aglomeracji jest HAMBURG i LUBEKA, które blokują wyjścia na Półwysep Jutlandzki oraz tworzą w powiązaniu z Kanałem Kilońskim swego rodzaju czworobok obronny.

Bardzo gęsta sieć osadnicza i ośrodki przemysłowe, zwłaszcza w zachodniej części obszaru stwarzają dogodne warunki do organizowania przez przeciwnika punktów oporu. W związku z tym na znacznej części obszaru działania wojsk będą się odbywały w terenie silnie zurbanizowanym.

2. Operacyjna ocena warunków fizyczno-geograficznych

2.1. Rzeczba terenu

Rejon Półwyspu Jutlandzkiego wraz z archipelagiem ponad 400 wysp duńskich jest przeważnie niski i równinny z niewielką ilością lasów i małych rzek o zabagnionych dolinach. Jego wy-

brzeża mają charakter fiordowy. Główne cieśniny Sund, Mały i Wielki Bełt mają niewielką szerokość i są stosunkowo płytkie. Wyspy duńskie stanowią pomost między Europą Środkową, a Półwyspem Skandynawskim i zamykają wyjście z BAŁTYKU. Do największych wysp Danii należą:

- ZELANDIA mająca 7017 km² powierzchni;
- FIONIA /Fyn/ - około 3000 km² powierzchni;
- LOLLAND - 1244 km² powierzchni;
- BORNHOLM - 587 km² powierzchni.

W części kontynentalnej występują liczne rejony, które na poszczególnych rubieżach ograniczają możliwość rozwinięcia wojsk wzdłuż frontu.

Północna część NRD położona między ŁABĄ i ODRĄ jest to teren lekko falisty i pagórkowaty pokryty masywami leśnymi i licznymi jeziorami. Utwory polodowcowe obejmujące POJEZIERZE MEKLEMBURSKIE i BRANDENBURGIĘ stanowią przeszkody naturalne, które mogą utrudniać działania zaczepne, zwłaszcza wojsk pancernych. Ze względu na dużą ilość jezior i masywów leśnych rejon ten jest dogodny do organizowania obrony. Obszar położony między ŁABĄ a WEZERĄ jest na ogół nizinny. Jego wschodnia część ma charakter wyżyny obejmującej postać LÜNEBURGER HEIDE. W zachodniej części teren staje się wyraźnie niski, zabagniony i pocięty dolinami rzek. Obszary podmokłe ciągną się szerokim pasem nadmorskim między dolnym biegiem ŁABY a dolną WEZERĄ. Obszar między dolnym biegiem WEZERY a dolnym RENEM jest rozległą zabagnioną i torfiastą równiną, pociętą gęstą siecią kanałów odwadniających. Na terenie Holandii występują obszary depresyjne. Wybrzeże MORZA PÓLNOCNIEGO otoczone jest archipelagiem Wysp Wschodnio-fryzyjskich oddalonych od lądu średnio 3-11 km.

W południowej części omawianego obszaru znajdują się: Średniogórze Niemieckie, Reńskie, Góry Łupkowe i Ardeny.

Średniogórze Niemieckie tworzą pasma starych i dość wysokich gór i wyżyn /Harz, Las Turyński, Ehen, Vogelsberg/ przecinane rozległymi obszarami nieckowatymi. Góry Harcu /Harz/ to silnie wypiętrzony masyw mający 80 km długości i 30 km szerokości. Najwyższy szczyt Brocken - wznoszący się 1142 m n.p.m. Masyw ten jest pocięty wąskimi dołkami rzecznyymi, które wrzynają się głęboko w jego zbocza. Jest on porośnięty lasami i posiada słabo rozwiniętą sieć dróg, które charakteryzuje krętość i duże spadki. Masyw Gór Harcu stanowi poważną przeszkodę terenową,

zwłaszcza dla wojsk pancernych i ciężkiego sprzętu wojskowego. Ze względu na brak powiązania z innymi masywami górskimi, Góry Harcu są łatwe do obejścia zwłaszcza od północy.

Las Turyński około 120 km długości i 15-25 km szerokości. Średnia wysokość gór sięga 500-700 m, a najwyższy szczyt - 984 m npm. Są to na ogół góry o łagodnych zboczach, ale miejscami występują tu zbocza strome i silnie zalesione. Pasma tych gór stanowi naturalną rubież terenową osłaniającą od zachodu Sasko-Turyński Okręg Przemysłowy NRD, ponieważ znajduje się w strefie granicznej NRD z RFN.

Góry Rhon należą do Pogórza Heskiego, położonego na zachód od rzeki WERRA. Przeciętna wysokość tych gór wynosi 500-600 m. Najwyższy szczyt osiąga 950 m npm. Bardziej na zachód znajduje się wulkaniczny masyw Vogelsberg - 772 m npm.

Reńskie Góry Łupkowe położone są na południe i wschód od ZAGŁĘBIA RUIRY. Rozciągają się na obszarze wielkości 400 km na 150 km. Mają charakter szerokich wyżyn pokrytych lasami, licznymi torfowiskami i zabagnieniami.

Do ważniejszych masywów należą: HUNSRÜCK, TAUNUS oraz obszary wyżynne EIFEL, WESTERWALD. Ich średnia wysokość waha się w granicach od 500-700 m npm. Góry te są pocięte głębokimi dolinami i obniżeniami śródgóorskimi, które można wykorzystać do rozbudowy sieci komunikacyjnej. Zalesianie tych gór jest duże i dochodzi do 45%, a w niektórych partiach górskich - do 60%, co utrudnia obserwację i orientację. Najdogodniejsze obejścia tych pasm górskich występują od południa wzdłuż rzek LAHN i SIEG.

Las Turyński to najbardziej na północ wysunięte pasmo górskie długości około 110 km i szerokości 3-10 km. Pasma to ma skaliste zbocza i strome krawędzie.

Góry Ardeny stanowią przedłużenie Reńskich Gór Łupkowych w kierunku zachodnim. Znajdują się one - na obszarze Belgii, Luksemburga i częściowo Francji. Masyw Ardenów ma charakter falistej wyżyny wznoszącej się od 300 do 400 m npm z najwyższymi szczytami 694 m npm.

Rzeki przepływające przez Ardeny wcinają się głęboko w teren tworząc głębokie doliny o stromych zalesionych zboczach.

2.2. Przeszkody wodne

Główne rzeki płyną przeważnie z południa na północ. Średnie odstępki między rzekami szerokości 50-100 m wynoszą przeciętnie 45 km, a między rzekami szerokości większej niż 100 m - około 100-150 km. Dolne i środkowe odcinki szerokich rzek stanowią dogodne rubieżę do organizowania obrony.

Najważniejszymi przeszkodami wodnymi dla wojsk nacierających są rzeki: LABA, WEZERA, EMS, REN oraz kanały: Kiloński, Boczny LABY, Śródlądowy i Dortmund-Ems.

W dolnych brzegach rzek dodatkową trudność podczas ich forsowania stanowią mogą szerokie lejkowate ujścia, muliste dno oraz wahania poziomu wód spowodowane pływami morskimi. W środkowych biegach rzeki są bardziej wąskie i płytkie, jednak bardzo często zbocza dolin są wysokie i strome, uniemożliwiające dostęp do koryta wody.

Na obszarze RFN, Belgii i Holandii w wyniku zniszczenia lub przerwania pracy urządzeń hydrotechnicznych na rzekach i kanałach mogą zostać zatopione niektóre tereny depresyjne po osuszonych bagnach. Najgroźniejsze w skutkach może być zatopienie dolin rzecznych spowodowane zniszczeniem zapór wodnych.

Rzeki Półwyspu Jutlandzkiego są przeważnie małe i płyną w kierunku równoleżnikowym w średnich odstępach co 30 km. Jeśli chodzi o kanały to najtrudniejsze do pokonania będą Kanał Kiloński i Lim Fjord.

Najważniejszymi terenami w RFN, które mogą zostać zatopione są:

- przejście akweduktowe Kanału Śródlądowego nad WEZERĄ k. MINDEN, gdzie spuszczenie wody Kanału do WEZERY może okresowo zatopić dolinę WEZERY w kierunku północnym na odcinku 50 km do m. NIENBURG;
- wąskie przejście WEZERY w rejonie Porta Westfalica k. MINDEN, gdzie wysadzenie skału może zatopić dolinę WEZERY na 50 km odcinku aż do HAMELN;
- obszar, na którym znajduje się skała HOHENSBURG, w rejonie SYDURG na rzece RUHRA /RUHR/, wysadzenie skały można zatopić teren na południe od DORTMUNDU.

Trudnymi do pokonania przez wojska mogą być także liczne tereny bagienne położone w pasie nadbrzeżnym MORZA PÓLNOCNIEGO, szczególnie w okresie długotrwałych opadów deszczu. Zazwyczaj

zjawisko takie występuje jesienią /deszcze i opady mokrego śniegu/ oraz na wiosnę w czasie zanikania pokrywy śnieżnej.

Ogółem w pasie przymorskim RFN istnieje 14 rejonów podatnych na tworzenie nieprzejezdnych bagien o ogólnej powierzchni około 2700 km². Największe z nich występują między rzeką EMS a RENEN.

Najdogodniejsze obszary do działań wojsk ze względu na ukształtowanie terenu i hydrografię występują na kierunku: WITTENBERGE, UELZEN, MÜNSTER, VERDEN, LINGEN.

2.3. Warunki klimatyczne

Klimat Danii i północnych terenów pasa nadmorskiego kształtują masy powietrza z nad OCEANU ATLANTYCKIEGO. Zimy są łagodne /od -0,8 do +3°C/, lata chłodne /od +16 do +18°C/. Przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie. Dni pochmurnych jest więcej niż pogodnych. Często występują zamglenia i opady atmosferyczne; dni deszczowe przeważają w okresach jesiennych i zimowych. Klimat środkowej części RFN, LUKSEMBURGU i południowej Belgii jest umiarkowany, mający cechę klimatu kontynentalnego i morskiego. Nieco ostrzejsze zimy i cieplejsze lata występują na obszarach wschodnich. Wyżynne tereny tego obszaru odznaczają się większą wilgotnością i niższymi temperaturami niż obszary nieckowate i nizinne.

Pokrywa lodowa na rzekach i kanałach utrzymuje się nierównomiernie i średnia wynosi na LABIE 47 dni w roku, na WEZERZE - 37, na rz. EMS - 27, na RENIE - 20 dni. Zdarzają się zimy, w czasie których lód się nie pojawia. W czasie niezwykle ostrych zim lód skuwa wszystkie przeszkody wodne włącznie z cieśninami duńskimi.

2.4. Aglomeracje miejskie

Aglomeracje miejskie mogą być specyficznym rodzajem przeszkód dla nacierających wojsk. Są one skupione głównie w pasie nadmorskim, wzdłuż dużych rzek oraz w rejonach przemysłowych RFN, Belgii i Holandii.

Operacyjne znaczenie miast polega także na roli, jaką spełniają w administrowaniu regionami, w funkcjonowaniu ekonomiki państw oraz świadczeniu usług na rzecz wojska.

Największe znaczenie ekonomiczno-militarne w NATO odgrywają aglomeracje takich wielkich okręgów przemysłowych, jak ZAGŁĘBIE RURY i ZAGŁĘBIE SAARY.

2.5. Konurbacje miejskie

Zagłębie Ruhry zajmuje powierzchnię około 7000 km² /prawie 3% obszaru RFN/ z liczbą ludności ponad 6 mln /10% ludności RFN/ i rozciąga się na obszarze wielkości 70 km na 100 km.

Aglomeracje i konurbacje miejskie z całą swoją specyfiką komunikacyjno-urbanistyczną i olbrzymimi obszarami połączonych osiedli lub miast oraz przygotowanym systemem obronnym mogą stanowić trudne do zdobycia rejony umocnione.

3. PRZYGOTOWANIE OPERACYJNE

3.1. Transport i komunikacja

Na omawianym obszarze występują dwa charakterystyczne układy. Układ komunikacyjny cieśnin bałtyckich wraz z Półwyspem Jutlandzkim, który charakteryzuje dużą ilość przepraw promowych i promieniście rozchodzących się dróg od środka wysp /półwyspu/ w kierunku wybrzeży. Układ kontynentalny na północnych obszarach NRD, RFN, Belgii, Holandii i Luksemburga opiera się na węzłach drogowych w dużych miastach i drogowych połączeniach międzymiastowych.

Sieć komunikacyjna na tym obszarze jest bardzo dobrze rozwinięta. Występuje tu ponad 50 km dróg bitych i ponad 10 km linii kolejowych na 100 km². Wiele dróg kołowych, kolejowych i wodno-śródlądowych przebiegających równolegle umożliwia w razie potrzeby przechodzenie z jednego rodzaju transportu na drugi. W przewożeniu ładunków masowych komunikację lądową wyręcza w poważnym stopniu żegluga śródlądowa, a w Danii przybrzeżna, dysponująca licznym taborem pływającym.

Ukształtowanie terenu i łagodny klimat sprawiają, że drogi na tym obszarze są dostępne dla ruchu kołowego przez cały rok. Transport samochodowy będzie w czasie wojny posiadał dominujące znaczenie w przewozach zaopatrzenia, gdyż jest to środek transportu najbardziej odporny na zniszczenia.

Sieć kolejowa jest gęsta i różnorodna. Przeciętna gęstość linii kolejowych przekracza 10 km/100 km²; w tym ponad 40% stanowią linie dwu- i wielotorowe. Układ, gęstość linii i dobre wyposażenie techniczne pozwalają na wybranie po 2-3 trasy dofrontowe na każdym kierunku operacyjnym, a połączenia północ-południe zapewniają wybór tras rękadowych.

W kontynentalnej części omawianego obszaru znajduje się duża ilość węzłów kolejowych, co pozwala na dokonywanie manewru trasami i zmniejsza zależność przewozu od konkretnej trasy kolejowej. Ciągłość pracy transportu zależy będzie od zabezpieczenia przed zniszczeniem wrażliwych na uderzenia węzłów, mostów, tuneli, wiaduktów. Szczególnie czułym rejonem jest ZAGŁĘBIE RUHRY oraz miasta: HAMBURG, HANNOVER, BREMA, LUKSEMBURG, LIEGE, BRUKSELA, ANTWERPIA, ROTTERDAM i UTRECHT.

Zniszczenie mostów na LABIE może spowodować odcięcie komunikacji kolejowej RFN i Danii, natomiast na RENIE - przerwę w dostawach zaopatrzenia dla sił zbrojnych NATO z portów belgijskich i holenderskich do strefy działań bojowych.

Duńska sieć kolejowa jest słabiej rozwinięta. Oprócz głównej trasy tranzytowej, łączącej sieć kolejową Norwegii i Szwecji z kontynentalną częścią EUROPY, pozostałe linie kolejowe mają charakter lokalny.

Żegluga śródlądowa odgrywa ważną rolę w przewozach ładunków masowych RFN, Belgii i Holandii. Jest ona także planowana i obecnie wykorzystywana przez NATO do celów wojennych. Świadczą o tym fakty budowy magazynów z zapasami wojennymi w pobliżu śródlądowych szlaków wodnych oraz magazynowanie na barkach rzecznych amunicji i sprzętu wojennego. Najważniejszymi szlakami komunikacji wodnej są rzeki: LABA, EIDER, EMS, WEZERA, ALLER, REN oraz Kanał Kiloński, kanały: Küsten Kanał, Wesel - Datel Kanał, Dortmund-Dms Kanał, Kanał Śródlądowy oraz Kanał Boczny LABY. Funkcje śródlądowych dróg wodnych spełniają także cieśniny duńskie. Największa gęstość dróg wodnych występuje w Holandii. Ważne znaczenie gospodarczo-komunikacyjne posiada Kanał Boczny LABY łączący LABĘ w rejonie HAMBURGA z Kanałem Śródlądowym. Kanał ten ma również znaczenie militarne jako przeszkoda wodna; ma on 115 km długości i oddalony jest od wschodniej granicy RFN o 10-40 km.

Ważną rolę szczególnie w duńskim systemie komunikacji odgrywa morska żegluga przybrzeżna ze względu na wyspiarski charakter Danii oraz silnie rozwiniętą linię brzegową BAŁTYKU i MORZA PÓŁNOCNEGO. Żegluga przybrzeżna w rejonie MORZA PÓŁNOCNEGO posiada głównie charakter lokalno-państwowy, a w rejonie cieśnin duńskich - także znaczenie międzynarodowe. Najsilniejszym taborem promów dysponuje Dania /ponad 90%/ , natomiast RFN posiada 70 promów.

3.2. Bazy i porty morskie

Komunikacja morska posiada dla europejskich państw NATO duże znaczenie, ponieważ ich potencjał przemysłowy uzależniony jest od importu surowców, który prawie całkowicie odbywa się drogą morską. Najważniejszymi bazami wylądowczymi i portami europejskich państw NATO w środkowej części ZTDW są: w RFN - HAMBURG, WILHELMSHAVEN, BREMA, EMDEN, LUBEKA; w Danii - KOPENHAGA, KORSOR, KOLUNDBORG, FREDERICIA i ALSORG, w Belgii - ANTWERPIA i GANDAWA oraz w Holandii - ROTTERDAM, AMSTERDAM, IJMUIDEN, UELZEN i TER-NEUZEN. Na szczególne podkreślenie zasługuje holenderski port ROTTERDAM, zwany europortem z rocznym przeładunkiem około 270 mln ton towarów, z czego ponad połowę stanowi import ropy naftowej. Po likwidacji baz wylądunkowych NATO we Francji głównymi portami przeładunkowymi paktu stały się porty holenderskie, a w drugiej kolejności - porty zachodniemieckie. Flota handlowa państw NATO położonych w środkowej części ZTDW posiadała w 1976 r. ogółem 4935 statków o łącznym tonażu 20 000 000 BRT.

Duże znaczenie operacyjno-taktyczne MORZA PÓLNOCNEGO, cieśnin duńskich i ZACHODNIEGO BAŁTYKU zmusza państwa NATO do utrzymywania w tym rejonie dużej liczby baz i portów wojennych, w których bazujące siły morskie spełniają głównie rolę "strażnika".

Najważniejszymi portami wojennymi są w RFN - KILONIA, WILHELMSHAVEN i CUXHAVEN; w Danii - KOPENHAGA i KORSOR; w Holandii - DEN HELDER i ULISSINGEN oraz w Belgii - ANTWERPIA.

3.3. Lotniska

Najważniejsze lotniska rozmieszczone są w zachodniej części RFN /wzdłuż RENU/, w SZLEZWIKU-HOLSZTYNIE, w państwach BENELUKSU i na PÓLWYSPIE JUTLANDZKIM. Są one bezpośrednio podłączone do sieci rurociągów paliwowych.

Niektóre lotniska w zachodniej części RFN oraz w Holandii i Belgii są przewidziane do przyjmowania sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych przetrzucanych z kontynentu amerykańskiego do EURO-PY. Na lotniskach rozbudowane są dla samolotów ukrycia typu żelbetonowego lub łukowego o konstrukcji składanej z gotowych elementów. Liczba ukryć jest różna i zależy od pojemności operacyjnej lotniska.

Niektóre odcinki publicznych dróg kołowych i autostrad są już przygotowane lub przygotowuje się je do startu i lądowania samolotów.

3.4. Rozbudowa inżynierska

Na omawianym obszarze rozbudowano system wojennych stanowisk dowodzenia /SD/ i wojennych stanowisk kierowania /SK/. Są one połączone z obsługującymi je węzłami łączności i utrzymywane w stałej gotowości bojowej.

Największe ich zagęszczenie występuje na zachód od WILHELMS-HAVEN oraz w północnej części SZLEZWIKU-HOLSZTYNIE.

Na zachód od granicy RFN z NRD został zbudowany system jądrowych zapór minowych, który obejmuje kilka tysięcy komór i tworzy pas głębokości do 100 km. Wybuchy min jądrowych mogą spowodować duże zniszczenie w cieśninach i przesmykach uniemożliwiając lub utrudniając ruch wojsk. System zapór jądrowych, z jednej strony, spełnia rolę zapory, z drugiej zaś - wykonuje określone zadanie w systemie niszczeń.

3.5. Przygotowanie kwatermistrzowskie

Możliwości materiałowego pokrycia wojennych potrzeb zbrojnych NATO przez państwa EUROPY ZACHODNIEJ wynoszą około 50%. Pozostałe 50% środków materiałowych i techniki wojennej musi być dostarczone z innych kontynentów, głównie ze Stanów Zjednoczonych. Powoduje to konieczność nagromadzenia w EUROPIE już w okresie pokojowym zapasów, które powinny zaspokajać potrzeby związane z prowadzeniem wojny przez 90 dni.

Największe skupiska zapasów wojennych występują w trzech głównych zgrupowaniach magazynowych: w środkoworeńskim, zachodnioruhrskim i północnocholsztyńskim.

Załącznik nr 15
do założenia głównego

DOWÓDCA FRONTU PÓLNOCNego

DYREKTYWA OPERACYJNA NACZELNEGO DOWÓDCY ZJEDNOCZONYCH SIŁ ZBROJNYCH nr 001. ZSD - BRONISZÓW /18 km pld. ZIELONA GÓRA/.
4.00 12.6. Mapa 1:500 000, wydanie 1972 r.

Pierwsze. "Zachodni" o 16.00 11.6 przeszli do działań wojennych bez stosowania broni jądrowej. Północna Grupa Armii zgrupowaniem uderzeniowym w składzie: 1 KA /B/, 1 KA /WB/, 1 KA /NZ/, 16 BPD /WB/ i 27 BPD /NZ/, we współdziałaniu z 2 Połączonymi Taktycznymi Siłami Powietrznymi przeszła do działań zaczepnych wykonując uderzenia na kierunkach: HILDESHEIM, MAGDEBURG, FRANKFURT; UELZEN, PERLEBERG, SCHWEDT i pokonując opór osłonowych związków taktycznych 3 i 4 A naciera w głąb terytorium NRD.

1 KA /H/ stanowiący odwód operacyjny Północnej Grupy Armii do godzin rannych 13.6 może osiągnąć gotowość do działań i 15-16.6 może być wprowadzony do bitwy w celu spotęgowania uderzenia.

JKA ze składu sił zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego siłami 6 DZ /NZ/ prowadząc bitwę graniczną podciąga z głębi w strefę działań bojowych JDZ /D/.

Siły powietrzne "zachodnich" prowadzą walkę o przewagę w powietrzu na kierunkach uderzenia, wykonując zmasowane i grupowe naloty na obiekty systemu dowodzenia, rozpoznania, obrony przeciwlotniczej, OPK oraz wojska "wschodnich" przegrupowujące się do strefy działań.

Siły morskie Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego wzmocnione zespołami sił floty holenderskiej i brytyjskiej prowadzą intensywne działania zaczepne w celu wywalczenia inicjatywy operacyjnej w akwenie Bałtyku Zachodniego.

Drugie. Zjednoczone Siły Zbrojne na ZTDW uderzeniem środków radioelektronicznych i lotnictwa na obiekty systemu rozpoznania i dowodzenia, środki przenoszenia broni jądrowej, składy amunicji jądrowej, lotniska, środki OPL, ważne węzły komunikacyjne i odwody nieprzyjaciela, usiłują naruszyć jego system rozpoznania i dowodzenia wojskami, osłabić potencjał nuklearny i uderze-

niowy oraz opóźnić podejście odwodów operacyjno-strategicznych.

Wykorzystując rezultaty operacji powietrznej na ZTDW i uderzeń radioelektronicznych Zjednoczone Siły Zbrojne mają ostatecznie załamać natarcie nieprzyjaciela w bitwie granicznej i siłami głównymi frontów przejść do strategicznej operacji zaczepnej na planowanych kierunkach w celu rozbicia sił zbrojnych środkowoeuropejskiego TDW "zachodnich", opanowania terytorium Danii, RFN, Holandii, Belgii, Luxemburga i w 10-14 dniu operacji /22-25.6/ wyjścia do płn.-wsch. granicy państwowej Francji, doprowadzając do wyeliminowania z wojny głównych państw NATO na ZTDW.

W przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej, zgodnie z ustaleniami Politycznego Komitetu Doradczego państw - sygnatariuszy Układu Warszawskiego, musi wykonać pierwsze uderzenia jądrowe siłami strategicznych wojsk raketowych, lotnictwa dalekiego zasięgu, frontów i Połączonej Floty Bałtyckiej. Strategiczne wojska raketowe, lotnictwo dalekiego zasięgu i Połączona Flota Bałtycka w pierwszym uderzeniu jądrowym, niszczą środki przenoszenia i składy amunicji jądrowej, samoloty na lotniskach, obiekty systemu dowodzenia i obrony przeciwlotniczej, bazy morskie oraz inne obiekty nieprzyjaciela o znaczeniu operacyjno-strategicznym na zachód od rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUND.

Trzecie. Na prawo Połączona Flota Bałtycka prowadzi działania w celu rozbicia sił morskich "zachodnich" w akwenie Bałtyku Zachodniego oraz wspiera nadmorskie skrzydło Frontu Północnego.

W ramach operacji strategicznej wykonuje samodzielną operację desantową w celu opanowania Wyspy BORNHOLM oraz uczestniczy w powietrzno-morskiej operacji desantowej Frontu Północnego w celu opanowania Wysp i Cieśnin Duńskich.

SD KALININGRAD.

Na lewo Front Centralny o 6.00 12.6 przechodzi do operacji zaczepnej, wykonując główne uderzenie w kierunku: ERFURT, GIESSEN, LIEGE, FORMUT w celu rozbicia części sił PGA i głównych sił CGA, 4 PTSP, podchodzących odwodów strategicznych nieprzyjaciela oraz opanowania środkowej części RFN, Luxemburga i Belgii w swoim pasie natarcia i we współdziałaniu z Frontem Północnym i Południowym doprowadzając do wyeliminowania z wojny RFN, Luxemburga i Belgii.

W toku zadania bliższego, we współdziałaniu z Frontem Północnym i Południowym, rozбивa 1 KA /B/, główne siły CGA i w 7-8 dniu operacji /18-19.6/ opanowuje rubież: HEMER, JULICH, MALMEDY, TRIER.

W toku zadania dalszego rozбивa podchodzące odwody operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela, forsuje z marszu rz. REN i w 10-12 dniu operacji /21-23.6/ dochodzi do płn.-wsch. granicy frontowej Francji w swoim pasie działania.

Linia rozgraniczenia z nim: GUBIN, DAHME, WITTEBERG, LUEDLINBURG, KARLSHAFFEN, /wył/ HOMBERG, /wył/ NIJMEGEN, HELLEVOETSLUIS.

SB od 2.00 12.6 BRANDIS /20 km wsch. LEPZIG/.

Czwarte. Front Północny w składzie: 3 A /R/, 4 A /WR/, 5, 6, 7 A /WP/, 1 AL, OGD "Z", Zgrupowanie Berlińskie /NRD/, 30 DPD, 56, 65, 66 RDZ /WP/, wykorzystując rezultaty operacji powietrznej na ZTDW - ostatecznie załamać natarcie nieprzyjaciela w bitwie granicznej, siłami 3 A /R/ rano 12.6 przejść do operacji zaczepnej na jutlandzkim kierunku operacyjnym, a siłami głównymi rano 14.6 na planowanych kierunkach - w celu rozбивcia Sił Zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, głównych sił Północnej Grupy Armii; 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych i podchodzących odwodów strategicznych nieprzyjaciela, opanowania terytorium Danii, płn. części RFN i Holandii w pasie działania, doprowadzając do wyeliminowania z wojny Danii i Holandii oraz we współdziałaniu z sąsiednimi frontami - RFN.

W zadaniu bliższym, we współdziałaniu z wojskami Frontu Centralnego, rozбивć główne siły Północnej Grupy Armii nieprzyjaciela i w 7-8 dniu operacji /21-22.6/ opanować rubież: CUXHAVEN, OLDENBURG, SCHOONOORD /15 km płn.-wsch. EMMSN/, HARDENBERG, DEUTINCHEM, HAMM, WERL; - we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką - rozбивć Siły Zbrojne Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego i 18-19.6 opanować rubież: VEJLE, BRANDE, VARDE oraz Wyspy Duńskie /bez Wyspy FIONIA/. W okresie tym Front Północny ma opanować również BERLIN ZACHODNI.

W zadaniu dalszym - rozбивć odwody operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela i w 10-12 dniu operacji /23-25.6/ opanować płn.-zach. część RFN i terytorium Holandii w swoim pasie działania oraz 22-23.6 opanować Półwysep Jutlandzki, Wyspę FIONIA i Cieśniny Duńskie, wybrzeże Morza Północnego na odcinku: WILHELMSHAVEN, HELLEVEDTSLUSS, zachowując gotowość do obrony przeciwdesantowej.

W przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej, w pierwszym uderzeniu jądrowym - niszczyć i obezwładniać obiekty nieprzyjaciela do rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUND.

Na operację frontowi przydziela się 610 ładunków jądrowych, z tego: rakiet jądrowych R-70 - 298 /50x3 kt, 111x10 kt, 137x20 kt/; rakiet jądrowych R-300 - 172 /22x20 kt, 60x40 kt, 90x100 kt/, lotniczych bomb jądrowych - 140 /58x30 kt, 47x50 kt, 35x100 kt/ oraz 300 taktycznych rakiet z ładunkiem zwykłym /R-70/. Na operację wyznacza się wysiłek bojowy lotnictwa - 18 A/L. Ponadto na operację przeciwpowietrzną i powietrzną na ZTDW - 3 A/L i więcej.

Piąte. 20 DLMB DZ /R/ od rana 14.6 może wykonywać zadania w pasie działania Frontu Północnego wysiłkiem 2 dywizjoleatów na dobę według decyzji dowódcy frontu.

Szóste. SD Naczelnego Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW od 16.00 12.6 BRONISZÓW, kierunek przesunięcia: pln. HALE, KASSEL, TROISDORF.

Meldunki przedstawić na 8.00 według danych z 4.00 oraz sprawozdanie dobowe o 24.00 według danych z 18.00.

Siódme. Zastępcy: oprócz etatowych - dowódcy Frontu Centralnego i Północnego.

SZEF SZTABU
NACZELNEGO DOWÓDZTWA ZSZ na ZTDW
... /stopień, imię i nazwisko/

NACZELNY DOWÓDCA
ZJEDNOCZONYCH SIŁ ZBROJNYCH
na ZTDW
... /stopień, imię i nazwisko/

Rozdział IV. OPRACOWANIA ZAJĘCIA NR 1 NA TEMAT:
ZAPOZNANIE Z DECYZJĄ DOWÓDCY FRONTU

1. OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA NR 1/III KWL

I. Temat: "ZAPOZNANIE Z DECYZJĄ DOWÓDCY FRONTU"

II. Cel: Zapoznać słuchaczy z decyzją dowódcy frontu dotyczącą wprowadzenia korekt do planu operacji zaczepnej, stosownie do zmian w sytuacji operacyjno-strategicznej zaistniałych po wybuchu wojny, przy jednoczesnym kierowaniu bitwą graniczną, przegrupowaniem głównych sił frontu oraz przejmowaniem w podporządkowanie jednostek wojsk sojusznicznych.

III. Czas: - zajęcia lekcyjne - 4 godziny;
- nauka własna - 16 godzin.

20 godzin

IV. Zagadnienia i orientacyjny podział czasu:

1. Sprawdzenie przygotowania słuchaczy do zajęć	- 15 minut
2. Ocena nieprzyjaciela	- 25 minut
3. Zadanie Frontu Północnego	- 15 minut
4. Zamiar dowódcy frontu	- 35 minut
5. Zadania wojsk	- 45 minut
6. Główne problemy współdziałania	- 35 minut
7. Podsumowanie zajęcia	- 10 minut

Razem: 180 minut

V. Metoda: informacyjno-pokazowa.

VI. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:

1. Podstawę przygotowania się słuchaczy do zajęć stanowią:
 - 1/ Założenie główne z załącznikami.
 - 2/ Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego z miejscem dyslokacji położeniem RA /okres pokoju/.
 - 3/ Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu o 14.00 12.6.
 - 4/ Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego.
 - 5/ Wariant rozwiązania zajęcia nr 1. Zapoznanie z decyzją dowódcy frontu.

Wymienione dokumenty należy wydać słuchaczom na 5-6 dni przed terminem zajęć.

2. Wykładowca na 3-4 dni przed terminem zajęć przeprowadza instruktaż ze słuchaczami grupy szkoleniowej. Prowadząc instruktaż przyjmuje założenie, iż słuchacze nie rozwiązują sami konkretnej sytuacji operacyjno-strategicznej /decyzję otrzymują w gotowej postaci/, a jedynie na jej tle zapoznają się z ich zasadami oraz sposobami operacyjno-strategicznego działania. Przedstawienie tła operacyjno-strategicznego ma być opanowane do głębokiego zrozumienia miejsca, roli i sposobów działania armii w ćwiczeniach głównych. Podczas instruktażu należy omówić sposób przygotowania się słuchaczy do zajęć, zwłaszcza sposób przygotowania mapy, studiowania literatury z wyszczególnieniem rozdziałów, punktów i stron.

Na podstawie otrzymanych materiałów szkoleniowych słuchacze powinni zaznajomić się z treścią założenia głównego i dyrektywy NDZSZ oraz być gotowi do referowania poszczególnych punktów meldunku decyzji dowódcy Frontu Północnego o operacji zaczepnej.

Po podaniu słuchaczom sposobu przygotowania się do zajęć wykładowca podkreśla, że w ćwiczeniu szczególnie eksponowane są:

1/ Zadania z dyrektywy MON nr 005/Oper. do działalności sił zbrojnych PRL w latach 1976-1980 i rozkazów do szkolenia sił zbrojnych PRL.^{99/}

99/ ... "opanować umiejętność organizacji odpierania uderzeń nieprzyjaciela w celu przejęcia inicjatywy w początkowym okresie wojny, łącząc zwłaszcza aktywne formy działania ...". Front Północny siłami 4 A /NRD/ i częścią sił 3 A /R/ osłania operacyjne rozwinięcie głównych sił frontu poprzez aktywne działania obronne w bitwie granicznej, a 13.6 angażując jeszcze część sił 5A /10 DZ/ i 7A /17 DPanc/ załamuje natarcie głównych sił PGA /1 KA-NZ i 1 KA-WB/ ...; ... "wchodzenie do bitwy całością sił lub częścią sił" ... Front Północny rano 12.6 przechodzi do operacji zaczepnej głównymi siłami 3A na jutlandzkim kierunku operacyjnym, a o 6.00 14.6 przechodzi do operacji zaczepnej głównymi siłami frontu /5 i 7 A/ ...; ... "doskonalić sposoby tworzenia zgrupowań uderzeniowych i wprowadzenia ich do bitwy z marszu, przełamywanie obrony nieprzyjaciela silnie nasyconej środkami przeciwpancernymi i zaporami inżynieryjnymi oraz zdecydowanego rozwijania działań zaczepnych ..."; ... "doskonalić formowanie koalicyjnych zgrupowań uderzeniowych, składających się z różnych rodzajów wojsk ...". Front Północny tworzy trzy zgrupowania uderzeniowe: 12.6 - 3 A /R/ na jutlandzkim kierunku operacyjnym; 14.6 - 5 A /WP/ na kierunku OSTERBURG, HOYA; 7 A /WP/ na kierunku: TANGERHUTTE, BAD SALZUFLEN, zgrupowanie koalicyjne, które przełamują obronę nieprzyjaciela na trzech oddzielnych kierunkach.

2/ Zadania wynikające z wytycznych komendanta ASG WP do działalności Akademii Sztabu Generalnego WP na rok 1979/80.

3/ Podstawowe zasady sztuki operacyjnej stosowane podczas rozwiązywania poszczególnych problemów z zakresu organizacji pracy^{100/}

4/ Wnioski z ćwiczeń "TARCZA-76", "ZACHÓD-77", "LATO-78", "WRZESIEŃ-79", ćwiczeń na północno-nadmorskim kierunku strategicznym przeprowadzonych przez ASG SZ ZSRR.

5/ Przykłady historyczne z operacji frontowych.

Na zakończenie instruktazu wykładowca zapoznaje słuchaczy z metodą prowadzenia zajęć, określając jako informacyjno-pokazową z elementami zajęcia grupowego oraz informuje, że referowanie zagadnień odbędzie się przy mapie.

6/ Wykładowca do prowadzenia zajęć wykorzystuje: opracowanie metodyczne zajęcia nr 1: "Zapoznanie z decyzją dowódcy frontu" /wariant rozwiązania/ i mapę "Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego". W opracowaniu metodycznym określa się zagadnienia, orientacyjny podział czasu, metodę prowadzenia zajęcia i poszczególnych zagadnień. W wariantcie rozwiązania zajęcia zawarta jest natomiast merytoryczna treść przerabianych zagadnień. Stąd też obydwie wymienione dokumenty stanowią integralne części zajęcia.

VII. Przebieg zajęcia:

1. Sprawdzenie przygotowania słuchaczy do zajęć - 15 minut

Uwaga metodyczna: Wykładowca po wejściu na salę i przyjęciu meldunku o stanie grupy podaje temat zajęcia oraz, nawiązując do instruktazu, przypomina słuchaczom o sposobie przeprowadzenia zajęcia. Następnie sprawdza:

1/ Mapy słuchaczy. Przygotowanie map do zajęć należy sprawdzić pod kątem podkolorowania oraz uwypuklenia nazw miejscowości określających główne kierunki działania i rubieże do opanowania. Po zapoznaniu się z mapami ocenia zauważone dobre i złe strony.

100/ Przede wszystkim: cel i celowość /wyraźnie sprecyzowano cel operacji Frontu Północnego oraz cele operacji poszczególnych armii i OGD "Z", sposób działania frontu i poszczególnych armii dla osiągnięcia postawionych celów operacji/; /współdziałanie Frontu Północnego z Frontem Centralnym i Połączoną Flotą Bałtycką oraz wewnątrz frontu/; operacyjne zabezpieczenie działań: rozpoznanie, obrona przed bronią masowego rażenia, maskowanie, walka radioelektroniczna, zabezpieczenie tyłowe; wysoki stan polityczno-moralny i dyscyplinę.

2/ Znajomość treści założenia w formie pytań:

a/ Kiedy w siłach zbrojnych "Wschodnich" został wprowadzony stan pełnej gotowości bojowej? Odpowiedź: w wojskach radzieckich na terenie NRD oraz NAL NRD stan pełnej gotowości bojowej bez ogłaszania alarmu wprowadzono o 6.00 11.6, a w siłach zbrojnych PRL o 12.00 11.6.

b/ Kiedy rozpoczęły marsz do rejonu wyjściowego ZT 5 A /WP/? Odpowiedź: związki taktyczne i oddziały 5 A, z wyjątkiem 10 DZ, marsz do rejonu wyjściowego rozpoczęły o 22.00 11.6. 10 DZ marsz do rejonu wyjściowego rozpoczęła z 12-godziennym opóźnieniem.

c/ Jakie zadania, z chwilą wybuchu wojny, wykonywała 1 AL i co robi od 16.00 12.6? Odpowiedź: 1 AL z chwilą wybuchu wojny wykonywała zadania w ramach operacji powietrznej na ZTDW. Od 16.00 12.6 przystąpi do wsparcia i osłony wojsk frontu według decyzji dowódcy Frontu Północnego. Jednocześnie ma być gotowa do udziału w operacji powietrznej na ZTDW w godzinach rannych 13.6.

d/ Gdzie i kiedy dowóda Frontu Północnego ma zameldować decyzję o operacji zaczepnej? Odpowiedź: dowódca Frontu Północnego ma zameldować decyzję o operacji zaczepnej na swoim SD w rejonie MYŚLIBÓRZ o 20.00 12.6.

3/ Teoretyczną znajomość zagadnień, stawiając następujące pytanie: co dowódca określa w decyzji według Regulaminu Walki Sił Zbrojnych PRL /dywizja - pułk/? Odpowiedź: - RW, pkt 52.

2. Ocena nieprzyjaciela - 25 minut

Uwaga metodyczna: Wykładowca po sprawdzeniu przygotowania słuchaczy do zajęć podaje brzmienie zagadnień zajęcia - opracowane metodycznie, rozdział IV, str. 2. Następnie dokonuje wprowadzenia do zajęcia, przypominając słuchaczom niektóre podstawowe założenia teoretyczne problemu.

Treść wprowadzenia:

Podstawę^{101/} do realizacji wszelkich przedsięwzięć związanych z przygotowaniem operacji stanowi decyzja dowódcy frontu, którą podejmuje on jednoosobowo po wyjaśnieniu celu operacji, przeprowadzeniu głębokiej analizy zadania i dokonaniu wszechstronnej oceny położenia /sytuacji/. Oprócz tego dowódca frontu w czasie

101/ Według projektu podręcznika "Operacja zaczepna frontu".

wypracowania decyzji wykorzystuje przygotowane przez sztab, szefów rodzajów wojsk i służb oceny, kalkulacje i niezbędne materiały uzupełniające.

Powzięcie decyzji przez dowódcę frontu musi być poprzedzone nie tylko przeprowadzeniem analizy zadania i oceny położenia, ale również głębokim przemyśleniem sytuacji politycznej, ekonomicznej oraz wyjątkowo złożonych procesów psychologicznych zachodzących zarówno wśród wojsk nieprzyjaciela, jak i własnych, powiązanych ściśle ze stanem polityczno-moralnym i rzutującym na dyscyplinę wojsk frontu. W każdym elemencie decyzji należy rozpatrywać warunki i możliwości takiego działania, które by stanowiło zaskoczenie dla nieprzyjaciela, a równocześnie zapewniło ukrycie /zamaskowanie/ własnych zamiarów i rzeczywistych działań wojsk własnych prowadzących do osiągnięcia celu operacji.

Wyjaśnienie i właściwe zrozumienie celu operacji zaczepnej frontu jest wyjątkowo ważne dla dowódcy i jego sztabu w procesie wypracowania decyzji. Jest on bowiem głównym motywem zamierzonego i skutecznego działania dowódcy frontu, sztabu i wojsk.

Wyjaśnienie celu operacji i przeprowadzenie analizy zadania umożliwiają właściwe zrozumienie miejsca i roli frontu w strategicznej operacji na kontynentalnym TDW oraz ustalenie generalnych założeń współdziałania, w tym również współdziałania w układzie sojuszniczym.

Podstawę decyzji stanowi zamiar operacji, w którym precyzuje się sposób rozbicia głównego zgrupowania wojsk nieprzyjaciela, sposób i czas użycia broni jądrowej, kierunek głównego uderzenia i uderzeń następnych oraz operacyjne ugrupowanie frontu.

Decyzja o operacji zaczepnej frontu zawiera: wnioski z oceny nieprzyjaciela, zadanie frontu, zamiar operacji, zadania wojsk, główne zasady współdziałania, organizację dowodzenia, organizację planowania i główne problemy zabezpieczenia operacji, w tym pracy partyjno-politycznej.

Po tym wprowadzeniu teoretycznym wykładowca zaznajamia słuchaczy z sytuacją operacyjną, przypominając im, że dowódca Frontu Północnego od 15.00 do 18.00 12.6 wysłuchał meldunków szefów zarządów sztabu frontu oraz szefów rodzajów wojsk i służb, zgodnie z wydanymi w tym względzie wytycznymi. Po wysłuchaniu meldunków dowódca Frontu Północnego w czasie od 18.00

do 20.00 12.6 sprecyzował decyzję o operacji zaczepnej przed zameldowaniem jej Naczelnemu Dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW.

Uwaga metodyczna: ze względu na to, iż słuchacze otrzymali pełny tekst meldunku decyzji dowódcy Frontu Północnego o operacji zaczepnej /wariant rozwiązania/ oraz, że miejsca, rola i zadania związków operacyjnych będą przedmiotem zajęcia nr 2, w czasie zajęć zostaną przerobione tylko wybrane zagadnienia, jak rozdział III, pkty 2-6.

Do referowania wniosków z oceny nieprzyjaciela wykładowca wyznacza /lub dopuszcza/ 1-2 słuchaczy, którzy przy wywieszonej mapie /swojej/ referują nakazany problem bez posługiwania się tekstem.

Treść rozwiązania przerobionego zagadnienia przedstawia wariant rozwiązania z zajęcia nr 1, rozdział I, punkt 1.

Wykładowca śledzi wypowiedzi referujących i w czasie konieczności zwraca uwagę na zauważone nieprawidłowości, zarówno co do treści, jak też i formy referowania przerobionego zagadnienia. Może również sam przedstawić całość zagadnienia lub omówić tylko te jego fragmenty, które zostały niedostatecznie lub błędnie przedstawione.

3. Zadanie Frontu Północnego - 15 minut

Uwaga metodyczna: omówienie przedmiotowego zagadnienia należy przeprowadzić podobnie jak zagadnienia 2.

Treść rozwiązania przerabianego zagadnienia przedstawia wariant rozwiązania z zajęcia nr 1, rozdział I, punkt 2.

Na zakończenie można podać dobrany przykład historyczny z okresu II wojny światowej odnośnie do treści zadań frontu w operacji zaczepnej, np. 2 Frontu Białoruskiego w operacji berlińskiej.

4. Zamiar dowódcy frontu - 35 minut

Uwaga metodyczna: do przedstawienia zamiaru dowódcy Frontu Północnego wykładowca wyznacza /lub dopuszcza/ 2 słuchaczy, przy czym jeden z nich występuje w charakterze referenta, a drugi w charakterze asystenta. Referent przedstawia zamiar dowódcy Frontu Północnego przy mapie: Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego, posługując się właściwym tekstem zawartym w wariantcie rozwiązania. Asystent, będąc już zapoznany z tre-

ścią zamiaru, objaśnia wygłaszana treść na mapie, wskazując przede wszystkim: kierunki, obiekty, rejony, miejscowości, rzeki itp.

Treść rozwiązania przerobionego zagadnienia zawarta jest w wariantcie rozwiązania i zajęcia nr 1 - rozdział I, punkt 3.

Wykładowca śledzi referujących i w razie konieczności zwraca uwagę na zauważone nieprawidłowości.

Po przerobieniu zagadnienia wykładowca może otworzyć krótką dyskusję, udzielić odpowiedzi na zadane przez słuchaczy pytania i ustosunkować się do ewentualnych wątpliwości lub też przedstawić zamiar dowódcy frontu osobiście, posługując się tylko mapą lub odtworzyć treść przy pomocy magnetofonu.

5. Zadanie wojsk - 45 minut

Uwaga metodyczna: ze względów już omówionych w uwagach do zagadnienia 2 należy przerobić tylko zadanie:

- 30 DPD;
- 11 FBROT i 6 ABROT;
- wojsk inżynieryjnych;
- wojsk chemicznych;
- wojsk radioelektronicznych;
- odwodów.

Do przedstawienia zadań wymienionych elementów ugrupowania operacyjnego frontu wyznaczyć /lub dopuścić/ po 1-2 słuchaczy, stosując metodę podobną, jak w czasie przerobienia zagadnienia 2-3 lub 4.

Treść rozwiązania przerabianych zagadnień zawarta jest w wariantcie rozwiązania z zajęcia nr 1 - rozdział I punkt 4, podpunkty 7, 10, 11, 12, 13 i 14.

6. Główne problemy współdziałania - 35 minut

Uwaga metodyczna: ze względu na to, że słuchacze otrzymali pełny tekst decyzji dowódcy Frontu Północnego, należy przerobić tylko następujące problemy współdziałania:

- wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego frontu;
- wykonanie zadania bliższego frontu.

Do przedstawienia omówionych problemów wykładowca wyznacza /lub dopuszcza/ 1-2 słuchaczy, którzy z miejsca referują zleczone zagadnienia, posługując się tekstem wariantu rozwiązania z zajęcia nr 1 - rozdział II punkty 1 i 2.

Wykładowca śledzi referujących i w razie konieczności zwraca uwagę na zauważone nieprawidłowości, zarówno co do treści, jak też i formy wypowiedzi.

Po przerobieniu zagadnienia wykładowca może otworzyć krótką dyskusję i udzielić odpowiedzi na zadane przez słuchaczy pytania; ustosunkować się do ewentualnych wątpliwości dotyczących przedstawianego zagadnienia oraz całości zajęcia.

7. Podsumowanie zajęcia - 10 minut

Wypracowana przez dowódcę decyzja, stanowiąca między innymi siłę jego wyobraźni operacyjno-strategicznej i wyobraźni kolektywu sztabu, z którym ją wypracował, aby została właściwie zrealizowana musi opanować wyobraźnię podwładnych i wszystkich tych, którzy będą ją realizować. Dlatego też po powzięciu decyzji, rozpoczyna się bardzo intensywna i napięta w czasie pracy sztabu, obejmująca planowanie operacji /wnoszenie korekt do planu operacji/, doprowadzenie decyzji do wykonawców, organizację współdziałania i operacyjnego zabezpieczenia działań oraz kontrolę, polegającą na udzieleniu pomocy dowódcom i sztabom podwładnym.

Po powzięciu decyzji dowódca armii powinien z żelazną konsekwencją wcielać swoją wolę w życie, wymagając bezwzględnie od podwładnych wykonania swojej decyzji.

Decyzja^{102/} - jest to wybór przez dowódcę jednej z ewentualności dotyczącej działania bojowego jego wojsk, np. wykonania uderzenia, zorganizowania oporu; opowiedzenia się dowódcy za optymalną według jego oceny możliwością realizacji zadania bojowego. Najbardziej właściwa dla danej sytuacji jest taka decyzja, która określa sposób postępowania odpowiadający obiektywnemu układowi sił i towarzyszącemu mu okolicznościom. Spośród wielu możliwych rozwiązań dowódca wybiera, jego zdaniem, optymalne, które w danych warunkach zapewni największe szanse wykonania zadania. Podjęcie decyzji poprzedza analiza zadania i ocena położenia. Wnioski wypływające z analizy zadania i oceny położenia stanowią podstawę decyzji.

Celem zajęcia było zapoznanie Was z treścią decyzji dowódcy frontu w zakresie wprowadzenia korekt do planu operacji zaczepnej stosownie do zmian w sytuacji operacyjno-strategicznej zaistniałych po wybuchu wojny, przy jednoczesnym kierowaniu bitwą graniczną, przegrupowaniem głównych sił frontu oraz przejmowaniem w podporządkowanie jednostek wojsk sojusznicych.

W tym miejscu należy ocenić stopień przygotowania się i pracę słuchaczy na zajęciach oraz podać stopień osiągnięcia celu zajęcia.

Podać temat zajęcia nr 2: "Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej" oraz termin instruktażu.

Załącznik "Zapoznanie z decyzją dowódcy frontu" /wariant rozwiązania/.

2. MELDUNEK DECYZJI DOWÓDCY FRONTU PÓLNOCNIEGO O OPERACJI ZACZEPNEJ - wariant rozwiązania

I

1. OCENA NIEPRZYJACIELA

"Zachodni", realizując swe agresywne zamiary wobec "wschodnich" od godzin południowych 11.6 przeszli do działań wojennych na Środkowo-europejskim Teatrze Działań Wojennych natarciem radioelektronicznym oraz zmasowanym uderzeniem sił powietrznych na obiekty. Jednocześnie na ŚETDW przeszli do natarcia zgrupowania uderzeniowe sił lądowych, a w akwenie Mórz Północnego i Bałtyckiego - siły morskie NATO. Równocześnie prowadzą oni intensywną mobilizację, rozwijają nowe jednostki wojskowe oraz przegrupowują na ŚETDW odwody operacyjne i strategiczne z Wysp Brytyjskich i Stanów Zjednoczonych.

Centralna Grupa Armii zgrupowaniami uderzeniowymi przeszła do działań zaczepnych na kierunkach: BAYREUTH, DRESDEN, ZGORZELEC i MARBURG, p.in. LEIPZIG, p.łd. COTTBUS, prowadząc bitwę graniczną z wojskami Frontu Południowego i Centralnego "wschodnich". Wskutek silnego oporu wojsk "wschodnich" siły "zachodnich" uzyskały jedynie na kierunku: BAD-KISSINGEN, WEIDA i wiały się na terytorium NRD na głębokość 20-30 km.

Północna Grupa Armii zgrupowaniem uderzeniowym w składzie: 1 KA /WB/, 1 KA /NZ/, 16 BPD /WB/, 27 BPD /NZ/, wspierana przez lotnictwo 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych, przeszła do działań zaczepnych na kierunkach: HILDESHEIM, MAGDEBURG, FRANKFURT i UELZEN, PERLEBERG, SCHWEDT. Po rozbiciu w strefie nadgranicznej oddziałów osłonowych 4 A /NRD/ i 3 A /R/, wiała się na głębokość 20-30 km w głąb terytorium NRD.

1 KA /B/ prowadzi bitwę graniczną na rubieży: p.łd.-zach. WERNIGERODE, BAD SACHSA, DUDERSTADT, WITZENHANSEN, KASSEL, osłaniając główne zgrupowanie Północnej Grupy Armii.

JKA, wspierany przez lotnictwo Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych ze składu Sił Zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, siłami 6 DZ /NZ/ prowadzi bitwę graniczną i przegrupowuje z głębi swoje odwody.

Stwierdzono:

a/ Środki napadu jądrowego /wyrzutnie typu "Pershing"/ w rejonie: FREREN, p.in.-zach. MÜNSTER, p.łd.-wsch. Lengerich, zach. BRAMSCH.

b/ Przegrupowanie odwodów:

- na kierunku: SCHLESWIG, BAD OLDESLOE - JDZ /D/ JKA;
- na kierunku: NIENBURG, UELZEN, prawdopodobnie 7 DPanc
1 KA /NZ/;
- na kierunku: MINDEN, SALZGITTER, prawdopodobnie 4 DPanc
1 KA /WB/;
- na kierunku: OBER - MARSBERG, GÖTTINGEN, prawdopodobnie
2 DZ 1 KA /B/.

c/ Ześrodkowanie wojsk:

- w rejonie: KELLINGHAUSEN, REMPE, BRAMSTEDT - prawdopodobnie
13 DPZmot /NZ/, która przypuszczalnie do godzin wieczornych 12.6
osiągnęła gotowość do działań i została włączona w skład JKA;
- w rejonie: pld. EMMEN, NIJVEHDAL, ENSCHEDE, zach. LINGEN
1 KA /H/ w składzie: 1 DZ i 4 DPanc, który do rana 13.6 osiągnie
gotowość bojową i 15-16.6 może być wprowadzony do bitwy;
- w rejonie: SCHWALENBERG, /wyl/ NIENHEIM, /wyl/ HOLZMINDEN
około brygady, prawdopodobnie 5 GP 1 KA /WB/;
- w rejonie: NEUENKIRCHEN, /wyl/ BURGSTEINFURT, /wyl/ MESEM -
3 BPanc 2 DPanc /A/.

d/ Formowanie nowych jednostek:

- w rejonie: WACKEN, BURG, pln. WILSTEN, /wyl/ SCHENFELD
rozpoczęto formowanie nowej dywizji, prawdopodobnie 19 DPZmot
/NZ/, która gotowość może osiągnąć 18-19.6;
- w rejonie: /wyl/ OLDENDORF, /wyl/ BREMERVORDE, /wyl/ STADE
rozpoczęto formowanie nowej dywizji, prawdopodobnie 20 DPZmot
/NZ/, która gotowość może osiągnąć 19-20.6;
- w rejonie: pld. WARDENBURG, /wyl/ CLOPPENBURG, GRANDER-
KESSEE zaawansowane jest formowanie 14 DPZmot /NZ/, która praw-
dopodobnie do wieczora 15.6 może osiągnąć gotowość do działań;
- w rejonie: pld. HAMM, /wyl/ KAMEN, /wyl/ WERL rozpoczęto
formowanie nowej dywizji, prawdopodobnie 21 DPZmot /NZ/, która
gotowość może osiągnąć 19-20.6;
- w rejonie: pld. NEHEIM-HUSTEN, HEMER, BALVE, /wyl/ MESCHDE
zaawansowane jest formowanie 15 DPZmot /NZ/, która prawdopodobnie
15.6 może osiągnąć gotowość do działań; należy brać pod uwagę,
że dywizja ta zostanie użyta w pasie natarcia Frontu Centralnego;
- w rejonie AMERSPOORT, VEEMENDAAL, OTTERLO zaawansowane jest
formowanie dywizji, prawdopodobnie 5 DZ /H/, która gotowość do
działań może osiągnąć 15-16.6.

- w rejonie: TURNHOUT, płn. HERENTALS, ARENDONK rozpoczęto formowanie nowej dywizji, prawdopodobnie 4 DZ /B/, która gotowość może osiągnąć 20.6.

e/ Przewóz drogą morską i wylądowanie w portach: OSTENDA, ANTWERPIA, ROTTERDAM, 5 DPanc /WB/, 2 DPanc i 9 DP /A/, wchodzących w skład 6 KA /A/, które prawdopodobnie osiągną gotowość do działań 17-19.6.

Ponadto należy liczyć się z tym, że nieprzyjaciel 14-20.6 może przegrupować w pas działania frontu: na kierunek jutlandzki i w obszar Wysp Duńskich - 3 BPM, 6 GP /WB/, ZPM /H/, ZGB /K/, 1 BSz /A/; na nadmorski i berlińsko-ruhrscki kierunki operacyjne - 44 BPD, 7, 3 GP /WB/.

W pasie działania Frontu Północnego nieprzyjaciel ogółem może posiadać:

- zgrupowanie wojsk lądowych w składzie PGA /bez 1 KA - B/, jednostki wojsk lądowych Sił Zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego oraz garnizon Berlina Zachodniego, liczące łącznie około 27 dywizji, w tym: DZ - 7, DPanc - 9, DPZmot - 5, DP - 1, dywizji ekwiwalentnych - 5; około 447 środków przenoszenia broni jądrowej, w tym: wyrzutni rakiet operacyjno-taktycznych - 66, wyrzutni rakiet taktycznych - 48 i dział atomowych - 383; około 4670 czołgi; około 9584 transportery opancerzone, około 3757 dział i moździerzy do ognia pośredniego; około 4780 środków przeciwpancernych; około 2788 środków przeciwlotniczych, 1556 środków walki radioelektronicznej;

- zgrupowanie lotnictwa taktycznego w składzie 2 PTSP /bez Sił Powietrznych Belgii/, PTSP Sił Zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego /bez lotnictwa morskigo - NZ, lotnictwa norweskiego/, liczące około 744 samoloty, z tego samolotów myśliwsko-bombowych i bombowych 350, w tym nosiciele broni jądrowej 154; samolotów myśliwskich 118; samolotów rozpoznawczych 240, w tym 110 samolotów walki radioelektronicznej.

W pasie natarcia frontu może dodatkowo działać około 25% samolotów Taktycznych Sił Powietrznych Belgii, lotnictwo morskigo /NZ/ i około 25% lotnictwa pokładowego 401 LOZU, z akwenu Morza Północnego i Norweskiego, łącznie około 96 samolotów uderzeniowych, w tym 32 nosiciele broni jądrowej.

Ponadto należy się liczyć z działaniem części sił lotnictwa uderzeniowego 9 ALT /A/, a zwłaszcza 354 stlm na samolotach A-10.

Zasadniczymi obiektami nieprzyjaciela, które w przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej powinny być niszczone w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, są: baterie 2 spr "Pershing", stanowiska dowodzenia PGA, stanowiska dowodzenia, środki przenoszenia i składy amunicji jądrowej korpusne i dywizyjne - JKA, 1 KA /NZ/ i 1 KA /WB/, samoloty na lotniskach, środki OPL i bazy morskie do rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUND oraz obezwładnione główne siły JKA, 1 KA /NZ/ i 1 KA /WB/.

W toku operacji zaczepnej Frontu Północnego należy liczyć się:

- z przeciwuderzeniem odwodów operacyjnych PGA: w dniach 15-16.6 siłami 1 KA /H/ na kierunku: ZEVEN; WITTINGEN; w dniach 18-20.6 siłami 6 KA /A/ na kierunku: LIPPSTADT, HANNOVER lub OSTERHOLZ - SCHARMBECK, CELLE;

- ze szczególnie silną obroną nieprzyjaciela na rubieży: Kanału Kilońskiego i rz. WEZERY.

Siły powietrzne nieprzyjaciela prowadzą nadal walkę o przewagę w powietrzu, wykonując zmasowane uderzenia na lotniska, środki OPL, stanowiska dowodzenia oraz obiekty komunikacyjne i inne przegrupowujące do strefy działań bojowych wojska Frontu Północnego.

Siły morskie Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, wzmocnione zespołami sił floty holenderskiej i brytyjskiej oraz wspierane przez lotnictwo, prowadzą intensywne działania zaczepne w celu wywalczenia inicjatywy operacyjnej w akwenie Zachodniego Bałtyku.

Lotnictwo morskie i okręty artyleryjskie wspierają JKA; jednocześnie do portów w strefie Cieśnin Duńskich przegrupowują się zespoły zgrupowania sił morskich nieprzyjaciela z Morza Północnego.

Siły i środki wojny elektronicznej nieprzyjaciela skierowane są na rozpoznanie i obezwładnienie systemów dowodzenia naszych wojsk w sposób zmasowany i kompleksowy; jednocześnie należy się liczyć z uderzeniem lotnictwa na stanowiska dowodzenia i węzły łączności wojsk 3 i 4 A na głównych kierunkach uderzenia.

2. Front Północny w składzie: 3 A /R/, 4 A /NRD/, 5, 6, 7 A /WP/, 1 AL, OGD "Z", Zgrupowanie Berlińskie /NRD/, 30 DPD, 56, 65, 66 RDZ /WP/, wykorzystując rezultaty operacji powietrznej na ZTDW, ostatecznie załamać natarcie nieprzyjaciela w bitwie grani-

cznej, rano 12.6 przejść siłami 3 A /R/ do operacji zaczepnej na jutlandzkim kierunku operacyjnym, a rano 14.6 siłami głównymi na planowanych kierunkach, w celu rozbitcia sił zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, głównych sił Północnej Grupy Armii i 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych oraz podchodzących odwodów strategicznych nieprzyjaciela, opanowania terytorium Danii, póln. części RFN i Holandii w pasie działania, doprowadzając do wyeliminowania z wojny Danii i Holandii oraz we współdziałaniu z sąsiednimi frontami - RFN.

W zadaniu bliższym, we współdziałaniu z wojskami Frontu Centralnego, rozbić główne siły Północnej Grupy Armii nieprzyjaciela i w 7-8 dniu operacji /21-22.6/ opanować rubież: CUXHAVEN, OLDENBURG, SCHOONOORD /15 km póln.-zach. EMMEN/, HARDENBERG, DOETINCHEM, HAMM, WERL, a we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką - rozbić Siły Zbrojne Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego i 18-19.6 opanować rubież: VEJLE, BRANDE, VARDE oraz Wyspy Duńskie /bez Wyspy FIONIA/. W okresie tym-opanować również BERLIN ZACHODNI.

W zadaniu dalszym rozbić odwody operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela i w 10-12 dniu operacji /23-25.6/ opanować póln.-zach. część RFN i terytorium Holandii w swoim pasie działania oraz 22-23.6 opanować Półwysep Jutlandzki, Wyspę FIONIA, Cieśniny Duńskie i wybrzeże Morza Północnego na odcinku: WILHELMSHAVEN, HELLEVOETSLUIS, zachowując gotowość do obrony przeciwdesantowej.

W przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej, w pierwszym uderzeniu jądrowym niszczyć i obezwładniać obiekty nieprzyjaciela do rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUND.

Na operację frontowi przydziela się 610 ładunków jądrowych, z tego: rakiet jądrowych R-70 - 298 /50x3 kt, 111x10 kt, 137x20 kt/; R-300 - 172 /22x20 kt, 60x40 kt, 90x100 kt/; lotniczych bomb jądrowych - 140 /58x30 kt, 47x50 kt, 35x100 kt/ oraz 300 taktycznych rakiet z ładunkiem zwykłym /R-70/. Wydziela się ponadto wysiłek bojowy lotnictwa - 18 armiolotów.

Na prawo Połączona Flota Bałtycka prowadzi działanie w celu rozbitcia sił morskich "zachodnich" w akwenie Zachodniego Bałtyku oraz wspiera nadmorskie skrzydło Frontu Północnego. W ramach operacji strategicznej wykonuje samodzielną operację desantową

w celu opanowania Wyspy BORNHOLM oraz uczestniczy w powietrzno-morskiej operacji desantowej Frontu Północnego w celu opanowania Wysp i Cieśnin Duńskich.

Na lewo Front Centralny o 6.00 12.6 przechodzi do operacji zaczepnej, wykonując główne uderzenie w kierunku: ERFURT, GIESSEN, LIEGE, FORHUT, w celu rozbitcia części sił PGA, głównych sił CGA i 4 PTSP oraz podchodzących odwodów strategicznych nieprzyjaciela, opanowanie środkowej części RFN, Luxemburga i Belgii w swoim pasie działania i we współdziałaniu z Frontem Północnym doprowadzając do wyeliminowania z wojny RFN, Luxemburga i Belgii.

Linia rozgraniczenia z nim: GUBIN, DAHME, WITTENBERG, QUEDLINBURG, KARLSHAFEN, WARSTEIN, /wył/ HOMBERG, /wył/ NIJMEGEN, HELLEVOETSLUIS.

3. Zamierzam - wykonać uderzenia radioelektroniczne na obiekty systemu rozpoznania i dowodzenia oraz uderzenie siłami 1 AL, we współdziałaniu z lotnictwem dalekiego zasięgu i Lotnictwem Połączonej Floty Bałtyckiej, w celu niszczenia samolotów na lotniskach, ważnych węzłów komunikacyjnych i przepraw na rzekach, wykrytych środków napadu jądrowego oraz sparaliżowania systemu OPL, rozpoznania i dowodzenia nieprzyjaciela.

Wykorzystując rezultaty operacji powietrznej na ZTDW oraz uderzeń radioelektronicznych - ostatecznie załamać natarcie nieprzyjaciela w bitwie granicznej i zasadniczymi siłami frontu przejść o 6.00 14.6 do operacji zaczepnej, wykonując główne uderzenie w kierunku: ORANIENBURG, NIENBURG, ALMELO, HAGA.

W toku zadania bliższego, we współdziałaniu z wojskami Frontu Centralnego, niszczyć środki napadu jądrowego, rozbić główne siły Północnej Grupy Armii i 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych nieprzyjaciela, po czym desantując 30 DPD w rejonie HOYA lub HAMELN sforsować z marszu rz. WEZERA i w 7-8 dniu operacji /21-22.6/ opanować nakazaną rubież.

Siłami 3 A /R/ i Operacyjnej Grupy Desantowej "Z", we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką - rozbić Siły Zbrojne Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego i 18-19.6 opanować rubież: VEJLE, BRANDE, VARDE oraz Wyspy Duńskie /bez Wyspy FIONIA/, a siłami Zgrupowania Berlińskiego /NRD/ opanować BERLIN ZACHODNI.

W toku zadania dalszego uderzeniami lotnictwa niszczyć nowe wykryte środki napadu jądrowego, środki OPL, stanowiska dowodzenia, samoloty na lotniskach oraz obezwładniać podchodzące odwoły operacyjno-strategiczne i - wprowadzając do bitwy

drugi rzut operacyjny frontu /6 lub 4 A/ - głównymi siłami rozwinąć operację zaczepną w kierunku: LINGEN, HAGA, we współdziałaniu z wojskami Frontu Centralnego; rozbić odwoły operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela i w 10-12 dniu operacji /23-25.6/ opanować nakazaną rubież, zachowując gotowość do obrony wybrzeża Morza Północnego na odcinku: WILHELMSHAVEN, HELLEVOETSLUIS.

Siłami 3 A /R/ i Operacyjnej Grupy Desantowej "Z", we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką - rozbić podchodzące odwoły operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela i 22-23.6 opanować Półwysep Jutlandzki, Wyspę FIONIJ, Cieśniny Duńskie.

W przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej, w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, wykorzystując 194 ładunki jądrowe o łącznej mocy 7656 kt, zniszczyć środki przenoszenia i składy broni jądrowej, stanowiska dowodzenia, samoloty na lotniskach, środki OPL i bazy morskie nieprzyjaciela do rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUND oraz obezwładnić główne siły JKA, 1 KA /NZ/ i 1 KA /WB/.

W toku zadania bliższego - wykorzystać 223 ładunków jądrowych o łącznej mocy 8240 kt do zniszczenia nowo wykrytych środków przenoszenia i składów broni jądrowej, SD, samolotów na lotniskach, środków OPL oraz obezwładnienia podchodzących odwołów operacyjnych nieprzyjaciela i stworzenia warunków do desantowania 30 DPD i OGD "Z".

W toku zadania dalszego - wykorzystać 154 ładunki jądrowe o łącznej mocy 5584 kt do zniszczenia nowo wykrytych środków napadu jądrowego, SD, samolotów na lotniskach, środków OPL oraz obezwładnienia podchodzących odwołów operacyjno-strategicznych nieprzyjaciela.

W rezerwie zachować 39 ładunków jądrowych o łącznej mocy 1950 kt.

Ugrupowanie operacyjne frontu - w dwa rzuty: w pierwszym rzucie - 3, 4, 5 i 7 A, OGD "Z"; w drugim rzucie - 6 A, a po wyjściu z walki również 4 A.

4. ZADANIE WOJSK

1/ 3 A /67 DZ, 20, 64 DZmot, 65 DPanc, 3 ABROT, czasowo bez 11 DZ i części sił 70 DZ, które przekazuje dowódcy 5 A/ kontynuuje operację zaczepną, wykonując główne uderzenie w kierunku: MOLLN, płn. NEUMÜNSTER, zach. SCHLESWIG, BRANDE, w celu rozbięcia JKA, podchodzących odwołów Sił Zbrojnych Cieśnin Duńskich

i Bałtyku Zachodniego; opanowania środkowej części Półwyspu Jutlandzkiego oraz stworzenia dogodnych warunków do desantowania OGD "Z" i opanowania Wysp Duńskich.

W zadaniu bliższym, we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką, rozбивa główne siły JKA, forsuje z marszu KANAŁ KILŃSKI, zdobywa porty: LUBECK, KIEL i 15.6 opanowuje rubież: HEILIGENHAFEN, ECKERNFORDE, SCHLESWIG, OSTENFELD, HEIDE, MELDORF. Częścią sił blokuje HAMBURG.

W zadaniu dalszym, we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką i Operacyjną Grupą Desantową "Z", rozбивa podchodzące odwoły operacyjne nieprzyjaciela i 18-19.6 opanowuje rubież: VEJLE, BRANDE, ESBJERG, stwarzając dogodne warunki do opanowania Wyspy FIONIA i płu. części Półwyspu Jutlandzkiego.

Jest w gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, z wykorzystaniem 31 rakiet jądrowych, którymi ma zniszczyć: samoloty na lotniskach - 12 elmb, 412 elmb, 22 elr, 11 elmb, 22 elmb; bazy morskie - KIEL, KAPPELN, FLENSBURG, trzy baterie 37d "H", trzy baterie 38d "H", dwie baterie 39 d "H"; SD JKA, SD 6 DZ /NZ/, 650 d "L", baterię "HJ" 6 DZ /NZ/ oraz obozowładnię - odwoły dywizyjne i brygadowe oraz artylerię atomową 6 DZ /NZ/.

Armii na operację przydziela się 80 rakiet z ładunkiem jądrowym, w tym: R-70 - 56 /10x3 kt, 20x10 kt, 26x20 kt/; R-300 - 24 /4x20 kt, 8x40 kt, 12x100 kt/; 60 rakiet taktycznych z ładunkiem zwykłym oraz 8 lotniczych bomb jądrowych /4x30 kt, 3x50 kt, 1x100 kt/.

Działanie armii wspiera lotnictwo wysiłkiem: 84 e/1 LMB, 24 e/1 LRT, 48 e/1 ŚSz, 6 e/1 ŚT.

SD - RADEGAST /6 km pld.-zach. GADEBUSCH/.

Linia rozgraniczenia na lewo: MALCKOW, BOIZENBURG, rz. LABA, BRUNSBUTTELKOG.

2/ 5 A /10 DZ, 13 DPZ, 12, 14, 40 DPanc, 5 ABROT/z 11 FBAA, 6 ABAA, 5 plwl, 2/11 pzrl, 2/11 pz, 26, 27 drt oraz czasowo podporządkowaną 11 DZ i siłami głównymi 70 DZ przechodzi do operacji zaczepnej, wykonując główne uderzenie w kierunku: OSTERBURG, HOYA, EMMEN, w celu rozбивa 1 KA /NZ/, podchodzących odwołów Północnej Grupy Armii i opanowania płu. części Dolnej Saksonii oraz stworzenia dogodnych warunków do wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu /6 lub 4 A/.

W zadaniu bliższym rozбивa 1 KA /NZ/ oraz odwoły Północnej

Grupy Armii - 1 KA /H/, forsuje z marszu rzeki ALLER i WEZERA i w 4 dniu operacji /17.6/ opanowuje rubież: VINSEN, ROTENBURG, SULINGEN, ESTROF /8 km płd.-zach. NIENBURG/.

Do końca pierwszego dnia operacji opanowuje rubież: LÜCHOW, DOLLENSSEN, STEIHORST.

W zadaniu dalszym rozwija operację zaczepną w kierunku: HOYA, EMMEN, a częścią sił w kierunku: SOLTAU, CUXHAVEN, we współdziałaniu z 7 A, rozбивa podchodzące odwody operacyjne PGA nieprzyjaciela i w 7-8 dniu operacji opanowuje rubież: CUXHAVEN, OLDENBURG, SCHOONOORD, HARDENBERG.

Częścią sił, we współdziałaniu z 7 A, zabezpiecza wejście do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu /6 lub 4 A/ z rubieży: LONINGEN, BRAMSCHÉ lub HARDENBERG, BOOR, w kierunku: LINGEN, HAGA.

Jest w gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, z wykorzystaniem 37 rakiet jądrowych, którymi ma zniszczyć: samoloty na lotniskach - 361 elmb, 311 elmb, 432 elmb; dwie baterie 35d "H", dwie baterie 31 d "H"; 150 d "L", baterie "HJ" 1, 11 DZ, 3 DPanc /NZ/, SD - JKA, 1, 11 DZ, 3 DPanc /NZ/; pész 1 KA /NZ/ oraz obozwiadnic: odwody dywizyjne 1 DZ /NZ/, odwody brygadowe i artylerię atomową 1, 11 DZ i 3 DPanc /NZ/.

Armii na operację przydziela się 86 rakiet z ładunkiem jądrowym, w tym: R-70 - 62 /10x3 kt, 26x10 kt, 26x20 kt/; R-300 -24 /4x20 kt, 8x40 kt, 12x100 kt/; 60 rakiet taktycznych z ładunkiem zwykłym oraz 17 lotniczych bomb jądrowych /8x30 kt, 5x50 kt, 4x100 kt/.

Działanie armii wspiera lotnictwo wysiłkiem: 24 e/1 LMB, 60 e/1 LMSz, 36 e/1 LRT, 12 e/1 ŠT, 42 e/1 ŠSz.

SD od 2.00 14.6 - HINDENBURG /13 km wsch. OSTERBURG/.

Linia rozgraniczenia na lewo: ORANIENBURG, KLOTZE, CELLE, /wyl/ LEMFORDE, ZWOLE.

3/ 7A /16 DZ, 15 DPZ, 17, 20, 35 DPanc, 7 ABROT/ z 12 FBAH, 7 plwl, 3/11 pzrl, 3/11 pZR przechodzi do operacji zaczepnej, wykonując główne uderzenie w kierunku: TANGERHÜTTE, BRAUNSCHWEIG, BAD SALZUFLEN, DOETINCHEM, w celu rozбивcia 1 KA /WB/, części sił 1 KA /B/ i podchodzących odwodów Północnej Grupy Armii nieprzyjaciela, opanowania Nadrenii Północnej oraz stworzenia dogodnych warunków do wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu /6 lub 4 A/ i zdobycia Zagłębia RUHRY.

W zadaniu bliższym, we współdziałaniu z 4 A, rozбивa główne siły 1 KA /WB/, a we współdziałaniu z 2 A Frontu Centralnego części sił 1 KA /B/. Następnie rozбивa podchodzące odwody nieprzyjaciela, we współdziałaniu z 30 DPD, forsuje z marszu rz. LEINE oraz WEZERA i w 4 dniu operacji /17.6/ opanowuje rubież: WUNTROF, STADENHAGEN, BUCKENBURG, HOHENHAUSE, BRANTU, SCHWALENBERG, HOLZMINDEN, MORINGEN.

Do końca pierwszego dnia operacji opanowuje rubież: /wył/ MEINE, GROSS FLOTHE, GAWENSLEBEN, SEEHAUSEN.

W zadaniu dalszym, we współdziałaniu z 5 A, rozбивa podchodzące odwody operacyjne Północnej Grupy Armii i w 7-8 dniu operacji /20-21.6/ opanowuje rubież: DARRLERVEN /12 km płn. ALMELO/, wsch. NIJVERDEL, LOCHEM, DOETINCHEM, płn. WESEL, płn. DORSTEN, HALTERN, WERNE, KAMEN, WERL. We współdziałaniu z 2 A stwarza dogodne warunki do okrążenia i zdobycia Zagłębia RUHRY.

Częścią sił, we współdziałaniu z 5 A, zabezpiecza wejście do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu /6 lub 4 A/ z rubieży: HARDENBERG, BOOR, w kierunku: LINGEN, HAGA.

Jest w gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, z wykorzystaniem 26 rakiet jądrowych, którymi ma zniszczyć: samoloty na lotniskach - 3 elmb; 4 elmb; 2 elr; dwie baterie 3 d "H", trzy baterie 21 d "N" SD - 2 i 3 DPanc /WB/ oraz obezwładnić - odwód 3 DPanc /WB/, odwody zgrupowań taktycznych i artylerię atomową 1, 2 i 3 DPanc /WB/.

Armii na operację przydziela się 80 rakiet z ładunkiem jądrowym, w tym: R-70 - 58 /6x3 kt, 24x10 kt, 28x20 kt/; R-300 - 22 /4x20 kt, 8x40 kt, 10x100 kt/; 60 rakiet taktycznych z ładunkiem zwykłym oraz 13 lotniczych bomb jądrowych /6x30 kt, 4x50 kt, 3x100 kt/.

Działanie armii wspiera lotnictwo wysiłkiem: 27 e/1 LMB, 42 e/1 LMSz, 24 e/1 LRT, 12 e/1 ŠT, 36 e/1 ŠSz.

Na okres APA i AWA w dniu 14.6 przydziela się armii 12fpappanc, 4 ABAA oraz artylerię 9 i 18 DZmot, bez prawa zmiany stanowisk ogniowych.

SD od 4.00 14.6 - COBBEL /8 km pld.-wsch. TANGERHÜTTE/.

4/ 6 A /26, 27, 28 DZ/ - drugi rzut operacyjny frontu.

Do wieczora 15.6 ześrodkowuje się w rejonie: ALTENTREPTOW, FELDBERG, BRUSSOW, EGGESIN /bez 6 ABROT, która jest w mojej dyspozycji oraz 26 i 27 drt, które są w dyspozycji dowódcy 5 A do czasu wejścia armii do bitwy/.

Od 17.6 przegrupowuje się na kierunku: PASEWALK, PRITZWALK, UELZEN, LINGEN do rejonu wyjściowego: CLOPPENBURG, FÜRSTENAU, BRAMSZE, RAHDEN, SULINGEN, BASSUM, w którym pozostaje w gotowości wejścia do bitwy w dniach 21-22.6 z rubieży nr 1 - HARDENBERG, BOOR lub bez zajmowania rejonu wyjściowego w dniach 20-21.6 z rubieży nr 2 - LONINGEN, BRAMSCHE, w kierunku: LINGEN, HAGA, z zadaniem rozbicia w bitwie spotkaniowej podchodzących odwodów operacyjno-strategicznych nieprzyjaciela, opanowania pñ.-zach. części Holandii i w 10-12 dniu operacji /23-25.6/ wyjścia na wybrzeże Morza Północnego na odcinku: DEN HELDER, HELLEVOETSLUIS. Następnie, we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką, przechodzi do obrony przeciwdesantowej.

Z chwilą wejścia do bitwy w skład armii wejdą dodatkowo dwie dywizje /DPanc i DZ/ oraz zostanie wzmocniona 11 FBAA, 3/11 pzrl, 3/11 pzz.

Armii na operację przydziela się 54 rakiety z ładunkiem jądrowym, w tym: R-70 - 36 /6x3 kt, 12x10 kt, 18x20 kt/; R-300 - 18 /3x20 kt, 6x40 kt, 9x100 kt/; 40 rakiet taktycznych z ładunkiem zwykłym oraz 6 lotniczych bomb jądrowych /3x30 kt, 2x50 kt, 1x100 kt/.

Działanie armii wspiera lotnictwo wysiłkiem: 21 e/1 LMB, 30 e/1 LMSz, 12 e/1 LRT, 6 e/1 ŠT, 6 e/1 ŠSz.

SD - SCHÖNEBECK /10 km pld. FRIEDLAND/.

Linia rozgraniczenia na prawo - /wył/ CLOPPENBURG, MEPPEN, /wył/ ZWOLE; na lewo: UCHE, BRANCHE, ENSCHEDE, /wył/ NIJMEGEN, HELLEVOETSLUIS.

5/ 4 A /8, 9, 18 DZmot, 4 ABROT/ działaniami obronnymi w bitwie granicznej ostatecznie załamuje natarcie części sił 1 KA /NZ/ i 1 KA /WB/, stwarzając dogodne warunki do wejścia do bitwy sił głównych 5 i 7 A; wspiera działanie zgrupowania uderzeniowego 7 A w walce o przełamanie obrony nieprzyjaciela oraz bierze udział, we współdziałaniu z 7 A, w rozbiciu głównych sił 1 KA /WB/ na obszarze: HELMSTEDT, HALBERSTADT, /wył/ MAGDEBURG. Następnie do wieczora 16.6 ześrodkowuje się w rejonie: WITTINGEN, GIFHORN, SCHONINGEN, STENDEL jako drugi rzut operacyjny frontu.

Od 17.6 jest w gotowości do przegrupowania się na kierunku: WOLFSBURG, CELLE, NIENBURG, LINGEN do rejonu wyjściowego: CLOPPENBURG, FÜRSTENAU, BRANCHE, RAHDEN, SULINGEN, BASSUM i wej-

ścia do bitwy w dniach 21-22.6 z rubieży nr 1 HARDENBERG, BOOR lub w dniach 20-21.6 z rubieży nr 2 LONINGEN, BRAMSCHE i realizacji zadań przewidzianych dla 6 A.

SD - SCHERNEBECK /7 km płn.-zach. TANGERHÜTTE/.

6/ 30 DPD - operacyjny desant powietrzny jest w gotowości do desantowania w 2-3 dniu operacji w zależności od rozwoju sytuacji w rejonie nr 1 - płd. VERDEN, HOYA, RETHEM lub w rejonie nr 2 - HESSISCH OLDENDORF, /wyl/ BAD PYRMONT, HAMELN, z zadaniem rozbicia sił nieprzyjaciela w rejonie desantowania, uchwycenia przepraw na rz. ALLER i WEZERA lub tylko WEZERA i zapewnienia wojskom 5 lub 7 A warunków do forsowania ich z marszu.

Przewiduje wykonanie na korzyść dywizji 10 uderzeń jądrowych, w tym 2 uderzenia R-300 /1x40 kt, 1x100 kt/, 8 lotniczymi bombami jądrowymi /2x30 kt, 4x50 kt, 2x100 kt/. Przerzut dywizji i desantowanie zapewnia: 3 KLT i 10 DZM /R/, a ponadto lotnictwo frontu osłania z powietrza i zabezpiecza działania wysiłkiem 18 e/1 LM, 20 e/1 LMB i 6 e/1 LMSz.

7/ Operacyjna Grupa Desantowa "Z" /27 DD - WP, 16 DPD- R, 25 DZ - WP, 68 DZmot - NRD, 1 ppm - R/ z 1, 2 mbsap, 31, 32 sdał, 33 sdał, 11 fprplot, 12 fpaplot do 15.6 ześrodkowuje się na obszarze Pomorza Zachodniego i płn.-wsch. MEKLEMBURGII w gotowości do wykonania 16-17.6 powietrzno-morskiej operacji desantowej w celu opanowania, we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką i 3 A, Wysp i Cieśnin Duńskich.

Skupiając główny wysiłek lądowania w rejonie płd.-wsch. części Wysp ZELANDIA i FALSTER niszczy siły główne obrony przeciwdesantowej, opanowuje przyczółki i - działając głównymi siłami na Wyspie ZELANDIA w kierunku: HASLEV, ROSKILDE, HELSINGOR i RIGSTEDT, KALDNOSORG oraz częścią sił na Wyspie LOLLAND w kierunku: NYKOBING, MARSKOV - rozbija podchodzące odwody i siły obrony terytorialnej nieprzyjaciela i w 2-3 dniu operacji /17-19.6/ opanowuje Wyspy ZELANDIA i LOLLAND, zabezpieczając bazowanie i wyjście sił uderzeniowych Połączonej Floty Bałtyckiej w rejon Cieśnin KATTEGAT i SKAGERRAK.

Rejon załadowania desantu: ŚWINOUJŚCIE, OKONEK, USTKA i STRALSUND, BARTH, WICK.

Grupie na operację przydziela się 14 rakiet taktycznych R-70 z ładunkiem jądrowym /4x3 kt, 5x10 kt, 5x20 kt/ i 4 lotnicze bomby jądrowe /2x30 kt, 1x50 kt, 1x100 kt/.

Działanie grupy wspiera lotnictwo wysiłkiem 15 e/1 LMB, 5 e/1 LRT, 6 e/1 LT.

SD - WOLIN,

8/ Zgrupowanie berlińskie /19, 55 DZmot/, we współdziałaniu z policją graniczną opanowuje BERLIN ZACHODNI, a następne dywizje tego zgrupowania przechodzą do odwodu frontu.

9/ Wojska raketowe frontu - 11 FBROT i 6 ABROT są w gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, z tego:

- 11 FBROT - 8 rakietami jądrowymi zniszczyć: samoloty na lotniskach - 711 elr, 431 elr, 31 elmb; bazę morską CUXHAVEN; baterię "P" 2 spr /NZ/ /trzema rakietami/; SD PGA. Brygadzie przydziela się 30 rakiet jądrowych /12x40 kt, 18x100 kt/. Rejon stanowisk startowych: SENZKE, NENNHAUSEN /8 km wsch. RATHENOW/, /wyl/ BAGOW, /wyl/ NAUEN.

- 6 ABROT - 6 rakietami jądrowymi niszczyć: dwie baterie 36 d "H" /dwie rakietami/, trzy baterie 5d "H" /trzema rakietami/, WSD PGA. Brygadzie na pierwsze uderzenie jądrowe przydziela się 6 rakiet jądrowych /220 kt, 2x40 kt, 2x100 kt/. Rejon stanowisk startowych: LOWENBERG, /wyl/ SOMMERFELD, NASSENHAIDE, /wyl/ LIEBENWALDE.

10/ 1 AL /5, 6, 7 DLM, 8 DOPK, 2, 3 DLSZR, 4 DLMB, 10, 11splmb, 9 BLBR, 1 plrt, 2 ppsz, 15 plt, 7 pst/, działaniami lotnictwa uderzeniowego obezwładnia środki walki radioelektronicznej i raketowe środki obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela, szczególnie na kierunku: ORANIENBURG, ALMELO, celem zabezpieczenia działań lotnictwa dalekiego zasięgu, oraz niszczy samoloty na lotniskach do rubieży: FLENSBURG, BREMENHAVEN, BIELEFELD, środki napadu jądrowego i stanowiska dowodzenia.

Lotnictwem myśliwskim, we współdziałaniu z wojskami OPL frontu i OPK NRD i PRL, osłania wojska frontu, a zwłaszcza główne zgrupowanie uderzeniowe /5 i 7 A/.

Lotnictwem rozpoznawczym prowadzi rozpoznanie w celu wykrycia ugrupowania wojsk nieprzyjaciela, a w szczególności - środków napadu jądrowego, środków obrony przeciwlotniczej, stanowisk dowodzenia oraz rozmieszczenia i podejścia jego odwodów.

W toku realizacji zadania bliższego frontu, niszczy samoloty nieprzyjaciela na lotniskach, w ramach walki o panowanie w powietrzu, szczególnie na obszarze prowincji SCHLESWIG-HOLSTEIN oraz w pśn. części RFN i Holandii, nowo wykryte środki napadu jądrowego, stanowiska dowodzenia, środki walki radioelektronicznej, środki obrony przeciwlotniczej oraz obezwładnia odwody

JKA, 1 KA /NZ/, 1 KA /WB/ i odwody Północnej Grupy Armii, a szczególnie 1 KA /II/.

Główny wysiłek w zakresie wsparcia wojsk pierwszego rzutu operacyjnego frontu armia skupia w pasie działania 5 i 7 A.

W 2-3 dniu operacji /15-16.6/ jest w gotowości do zabezpieczenia lotnictwem myśliwskim i uderzeniowym desantowania 30 DPD w rejonie: pld. VERDEN, HOYA, RETHEM lub HESSISCH, OLDENDORF, /wył/ BAD PYRMONT, HAMELN oraz od 16-17.6 - działań operacyjnej Grupy Desantowej w strefie Cieśnin Duńskich.

Rozpoznanie powietrzne prowadzi na całą głębokość operacji zaczepnej frontu, szczególnie na kierunku: ORANIENBURG, NIENBURG, ALMELO, HAGA.

Podczas wykonywania zadania dalszego, główny wysiłek skupia na zabezpieczenie wprowadzenia do bitwy i wsparcia drugiego rzutu operacyjnego frontu /6 lub 4 A/ na kierunku: LINGEN, HAGA.

Częścią sił wspiera 3 A, zgrupowanie wojsk frontu w czasie obrony przeciwdesantowej wybrzeża Morza Północnego oraz wojska 7 A podczas opanowywania Zagłębia RUHRY.

Jest w gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu z wykorzystaniem 70 lotniczych bomb jądrowych, którymi ma zniszczyć: samoloty na lotniskach - 330 elmb i 727 elmb; bazy morskie - KOPENHAGA i KORSOR; składy amunicji jądrowej - 6 DZ /NZ/, JDZ /D/, 13 DPZmot /NZ/, JKA; 1, 11 DZ, 3, 7 DPanc i 1 KA /NZ/; 1, 2, 3, 4 DPanc i 1 KA /WB/ oraz obezwładnić: odwody dywizyjne 11 DZ /NZ/ - dwiema bombami, 3 DPanc /NZ/ - dwiema bombami, 2 DPanc /WB/ - dwiema bombami; odwody korpusne JDZ /D/ - dziesięcioma bombami, 13 DPZmot /NZ/ - dziesięcioma bombami, 7 DPanc /NZ/ - dziesięcioma bombami, 4 DPanc /WB/ - dziesięcioma bombami; 5 GP /WB/ - czterema bombami.

Armii na operację przydziela się 140 lotniczych bomb jądrowych /58x30 kt, 47x50 kt, 35x100 kt/ oraz 18 A/L, z czego:

- na zadanie bliższe frontu - 93 lotnicze bomby jądrowe i 11 A/L, w tym na pierwsze uderzenie jądrowe - 70 lotniczych bomb jądrowych i 10, 7 A/L;
- na zadanie dalsze frontu - 36 lotniczych bomb jądrowych i 5, 9 A/L;
- w rezerwie pozostanie - 11 lotniczych bomb jądrowych i 1, 1 A/L.

SD - BORNICKE.

11/ Wojska OPL frontu - 11 BRDPlot, 11 fpaplot, 11 prt, we

współdziałaniu z lotnictwem myśliwskim 1 AL oraz wojskami OPK PRL i NRD, odpierają uderzenia środków napadu powietrznego z kierunków zachodniego i północno-zachodniego.

Główny wysiłek sił i środków OPL skupia się na osłonie wojsk raketowych i głównego zgrupowania uderzeniowego frontu /5 i 7 A/ w czasie ich przegrupowywania i osiągnięcia gotowości do operacji zaczepnej w rejonach wyjściowych.

W toku realizacji zadania bliższego frontu główny wysiłek sił i środków OPL skupia się na osłonie 11 FBROT i 6 ABROT, głównych sił 5 i 7 A oraz przepraw na rz. rz. ODRA, LABA, ALLER, WEZERA i EMS.

W toku realizacji zadania dalszego frontu główny wysiłek sił i środków OPL skupia się na osłonie wojsk raketowych, drugiego rzutu operacyjnego frontu podczas wejścia do bitwy oraz przepraw na rz. WEZERA i EMS.

12/ Wojska walki radioelektronicznej frontu - 11 pzrl, 11 pzm, 11 eśz główny wysiłek skupiają na kierunku: ORANIENBURG, ALMELO, HAGA w celu obezwładnienia zakłóceniami środków i systemów łączności radiowej i radioliniowej 1 KA /NZ/, 1 KA /WB/ i PGA oraz pokładowych środków rozpoznania radioelektronicznego, radiolokacyjnych celowników bombowych samolotów i bliższego systemu radionawigacji lotnictwa taktycznego 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych oraz Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych Sił Zbrojnych Ciesnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego.

W 2-3 dniu operacji /15-16.6/ są w gotowości do obezwładnienia zakłóceniami łączności radiowej i radioliniowej nieprzyjaciela na kierunku desantowania 30 DPD.

W 7-9 dniu operacji /20-22.6/ - są w gotowości do obezwładnienia zakłóceniami łączności radiowej i radioliniowej w ugrupowaniu odwodów operacyjno-strategicznych PGA nieprzyjaciela na kierunku wejścia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu.

13/ Wojska inżynieryjne frontu - 11, 12 FBSap, 11, 12, 13 fppont, 11 fipdm, 11 fbbm, 11 fbwiow, 11 fbmask.

W okresie przygotowywania operacji, we współdziałaniu z jednostkami inżynieryjnymi OTK, utrzymują 9 dróg przegrupowania wojsk frontu do rejonów wyjściowych oraz są w gotowości do budowy dodatkowych przepraw przez rz. ODRA na odcinku: GRYFINO, SULECHÓW, w wypadku zniszczenia przez nieprzyjaciela

mostów istniejących lub uszkodzenia przepraw organizowanych przez 3 i 15 BPont OTK oraz urządzają pozorne SD frontu i trzy pozorne rejony stanowisk startowych.

W toku operacji zapewniają utrzymanie 4 dróg do czasu przegrupowania i wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu; dróg frontowych, dofrontowych i rokadowych oraz są w gotowości do budowy mostów pontonowych o nośności 40 t na rz. rz.: LABA, ALLER, WEZERA i EMS, z możliwością zamiany ich na mosty stałe, dla zapewnienia jednostkom pontonowym manewru na kolejne przeszkody wodne. Ponadto wydzielają z 11 i 12FBSap bmin do organizacji OZap nr 1 i 2 frontu.

14/ Wojska chemiczne frontu - 11 FBChem, 11 bou, 11 bwvj, 11 bzad, 11 flochem, 11 kórsk.

W okresie przygotowywania operacji główny wysiłek rozpoznania skażeń skupiają na rubieży rz. Odra oraz na drogach przegrupowania głównych sił frontu na kierunkach: SZCZECIN, OSTERBURG oraz LEGNICA, TANGERHÜTTE. Większość sił 11 BChem jest w gotowości do prowadzenia likwidacji skażeń w 11 FBROT i 6 ABROT oraz w wojskach głównego zgrupowania uderzeniowego frontu /5 i 7 A/.

W toku operacji główny wysiłek rozpoznania skażeń skupiają na kierunku: ORANIENBURG, ALMELO, HAGA oraz są w gotowości do likwidacji skażeń - głównie na korzyść 11 FBROT, 6 ABROT, związków taktycznych 5 i 7 A, a następnie 6 lub 4 armii.

15/ Odwody frontu:

a/ Odwód ogólnowojskowy /56, 65 i 66 RDZ/ jest w trakcie mobilizacyjnego rozwinięcia. Po osiągnięciu pełnej gotowości bojowej przegrupowuje się w strefę działań bojowych frontu na kierunku: CZĘSTOCHOWA, pld. POZNAŃ, ORANIENBURG, ALMELO w gotowości do wykonania postawionych zadań bojowych.

b/ OPpanc nr 1 /11 fpappanc i OZap nr 1 - bmin 11 FBSap/ w toku operacji przesuwają się na kierunku: EBERSWALDE, SALZGWEDEL, HARDENBERG w gotowości do odparcia uderzeń czołgów nieprzyjaciela z kierunków: ZEVEN, WITTINGEN i OSTERHOLZ-SCHARMBECK, CELLE.

c/ OPpanc nr 2 /12 fpappanc i OZap nr 2 - bmin 12 FBSap/ w toku operacji przesuwają się na kierunku: TANGERHÜTTE, WOLFENBUTTEL, DOETINCHEM w gotowości do odparcia czołgów nieprzyjaciela z kierunku: LIPPSTADT, HANNOVER lub działania wspólnie z OPpanc nr 1.

5. Rejonny wyjściowe siły zgrupowań uderzeniowych 5 i 7 A zajmują do 22.00 13.6; pozostałe siły tych armii - do 2.00 14.6, 6 A - do wieczora 15.6.

Początek ataku 5 i 7 A - 6.00 14.6.

6. Z chwilą osiągnięcia gotowości bojowej w rejonach stanowisk startowych wojska raketowe utrzymują gotowość bojową nr 3, a pododdziały dyżurne gotowość bojową nr 2.

II

GLÓWNE PROBLEMY ORGANIZACJI WSPÓLDZIAŁANIA

1. Wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego frontu.

Strategiczne wojska raketowe, lotnictwo dalekiego zasięgu i Połączona Flota Bałtycka w pierwszym uderzeniu jądrowym niszczą środki przenoszenia i składy amunicji jądrowej, samoloty na lotniskach, obiekty systemu dowodzenia i obrony przeciwlotniczej, bazy morskie oraz inne obiekty nieprzyjaciela o znaczeniu operacyjno-strategicznym na zachód od rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUND.

Front Północny pierwsze uderzenie jądrowe wykonuje siłami 11 FBROT, 3, 4, 5, 6, 7 ABDOT, drt 3, 4, 5, 6 i 7 A /bez 28 drt/, 4 DLMB, 10 i 11 splmb, łącznie angażując sześć BROT, dwadzieścia jeden drt i pięć pułkolotów LMB, które są w gotowości wykonać: raketami R-300 - 43 uderzenia, raketami R-70 - 81 uderzeń, lotnictwem - 70 uderzeń, ogółem 194 uderzenia jądrowe o mocy 7656 kt. Tymi siłami Front Północny niszczy: 6 baz morskich, samoloty na 16 lotniskach, 24 baterie "H", 7 baterii "N", baterię "P", pułk i 2 dywizjony "L", 4 baterie "HJ", artylerię atomową - 8 dywizji, 14 składów amunicji jądrowej, SD i WSD PGA, SD - JKA, 1 KA /NZ/, 1 KA /WB/, SD - 8 dywizji oraz obozowładnia: główne siły - 11 dywizji korpusów pierwszego rzutu, GP /WB/, pész 1 KA /NZ/.

Od "H" do "H" + 5 uderzenia jądrowe wykonują wojska raketowe frontu na obiekty zaplanowane i rozpoznane, których współrzędne zostały ustalone. Jednocześnie ze startem rakiet startuje lotnictwo 1 AL i w okresie od "H" +15 do "H" + 40 wykonuje uderzenia na obiekty zaplanowane oraz prowadzi rozpoznanie kontrolne obiektów, których współrzędne nie zostały ustalone. Po wykonaniu zadań przez lotnictwo w okresie od "H"+50 wojska raketowe wykonują uderzenia na obiekty potwierdzone i nowo wykryte w rezultacie rozpoznania kontrolnego.

Ponadto w razie przejście do działań z użyciem broni jądrowej liczyć się należy z możliwością wykonania pierwszego uderzenia jądrowego tylko siłami i środkami, które w danym czasie są gotowe do wykonania zadania. Nie zawsze bowiem będzie czas na kolejne, stopniowe osiąganie wyższych stanów gotowości do wykonania uderzeń jądrowych przez wojska rakietowe i lotnictwo. A więc na sygnał wykonuje się uderzenie jądrowe tylko tymi środkami, które są w gotowości. Ten nowy sposób wykonania pierwszego uderzenia jądrowego zostanie zastosowany w ćwiczeniu "WIOSNA-80".

W czasie wykonywania pierwszego uderzenia jądrowego stan osobowy frontu znajduje się w ukryciach. Rubież bezpieczeństwa powinna się znajdować nie mniej niż 4-5 km od obezwładnionych obiektów.

Jeżeli wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego frontu nastąpi na początku operacji sił głównych frontu /5 i 7 A/ związki taktyczne zgrupowań uderzeniowych 5 i 7 A utracą zdolność bojową od uderzeń jądrowych nieprzyjaciela przewidując zamianę ich przez związki taktyczne drugiego rzutu operacyjnego armii.

W wypadku silnego obezwładnienia przez nieprzyjaciela bronią jądrową 5 ^{lub} 7A i utraty przez jedną z nich zdolności bojowej należy w porażonej armii natychmiast przystąpić do odtwarzania gotowości bojowej, a na jej miejsce wprowadzać 6 A w miarę uzyskiwania przez nią gotowości do działań. Obezwładnione dywizje po odtworzeniu ich gotowości bojowej - wykorzystać w razie konieczności jako odwody operacyjne.

W wypadku, gdy wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego frontu nastąpi już w toku operacji, przewidując dla spotęgowania wysiłku wojsk na głównym kierunku uderzenia i rozwinięcia zdecydowanego natarcia w celu szybkiego rozbitcia znajdującego się w tym obszarze zgrupowania PGA i 2 PTSP wcześniejsze wprowadzenie do bitwy 6 lub 4 A już w 5-6 dniu operacji /18-19.6/.

2. Wykonanie zadania bliższego frontu.

Rozbitcia głównych sił Północnej Grupy Armii i 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych zamierzam dokonać przez wykonanie dwóch uderzeń rozcinających, z jednoczesnym okrążeniem i rozbitciem głównych sił 1 KA /NZ/ i 1 KA /WB/. Uderzenie rozcinające na kierunku: OSTERBURG, HOYA, EMMEN wykonuje 5 A, która jednocześnie częścią sił, we współdziałaniu z 3 A, okrąża i niszczy główne siły 1 KA /NZ/ na wsch. brzegu rz. LABA

na obszarze: LUBTHEEN, PERLEBERG, pld. LUDWIGSLUST. Uderzenie rozcinające na kierunku: TANGERHÜTTE, BRAUNSCHWEIG, BAD SALZUFLLEN, DOETINCHEM wykonuje 7 A, która jednocześnie, we współdziałaniu z 4 A i 2 A Frontu Centralnego, okrąża i niszczy główne siły 1 KA /WB/ na obszarze: SEEHAUSEN, HALBERSTEDT, /wyl/ MAGDEBURG oraz część sił 1 KA /B/. W drugim rzucie na tych kierunkach posiadamy 6 A, a po wyjściu z walki od 16.6 również 4 A.

Rozbicia Sił Zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego dokonują uderzeniem rozcinającym 3 A na jutlandzkim kierunku operacyjnym i Operacyjnej Grupy Desantowej "Z" we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką.

1/ Wejście głównych sił frontu /5 i 7 A/ do bitwy i wykonania zadania pierwszego dnia operacji.

W dniu 13.6 3 A głównymi siłami ma rozwijać operację zaczepną a część sił 3 A, 4 A oraz czołowe dywizje 5 A /10 DPZ/ i 7 A /17 DPanc/, wykorzystując rezultaty operacji powietrznej na ZTDW i uderzeń lotnictwa 1 AL oraz uderzeń radioelektronicznych, ostatecznie załamać natarcie 1 KA /NZ/ i 1 KA /WB/ nieprzyjaciela. Działanie to ma zapewnić warunki dogodne do przejścia 5 i 7 A do operacji zaczepnej oraz w powiązaniu z przedsięwzięciami maskowania operacyjnego 10 A Frontu Centralnego na styku z Frontem Północnym - wprowadzenie nieprzyjaciela w błąd co do kierunków uderzeń 5 i 7 A i czasu rozpoczęcia operacji zaczepnej. Jednocześnie zamierzam przegrupować główne siły 5 i 7 A do rejonów wyjściowych, stworzyć zgrupowania uderzeniowe i rano 14.6 /6.00/ przejść do operacji zaczepnej, wykonując główne uderzenie na kierunku: ORANIENBURG, NIENBURG, ALMELO, HAGA.

Podczas przełamania obrony nieprzyjaciela główny wysiłek wojsk frontu skupiony jest: 5 A - na odcinku: pld. ABENDORF, JÜBAR /8 km/; 7 A - na odcinku: SEGERODE, SCHWANFELD /8 km/. Przełamania obrony dokonuje w pasie 5 A zgrupowanie uderzeniowe w składzie dwóch dywizji /13 DPZ i 12 DPanc/ i w pasie 7 A zgrupowanie uderzeniowe w składzie dwóch dywizji /15 DPZ i 20 DPanc/, zapewniając niezbędną gęstość artylerii do ognia pośredniego na 1 km odcinka przełamania /5 A i 7 A nie mniej niż 80 dział i moździerzy/. Czas trwania OPA - 26 minut.

W toku OPA lotnictwo uderzeniowe 1 AL wykonuje uderzenia na obiekty znajdujące się w głębi oraz na skrzydłach odcinka przełamania, a śmigłowce szturmowe - na środki przeciwpancerne na odcinku przełamania.

Zgrupowania uderzeniowe o 6.00 14.6 atakują przedni skraj, przełamują obronę nieprzyjaciela z jednoczesnym uderzeniem na skrzydła i wprowadzając drugie rzuty dywizji - rozbijają siły pierwszorzutowych brygad nieprzyjaciela, podchodzące odwody dywizyjne i korpusne, żeby w końcu dnia opanować nakazaną rubież.

2. Rozwinięcie operacji i wykonanie postawionego zadania:

Dla zapewnienia wysokiego tempa natarcia stosowane będą taktyczne desanty śmigłowcowe oraz oddziały wydzielone, działające w wymiarze powietrzno-lądowym metodą rajdową, na kierunku działania 5 i 7 A, zwłaszcza dla uchwycenia dominujących obiektów i przepraw na rz. rz. ALLER i WEZERA.

Rozwinięcie powodzenia armii pierwszorzutowych realizowane będzie poprzez wprowadzanie do bitwy kolejnych związków taktycznych. Już w drugiej połowie pierwszego dnia operacji /14.6/ zachodzi konieczność wprowadzenia do bitwy kolejnych dywizji zarówno w 5, jak i 7 A w drugim dniu operacji /15.6/ - dalszych dywizji drugiego rzutu operacyjnego armii.

W toku operacji liczyć się z przeciwuderzeniem odwodów Północnej Grupy Armii:

a/ W 2-3 dniu operacji /15-16.6/ - siłami 1 KA /H/ na kierunku: ZEVEN, WITTINGEN. W tym wypadku przewiduję uderzeniem lotnictwa, a w razie działania z użyciem broni masowego rażenia - bronią jądrową maksymalnie obezwładnić siły nieprzyjaciela i opóźnić podejście jego odwodów. Częścią sił pierwszego rzutu operacyjnego 5 A /1-1,5 dywizji/ oraz OPpanc nr 1 i OZap nr 1 frontu - rozbić przeciwuderzającą 1 KA /H/ z miejsca lub z marszu. Siłami głównymi kontynuować natarcie na planowanych kierunkach.

b/ W 5-7 dniu operacji /18-20.6/ - siłami 6 KA /A/ na kierunku: LIPPSTADT, HANNOVER lub OSTERHOLZ - SCHARMBECK, CELLE. W tym wypadku przewiduję uderzeniem lotnictwa, a w razie działania z użyciem BMR - bronią jądrową maksymalnie obezwładnić siły nieprzyjaciela i opóźnić podejście jego odwodów. Siłami 7 lub 5 A oraz odwodami przeciwpancernymi i OZap frontu -

rozbić przeciwuderzające siły nieprzyjaciela na dogodnych rubieżach terenowych, zapewniając warunki dla wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu i realizacji otrzymanego zadania.

W godzinach wieczornych 15.6 lub rano 16.6, w zależności od sytuacji operacyjnej, zamierzam desantować 30 DPD w rejonie nr 1 - pld. VERDEN, HOYA, RETHEM na kierunku działania 5 A lub w rejonie nr 2 - HESSESCH OLDENDORF, /wył/ BAD PYRMONT, HAMELN na kierunku działania 7 A z zadaniem: rozbitcia sił nieprzyjaciela w rejonie desantowania, uchwycenia przepraw na rz. rz. ALLER i WEZERA lub tylko WEZERA i zapewnienia wojskom 5 lub 7 A warunków dogodnych do forsowania. Działanie 30 DPD powinno być w pełni wykorzystane przez wojska 5 lub 7 A, a dywizje działające na tym kierunku powinny jak najszybciej połączyć się z 30 DPD /w ciągu 1,5 doby od czasu desantowania/. Wojska raketowe frontu i lotnictwo są w gotowości do wykonania uderzeń jądrowych na obiekty nieprzyjaciela znajdujące się w tym rejonie, w celu zapewnienia dywizji warunków do desantowania, a lotnictwo transportowe, myśliwskie i uderzeniowe do zabezpieczenia przelotu, desantowania i działań dywizji.

W dniach 16-17.6, w zależności od sytuacji operacyjnej i wyjścia wojsk 3 A na pln. od kanału Kilońskiego, zostanie przeprowadzona powietrzno-morska operacja desantowa na Wyspy Duńskie siłami OGD "Z", we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką. Do udziału w powietrzno-morskiej operacji desantowej Połączona Flota Bałtycka wydzieliła 1 Zgrupowanie operacyjne w składzie: 2 DKTR i KTD, 2 EsOP, 1, 2, 3 BOD, 1 DN, 1 DTRB, 2 ZZD; lotnictwo morskie: 16 DMLR, 20 DLMSz, 22 DLMB, 6 pl ZOP, 16 plr, BL 7 floty /PRL/. Ponadto desantowanie 16 DPD zapewnia 4 KLT /10, 11, 12 DLT/ oraz wydzielony wysiłek lotnictwa 1 AL.

3 A, działająca na jutlandzkim kierunku operacyjnym, częścią sił blokuje HAMBURG, a siłami głównymi - rozwija zdecydowane natarcie, forsuje z marszu Kanał Kiloński i we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką opanowuje porty: LUBECK, KIEL, HELIGENLAFEN, FLENSBURG.

3. Wykonanie zadania dalszego frontu

W celu zapewnienia narastania sił w końcowej fazie realizacji zadania bliższego oraz zdecydowanego natarcia w toku realizacji zadania dalszego drugi rzut operacyjny frontu /6 lub 4/

może być wprowadzony do bitwy jeszcze w toku realizacji zadania bliższego frontu, w dniach 20-21.6 z rubieży nr 2 - LONINGEN, BRAMSCHE. W tym przypadku drugi rzut operacyjny wchodzi do bitwy z marszu, nie zajmując rejonu wyjściowego, lub po wykonaniu zadania bliższego frontu - w dniach 21-22.6 z rubieży nr 1 - HARDENBERG, BOOR w kierunku: LINGEN, HAGA. Główne siły frontu 6 i 5 A rozwijają zdecydowane natarcie na swoich kierunkach, rozbijają w bitwie spotkaniowej podchodzące odwody operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela, wykonują zadanie operacji zaczepnej frontu i po wyjściu na wybrzeże Morza Północnego organizują obronę przeciwdesantową.

Część sił frontu /7 A/, we współdziałaniu z częścią sił Frontu Centralnego, okrąża i niszczy zgrupowanie nieprzyjaciela w Zagłębiu RUIRY.

3 A rozwija operację zaczepną na Półwyspie Jutlandzkim w kierunku: BRANDE, WIBORG, ALBORG, we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką rozбивa podchodzące odwody strategiczne nieprzyjaciela oraz opanowuje porty morskie i wykonuje zadanie operacji zaczepnej frontu. We współdziałaniu z OGD "Z" 19-20.6 opanowuje Wyspę FIONIA.

III

ORGANIZACJA DOWODZENIA

1. Dowodzenie wojskami frontu będą realizował z czterech punktów:

- SD w rejonie MYSLIBÖRZ, a od 4.00 14.6 w rejonie NAUEN, z którego będą realizował dowodzenie całością sił frontu w zakresie przygotowania i prowadzenia operacji;

- ZSD w rejonie BIESENTHAL, czynne od 10.00 12.6;

- KSD w rejonie MUNCHENBERG, czynne od 4.00 14.6 - dowodzenie tyłami;

- PSD w rejonie BERGEN, czynne od 20.00 15.6 - dowodzenie powietrzno-morską operacją desantową na Wyspy Duńskie.

Kierunek przesunięcia SD: NAUEN, LEIRTE, LUBBECKE, OLDENZAAL.

2. Gotowość systemu dowodzenia do operacji zaczepnej głównych sił frontu - 4.00 14.6.

3. Na SD i na stanowiskach startowych wojsk raketowych nakazuję pełnić dyżury bojowe, a pododdziałami dyżurnych wojsk raketowych zamierzam dowodzić scentralizowanie z SD frontu.

4. Powiadamianie wojsk o sytuacji powietrznej zamierzam realizować w sposób scentralizowany z SD OPL frontu i SD OPL armii.

Siłami i środkami OPL frontu w rejonie wyjściowym i w toku operacji zamierzam dowodzić z SD OPL frontu i SD OPL armii, a lotnictwem myśliwskim - z SD DLM /plm/.

5. W przypadku zniszczenia SD, ZSD i KSD frontu dowodzenie wojskami przejmuje sztab 5 A lub 7 A.

IV

WYTYCZNE W ZAKRESIE PLANOWANIA ORAZ GŁÓWNE PROBLEMY ZABEZPIECZENIA OPERACJI

1. Wytyczne w zakresie planowania operacji zaczepnej.

Plan operacji zaczepnej frontu należy skorygować z moją decyzją i dostosować do sytuacji operacyjnej z 14.00 12.6.

Prace w zakresie planowania - prowadzić równolegle w ogniu: front - armia, armia - dywizja i dywizja - pułk.

Przegrupowanie wojsk 5 i 7 A wchodzących w skład zgrupowań uderzeniowych - zakończyć do 22.00 13.6, a drugich rzutów 5 i 7 A - do 2.00 14.6.

Gotowość sił głównych frontu do operacji zaczepnej osiągnąć o 2.00 14.6. Początek ataku 6.00 14.6.

Pozostałe terminy - zgodnie z zatwierdzonym kalendarzowym planem przygotowania operacji zaczepnej Frontu Północnego od 12.06 do 14.06.

Plan operacji zaczepnej frontu opracować do 8.00 13.6 i do 12.00 13.6 przedstawić do zatwierdzenia.

2. Główne problemy zabezpieczenia operacji:

1/ W zakresie rozpoznania:

Celem rozpoznania jest wykrycie kierunków działania przez ugrupowania wojsk pierwszego rzutu operacyjnego PGA, a zwłaszcza: środków napadu jądrowego, środków systemu OPL, SD, środków wojny elektronicznej, sieci lotnisk polowego bazowania 2 PTSP i PTSP Sił Zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, odwodów PGA, JKA, 1 KA /NZ/, 1 KA /WB/ i odwodów strategicznych, kierunków ich działania, czasu podejścia i sposobu wykorzystania oraz systemu zapór jądrowych nieprzyjaciela.

W toku prowadzenia operacji zaczepnej główny wysiłek rozpoznania zostanie skupiony na kierunku: **ORANIENBURG, NIENBURG, ALMELO, HAGA**, z zadaniem wykrycia środków przenoszenia i składów amunicji jądrowej, środków systemu OPL i wojny elektronicznej, sieci lotnisk polowego bazowania 2 PTSP, stanowisk dowodzenia i systemu kierowania PGA, JKA; 1 KA /NZ/, 1 KA /WB/, system zapór jądrowych, zwłaszcza na rubieżach rz. rz. **ALLER** i **WEZERA** oraz ustalenia kierunków, czasu i sposobów wykorzystania odwodów JKA, 1 KA /NZ/, 1 KA /WB/ i PGA, a także odwodów strategicznych nieprzyjaciela.

2/ W zakresie obrony przed bronią masowego rażenia:

W okresie przygotowania operacji główny wysiłek rozpoznania skażeń zostanie skupiony na kierunkach: **SZCZECINEK, OSTERBURG** i **LEGNICA, TANGERHÜTTE** oraz w rejonach wyjściowych do operacji zaczepnej 5 i 7 A, a w toku operacji na kierunku: **ORANIENBURG, NIENBURG, ALMELO**.

Główny wysiłek wojsk frontu zamierzam ześrodkować na odtwarzaniu w jak najkrótszym czasie /do 8-12 godzin/ zdolności bojowej wojsk porażonych bronią jądrową, zwłaszcza wojsk raketowych, wojsk OPL oraz związków taktycznych 5 i 7 A.

W tym celu należy być w gotowości do:

- odtworzenia dowodzenia we wszystkich ogniwach poprzez wykorzystanie zapasowych elementów dowodzenia, odwodowych środków łączności oraz ocalałych punktów dowodzenia;

- sprawnego wyprowadzenia wojsk ze strefy, skażeń, pożarów i zniszczeń;

- odtworzenia niezbędnej sieci dróg, szczególnie dofrontowych, przegrupowania i wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu oraz odbudowy zniszczonych mostów na rz. rz. **ODRA** i **ŁABA**;

- wykorzystania frontowych OER przede wszystkim do likwidacji skutków uderzeń bronią jądrową na 11 FBROT, 6 ABROT oraz związków taktycznych 5 i 7 A;

- ześrodkowania głównego wysiłku obrony przed bronią masowego rażenia w toku operacji dla zachowania zdolności bojowej 11 FBROT, 6 ABROT i związków taktycznych 5 i 7 A oraz odtworzenia sieci dróg na kierunku: **ORANIENBURG, NIENBURG, ALMELO** i odbudowania zniszczonych mostów na rz. rz. **ŁABA, ALLER, WEZERA, EMS** dla zapewnienia warunków do przegrupowania drugiego rzutu operacyjnego frontu oraz do dowozu i ewakuacji.

3/ W zakresie maskowania operacyjnego.

Celem maskowania operacyjnego jest przede wszystkim wprowadzenie nieprzyjaciela w błąd co do czasu i kierunku wejścia do bitwy głównych sił frontu /5 i 7 A/.

W związku z tym zamierzam:

- wykonać rano 13.6 uderzenie siłami 10 DZ - 5 A i 70 DZ /bez 7 brt/ 3 A w kierunku: PARCHIM, UELZEN, z jednoczesnym pozorowaniem rejonu ześrodkowania kolejnej DZ na tym kierunku:

- wykonać rano 13.6 uderzenia siłami 17 DPanc 7 A na kierunku: ROSLAU, wsch. MAGDEBURG, w powiązaniu z pozornym uderzeniem 10 A Frontu Centralnego siłami pzmot i z jednoczesnym pozorowaniem rejonu ześrodkowania kolejnej DPanc na tym kierunku:

- zorganizować pozorną obronę częścią sił 4 A w głębi terytorium NRD na kierunkach: WUSTROW, NEUSTADT; KONIGSLUTER, BRANDENBURG.

Ponadto przewiduje się organizację pozornych stanowisk startowych 11 FBROT, 5 i 7 ABROT oraz pozornych SD frontu, 5 i 7 A.

4/ W zakresie walki radioelektronicznej.

Główny wysiłek walki radioelektronicznej zostanie skierowany na rozpoznanie obiektów i środków radioelektronicznych, szczególnie na kierunku: ORANIENBURG, ALMELO, HAGA, a następnie na dezorganizację poprzez zakłócanie i niszczenie:

- systemu kierowania środkami przenoszenia broni jądrowej i systemu dowodzenia PGA, 2 PTSP, 1 KA /NZ/, 1 KA /WB/ oraz JKA;

- systemu dowodzenia odwodów PGA podczas wykonywania ewentualnych przeciwuderzeń na kierunkach: LEVEN, WITTINGEN, LIPPSTAD, HANNOVER lub OSTERHOLZ - SCHARMBECK, CELLE;

- systemu dowodzenia podchodzących odwodów strategicznych nieprzyjaciela, zwłaszcza w bitwach spotkaniowych;

- systemu dowodzenia i naprowadzania lotnictwa nieprzyjaciela.

Ponadto niezbędne jest zapewnienie ochrony pracy własnym środkiem radioelektronicznym, przede wszystkim w okresie wchodzenia do bitwy głównych sił frontu /5 i 7 A/, wprowadzania do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu oraz podczas rozbijania przeciwuderzeń odwodów PGA i prowadzenia bitwy spotkaniowej.

5/ W zakresie zabezpieczenia tyłowego.

Główny wysiłek tyłów frontu skupiony będzie na zabezpieczeniu wojsk 5 i 7 A, a następnie 6 A, działających na ogólnym kierunku: ORANIENBURG, ALMELO, HAGA. Zabezpieczenie wojsk koalicyjnych /3, 4 A i jednostki lotnicze/ będzie realizowane ze źródeł narodowych, według norm wydzielonych im na operację w składzie Frontu Północnego.

Na zabezpieczenie operacji frontu /tylko dla ZT i ZO WP/ wydzielono - amunicji w jo: strzeleckiej - 2,45; artyleryjskiej, moździerzowej i raketowej - 3,85; czołgowej - 3,85; przeciwlotniczej 4,2; PPK - 2,85; naboju lotniczych - 11; bomb lotniczych - 6,5; lotniczych pocisków raketowych - 5; MPS w jn - benzyny samochodowej - 2,0, oleju napędowego - 3,2, paliwa lotniczego - 15,0; benzyny lotniczej - 15,00; żywności według potrzeb.

Dowóz środków materiałowych do armii będzie realizowany transportem RBF.

Pododdziały i oddziały tyłowe wojsk frontu osiągnęły i osiągają gotowość odpowiednio do terminów mobilizacyjnego rozwinięcia. Tyły związków taktycznych oraz armijne jednostki tyłowe 5 i 7 A osiągnęły pełną gotowość bojową i wraz z nimi przegrupowują się do rejonów wyjściowych. Tyły 3 i 4 A są rozwijane w pasach działania swoich armii. Frontowe jednostki tyłowe są w trakcie mobilizacyjnego rozwinięcia i dopiero 15-18.6 przegrupują się w pas działania frontu.

Środki materiałowe wojsk frontu /5 i 7 A/ zużyte w trakcie przegrupowania do rejonu wyjściowego zostaną uzupełnione do pełnych zapasów:

a/ MPS:

- 5 A - dywizji zgrupowania uderzeniowego - do 2.00 14.6;
dywizji drugiego rzutu - do 6.00 14.6;

- 7 A - dywizji zgrupowania uderzeniowego - do 2.00 14.6;
dywizji drugiego rzutu - do 7.00 14.6;

b/ Amunicji artyleryjskiej, moździerzowej i raketowej.

Amunicja artyleryjska na OPA zostanie dostarczona w rejon stanowisk ogniowych grup artylerii zgrupowań uderzeniowych 5 i 7 A od 22.00 13.6 do 3.00 14.6.

Pod koniec zadania bliższego frontu armie będą posiadać pełne zapasy ruchome w związkach taktycznych, a w składach armijnych 90%, z wyjątkiem 6 A, której zapasy w składach armijnych będą wynosić 100%.

W składach frontu wysokość zapasów będzie wynosić 90% normy.

Pod koniec operacji wojska frontu będą posiadać pełne zapasy ruchome.

6/ W zakresie pracy partyjno-politycznej.

Główny wysiłek pracy partyjno-politycznej kierujemy na osiągnięcie wysokiego stopnia gotowości bojowej i sprawności psychologicznej wojsk i sztabów, wzorowe wykonywanie rozkazów i zarządzeń przełożonych w przygotowywanej operacji zaczepnej frontu.

Systematycznie będziemy uświadamiać stanom osobowym treść i polityczny charakter zadań bojowych poszczególnych związków taktycznych i armii.

W toku wykonywania wspólnych zadań bojowych integrować będziemy kolektwy żołnierskie, rozwijając koleżeństwo i wzajemną pomoc podczas wykonywania zadań oraz umacniając wiarę żołnierzy w siły własne i wojsk sojusznicznych, w tym głównie Armii Radzieckiej.

Systematycznie wyjaśniać będziemy charakter oddziaływania nieprzyjaciela środkami walki i propagandy, starając się utrzymywać wysoką odporność fizyczną i psychiczną walczących wojsk.

Stale będziemy naświetlać sytuację polityczno-militarną walczących stron i sytuację operacyjno-taktyczną armii, dywizji i pułków. Będziemy mobilizować stany osobowe do czujności, zwłaszcza wobec działań grup dywersyjnych nieprzyjaciela, podkreślając szczególnie konieczność należytej ochrony i ubezpieczenie sprzętu bojowego, SD, kolumn, rejonów itp. Wnikliwie i dokładnie określać będziemy zadania każdego żołnierza i w oparciu o nie wzorowo przygotować stany osobowe pod względem moralno-bojowym, zwłaszcza żołnierzy pierwszego i drugiego rzutu operacyjnego frontu oraz 30 DPD i OGD "Z".

Treści, formy i metody pracy partyjno-politycznej na okres działań zaczepnych będziemy dostosowywać do zaistniałej sytuacji taktyczno-operacyjnej i zadań realizowanych przez armię, związki taktyczne i samodzielne oddziały.

Rozdział V. OPRACOWANIA ZAJĘCIA NR 2

1. OPRACOWANIE METODYCZNE ZAJĘCIA NR 2/III KWL

- I. Temat: "Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadanie związków operacyjnych w operacji zaczepnej"
- II. Cel: Zapoznać słuchaczy z rozmachem operacji zaczepnej frontu, a na tle tego rozmachu przedstawić miejsce, rolę i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej.
- III. Czas: - zajęcia lekcyjne - 2 godziny;
- nauka własna - 6 godzin

Razem 8 godzin

IV. Zagadnienia i orientacyjny podział czasu:

1. Sprawdzenie przygotowania słuchaczy do zajęć - 10 minut
 2. Rozmach operacji zaczepnej Frontu Północnego - 30 minut
 3. Miejsce, rola i zadanie 5 A - 15 minut
 4. Miejsce, rola i zadanie 6 A - 10 minut
 5. Rola i zadanie OGD "Z" - 7 minut
 6. Rola i zadanie 1 AL - 8 minut
 7. Podsumowanie zajęcia - 10 minut
- Razem 90 minut

V. Metoda: informacyjno-pokazowa

VI. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:

1. Podstawę przygotowania słuchaczy do zajęć stanowią:
 - 1/ Materiały szkoleniowe z zajęcia nr 1.
 - 2/ Opracowanie "Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadanie związków operacyjnych w operacji zaczepnej" /wariant rozwiązania/. Dokument ten wydać słuchaczom na 3-4 dni przed terminem zajęć.
2. Na 3-4 dni przed terminem zajęć przeprowadza się instruktaż ze słuchaczami grupy szkoleniowej. Podczas instruktażu należy omówić sposób przygotowania się do zajęć. Przede wszystkim polecić słuchaczom przestudiowanie materiałów dotyczących rozmiarów operacji zaczepnej frontu oraz miejsca, ro-

li i zadań związków operacyjnych w operacji zaczepnej frontu /podając konkretne rozdziały, punkty i strony/ oraz poinformować ich jak należy studiować obowiązujące materiały szkoleniowe.

Ponadto zawiadamia się słuchaczy, że powinni być gotowi do wykazania się znajomością aktualnej sytuacji operacyjnej oraz do zreferowania następujących zagadnień:

- 1/ Rozmach operacji zaczepnej Frontu Północnego.
- 2/ Miejsce, rola i zadanie 3 A /R/.
- 3/ Miejsce, rola i zadanie 5 A /WP/.
- 4/ Miejsce, rola i zadanie 7 A /WP/.
- 5/ Miejsce, rola i zadanie 6 A /WP/.
- 6/ Miejsce, rola i zadanie 4 A /NRD/.
- 7/ Miejsce, rola i zadanie OGD "Z".
- 8/ Miejsce, rola i zadanie 1 AL.

Na zakończenie instruktażu podaje się słuchaczom, że zajęcia będzie prowadzone metodą informacyjno-pokazową z elementami zajęcia grupowego. Referowanie zagadnień odbędzie się przy mapach /własnych/.

3. Wykładowcy do prowadzenia zajęć wykorzystują: opracowanie metodyczne zajęcia nr 2; mapę - "Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego" oraz opracowanie "Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej". /Wariant rozwiązania/. Opracowanie metodyczne określa zagadnienia, orientacyjny podział czasu, metodę prowadzenia zajęć i omawianie poszczególnych zagadnień oraz wskazuje źródła rozwiązania przerabianych zagadnień. Wariant rozwiązania zawiera natomiast merytoryczną treść przerabianych zagadnień. Stąd też obydwa wymienione dokumenty stanowią integralne części zajęcia.

VII. Przebieg zajęcia:

1. Sprawdzenie przygotowania słuchaczy do zajęć - 10 minut

Uwaga metodyczna: zajęcia rozpocząć od sprawdzenia przygotowania słuchaczy do zajęć. W tej części wykładowcy powinni sprawdzić:

1/ Znajomość materiałów szkoleniowych poprzez zadanie słuchaczom następujących pytań:

a/ Podać skład bojowy Frontu Północnego? Odpowiedź:

Front Północny przechodzi do operacji zaczepnej w następującym składzie: 3 A /R/, 4 A /NRD/, 5, 6, 7 A /WP/, OGD "Z", Zgrupowanie berlińskie, 30 DPD, 56, 65, 66 RDZ; 1 AL; 11 FEROT, 11 FBAA, 12 FBAH, 11, 12 fpappanc; 11 FERPlot, 11 fprplot, 11, 12 fpaplot, wojska inżynieryjne, wojska chemiczne, wojska walki radioelektronicznej, jednostki zabezpieczenia, jednostki tyłowe.

b/ Podać liczbę ładunków jądrowych przydzielonych frontowi na operację zaczepną. Odpowiedź - na operację frontowi przydzielono 610 ładunków jądrowych.

c/ Podać wysiłek bojowy lotnictwa wydzielony frontowi na operację zaczepną. Odpowiedź: - Frontowi Północnemu na operację zaczepną wydzielono 18 A/L.

2/ Teoretyczną znajomość podstawowych zagadnień poprzez zadanie pytania: Jaki teoretycznie zakłada się rozmach operacji zaczepnej frontu? Odpowiedź: - teoretycznie zakłada się następujący rozmach operacji zaczepnej frontu: szerokość pasa operacji - 300-500 km; głębokość operacji - 600-800 km; czas trwania - 12-16 dni; średnie tempo - 40-50 km na dobę.

2. Rozmach operacji zaczepnej Frontu Północnego - 30 minut

Uwaga metodyczna: po sprawdzeniu przygotowania słuchaczy do zajęć należy podać zagadnienia zajęcia - opracowanie metodyczne - rozdział IV, str. 2.

Do przedstawienia zagadnienia należy wyznaczyć /lub dopuścić na ochotnika/ 1-2 słuchaczy, którzy posługując się tekstem wariantu rozwiązania zajęcia zreferują szeroko ujęty problem rozmachu operacji zaczepnej Frontu Północnego przy mapie - "Planie operacji zaczepnej Frontu Północnego".

Rozwiązanie zawarte jest w punkcie 1 zajęcia nr 2. Wykładowca śledzi referujących i w razie konieczności reaguje na zauważone nieprawidłowości merytoryczne i formalne.

Po przerobieniu zagadnienia wykładowca może zainicjować krótką dyskusję i udzielić odpowiedzi na zadane przez słuchaczy pytania lub też omówić zagadnienie, posługując się tylko mapą lub mapą i magnetofonem.

Na zakończenie celowe jest podać przykłady historyczne wskaźników rozmachu operacji zaczepnych frontu z okresu drugiej wojny światowej.

3. Miejsce, rola i zadanie 5 A - 15 minut

Uwaga metodyczna: ze względu na fakt, że słuchacze otrzymali wariant rozwiązania zajęcia, należy przerobić tylko fragment dotyczący 5 i 6 A, OGD "Z" i 1 AL, których miejsce w ugrupowaniu operacyjnym frontu, rolę i zadania są odmienne.

Do przedstawienia tego zagadnienia należy wyznaczyć /lub dopuścić na ochotnika/ 1-2 słuchaczy, którzy posługując się tekstem lub tylko mapą przedstawiają miejsce 5 A w ugrupowaniu operacyjnym Frontu Północnego, rolę 5 A w operacji zaczepnej frontu i z uzasadnieniem oraz zadanie 5 A i wskaźniki różnych operacji.

Rozwiązanie przerabianego zagadnienia przedstawione jest w "wariacie rozwiązania" zajęcia nr 2, w punkcie 2.

Wykładowca śledzi referujących i w razie konieczności zwraca uwagę na zauważone nieprawidłowości. Może również sam przedstawić całość zagadnienia lub omówić tylko te jego fragmenty, które zostały niedostatecznie lub błędnie naświetlone.

Na zakończenie należy podać przykład historyczny rozmach operacji zaczepnej armii /z okresu drugiej wojny światowej/.

4. Miejsce, rola i zadanie 6 A - 10 minut

Uwaga metodyczna: niniejsze zagadnienie należy przerobić podobnie jak zagadnienie 3.

Rozwiązanie przerabianego zagadnienia przedstawione jest w punkcie 3 "wariantu rozwiązania" zajęcia nr 2.

Na zakończenie celowe jest podanie przykładu historycznego z okresu drugiej wojny światowej dotyczącego zadań i wskaźników rozmachu armii drugiego rzutu operacyjnego frontu.

5. Miejsce, rola i zadanie OGD "Z" - 7 minut

Uwaga metodyczna: do przedstawienia tego zagadnienia wykładowca może wyznaczyć /lub dopuścić na ochotnika/ 1-2 słuchaczy, którzy bez posługiwania się tekstem wariantu rozwiązania, a wykorzystując jedynie mapę "Plan operacji zaczepnej Frontu Północnego" referują miejsce, rolę i zadanie Operacyjnej Grupy Desantowej "Z".

Wykładowca podobnie jak podczas przerabiania poprzednich zagadnień śledzi pracę słuchaczy i reaguje na zauważone nieprawidłowości. Może to zagadnienie omówić sam, posługując się "Planem operacji zaczepnej frontu".

Rozwiązanie zagadnienia przedstawione jest w punkcie 7 "wariacie rozwiązania" zajęcia nr 2.

6. Miejsce, rola i zadanie 1 AL - 8 minut

Uwaga metodyczna: przed przystąpieniem do omówienia tego zagadnienia wykładowca dokonuje krótkiego wprowadzenia, podkreślając, że armie lotnicze w warunkach rozpoczęcia wojny bez użycia broni jądrowej biorą udział w pierwszych operacjach powietrznych na TDW według planów NDZSZ na TDW. Również 1 AL brała udział w pierwszej operacji przeciwpowietrznej i powietrznej na ZTDW według planu NDZSZ na ZTDW, wysiłkiem 3 A/L /11, 12 i 13.6/.

Do przedstawienia tego zagadnienia należy wyznaczyć 1-2 słuchaczy, którzy posługując się tekstem - wariantu rozwiązania zajęcia nr 2, punkt 8 - referują rolę i zadanie 1 AL z miejsca.

Wykładowca tak samo śledzi referujących i reaguje na zauważone nieprawidłowości.

Po przerobieniu tego zagadnienia należy zainicjować krótką dyskusję i udzielić odpowiedzi na zadane przez słuchaczy pytania, ustosunkowując się do ewentualnych wątpliwości słuchaczy do przerabianego zagadnienia oraz do całości zajęcia.

7. Podsumowanie zajęcia - 10 minut

W zależności od celu i zadań frontu każda operacja charakteryzuje się odpowiednimi wskaźnikami przestrzenno-czasowymi, do których zaliczamy: szerokość pasa operacji zaczepnej frontu, głębokość operacji, czas trwania operacji i średnie tempo operacji.

Wskaźniki rozmachu operacji zaczepnej frontu mogą wynosić:

- szerokość pasa operacji zaczepnej 300-500 km;
- głębokość operacji 600-800 km;
- czas trwania 12-16 dni;
- średnie tempo natarcia wojsk 40-50 km na dobę.

W konkretnych warunkach sytuacji operacyjno-strategicznej zależnie od właściwości kierunku strategicznego, na którym działa front, wymienione cyfry mogą ulegać zmianom, tak jak to ma miejsce w naszym ćwiczeniu, w którym wskaźniki rozmachu są następujące:

- szerokość pasa operacji zaczepnej 250-380 km;
- głębokość operacji - 520 km;

- czas trwania - 10-12 dni;
- średnie tempo - 43-52 km na dobę.

Z przytoczonych danych wynika, że w naszym ćwiczeniu niektóre wskaźniki rozmachu operacji zaczepnej frontu są mniejsze od wskaźników przewidywanych teoretycznie, a mianowicie: pas operacji frontu jest węższy o 50-120 km; głębokość operacji frontu jest płytsza o 80-220 km; czas trwania jest krótszy o 2-4 dni. Natomiast średnie tempo jest zbliżone do założeń teoretycznych.

Cel i zadania frontu w operacji zaczepnej wywierają wpływ na jego skład organizacyjny, który jest zmienny. W skład typowego frontu mogą wchodzić: trzy-pięć armii, w tym jedna pancerna, o różnym składzie narodowym /koalicyjnym/, armia lotnicza /również w składzie koalicyjnym/; trzy-pięć samodzielnych dywizji /DZ, DPanc/; jedna-dwie FBROT; jedna-dwie FBAA /FBAH/ lub jedna-dwie DA /OND/; jeden-dwa fpappanc lub jedna-dwie FBAPanc; jeden-dwa fprplot lub jedna-dwie FBRPlot; jeden-dwa fpaplot; frontowe związki i oddziały rodzajów wojsk, w tym jeden-dwa ppsz.

Ponadto frontowi może być przydzielona DPD w celu wykonania desantu o znaczeniu operacyjnym.

Z powyższego wynika, że skład Frontu Północnego przyjęty w naszym ćwiczeniu jest w zasadzie zbliżony do składu frontu typowego, z tą jednak różnicą, że nie występowała w nim - APanc, ale skład 5 i 7 A był zbliżony do APanc; nie występowały DA^{102/} /OND/, a ponadto w składzie Frontu Północnego występowały dwie DPD /30 i 16 DPD/ i DD mająca za zadanie wykonanie desantu powietrznego na rubieży rz. WEZERA na kierunku działania 5 lub 7 A oraz wykonanie powietrzno-morskiej operacji desantowej na Wyspy Duńskie.

Miejsce, rola i zadanie związków operacyjnych w ramach operacji zaczepnej frontu, w tym i armii drugiego rzutu operacyjnego, uzależnione będą od celu i zadania, które realizuje front. Armia może tworzyć pierwszy rzut operacyjny frontu, prowadzić operację na głównym lub innym kierunku w pasie operacji zaczepnej frontu. Może też stanowić drugi rzut operacyjny frontu.

102/ W ćwiczeniu frontowym ASG AR w składzie Frontu Nadmorskiego występowały aż trzy DA /OND/.

Miejsce, rolę i zadania armii określa w swoim zamiarze dowódca frontu. On bowiem ustala ugrupowanie operacyjne frontu i miejsca poszczególnych związków operacyjnych, określa cele ich operacji oraz zadania.

Celem dzisiejszego zajęcia było zapoznanie Was z rozmachem operacji zaczepnej frontu, a na tle tego rozmachu przedstawienie miejsca, roli i zadań związków operacyjnych w operacji zaczepnej.

W tym miejscu należy ocenić stopień przygotowania i pracę słuchaczy na zajęciach oraz podać stopień osiągnięcia celu.

Omówić krótko zagadnienia, które w dyskusji nasunęły najwięcej wątpliwości.

Załącznik: Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej - wariant rozwiązania.

2. ROZMACH OPERACJI ZACZEPNEJ FRONTU. MIEJSCE, ROLA I ZADANIA ZWIĄZKÓW OPERACYJNYCH W OPERACJI ZACZEPNEJ /WARIANT ROZWIĄZANIA TEKSTOWEGO/

1. ROZMACH OPERACJI ZACZEPNEJ FRONTU PÓŁNOCNEGO

Front Północny w składzie: 3 A /R/ - 11, 67, 70 DZ, 20, 64 DZmot, 65 DPanc, 3 ABROT; 4 A /NRD/ - 8, 9, 18 DZmot, 40 DPanc, 4 ABROT; 5 A /WP/ - 10 DZ, 13 DPZ, 12, 14 DPanc, 5 ABROT; 7 A /WP/ - 16 DZ, 15 DPZ, 17, 20, 35 DPanc, 7 ABROT; 6 A /WP/ - 26, 27, 28 DZ, 6 ABROT; OGD "Z" - 27 DD /WP/, 16 DPD /R/, 25 DZ /WP/, 68 DZmot /NRD/, 1 ppm /R/. Zgrupowanie berlińskie /NRD/ - 19, 55 DZmot; 1 AL - 2, 3 DLSZR /WP/; 4 DLMB /R/, 10 splmb /WP/, 11 splmb /R/, 5, 6 DLM /R/, 7 DLM /WP/, 8 DOPK /NRD/, 9 BLBR /WP/, 15 plt /WP/, 7 pśt /WP/, 5, 7 plwl /WP/, 1 plrt /R/, 2 pśsz /R/; 30 DPD, 56, 65, 66 RDZ /WP/; 11 FBROT oraz inne jednostki rodzajów wojsk i jednostki tyłowe, wykorzystując rezultaty operacji powietrznej na ZTDW, ostatecznie załamuje natarcie nieprzyjaciela w bitwie granicznej, siłami 3 A /R/ rano 12.6 przeszedł do operacji zaczepnej na jutlandzkim kierunku operacyjnym. Rano 14.6 wykonując główne uderzenie w kierunku: ORANIENBURG, NIENBURG, ALMELO, HAGA przechodzi siłami głównymi /5 i 7 A/ do operacji zaczepnej w celu rozbicia Sił Zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, Głównych Sił Północnej Grupy Armii, 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych i podchodzących odwodów strategicznych nieprzyjaciela oraz opanowania terytorium Danii, płn. części RFN i Holandii w pasie działania, do-prowadzając do wyeliminowania z wojny Danię i Holandię oraz we współdziałaniu z sąsiednimi frontami - RFN.

Oslonę operacyjnego rozwinięcia wojsk głównego zgrupowania uderzeniowego frontu /5 i 7 A/ zapewnia 4 A i część sił 3 A /11, 70 DZ/, które prowadzą działania obronne w bitwie granicznej.

Front Północny zamierza osiągnąć cel operacji zaczepnej poprzez wykonanie początkowo trzech, następnie czterech uderzeń rozcinających:

- na jutlandzkim kierunku operacyjnym siłami wspieranej przez lotnictwo 3 A /R/, która współdziała z siłami Połączonej

Floty Bałtyckiej i OGD "Z" wykonującą powietrzno-morską operację desantową na Wyspy Duńskie;

- na północno-nadmorskim kierunku operacyjnym siłami wspieranej przez lotnictwo 5 A, która główne uderzenie wykonuje w kierunku: OSTERBURG, HOYA, EMMEN, pld. LREUWARDEN, a drugie w kierunku: SOLTAU, COXHAVEN oraz CLOPPENBURG, NORDEN;

- na berlińsko-ruhrskim kierunku operacyjnym siłami wspieranej przez lotnictwo 7 A, która główne uderzenie wykonuje w kierunku: TANGERHÜTTE, HILDESHEIM, BAD SALZUFLEN, DOETINCHEM, a następnie 6 lub 4 A działającej w kierunku: LINGEN, HAGA.

Front Północny do realizacji celu operacji posiada w swoim składzie: 32 dywizje, z tego: DZ - 12, DZmot - 8, DPZ - 2, DPanc - 7, DPD - 2, DD - 1; BROT - 6, BAA /BAH/ - 7, par - 1, pah - 2, sdah - 2, sdar - 2, pappanc - 7; BRPlot-2, prplot-9, paplot - 2; BSap - 7, ppont - 8; pzrl - 1, pZR - 1; prr - 1, prsrlok - 1; prt WSW-1, pWSW - 1; DLSzR -2, DLMB - 1, splmb - 2; DLM - 3, DLOPK - 1, BLBR - 1, plrt - 1, pész - 1, plwl - 2, plt - 1, pšt - 1. Łącznie front w swoim składzie, po uwzględnieniu strat, posiada: ludzi - 531.887; czołgów - 7259; WBP - 4668, transporterów opancerzonych uzbrojonych - 4795; wyrzutni rakietowych R-300 - 43, R-70 - 116; dział i moździerzy - 4640; środków ppanc - 2330, środków OPL - 3744; samolotów myśliwsko-szturmowych - 138; samolotów myśliwsko-bombowych - 174; samolotów rozpoznawczych - 119; samolotów myśliwskich - 369; śmigłowców szturmowych - 91.

Na operację przydzielono frontowi 610 ładunków jądrowych, z czego: rakiet jądrowych R-70 - 298; rakiet jądrowych R-300 - 172; lotniczych bomb jądrowych - 140; o łącznej mocy 23420 kt /23, 42 MT/; 300 taktycznych rakiet z ładunkiem zwykłym /R-70/ oraz wysiłek bojowy lotnictwa - 18 A/L i 3 A/L przewidziane do udziału w przeciwpowietrznej i powietrznej operacji strategicznej na ZTDW.

Ponadto strategiczne siły jądrowe są gotowe do niszczenia w ramach pierwszego uderzenia jądrowego: środków przenoszenia i składów amunicji jądrowej, samolotów na lotniskach, obiektów systemu dowodzenia i obrony przeciwlotniczej, baz morskich oraz innych obiektów o znaczeniu operacyjno-strategicznym na zachód od rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUND.

Lotnictwo dalekiego zasięgu siłami 20 DLMB DZ /R/ od rana 14.6 może wykonywać zadanie w pasie operacji Frontu Północnego wysiłkiem 2 dywizjotów na dobę według decyzji dowódcy frontu. Do przerzutu i desantowania 30 DPD /WP/ na rubieży rz. WEZERA w 2-3 dniu operacji /15-16.6/ przydzielono dowódcy Frontu Północnego 3 KLT /7, 8, 9 DLT/; osłonę przelotu operacyjnego desantu powietrznego, oprócz sił frontu, zapewniać 10 DLM/R/ według planu Frontu Północnego. Do udziału w powietrzno-morskiej operacji desantowej ze składu Połączonej Floty Bałtyckiej wydzielono następujące siły: 1 Zgrupowanie operacyjne w składzie - 2 DKTR i KTD, 2 EsOP, 1, 2, 3 BOD, 1 dNi, 1 DTRB, 2 ZZD; lotnictwo morskie - 16 DMLR, 20 DLMSz, 22 DLMB, 6 plZOP, 16 plr, HL 7 floty /PRL/; 4 KLT /10, 11, 12 DLT/.

Z powyższego wynika, iż mimo dysponowania przez Front Północny znacznymi siłami nie jest on w stanie przy użyciu sił własnych zapewnić wykonania powietrzno-morskiej operacji desantowej na Wyspy Duńskie oraz desantowania DPD na rz. WEZERA w toku operacji. Dlatego też otrzymał on znaczną pomoc w postaci odpowiednich, przystosowanych do tego rodzaju działań sił i środków z różnych rodzajów sił zbrojnych szczebla Naczelnego Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych na ZTDW.

Cel operacji zaczepnej frontu realizowany jest w dwóch etapach, a mianowicie - w zadaniu bliższym i zadaniu dalszym frontu.

W toku realizacji zadania bliższego Front Północny siłami 5 i 7 A, we współdziałaniu z wojskami Frontu Centralnego, niszczy środki napadu jądrowego, rozбивa główne siły Północnej Grupy Armii i 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych, po czym desantując 30 DPD w rejonie HOYA lub HAMELN, forsuje z marszu rz. WEZERA i w 7-8 dniu operacji /21-22.6/ opanowuje rubież: CUXHAVEN, OLDENBURG, SCHOOWOORD /15 km płn.-zach. EMMEN/, HARDENBERG, DOETINCHEM, HAMM, WERL, a siłami 3 A /R/ i Operacyjnej Grupy Desantowej "Z", we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką, rozбивa Siły Zbrojne Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego oraz 18-19.6 opanowuje rubież: WEILE, BRANDE, VARDE i Wyspy Duńskie /bez Wyspy FIONIA/. W okresie tym siłami Zgrupowania Berlińskiego opanowuje również BERLIN ZACHODNI.

Wskaźniki rozmachu zadania bliższego są następujące:

- szerokość pasa operacji - 230-375 km;
- głębokość zadania - 330 km;
- czas trwania - 7-8 dni;
- średnie tempo - 41-47 km/dobę.

W toku realizacji zadania dalszego Front Północny uderzeniami lotnictwa niszczy nowo wykryte środki napadu jądrowego, środki OPL, stanowiska dowodzenia, samoloty na lotniskach oraz obozowiska podchodzące odwody operacyjno-strategiczne, wprowadzając do bitwy drugi rzut operacyjny frontu /6 lub 4 A/, głównymi siłami, rozwija operację zaczepną w kierunku: LINGEN, HAGA, we współdziałaniu z wojskami Frontu Centralnego rozбивa odwody operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela i w 10-12 dniu operacji /23-25.6/ opanowuje wybrzeże Morza Północnego na odcinku: WILHELMSHAVEN, HELLEVOETSLUIS, w gotowości do obrony przeciwdesantowej.

Siłami 3 A /R/ i Operacyjnej Grupy Desantowej "Z", we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką, rozбивa podchodzące odwody operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela i 22-23.6 opanowuje Półwysep Jutlandzki, Wyspę FIONIA i Cieśniny Duńskie.

Wskaźniki rozmachu zadania dalszego frontu:

- szerokość pasa operacji - 250-380 km;
- głębokość zadania - 190 km;
- czas trwania - 3-4 dni;
- średnie tempo - 47-63 km/dobę.

W wypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej, w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, wykorzystując 194 ładunki jądrowe o łącznej mocy 7656 kt, niszczy środki przemieszczenia i składy amunicji jądrowej, stanowiska dowodzenia, samoloty na lotniskach, środki OPL i bazy morskie nieprzyjaciela na rubieży: KOLDING, RIBE, BREMENHAVEN, OSNABRÜCK, MÜNSTER, DORTMUND oraz obozowiska główne siły JKA, 1 KA/NZ/ i KA /WB/. W rezultacie wykonania uderzeń jądrowych niszczy: 6 baz morskich, samoloty na 16 lotniskach, 24 baterie "H", 7 baterii "N"; baterię "P", pułk i 2 dywizjony "L", 4 baterie "HJ", artylerię atomową - 8 dywizji, 14 składów amunicji jądrowej, SD i WSD PGA, SD - JKA, 1 KA /NZ/, 1 KA /WB/, SD-3 dywizji oraz obozowiska główne siły w liczbie 11 dywizji z korpusów pierwszego rzutu, GP /WB/, pssz 1 KA /NZ/.

W toku zadania bliższego wykorzystuje 223 ładunków jądrowych o łącznej mocy 8240 kt, którymi niszczy nowo wykryte środki przenoszenia i składy broni jądrowej, SD, samoloty na lotniskach, środki OPL oraz obezwładnia podchodzące odwoły operacyjne nieprzyjaciela, oraz stwarzając warunki do desantowania 30 DPD i OGD "Z".

W toku zadania dalszego, wykorzystując 154 ładunki jądrowe o łącznej mocy 5584 kt, niszczy: nowo wykryte środki napadu jądrowego, SD, samoloty na lotniskach, środki OPL oraz obezwładnia podchodzące odwoły operacyjno-strategiczne nieprzyjaciela.

W rezerwie zachowuje 39 ładunków jądrowych o łącznej mocy 1950 kt.

Wskaźniki rozmachu operacji zaczepnej frontu:

- szerokość pasa operacji - 250-380 km;
- głębokość operacji - 520 km;
- czas trwania - 10-12 dni;
- średnie tempo - 43-52 km/dobę.

Front w toku operacji rozбивa kolejno około 27 dywizji, w tym: DZ - 7, DPanc - 9, DPZmot - 5, DP - 1, dywizji ekwiwalentnych - 5; łącznie około 438.000 ludzi, bez sił obrony terytorialnej; około 447 środków przenoszenia broni jądrowej, w tym: wyrzutni rakiet operacyjno-taktycznych typu "L" i "P" - 66, wyrzutni rakiet taktycznych - 48 i dział atomowych - 333; około 4672 czołgi; około 9584 transportery opancerzone; około 3557 dział i moździerzy do ognia pośredniego; około 4780 środków przeciwpancernych, około 2788 środków przeciwlotniczych; 1556 środków walki radioelektronicznej; około 744 samolotów, z czego: 350 samolotów myśliwsko-bombowych, w tym 154 nosiciele broni jądrowej 118 samolotów myśliwskich i około 240 samolotów rozpoznawczych, w tym 110 samolotów walki radioelektronicznej.

W toku operacji zaczepnej wojska Frontu Północnego na trzech kierunkach operacyjnych - jutlandzkim, północno-nadmorskim i berlińsko-ruhrskim wykonują główne uderzenie w kierunku: ORANIENBURG, ALMELO, HAGA. Mają do opanowania obszar należący do trzech państw - Danii, Holandii i RFN o powierzchni około 283.000 km², zamieszkały przez około 39 milionów ludności, na którym oprócz potencjału ekonomiczno-przemysłowego Danii i

Holandii znajduje się około 50% potencjału ekonomiczno-przemysłowego RFN oraz wszystkie porty morskie tych krajów.

Uwzględniając charakter kierunków operacyjnych, wywierający znaczny wpływ na tempo i sposób działania wojsk, należy stwierdzić, że założony rozmach operacji zaczepnej Frontu Północnego jest wielki, a tempo działania wojsk wysokie, odpowiadające współczesnym normom teoretycznym, mimo iż głębokość operacji jest znacznie płytsza od zakładanej /520 km w stosunku do 700-800 km/. Głębokość ta jest podyktowana w głównej mierze czynnikami politycznymi ze względu na ograniczony charakter wojny, prowadzonej na razie tylko na ZTD, z wyłączeniem terytorium Francji.

2. MIEJSCE, ROLA I ZADANIE 3 A /R/

Miejsce 3 A /R/ wynika z zamiaru dowódcy Frontu Północnego. 3 A znajduje się w pierwszym rzucie operacyjnym frontu. Dowódca frontu zdecydował użyć 3 A na samodzielnym, jutlandzkim kierunku operacyjnym, na prawym skrzydle frontu. Celem operacji zaczepnej 3 A jest rozbicie JKA, podchodzących cdwodów Sił Zbrojnych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, opanowanie środkowej części Półwyspu Jutlandzkiego oraz stworzenie dogodnych warunków do desantowania Operacyjnej Grupy Desantowej "Z" i opanowania Wysp Duńskich.

Rola 3 A wypływa z miejsca i celu jej działania w operacji zaczepnej frontu. 3 A działa w pierwszym rzucie operacyjnym frontu, na jego prawym skrzydle i samodzielnym, jutlandzkim kierunku operacyjnym oraz z postawionego celu operacji. Polega ona na rozbiciu głównych sił lądowych Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego, na zdobyciu, we współdziałaniu z siłami Połączonej Floty Bałtyckiej, głównych baz morskich w zach. części Bałtyku, opanowaniu środkowej części Półwyspu Jutlandzkiego oraz stworzeniu warunków do desantowania OGD "Z" i opanowania Wysp i Cieśnin Duńskich. Realizując kolejną operację zaczepną w ramach zadania dalszego frontu, 3 A opanowuje główną bazę lotniczą i sieć lotnisk nieprzyjaciela oraz bazy morskie i tym samym zabezpiecza prawe skrzydło Frontu Północnego od uderzeń z Morza Północnego, a także zapewnia swobodę wyjścia sił uderzeniowych Połączonej Floty Bałtyckiej z Morza Bałtyckiego na Morze Północne.

3 A do operacji zaczepnej przeszła rano 12.6, wykonując główne uderzenie w kierunku: MOLLN, pln. NEUMÜNSTER, zach. SCHLESWIG, BRANDE. Częścią sił /11 i 70 DZ/, we współdziałaniu z 4 A, osłaniała rozwinięcie głównych sił Frontu Północnego /5A/, prowadząc działanie obronne w strefie nadgranicznej na kierunku: LUNEBURG, PRITZWALK. W dniu 13.6, zgodnie z dyrektywą dowódcy Frontu Północnego, 3 A przekazała siły osłonowe /11 DZ oraz główne siły 70 DZ/ w czasowe podporządkowanie dowódcy 5 A.

Operację zaczepną 3 A rozpoczęła od przełamania obrony 6 DZ /NZ/ siłami dwóch dywizji /67 DZ i 65 DPanc/ na odcinku 8 km i rozwinięcia natarcia w głąb i na skrzydła nieprzyjaciela.

W toku realizacji zadania bliższego 3 A, wspierana przez lotnictwo, wykorzystując rezultaty operacji przeciwpowietrznej i powietrznej na ZTDW oraz uderzeń radioelektronicznych, rozbiła 6 DZ /NZ/, a następnie główne siły JKA /JDZ i 13 DPZmot/; osłania się od HAMBURGA, rozwija operację, forsuje z marszu KANAŁ KIŁOŃSKI oraz we współdziałaniu z siłami Połączonej Floty Bałtyckiej zdobywa bazy morskie: LUBECK, KIEL, HEILINGENHAFEN i 15.6 opanowuje rubież: HEILINGENHAFEN, ECKERNFORDE, SCHLESWIG, OSTENFELD, HEIDE, MELDORF. Częścią sił blokuje HAMBURG.

Opanowanie KANAŁU KIŁOŃSKIEGO oraz zdobycie baz morskich w zachodniej części Bałtyku zapewnia swobodę działania siłom Połączonej Floty Bałtyckiej, a rozbięcie JKA zmusza Siły Zbrojne Cieśnin Duńskich i Bałtyku Zachodniego do angażowania przez nieprzyjaciela swoich odwodów operacyjnych na Półwyspie Jutlandzkim oraz ogranicza możliwości ich manewru, stwarza on tym samym warunki do wykonania powietrzno-morskiej operacji desantowej, a także opanowania Wysp i Cieśnin Duńskich.

Wskaźniki rozmachu zadania bliższego armii:

- szerokość pasa operacji - 60-120 km;
- głębokość zadania - 160 km;
- czas trwania - 4 dni;
- średnie tempo - 40 km/dobę.

W toku realizacji zadania dalszego 3 A we współdziałaniu z siłami Połączonej Floty Bałtyckiej i Operacyjną Grupą Desantową "Z", wprowadzając do bitwy kolejne dywizje, rozwija operację zaczepną w kierunku: zach. FLENSBURG, zach. KOLDING, BRANDE; rozbiła podchodzące odwody operacyjne nieprzyjaciela; we współdziałaniu z siłami Połączonej Floty Bałtyckiej, zdobywa bazę

morską FLENSBURG i 18-19.6 opanowuje rubież: WEJLE, BRANDE, ESBJERG, stwarzając dogodne warunki do opanowania Wyspy FIONIA i pin. części Półwyspu Jutlandzkiego.

Wskaźniki rozmachu zadania dalszego armii:

- szerokość pasa operacji - 50-125 km;
- głębokość zadania - 160 km;
- czas trwania - 3-4 dni;
- średnie tempo - 40-53 km/dobę.

3 A jest w gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, z wykorzystaniem 31 rakiet jądrowych, którymi ma zniszczyć: samoloty na lotniskach - 12 elmb, 412 elmb, 22 elr, 11 elmb, 22 elmb; bazy morskie - KIEL, KAPPELN, FLENSBURG; trzy baterie 37 d "H"; trzy baterie 38 d "H", dwie baterie 39 d "H"; SD JKA, SD 6 DZ /NZ/, 650 d "L", baterię "HJ" 6 DZ /NZ/; obozwardnic - odwody dywizyjne i brygadowe oraz artylerię atomową 6 DZ /NZ/.

Ponadto w pierwszym uderzeniu jądrowym zostanie wykonanych 27 uderzeń jądrowych siłami i środkami frontu.

3 Armii przydzielono na operację 88 ładunków jądrowych, w tym 56 rakiet jądrowych R-70, 24 rakiety jądrowe R-300 i 8 lotniczych bomb jądrowych oraz 60 rakiet taktycznych z ładunkiem zwykłym.

Działanie armii wspiera lotnictwo wysiłkiem: 84 e/1 LMB, 24 e/1 LRT, 48 e/1 ŚSz, 6 e/1 ŚT.

Ponadto nadmorskie skrzydło armii wspierają siły Połączonej Floty Bałtyckiej, a na kierunku jej działań może na obiekty nieprzyjaciela wykonywać uderzenie lotnictwo morskie PFB, stąd konieczność uzgodnienia ścisłego współdziałania z siłami morskimi.

ZT 3 A czasowo podporządkowane 5 A po załamaniu natarcia głównych sił 1 KA /NZ/ i rozbiciu jego sił na wsch. brzegu rz. ŁABA powrócą w skład bojowy 3 A.

Wskaźniki rozmachu operacji zaczepnej 3 A:

- szerokość pasa natarcia - 60-120 km;
- głębokość operacji - 320 km;
- czas trwania - 7-8 dni;
- średnie tempo - 40-45 km/dobę.

3. MIEJSCE, ROLA I ZADANIE 5 A /WP/

Miejsce 5 A /WP/ wynika z zamiaru dowódcy Frontu Północnego. Dowódca Frontu Północnego zdecydował użyć 5 A w pierwszym rzucie operacyjnym, na północnonadmorskim kierunku operacyjnym, w środkowej części pasa operacji frontu, na prawym skrzydle głównych sił frontu. Celem operacji zaczepnej 5 A jest rozbicie 1 KA /NZ/ i podchodzących odwodów Północnej Grupy Armii oraz opanowanie pñ. części Dolnej Saksonii i stworzenie dogodnych warunków wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu /6 lub 4 A/.

Rola 5 A wynika z jej miejsca w ugrupowaniu operacyjnym frontu oraz celu jej działań w operacji. 5 A wraz z 7 A stanowi główne zgrupowanie uderzeniowe i działa na prawym skrzydle głównego kierunku uderzenia frontu. Polega ona na rozbiciu, wspólnie z 7 A, głównych sił Północnej Grupy Armii, przy czym sama 5 A, wspierana przez lotnictwo, rozbija kolejno 1 KA /NZ/, stanowiący najsilniejszy wyższy związek taktyczny PGA, oraz podchodzący 1 KA /H/, opanowaniu pñ. części Dolnej Saksonii i we współdziałaniu z 7 A stworzeniu dogodnych warunków wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu.

Rano 13.6 5 A siłami 10 DZ oraz podporządkowanymi jej siłami 11 DZ i głównymi siłami 70 DZ wykonuje dwa zbieżne uderzenia: 70 DZ na kierunku: HARGENOW, DOMITZ i 10 DZ na kierunku: pñd. GRABOW, DOMITZ w celu załamania natarcia głównych sił 1 KA /NZ/ na wsch. brzegu rz. ŁABA i rozbicia ich w rejonie: LUBTHEEN, PERLEBERG, pñd. LUDWIGSLUST.

5 A do operacji zaczepnej przechodzi o 6.00 14.6, wykonując główne uderzenie w kierunku: OSTERBURG, HOYA, EMMEN.

Operację zaczepną 5 A rozpoczyna od przełamania obrony 1 DZ /NZ/ na odcinku: pñ. ABENDORF, JUBAR /8 km/ zgrupowaniem uderzeniowym w składzie dwóch wzmocnionych dywizji /13 DPZ i 12 DPanc/. Następnie rozwija zdecydowane natarcie w głąb i na skrzydło nieprzyjaciela poprzez wprowadzenie do bitwy kolejnych dywizji drugiego rzutu operacyjnego armii.

W toku zadania bliższego 5 A, wspierana przez lotnictwo i wykorzystując uderzenia radioelektroniczne, rozbija główne siły 1 KA /NZ/ oraz podchodzący odwód Północnej Grupy Armii - 1 KA /H/; forsuje z marszu rz. rz. ALLER i WEZERA i w 4 dniu operacji /17.6/ opanowuje rubież: WINSEN, ROTENBURG, SULINGEN, ESTROF /8 km pñd.-zach. NEENBURG/.

Forsowanie z marszu może ułatwić 30 DPD przewidziana do desantowania w 2-3 dniu operacji /15-16.6/ na rubieży rz. WEZERA w rejonie: pld. VERDEN, HOYA, RETHIEM, 5 A musi z nią w przypadku desantowania ściśle współdziałać oraz maksymalnie wykorzystać skutki jej działania.

Do końca pierwszego dnia operacji 5 A opanowuje rubież: LÜCHOW, DOLLENSSEN, STEIHORST.

Wskaźniki rozmachu zadania bliższego armii:

- szerokość pasa operacji - 80-120 km;
- głębokość zadania - 150 km;
- czas trwania - 4 dni;
- średnie tempo - 38 km/dobę.

W toku zadania dalszego 5 A, wprowadzając do bitwy kolejne dywizje, wspierana przez lotnictwo rozwija operację zaczepną w kierunku: HOYA, IMMEN, a częścią sił w kierunku: SOLTAU, CUXHAVEN. Następnie, we współdziałaniu z 7 A, rozбивa podchodzące odwody operacyjne Północnej Grupy Armii nieprzyjaciela i w 7-8 dniu operacji /20-21.6/ opanowuje rubież: CUXHAVEN, OLDENBURG, SCHOONOORD, HARDENBERG.

Częścią sił 5 A, we współdziałaniu z 7 A, zabezpiecza wejście do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu /6 lub 4 A/ z rubieży: LONINGEN, BRAMSCHIE lub HARDENBERG, BOOR, w kierunku: LINGEN, HAGA.

Wskaźniki rozmachu zadania dalszego armii:

- szerokość pasa operacji - 120-160 km;
- głębokość zadania - 140 km;
- czas trwania - 3-4 dni;
- średnie tempo - 35-46 km/dobę.

5 A jest w gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, z wykorzystaniem 37 rakiet jądrowych, którymi ma zniszczyć: samoloty na lotniskach - 361 elmb, 311 elmb, 432 elmb; dwie baterie 35 d "H", dwie baterie 31 d "H"; 150 d "L", baterie "HJ" - 1, 11 DZ, 3 DPanc /NZ/; SD - 1 KA, 1, 11 DZ, 3 DPanc /NZ/; pész 1 KA /NZ/ oraz obezwładnić: odwody dywizyjne 1 DZ /NZ/, odwody brygadowe i artylerię atomową 1, 11 DZ i 3 DPanc /NZ/.

Ponadto w pierwszym uderzeniu jądrowym zostanie wykonanych 30 uderzeń jądrowych siłami i środkami frontu oraz 4 A.

5 Armii przydzielono na operację 103 ładunki jądrowe, w tym:

62 rakiety jądrowe R-70, 24 rakiety jądrowe R-300, 17 lotniczych bomb jądrowych oraz 60 rakiet taktycznych z ładunkiem zwykłym.

Działanie armii wspiera lotnictwo wysiłkiem: 24 e/1 LMB, 60 e/1 LMSz, 36 e/1 LRT, 12 e/1 ŚT, 42 e/1 ŚSz.

Armia została wzmocniona: 11 FBAA, 6 ABAA, 5 plwl, 2/11 pzrl, 2/11 pzz, 26, 27 drt. Ponadto w skład armii włączono 40 DPanc /NRD/ i czasowo podporządkowano jej 11 DZ oraz główne siły 70 DZ /R/.

Wskaźniki rozmachu operacji zaczepnej armii:

- szerokość pasa operacji - 80-160 km;
- głębokość operacji - 290 km;
- czas trwania - 7-8 dni;
- średnie tempo - 36-44 km/dobę.

4. MIEJSCE, ROLA I ZADANIE 7 A /WP/

Miejsce 7 A /WP/ wynika z zamiaru dowódcy Frontu Północnego. Dowódca Frontu Północnego zdecydował użyć 7 A w pierwszym rzucie operacyjnym na berlińsko-ruhrskim kierunku operacyjnym, na lewym skrzydle frontu. Celem operacji zaczepnej 7 A jest rozbicie 1 KA /WB/, części sił 1 KA /B/ i podchodzących odwodów Północnej Grupy Armii nieprzyjaciela, opanowanie Nadrenii Północnej oraz stworzenie dogodnych warunków wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu /6 lub 4 A/ i zdobycie Zagłębia RUHRY.

Rola 7 A wypływa z jej miejsca w ugrupowaniu operacyjnym frontu. 7 A wspólnie z 5 A stanowi główne zgrupowanie uderzeniowe i działa na lewym skrzydle głównego kierunku uderzenia frontu oraz z postawionego celu operacji. Polega ona na rozbiciu wspólnie z 5 A głównych sił Północnej Grupy Armii, przy czym 7 A wspierana przez lotnictwo, we współdziałaniu z 4 A, rozbija 1 KA /WB/, a samodzielnie podchodzący 6 KA /A/, opanowaniu Nadrenii Północnej oraz we współdziałaniu z 5 A stworzeniu dogodnych warunków wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu, a we współdziałaniu z 2 A Frontu Centralnego do zdobycia Zagłębia RUHRY.

Rano 13.6 7 A siłami 17 DPanc, we współdziałaniu z 4 A, wykonuje uderzenie w kierunku: ROSSLAU, /wył/ MAGDEBURG, w celu załamania natarcia nieprzyjaciela i likwidacji jego przyczółka na wsch. brzegu rz. LABA.

7 A do operacji zaczepnej przechodzi o 6.00 14.6, wykonując główne uderzenie w kierunku: TANGERHÜTTE, BRAUNSCHWEIG, BAD SALZUFLEN, DOETINCHEM.

Operację zaczepną 7 A rozpoczyna od przełamania obrony 1 DPanc /WB/ na odcinku: SEGERODE, SCHWANFELD /8 km/ zgrupowaniem uderzeniowym w składzie dwóch wzmocnionych dywizji /15 DPZ i 20 DPanc/, a następnie uderzeniem 17 DPanc na skrzydło i tyły 1 KA /WB/, we współdziałaniu z 4 A, rozbija główne siły 1 KA /WB/, a we współdziałaniu z 2 A Frontu Centralnego, część sił 1 KA /B/. Wprowadzając do bitwy drugi rzut operacyjny 7 A rozbija podchodzące odwody nieprzyjaciela, we współdziałaniu z 30 DPD oraz stosując taktyczne desanty śmigłowe, forsuje z marszu rz. LEINE i WEZERA i w 4 dniu operacji /17.6/ opanowuje rubież: WUNSTROP, STADENHAGEN, HUCKENBURG, HOHENHAUSEN, BRANTU, SCHVALENBERG, HOLZMINDEN, MORINGEN.

Do końca pierwszego dnia operacji opanowuje rubież: /wył/ MEINE, GROSS FLOTHE, GRAWENSLEBEN, SEEHAUSEN.

Wskaźniki rozmachu zadania bliższego armii:

- szerokość pasa operacji - 90-100 km;
- głębokość zadania - 160 km;
- czas trwania - 4 dni;
- średnie tempo - 40 km/dobę.

W toku zadania dalszego 7 A wprowadzając do bitwy kolejne dywizje, wspierana przez lotnictwo, rozwija operację zaczepną w kierunku: HAMELN, MÜNSTER, DOETINCHEM; we współdziałaniu z 5 A rozbija podchodzące odwody operacyjne Północnej Grupy Armii - 6 KA /A/ i w 7-8 dniu operacji /20-21.6/ opanowuje rubież: DARRLERNEN, /12 km póln. ALMELO/, wsch. NIJVERDEL, LOCHEM, DOETINCHEM, póln. WESEL, póln. DORSTEN, HALTERN, WERNE, KAMEN, WERL.

Częścią sił 7 A we współdziałaniu z 5 A, zabezpiecza wejście do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu /6 lub 4 A/ z rubieży: HARDENBERG, BOOR w kierunku: LINGEN, HAGA.

W trakcie realizacji zadania dalszego frontu 7 A, we współdziałaniu z 2 A Frontu Centralnego, zdobywa Zagłębie RUIRY.

Wskaźniki rozmachu zadania dalszego armii:

- szerokość pasa operacji - 100-150 km;
- głębokość zadania - 170 km;
- czas trwania - 3-4 dni;
- średnie tempo - 42-56 km/dobę.

7 A jest w gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, z wykorzystaniem 26 rakiet jądrowych, którymi ma zniszczyć: samoloty na lotniskach - 3 elmb; 4 elmb, 2 elr; dwie baterie "H", trzy baterie 21 d "N"; SD - 2 i 3 DPanc /WB/

oraz obozowiska: odwód 3 DPanc /WB/, odwody zgrupowań taktycznych i artylerię atomową 1, 2 i 3 DPanc /WB/.

Ponadto w pierwszym uderzeniu jądrowym zostaną wykonane 43 uderzenia jądrowe siłami i środkami frontu oraz 4 A.

7 Armii na operację przydzielono 93 ładunki jądrowe, w tym 58 rakiet jądrowych R-70, 22 rakiety jądrowe R-300, 13 lotniczych bomb jądrowych oraz 60 rakiet taktycznych z ładunkiem zwykłym.

Działanie armii wspiera lotnictwo wysiłkiem: 27 e/1 LMB, 42 e/1 LMSz, 24 e/1 LRT, 12 e/1 ŠT, 36 e/1 ŠSz.

Armia została wzmocniona 12 FBAH, 7 plwł, 3/11 pzrl, 3/11 prz. Na okres APA i AWA w dniu 14.6 armii przydzielono 12 fpappanc, 4 ABAA oraz artylerię 9 i 18 DZmot.

Wskaźniki rozmachu operacji zaczepnej armii:

- szerokość pasa operacji - 90-115 km;
- głębokość operacji - 330 km;
- czas trwania - 7-8 dni;
- średnie tempo - 43-52 km/dobę.

5. MIEJSCE, ROLA I ZADANIE 6 A /WP/

Miejsce i rola jako drugiego rzutu operacyjnego frontu wynika z zamiaru dowódcy Frontu Północnego. 6A wchodzi do bitwy w 8-9 dniu operacji /21-22.6/ po wykonaniu przez pierwszy rzut operacyjny frontu zadania bliższego lub 7-8 dniu operacji /20-21.6/ w końcowej fazie realizacji zadania bliższego frontu. W związku z tym po wejściu do bitwy będzie spełniała główną rolę w rozbiciu podchodzących odwodów strategicznych nieprzyjaciela i w opanowaniu płd. zach. części Holandii oraz we współdziałaniu z siłami Połączonej Floty Bałtyckiej, w zdobyciu głównych portów i baz morskich Holandii.

Uwzględniając miejsce i rolę 6 A, jako drugi rzut operacyjny frontu, realizuje następujące zadanie. Do wieczora 15.6 ześrodkowuje się w rejonie: ALTENTREPTOW, FELDBERG, BRUSSOW, EGGESIN /bez 6 ABROT, która jest w dyspozycji dowódcy frontu oraz 26 i 27 drt, które są w dyspozycji dowódcy 5 A do czasu wejścia armii do bitwy/.

Od 17.6 przegrupowuje się na kierunku: PASEWALK, PRITZWALK, UELZEN, LINGEN do rejonu wyjściowego: CLOPPENBURG, FÜRSTENAU, BRAMSCHE, RAHDEN, SULINGEN, BASSUM, w którym pozostaje w gotowo-

ści wejścia do bitwy w dniach 21-22.6 z rubieży nr 1 - HARDENBERG, BOOR lub bez zajęcia rejonu wyjściowego w dniach 20-21.6 z rubieży nr 2 - LONINGEN, BRAMSCHE, w kierunku: LINGEN, HAGA z zadaniem ^{104/} rozbicia w bitwie spotkaniowej podchodzących odwodów operacyjno-strategicznych nieprzyjaciela, opanowania płn.-zach. części Holandii i w 10-12 dniu operacji /23-25.6/ wyjścia na wybrzeże Morza Północnego na odcinku: DEN HELDER, HELLEVOETSLUIS. Następnie, we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką 6 A przechodzi do obrony przeciwdesantowej.

Z chwilą wejścia do bitwy w skład armii wejdą dodatkowo dwie dywizje /DPanc i DZ/ oraz zostanie ona wzmocniona 11 FBAA, 3/11 pzrl, 3/11 przr.

6 Armii na operację przydzielono 60 ładunków jądrowych, w tym 36 rakiet jądrowych R-70, 18 rakiet jądrowych R-300, 6 lotniczych bomb jądrowych oraz 40 rakiet taktycznych z ładunkiem zwykłym.

Działanie armii wspiera lotnictwo wysiłkiem: 21 e/1 LMB, 30 e/1 LMSz, 12 e/1 LRT, 6 e/1 ŚT, 6 e/1 ŚSz.

Linia rozgraniczenia - na prawo: /wył/ CLOPPENBURG, MEPPEN, /wył/ ZWOLE; na lewo: UCHTE, BRAMSCHE, ENSCHEDE, /wył/ NIJMEGEN, HELLEVOETSLUIS.

Wskaźniki rozmachu operacji zaczepnej armii:

- szerokość pasa operacji - 50-80 km;
- głębokość operacji - 190 km;
- czas trwania - 3-4 dni;
- średnie tempo - 47-63 km/dobę.

6 A, działająca jako drugi rzut operacyjny frontu, oprócz wymienionego zadania może wykonywać inne zadanie wypływające z konkretnej sytuacji operacyjnej frontu. Dowódca Frontu Północnego w swoich ustaleniach do współdziałania przewiduje, że w przypadku silnego obezwładnienia przez nieprzyjaciela bronią jądrową 5 lub 7 A i utraty przez jedną z nich zdolności bojowej należy natychmiast przystąpić do odtwarzania gotowości bojowej porażonej armii, a na jej miejsce wprowadzać 6 A w miarę uzyska-

104/ Jednostopniowe zadanie 6 A jako armii drugiego rzutu operacyjnego frontu jest nie typowe. Wpływa to z konkretnej sytuacji, głębokości operacji /190 km/ oraz przewidywanego rozwoju działań i kierunku operacyjnego. Z zasady armia drugiego rzutu operacyjnego frontu otrzymuje również dwustopniowe zadanie - bliższe i dalsze, a głębokość operacji może wynosić również 250-350 km i więcej.

nia przez nią gotowości do działań. Ponadto przewiduje wcześniejsze wprowadzenie do bitwy 6 lub 4 A już w 4-5 dniu operacji /18-19.6/. W wypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej nieprzyjaciel może silnie obezwładnić 6 A, co opóźni jej podejście lub uniemożliwi wprowadzenie do bitwy. Stąd alternatywny zamiar dowódcy Frontu Północnego odnośnie wykorzystania 6 lub 4 A na kierunku: LINGE, HAGA.

6. MIEJSCE, ROLA I ZADANIE 4 A /NRD/

Miejsce 4 A /NRD/ wynika z zamiaru dowódcy Frontu Północnego, który zdecydował użyć ją do osłony granicy państwowej na kierunku: HANNOVER, BRANDENBURG. 4 A wspólnie z częścią sił 3 A /11 i 70 DZ/ osłania operacyjne rozwinięcie głównych sił frontu oraz stwarza dogodne warunki i zabezpiecza wejście do bitwy głównego zgrupowania uderzeniowego frontu na kierunku: ORANIENBURG, NIENBURG, ALMELO, HAGA. Po zabezpieczeniu wejścia do bitwy głównego zgrupowania uderzeniowego frontu 4 A częścią sił bierze udział, wspólnie z 7 A, w rozbiciu głównych sił 1 KA /WB/ na obszarze: HELMSTEDT, HALBERSTADT, /wyl/ MAGDEBURG, po czym przechodzi do drugiego rzutu operacyjnego i jest w gotowości do przejęcia oraz realizacji zadania 6 A.

Rola 4 A wypływa więc z jej miejsca w ugrupowaniu operacyjnym frontu oraz realizowanych zadań, zwłaszcza do czasu wprowadzenia do bitwy głównego zgrupowania uderzeniowego frontu. 4 A spełnia główną rolę w osłonie rozwinięcia zasadniczych sił frontu, bowiem przyjmuje na siebie pierwsze uderzenie 1 KA /WB/, części sił 1 KA /NZ/ i części sił 1 KA /B/ na lądzie oraz przyjmuje na siebie pierwsze uderzenie zasadniczych sił 2 Połączonych Taktycznych Sił Powietrznych i desantów powietrznych nieprzyjaciela. Aktywnymi działaniami obronnymi w bitwie granicznej 4 A powstrzymuje natarcie nieprzyjaciela, osłania operacyjne rozwinięcie, a także zapewnia dogodne warunki i zabezpiecza wejście do bitwy głównego zgrupowania uderzeniowego frontu.

Z chwilą przejścia do działań jako drugi rzut operacyjny frontu na kierunku: LINGEN, HAGA rola 4 A, jej zadanie, wzmocnienie, wsparcie i wskaźniki rozmachu działań są takie same, jak 6 A.

4 A jest w gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, z wykorzystaniem 17 rakiet jądrowych, którymi ma zniszczyć: dwie baterie 35 d "H", baterię 31 d "H", dwie baterie 3 d "H", baterię 21 d "N", trzy baterie 1 d "N", SD - 1 KA /WB/, 1 DPanc /WB/; 50 par "L" oraz obozowładnię - odwód 1 DPanc /WB/.

4 Armii na operację przydziela się 48 rakiet jądrowych, w tym 30 rakiet jądrowych R-70 i 18 rakiet jądrowych R-300 oraz 32 taktyczne rakiety z ładunkiem zwykłym.

7. ROLA I ZADANIE OPERACYJNEJ GRUPY DESANTOWEJ "Z"

Rola Operacyjnej Grupy Desantowej "Z" wynika z zamiaru dowódcy frontu. Dowódca Frontu Północnego zdecydował wykonać 16-17.6 powietrzno-morską operację desantową w celu opanowania, we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką i 3 A, Wysp i Cieśnin Duńskich. Polega ona na tym, że OGD "Z", we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką ma zniszczyć główne siły obrony przeciwdesantowej, rozbić podchodzące odwody i siły obrony terytorialnej nieprzyjaciela, opanować Wyspy FALSTER, ZELANDIA, MON i LOLLAND, zdobyć porty morskie i tym samym zapewnić warunki bazowania i wyjścia sił uderzeniowych Połączonej Floty Bałtyckiej w rejon Cieśnin KATTEGAT i SKAGERRAK oraz zdobyć Wyspę FIONIA.

Operacyjna Grupa Desantowa "Z" realizuje następujące zadania: do 15.6 ześrodkowuje się w obszarze Pomorza Zachodniego i płn. części MEKLEMBURGII w gotowości do wykonania 16-17.6 powietrzno-morskiej operacji desantowej w celu opanowania, we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką i 3 A, Wysp i Cieśnin Duńskich.

Skupiając główny wysiłek lądowania w rejonie pld.-wsch. części Wysp ZELANDIA i FALSTER OGD "Z" niszczy siły główne obrony przeciwdesantowej, opanowuje przyczółki i działając głównymi siłami na Wyspie ZELANDIA w kierunku: HASLEV, ROSKILDE, HELSINGER i RIGSTED, KALDNORBORG oraz częścią sił na Wyspie LOLLAND w kierunku: NYKOBING, MARSKOV rozbija podchodzące odwody i siły obrony terytorialnej nieprzyjaciela i w 2-3 dniu operacji /17-19.6/ opanowuje Wyspy ZELANDIA i LOLLAND, zabezpieczając bazowanie oraz wyjście sił uderzeniowych Połączonej Floty Bałtyckiej w rejon Cieśnin KATTEGAT i SKAGERRAK.

Rejon załadowania desantu: ŚWINOUJŚCIE, OKONEK, USTKA i STRALSUND, BARTH, WICK.

Grupie na operację przydziela się 18 ładunków jądrowych, w tym 14 taktycznych rakiet jądrowych R-70 i 4 lotnicze bomby jądrowe.

Działanie grupy wspiera lotnictwo wysiłkiem 15 e/1 LMB, 5 e/1 LRT, 6 e/1 LT.

8. ROLA I ZADANIE 1 AL

Rola 1 AL wynika z zamiaru dowódcy frontu, dowódcą Frontu Północnego zdecydował wykorzystać siły 1 AL do obezwładnienia środków walki radioelektronicznej, raketowych środków OPL i odwodów nieprzyjaciela; do niszczenia samolotów na lotniskach, środków napadu jądrowego, składów amunicji jądrowej, stanowisk dowodzenia nieprzyjaciela; wsparcia wojsk pierwszego rzutu operacyjnego frontu, skupiając główny wysiłek na kierunku głównego uderzenia; zapewnienia osłony z powietrza głównego zgrupowania uderzeniowego frontu, we współdziałaniu z wojskami OPL frontu i OPK NRD i PRL; prowadzenia rozpoznania lotniczego w celu wykrycia ugrupowania sił i środków nieprzyjaciela, a zwłaszcza środków napadu jądrowego, system obrony przeciwlotniczej i dowodzenia oraz rozmieszczenia i podejścia jego odwodów.

Rola 1 AL polega na tym, że obok wojsk raketowych i artylerii stanowi główną ogniową siłę uderzeniową, zwłaszcza w okresie działań z użyciem tylko konwencjonalnych środków rażenia, bowiem potrafi oddziaływać na nieprzyjaciela znajdującego się w znacznej odległości - obezwładniać i niszczyć jego siły i środki poza zasięgiem ognia artylerii, skutecznie wspierać natarcie wojsk lądowych oraz we współdziałaniu z wojskami OPL frontu i wojsk OPK zapewnić skuteczną osłonę z powietrza głównego zgrupowania uderzeniowego i prowadzić powietrzne rozpoznanie nieprzyjaciela na głębokość operacji frontu.

1 AL realizuje następujące zadania: działaniami lotnictwa uderzeniowego obezwładnia środki walki radioelektronicznej oraz raketowe środki OPL nieprzyjaciela, szczególnie na kierunku ORANIENBURG, ALMELO, celem zabezpieczenia działań lotnictwa dalekiego zasięgu. Niszczy również samoloty na lotniskach do rubieży: FLENSBURG, BREMENHAVEN, BIELEFELD, środki napadu jądrowego i stanowiska dowodzenia.

1 AL lotnictwem myśliwskim, we współdziałaniu z wojskami OPL frontu i OPK NRD i PRL, osłania wojska frontu, a zwłaszcza główne zgrupowanie uderzeniowe /5 i 7 A/. Lotnictwem rozpoznawczym prowadzi rozpoznanie powietrzne w celu wykrycia ugrupowania wojsk, a w szczególności - środków napadu jądrowego, systemu obrony przeciwlotniczej i dowodzenia oraz rozmieszczenia i podjęcia odwodów nieprzyjaciela.

W toku realizacji zadania bliższego frontu, 1 AL niszczy samoloty nieprzyjaciela na lotniskach w ramach walki o panowanie w powietrzu /szczególnie na obszarze prowincji SCHLESWIG-HOLSTEIN oraz w płn. części RFN i Holandii/, nowo wykryte środki napadu jądrowego stanowiska dowodzenia, środki walki radioelektronicznej, środki OPL oraz obezwładnia odwody JKA, 1 KA/NZ/, 1 KA /WB/ i odwody PGA, a szczególnie 1 KA /H/ i 6 KA /A/.

Główny wysiłek w zakresie wsparcia wojsk pierwszego rzutu operacyjnego frontu armia skupia w pasie działania 5 i 7 A.

1 AL jest w gotowości do zabezpieczenia w 2-3 dniu operacji /15-16.6/ lotnictwem myśliwskim i uderzeniowym desantowania 30 DPD w rejonie: pld. VERDEN, HOYA, RETHEM lub HESSISCH, OLDENDORF, /wył/ BAD PYRMONT, HAMELN oraz od 16-17.6 działań OGD "Z" w strefie Cieśnin Duńskich.

Rozpoznanie powietrzne 1 AL prowadzi na całą głębokość operacji zaczepnej frontu, szczególnie na kierunku: ORANIENBURG, NIENBURG, ALMELO, HAGA.

Podczas wykonywania zadania dalszego 1 A skupia główny wysiłek na zabezpieczeniu wprowadzenia do bitwy i wsparcia drugiego rzutu operacyjnego frontu /6 lub 4 A/ na kierunku: LINGEN, HAGA.

Częścią sił 1 AL wspiera 3 A, zgrupowanie wojsk frontu w czasie obrony przeciwdesantowej wybrzeża Morza Północnego i wojsk 7 A podczas opanowywania Zagłębia RUHRY.

1 AL jest w gotowości do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, z wykorzystaniem 70 lotniczych bomb jądrowych, którymi ma zniszczyć: samoloty na lotniskach - 330 elmb i 727 elmb; bazy morskie - KOPENHAGA i KORSOR; składy amunicji jądrowej - 6 DZ /NZ/, JDZ /D/, 13 DPZmot /NZ/, JKA; 1, 11 DZ, 3, 7 DPanc i 1 KA /NZ/; 1, 2, 3, 4 DPanc i 1 KA /WB/ oraz obezwładnić: odwody dywizyjne - 11 DZ /NZ/ - dwiema bombami, 3 DPanc /NZ/ - dwiema bombami, 2 DPanc /WB/ - dwiema bombami;

odwoły korpuśne - JDZ /D/ - dziesięcioma bombami; 13 DPZmot /NZ/ - dziesięcioma bombami, 7 DPanc /NZ/ - dziesięcioma bombami, 4 DPanc /WB/ - dziesięcioma bombami, 5 GP /WB/ - czterema bombami.

Armii na operację przydzielono 140 lotniczych bomb jądrowych oraz wydzielono wysiłek bojowy lotnictwa 18 A/L, z tego:

- na zadanie bliższe frontu - 93 lotnicze bomby jądrowe i 11 A/L, w tym na pierwsze uderzenie jądrowe - 70 lotniczych bomb jądrowych i 0,7 A/L;

- na zadanie dalsze frontu - 36 lotniczych bomb jądrowych i 5,9 A/L/;

- w rezerwie pozostanie - 11 lotniczych bomb jądrowych i 1,1 A/L.

Takie więc zostały określone miejsca, role i zadania poszczególnych związków operacyjnych w operacji zaczepnej Frontu Północnego zgodnie z zamiarem dowódcy frontu.

ZAKOŃCZENIE /WNIOSKI KOŃCOWE/

1. Ćwiczenie informacyjno-pokazowe, jako nowa forma ćwiczeń w procesie nauczania słuchaczy Akademii Sztabu Generalnego WP, zostało wprowadzone w 1977 r. zgodnie z poleceniem ministra obrony narodowej^{105/}. Spełnia ono bardzo istotną rolę w procesie edukacji dowódców i oficerów sztabu, ponieważ stanowi swoisty pomost łączący teorię z praktyką i stwarza większe możliwości przygotowania słuchaczy do ćwiczeń głównych i dowódczo-sztabowych. Ćwiczenie informacyjno-pokazowe przyczynia się również do rozszerzenia horyzontów myślowych słuchaczy, niejako przybliża operacyjne tło do tła dalszych studiów, a także wzbudza zainteresowanie słuchaczy sztuką operacyjną oraz literaturą przedmiotu. Ponadto zapewnia ono udoskonalenie metodyki prowadzenia ćwiczeń ze słuchaczami, przez zastosowanie dotychczas nie znanej metody informacyjno-pokazowej.

2. Celem ćwiczenia informacyjno-pokazowego może być "zapoznać" /"pokazać", "dać pogląd"/ słuchaczy /oficerów/ z określoną problematyką operacyjno-strategiczną lub taktyczno-operacyjną w zależności od poziomu w tym zakresie uczestników ćwiczenia. W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym należy tak sformułować cel główny, aby stanowił on podstawę do sformułowania celów szczegółowych, to jest celów poszczególnych zajęć, a także ewentualnie celu dodatkowego w odniesieniu do wszystkich zajęć.

3. Problematyka ćwiczenia informacyjno-pokazowego powinna być determinowana celami ćwiczenia. Ponadto na jej wybór i treść znaczny wpływ posiada również cały szereg innych czynników, a przede wszystkim czas przeznaczony na ćwiczenie oraz wiedza słuchaczy /uczestników ćwiczenia/ w zakresie taktyczno-operacyjnym. Temat ćwiczenia i tematy poszczególnych zajęć powinny stanowić treść zasadnicze ćwiczenia, wyrażając w syntetycznej formie określony zakres wiedzy i umiejętności, z którymi należy zapoznać słuchaczy /szkolonych/. Zagadnienia szkoleniowe poszczególnych zajęć powinny być elementami treści ćwiczenia, to jest tematami o określonej odrębności i układzie opartym na logicznym powiązaniu z tematami zajęć.

105/ Protokół z posiedzenia zespołu MON nr 1/Z z dnia 19-20.01. 1977 r. punkt 3, podpunkt g/, str. 4, Archiwum ASG WP.

4. Istotę ćwiczenia informacyjno-pokazowego określa cel główny i cele każdego zajęcia oraz metodę informacyjno-pokazową ich prowadzenia. W ćwiczeniu informacyjno-pokazowym jego uczestnicy nie rozwiązują w zasadzie poszczególnych problemów stanowiących treść ćwiczenia, ponieważ wszystkie materiały szkoleniowe, łącznie z merytorycznym rozwiązaniem przerabianych zagadnień, powinni otrzymać w gotowej formie jako jeden z możliwych wariantów rozwiązania. Podczas tego ćwiczenia wszyscy słuchacze jednej grupy szkoleniowej, występując w określonej roli, mogą jedynie, dla pobudzenia ich aktywności i zaangażowania, referować lub przedstawiać określone fragmenty lub całe zagadnienia, na podstawie przestudiowanych otrzymanych rozwiązań merytorycznych.

5. Mimo, że metoda informacyjno-pokazowa jest niepodzielna, to jednak z punktu widzenia aktywności słuchaczy można ją podzielić na trzy niejako "odmiany". Pierwsza "odmiana" metody informacyjno-pokazowej polega na częściowym angażowaniu słuchaczy /szkolonych/ do uczestnictwa w przerabianiu tylko poszczególnych fragmentów lub w ograniczonej mierze niektórych zagadnień zajęcia; druga "odmiana" polega na znacznym angażowaniu słuchaczy do uczestnictwa w przerabianiu poszczególnych zagadnień /pokazów/ zajęcia; trzecia zaś "odmiana" polega na tym, że w toku zajęć słuchacze /uczestnicy ćwiczenia/ nie są angażowani do przerabiania problemów związanych z poszczególnymi zajęciami. Należy jednak podkreślić, że bez względu na zastosowaną "odmianę" metody, w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym główny ciężar spoczywa na nauczycielach akademickich. Stąd też powinni oni być wyjątkowo dobrze przygotowani do tego typu ćwiczenia, gdyż występując w określonej roli muszą wzorowo przedstawiać proponowane rozwiązania przerabianych zagadnień. Można nawet zaryzykować twierdzenie, że w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym nauczyciel akademicki musi przejawiać wysoki kunszt aktorski, poparty jednak głęboką wiedzą operacyjną. Równocześnie nie powinien zapominać o roli wykładowcy, który powinien pobudzać aktywność słuchaczy, wzbogacając ich wyobraźnię operacyjną, inspirować do twórczych pomysłów. Również słuchacze powinni być dobrze przygotowani do ćwiczeń informacyjno-pokazowych i w miarę swych możliwości brać w nich aktywny udział.

6. Praktyka wykazała, że opracowanie ćwiczenia informacyjno-pokazowego wymaga od jego autorów znacznie więcej twórczego wysiłku i inwencji, oprócz bowiem materiałów wyjściowych muszą

opracować pełną i uzasadnioną treść merytorycznego rozwiązania problemowych zagadnień poszczególnych zajęć. Ponadto wszystkie te materiały powinny służyć za wzór do rozwiązywania problemów zarówno pod względem formy, jak i treści, a także uwzględniać najnowsze poglądy na organizację i prowadzenie operacji, oraz zawierać pouczającą ocenę realnej sytuacji operacyjno-strategicznej, uwzględniać konkretne siły nieprzyjaciela, jego nowe struktury organizacyjne, właściwości teatru działań wojennych, jak również - w tym samym zakresie - możliwości wojsk własnych.

7. Ćwiczenie informacyjno-pokazowe III KWL na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym", tworzące podstawę niniejszej rozprawy doktorskiej, wprowadza słuchaczy praktycznie w problematykę operacyjno-strategiczną i przyczynia się w znacznej mierze do rozszerzania ich horyzontów myślowych, pozwala im na tle konkretnej ćwiczebnej operacji zaczepnej frontu zrozumieć jej ogromny rozmach, w szerokim tego słowa znaczeniu, miejsce, rolę i zadania armii w operacji zaczepnej, która jest podstawowym szczeblem studiów na tym kursie, a także lepiej zrozumieć rolę i zadanie operacyjnego desantu powietrznego oraz rolę, cel i zadania powietrzno-morskiej operacji desantowej, prowadzonej przez operacyjną grupę desantową, we współdziałaniu z Połączoną Flotą Bałtycką. Ćwiczenie to pozwala słuchaczom niejako praktycznie skonfrontować i lepiej zrozumieć wykorzystanie poszczególnych rodzajów sił zbrojnych oraz rodzajów wojsk i służb frontu, jak również działanie sił i środków szczebla strategicznego na korzyść frontu, zwłaszcza strategicznych sił jądrowych; chodzi o sposób wykonania pierwszego uderzenia jądrowego frontu, w ścisłym powiązaniu ze strategicznymi siłami jądrowymi, a także działanie lotnictwa frontowego w operacji przeciwpowietrznej i powietrznej, wojsk obrony przeciwlotniczej w ścisłym współdziałaniu z lotnictwem myśliwskim frontu, siłami obrony powietrznej kraju, wojskami walki radioelektronicznej itp.

8. Ćwiczenie informacyjno-pokazowe szczebla frontowego umożliwia słuchaczom zrozumienie operacyjno-strategicznego działania wojsk oraz znacznie lepsze uzmysłowienie ciągłości działań, a także przejścia armii z jednej operacji zaczepnej do drugiej bez żadnej przerwy operacyjnej, a także faktu, że zadania armii nie koń-

ozą się na zrealizowaniu celu operacji^{106/}. Dzięki uczestniczeniu w ćwiczeniu słuchacze rozumieją, że armia lub inny związek operacyjny, jak np. operacyjna grupa desantowa, nie działają same w oderwaniu od innych związków operacyjnych i innych sił zbrojnych, lecz zgodnie z jednolitym planem, stosownie do zamiaru /decyzji/ dowódcy frontu i zaistniałej sytuacji operacyjno-strategicznej /operacyjno-taktycznej/. Ponadto ćwiczenie to pozwala szkolenym lepiej zrozumieć sposób realizacji celu operacji zaczepnej armii oraz uświadomienia im, że jest to niejako cel pośredni, tylko jedną z części celu operacji zaczepnej frontu.

9. Zapoznanie słuchaczy ze sposobami operacyjno-strategicznego działania w znaczny sposób przyczynia się do osiągnięcia przez nich lepszych rezultatów ich pracy i pełniejszego osiągnięcia celów szkoleniowych w ćwiczeniach głównych, które są prowadzone na tle operacji zaczepnej "Frontu Północnego" oraz do lepszego przygotowania ich do opracowania zamiarów taktyczno-operacyjnych do swoich prac dyplomowych. Daje im wzorce zarówno pod względem formy, jak i treści oraz wzbogaca ich wyobraźnię taktyczno-operacyjną.

10. Badania ćwiczenia dowiodły, że niezbędne jest przeprowadzenie ćwiczenia informacyjno-pokazowego na temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym", w ten sposób jak jest to przedstawione w niniejszej rozprawie doktorskiej. W ćwiczeniu tym nie informujemy słuchaczy o metodzie wypracowania decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej, lecz zapoznajemy ich z treścią decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej zarówno w formie graficznej, jak i tekstowej. Dowodem tego są zarówno badania ankietowe słuchaczy /załącznik nr 6/, jak i opinia nauczycieli akademickich w roku akademickim 1979/80 i 1980/81.

11. Ćwiczenie informacyjno-pokazowe może być z powodzeniem stosowane w procesie szkolenia dowództw i sztabów związków operacyjnych i taktycznych, a zwłaszcza tych związków, które są szkolone w zakresie przejęcia dowodzenia związkiem operacyjno-strategicznym. Może ono także być pomocne do przerobienia i ugruntowywania nowej problematyki, np. dotyczącej ćwiczenia na temat: Działanie operacyjnej grupy manewrowej frontu lub armii
itp.

106/ Z wyjątkiem tych, które zostaną wprowadzone do drugiego rzutu operacyjnego frontu lub odwodu związku strategicznego.

BIBLIOGRAFIA

1. T. Belczewski: Przygotowanie i prowadzenie frontowej /armijnej/ operacji zaczepnej o koalicyjnym składzie. Wydanie ASG WP, 1979 r.
2. Biuletyn informacyjny nr 1 /110/. Warszawa, 1973 r.
3. Biuletyn informacyjny nr 4 /113/. Warszawa, 1973 r.
4. Biuletyn informacyjny nr 1 /128/. Warszawa, 1979 r.
5. Biuletyn informacyjny nr 5 /132/. Wydanie specjalne, Warszawa, 1979 r.
6. Doświadczenia i wnioski z ćwiczenia FALA-77. Warszawa, 1977 r.
7. Doświadczenia i wnioski z ćwiczenia LATO-78. Myśl Wojskowa, 1978 r.
8. M.A. Garejew: Takticzeskije uczenija i maniewry. Wojennoje izdatielstwo MO ZSRR, 1977 r.
9. Instrukcja o organizowaniu i prowadzeniu ćwiczeń taktycznych. Wydawnictwo MON, sygn. szkol. 520/76, 1976 r.
10. Instrukcja o użyciu wojsk powietrzno-desantowych. Warszawa, 1963 r.
11. Kierunki zwiększenia efektywności i jakości przygotowania kadr oficerskich w akademiach dowódczo-sztabowych /opracowanie naukowo-badawcze dla wojskowych nauczycieli akademickich/. Wydanie ASG WP, 1980 r.
12. W. Kisiel: Możliwości, rola i zasady wykorzystania wojsk desantowych i zmechanizowanych w ramach kombinowanej operacji desantowej w celu opanowania wysp w strefie cieśnin morskich. Rozprawa doktorska, wydanie ASG, 1971 r.
13. Kompendium sił zbrojnych NATO. Wydawnictwo MON, 1979 r.
14. Cz. Kupisiewicz: Podstawy dydaktyki ogólnej. Warszawa, 1977 r., PWN.
15. Materiały do szkolenia operacyjnego. Wydawnictwo MON, Warszawa, 1977 r.

16. Materiały z konferencji dydaktyczno-metodycznej ASG WP podsumowującej rok akademicki 1976/77 i ustalającej zadania w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej na rok akademicki 1977/78 odbytej w dniach 12.07-15.07.1977 r. Wydanie ASG WP, 1977 r.
17. Następiatelnaja opieracja fronta, uczebno-mietodiczieskoje posobijsze nr 1 i 2. Wydanie ASG AR, 1979 r.
18. T. Nowacki: Dydaktyka wojskowa. Wydawnictwo MON, Warszawa 1966 r.
19. K. Nożko: Założenia i zasady współczesnej sztuki operacyjnej, podręcznik. Wydanie ASG WP, wewn. 3292/77, 1977 r.
20. K. Nożko: Operacja zaczepna armii. Wydanie ASG WP, wewn. 3377/78, 1978 r.
21. K. Nożko: Doskonalenie opanowywania dużych miast na ZTDW - Wydanie ASG WP, 1980 r.
22. W. Okoń: Elementy dydaktyki szkoły wyższej. Warszawa, 1973 r. PWN.
23. W. Okoń: Zarys dydaktyki szkoły wyższej. Warszawa, 1972 r. PWN.
24. Omówienie ćwiczenia LATO-74. Warszawa, 1974 r.
25. Omówienie ćwiczenia TARCZA-76. Warszawa, 1976 r.
26. Omówienie ćwiczenia LATO-78. Warszawa, 1978 r.
27. Omówienie ćwiczenia WIOSNA-80. Warszawa, 1980 r.
28. Omówienie ćwiczenia WRZESIEŃ-79. Warszawa, 1979 r.
29. Operacja zaczepna frontu, podręcznik /projekt/. Wydanie ASG WP, 1979 r.
30. Operacja zaczepna frontu /w języku rosyjskim/. Wydanie ASG WP, 1977 r.
31. Regulamin walki sił zbrojnych PRL /dywizja-pułk/. Sygn. Szt. Gen. - 347/64, 1964 r.
32. A. Szramczenko: Ćwiczenie taktyczne. Wydawnictwo MON, 1978 r.

33. Wybrane problemy planowania operacji w świetle aktualnych potrzeb sztuki operacyjnej. Referat na konferencję naukową przeprowadzoną przez GZSB. Warszawa, 1979 r.
34. Zagadnienia metodyki nauczania w ASG, podręcznik. Wydanie ASG, 1970 r.
35. J. Zakrzewski, R. Sielecki, S. Drozd: Metodyka ćwiczeń taktycznych, podręcznik. Wydanie ASG WP, wewn. 86/76, 1976 r.
36. J. Zakrzewski, S. Drozd: Metody i formy szkolenia wojskowego Akademii Sztabu Generalnego. Wydanie ASG, 1967 r.
37. J. Zakrzewski: Zasady szkolenia wojskowego. Wydanie ASG, 1961 r.

Wydrukowano w 5 egz.

Egz. nr 1-5-Bibl. Naukowa

Wyk. płk KRASOWSKI

Druk. JD, dnia 5.5.1981 r.

Nr ks. 0141/0628/WV

